

Kommunfullmäktige

Plats och tid Biosalongen Storbrunn i Östhammar, 2025-09-23 tisdag kl. 13.00-14.55.
Ajournering kl. 13.55-14.15.

Beslutande Enligt särskilt närvarolista.

Övriga deltagande

Justeringsdatum Digital justering fredagen den 26 september 2025.

E-signering Se protokollets sista sida. Paragrafer 106-143

Sekreterare Ania Lehtinen

Ordförande Lennart Owenius (M)

Justerande Lisa Norén (S) och Jessica Kumlin (M)

Anslagsbevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla.

Organ	Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum	2025-09-23
Datum för anslags uppsättande	2025-09-26
Anslags nedtagande	2025-10-20
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkontoret, Stångörsgatan 10 i Östhammar.

Kommunfullmäktige

Paragrafer

§ 106.	Val av justerare	4
§ 107.	Fastställande av föredragningslista	4
§ 108.	Allmänhetens frågestund.....	5
§ 109.	Information.....	6
§ 110.	Upphävande av Inköps- och upphandlingspolicy för Östhammars kommun	7
§ 111.	Ändring av bolagsordning i Dannemora gruvfastighets AB 556387-4824	8
§ 112.	Valärende: Styrelse i Dannemora gruvfastighets AB 556387-4824	9
§ 113.	Tillskott av kapital till Dannemora gruvfastighets AB 556387-4824.....	10
§ 114.	Revidering av reglemente för styrelse och nämnder.....	12
§ 115.	Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen (KFVA)	13
§ 116.	Sammanträdesdagar 2026	15
§ 117.	Björnhålsskogen II, del av fastighet Marma 1:67, antagande av detaljplan	17
§ 118.	Beslut om utbetalning av partistöd till de politiska partierna i kommunfullmäktige	20
§ 119.	Redovisning av ej verkställda gynnande beslut första kvartalet 2025	22
§ 120.	Valärende: Entledigande av ersättare i Stiftelsen Östhammarshem	23
§ 121.	Valärende: Ledamot i Stiftelsen Östhammarshem.....	24
§ 122.	Valärende: Ersättare i Stiftelsen Östhammarshem.....	25
§ 123.	Valärende: Ersättare i Stiftelsen Östhammarshem.....	26
§ 124.	Valärende: Entledigande av ledamot i Barn- och utbildningsnämnden, Lokala säkerhetsnämnden samt Kommunfullmäktige	27
§ 125.	Valärende: Ledamot i Barn- och utbildningsnämnden samt Lokala säkerhetsnämnden	28
§ 126.	Valärende: Entledigande av ledamot i Kommunstyrelsen.....	29
§ 127.	Valärende: Entledigande ersättare i Kommunstyrelsen	30
§ 128.	Valärende: Ledamot i Kommunstyrelsen.....	31
§ 129.	Valärende: Ersättare i Kommunstyrelsen.....	32
§ 130.	Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att Roslagens luftvärnsregemente LV 3 ska återuppstå i Östhammars kommun	33
§ 131.	Svar på motion från Irmeli Bellander (L) om att införa en policy i Östhammars kommun för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck.....	34

Kommunfullmäktige

§ 132.	Interpellation till ordförande i Barn- och utbildningsnämnden Jessica Kumlin (M) från Irmeli Bellander (L) angående utvecklingen av skolresultat i kommunen.....	35
§ 133.	Anmälningssärende: Delårsrapport tertial 1 per 30 april 2024 Gästrike Vatten AB och internkontrollrapport	37
§ 134.	Anmälningssärende: Delårsrapport tertial 1 per 30 april 2024 Östhammar Vatten AB	38
§ 135.	Anmälningssärende: Samtliga kommunala bolags årsredovisningar 2024	39
§ 136.	Anmälningssärende: Förordnande av vigsselförrättare.....	41
§ 137.	Anmälningssärende: Beslut om ny ledamot i lokala säkerhetsnämnden.....	42
§ 138.	Anmälningssärenden från bolag, stiftelser etc.....	43
§ 139.	Anmälningssärenden, rapporter, domslut med mera	44
§ 140.	Anmälningssärende: Aktuellt i slutförvarsfrågan.....	45
§ 141.	Valärende: Entledigande av ledamot i IT-nämnden.....	46
§ 142.	Valärende: Ledamot i IT-nämnden	47
§ 143.	Fråga från Margareta Widén Berggren (S) till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M) angående utbudet Teknisk utbildning efter WHG:s avslut....	48

Kommunfullmäktige

§ 106. Val av justerare

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Lisa Norén (S) och Jessica Kumlin (M) att justera dagens protokoll.

§ 107. Fastställande av föredragningslista

Beslut

Kommunfullmäktige fastställer föredragningslistan med följande tillkommande ärenden:

- P. 36/ § 141 Valärende: Entledigande av ledamot i IT-nämnden
- P. 37/ § 142 Valärende: Ledamot i IT-nämnden
- P. 38/ § 143 Fråga från Margareta Widén Berggren (S) till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M) angående utbudet Teknisk utbildning efter WHG:s avslut

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-26**§ 108. Allmänhetens frågestund****Beslut**

Allmänhetens frågestund förklaras avslutad.

Ärendebeskrivning

Frågor ska lämnas till kommunfullmäktiges sekretariat senast sex dagar innan sammanträdet. Fråga ska vara kortfattad och får inte gälla myndighetsutövning mot enskild. Ordförande läser upp frågan på sammanträdet. Frågeställaren ska vara närvarande och har möjlighet att yttra sig.

Följande fråga har lämnats till dagens sammanträde:

1. Varför går Östhammar inte in med pengar till ul-trafiken för pensionärer 70-plus?
Vi i Östhammar vill också kunna få köpa ett ul-årskort för 4.200kr/år, istället för 7.840kr, detta för exakt samma kort. Östhammar är ju en kommun i Uppsala län!

Dagens sammanträde

Kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M) besvarar fråga 1.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-27**§ 109. Information****Beslut**

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor. Information till fullmäktige kan enligt arbetsordningen lämnas från kommunalråden, nämnder, styrelser, förvaltningar, fullmäktigeberedningar, och kommunala bolag samt de förtroendevalda revisorerna. Yttranderätt gäller enligt kommunallagen och arbetsordningen.

Dagens sammanträde

Ingen information lämnades under sammanträdet.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-598**§ 110. Upphävande av Inköps- och upphandlingspolicy för Östhammars kommun****Beslut**

Kommunfullmäktige upphäver Inköps- och upphandlingspolicy för Östhammars kommun, 2021-09-14.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott gav 2024-11-19 förvaltningen i uppdrag att revidera ett antal politiskt styrande dokument, bland dessa Inköps- och upphandlingspolicy med motiveringen *"Policy för inköp och upphandling är i behov av revidering för att tydliggöra den inriktning som kommunen har avseende upphandling. Den nu gällande policyn antogs 2021.*

Förutsättningarna, både i kommunen och omvärlden, har sedan dess förändrats och policyn behöver därför ta höjd för det och bättre spegla hur vi vill prioritera idag."

I ett separat ärende har kommunstyrelsen 2025-06-03, efter en revision av upphandlingsprocessen, beslutat att revidera såväl policy och riktlinjer för inköp och upphandling.

Riktlinjerna har reviderats av kommunstyrelsen vid dess sammanträde 2025-09-09.

De reviderade riktlinjerna fångar väl den politiska viljan och den önskade styrningen inom området vilket gör att en policy inom området inte tillför någon ytterligare önskad styrning.

Förslaget är därför att upphäva den befintliga Inköps- och upphandlingspolicy för Östhammars kommun, 2021-09-14.

Beslutsunderlag

Inköps- och upphandlingspolicy för Östhammars kommun, 2021-09-14 - upphävs
Riktlinje för inköp och upphandling, kommunstyrelsen 2025-09-09. (KS-2025-552)

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunikation och kundtjänst för avpublicering på externwebben.

Beslutet skickas för kännedom till

Samtliga kontorschefer
Ekonomi och upphandling

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-611**§ 111. Ändring av bolagsordning i Dannemora gruvfastighets AB
556387-4824****Beslut**

Kommunfullmäktige uppdrar till bolagsstämman för Dannemora gruvfastighet att ändra i bolagsordningen för Dannemora gruvfastighets AB 9 § till följande lydelse;

”Styrelsen ska bestå av två ledamöter. Styrelsen och ordförande utses av kommunfullmäktige i Östhammars kommun. Styrelsen utses för den tid som kommunfullmäktige beslutar.”

Ärendebeskrivning

Dannemora gruvfastighet är ett av Östhammars kommun helägt dotterbolag som bildades i samband med nedläggningen av gruvdriften i Dannemora i början på nittonhundranittioalet. Syftet med bolaget är enligt bolagsordning är att förvalta marken på området och hitta möjligheter till ny verksamhet på gruvområdet. Gruvan såldes för tjugo år sedan till Dannemora mineral, ett företag som startade upp gruvverksamheten men som gick i konkurs. Vid konkursen hade Dannemora gruvfastighet en större fordran Dannemora mineral. Efter att konkursboet från Dannemora mineral slutreglerats för knappt tio år sedan har det inte bedrivits inte någon verksamhet i Dannemora gruvfastighet och bolaget har varit inaktivt under en längre tid. Det ända som hänt i bolaget de senaste åren är att bolaget betalt några fakturor till ett företag som undersökt föroreningar i marken på gruvområdet.

Det har inte hållits några styrelsemöten på flera år i Dannemora gruvfastighet och det styrelsearbete som gjorts är undertecknande av årsredovisningen. I befintlig bolagsordningen för Dannemora gruvfastighet AB står att styrelsen för bolaget ska utgöras av fem ledamöter. Det är en stor styrelse med tanke på att bolaget inte bedriver någon verksamhet. Det har också varit svårt att hitta personer som vill vara med i styrelsen. För att bedriva ett så smidigt styrelsearbete som möjligt föreslås därför att bolagsordningen ändras så att styrelsen minskas till två ledamöter av vilken en är ordförande.

Antal ledamöter i styrelsen framgår i företagets bolagsordning. För att kunna ändra antalet ledamöter i styrelsen måste bolagsordningen ändras (aktiebolagslagen kap3 §4). Därför föreslås att fullmäktige uppdrar åt bolagsstämman att ändra i antalet ledamöter i styrelsen till två stycken.

Beslutsunderlag

Förslag till bolagsordning för Dannemora gruvfastighet AB.

Beslutet skickas till

Peter Nyberg

Stefan Lundström

Fredrik Borgelin

Styrelsen för Dannemora gruvfastighets AB

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-611

**§ 112. Valärende: Styrelse i Dannemora gruvfastighets AB
556387-4824****Beslut**

Kommunfullmäktige väljer kommundirektör Peter Nyberg till ordförande och markansvarig Stefan Lundström till ledamot i styrelsen för Dannemora gruvfastighets AB. Peter Nyberg kvarstår som verkställande direktör för företaget.

Ärendebeskrivning

Enligt aktiebolagslagen 5 kap 8§ ska styrelsen för ett bolag utses av bolagsstämman för bolaget men kan utses på annat sätt om bolagsordningen så medger. I bolagsordningen för Dannemora gruvfastighet framgår att styrelsen utses av kommunfullmäktige i Östhammars kommun.

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat att uppdra åt bolagsstämman för Dannemora gruvfastighet att ändra antalet ledamöter i styrelsen till två stycken genom att ändra i bolagets bolagsordning. Med anledningen detta föreslås därför fullmäktige välja nya ledamöter till styrelsen för Dannemora gruvfastighet.

Som nya ledamöter till styrelsen föreslås därför fullmäktige utse kommundirektör Peter Nyberg som ordförande för styrelsen och markstrateg Stefan Lundström som ledamot av styrelsen.

Beslutsunderlag

Bolagsordning för Dannemora gruvfastighets AB.

Beslutet skickas till

Peter Nyberg
Stefan Lundström
Fredrik Borgelin
Fabian Sjöberg
Styrelsen för Dannemora gruvfastighets AB

Dnr KS-2025-611**§ 113. Tillskott av kapital till Dannemora gruvfastighets AB
556387-4824****Beslut**

Kommunfullmäktige beslutar utbetala ett ovillkorat aktieägartillskott på en miljon etthundratusen kronor (1 100 000 kr) till Dannemora gruvfastighets AB för att stärka bolagets egna kapital.

Ärendebeskrivning

Dannemora gruvfastighet är ett av kommunen helägt dotterbolag. Bolaget har sedan lång tid tillbaka inte bedrivit någon verksamhet vilket innebär att bolaget inte fått in några intäkter. Trots att bolaget inte bedriver någon verksamhet har det haft en del kostnader. Dels kostnader för markundersökningar av gruvområdet i Dannemora och dels kostnader för revision av bolaget. De återkommande kostnaderna medför att företaget varje år redovisar en förlust. Ansamlad förlust de senaste fem åren uppgår till mer än sjuhundratusen kronor. Flera år med förluster gör att bolagets egna kapital i snabb takt har förbrukats och nu är negativt. Ett företag som har förbrukat sitt egna kapital är på obestånd. Det gäller även för Dannemora gruvfastighet men företaget har kunna fortleva eftersom man kunnat använda koncernkrediten som finns hos kommunens koncernkonto i banken. Att konstant använda koncernkrediten är inte en permanent lösning på företagets kapitalbehov. För att säkerställa Dannemora gruvfastighets finansiella ställning föreslås därför att kommunen tillskjuter ett aktieägartillskott till bolaget för att öka bolagets fria egna kapital.

I detta fall är ett ovillkorat aktieägartillskott det enklaste sättet att tillföra nytt kapital till företaget. Alternativet är ett villkorat aktieägartillskott eller en nyemission av aktier. Bägge dessa är krångligare då de antingen medför ett villkor på företaget att återbetala aktieägartillskottet när det gör vinst. Att företaget kommer göra en vinst är inte troligt. Alternativet är en nyemission aktier. Eftersom Östhammars kommun är enda aktieägare finns ingen anledning att utfärda fler aktier i bolaget. Detta alternativ är också krångligare bokföringsmässigt både för kommunen och för bolaget.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Dannemora gruvfastighet föreslås få en miljon etthundratusen kronor i ovillkorat aktieägartillskott från Östhammars kommun. Tillskottet motsvarar den hittills nyttjade checkkrediten som i och med tillskottet omvandlas till eget kapital i bolaget och därutöver ger bolaget drygt trehundratusen kronor för framtida behov.

Kapitaltillskottet blir bara till en del en kostnad för kommunen då ca 0,8 mnkr motsvarar den koncernkredit bolaget nyttjat av kommunens koncernkonto. Ett kapitaltillskott medför i praktiken att denna fordran efterskänks från kommunen till bolaget. Kostnaden för kommunen blir ca trehundratusen kronor vilket är skillnaden mellan utnyttjad koncernkredit och utbetalt kapitaltillskott. Kostnaden föreslås belasta kommunens finansverksamhet ansvar 114000.

Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2024 för Dannemora gruvfastighets AB.

Ärendets behandling

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2025-09-09 deltog inte Lisa Norén (S) och Lars O. Holmgren (BoA) i ärendets handläggning på grund av jäv.

Beslutet skickas till

Peter Nyberg
Stefan Lundström
Fredrik Borgelin
Fabian Sjöberg
Styrelsen för Dannemora gruvfastighets AB

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-589**§ 114. Revidering av reglemente för styrelse och nämnder****Beslut**

Kommunfullmäktige antar revidering av Reglemente för styrelse och nämnder. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta revidering av Reglemente för styrelse och nämnder dels för att tilldela kommunstyrelsen ansvar som kommunens drönaroperatör enligt ärendebeskrivning nedan, dels för att förtydliga kommunstyrelsens uppsiktsplikt över såväl bolag som stiftelser enligt rekommendation från revisionen genom ärende KS-2025-177, se separat ärende.

En drönare är ett obemannat luftfartyg som fjärrstyrs av en förare på annan plats eller förprogrammeras att följa en bestämd rutt.

Drönare regleras genom EU, *Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/947 av den 24 maj 2019 om regler och förfaranden för drift av obemannade luftfartyg* och *Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/945 av den 12 mars 2019 om obemannade luftfartygssystem och om tredjelandsoveratorer av obemannade luftfartygssystem*. För Sveriges del hanteras detta genom Transportstyrelsen.

För varje flygning ska det finnas en ansvarig drönaroperatör vilken registreras hos Transportstyrelsen. Registret kan endast hantera en drönaroperatör per organisationsnummer vilket gör att vi behöver samla operatörsansvaret under styrelsen alternativt en nämnd. Då det kan tänkas främst vara inom kommunstyrelsens verksamhetsområde som drönarflygningar kommer att vara aktuellt är det rimligast att ansvaret som drönaroperatör faller inom kommunstyrelsens område.

För att följa det regelverks som finns ges förvaltningen i uppdrag att ta fram en vägledning som publiceras på kommunens intranät för att underlätta för de verksamheter som vill använda sig av drönare.

Prövning av barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts som relevant för ärendet.

Beslutsunderlag

Bilaga - Reglemente för styrelse och nämnder

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunikation och kundtjänst (Kommunikation) för webbpublicering
Samhällsbyggnadskontoret, Mathias Henning

Beslutet skickas för kännedom till

Kommundirektör, samtliga kontorschefer
Kvalitetsutvecklare Fredrik Hübinette och Andreas Järvenpää

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-617**§ 115. Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen (KFVA)****Beslut**

Kommunfullmäktige beslutar att:

- anta Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen inom Gästrike Vatten-koncernen i enlighet med bilaga 1.
- att Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen inom Gästrike Vatten-koncernen gäller från 1 januari 2026 för respektive kommun.

Ärendebeskrivning

Enligt ägardirektivet för Gästrike Vatten AB ingår att lämna förslag på gemensamma bestämmelser för användandet av den allmänna VA-anläggningen i respektive ägarkommun. Allmänna bestämmelser för användandet av vatten- och avloppsanläggning (ABVA) reglerar VA-huvudmannens och VA-abonnentens (fastighetsägare) rättigheter och skyldigheter gentemot varandra.

En översyn av nuvarande ABVA för Gästrike Vatten-koncernen har skett. Syftet var främst att förenkla struktur och modernisera språket för att underlätta för såväl kunder som organisationen. Genomgång har även skett för att säkerställa att gällande lagar och förordningar följs.

För att harmonisera med nuvarande lagstiftning föreslås att kommunala föreskrifter används som benämning i stället för den äldre benämningen allmänna bestämmelser, det vill säga Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen (KFVA). Tidigare beslutades bestämmelserna för VA av VA-huvudmannen, numer beslutas bestämmelserna för VA av kommunfullmäktige.

De nya föreskrifterna har i stor utsträckning behållit sin form och betydelse. Vissa tillägg och förtydliganden finns i förslaget och den stora förändringen är kapitelindelningen av avloppsvatten till spillvatten respektive dagvatten. Förändringarna innebär i sak små förändringar för kunderna. Se sammanfattning av föreslagna förändringar i bilaga 2. Som komplement till KFVA samt tidigare ABVA finns skriften Information till fastighetsägare. Dokumentet ger mer praktisk information och kommer att uppdateras för att harmonisera med ny KFVA.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 - Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen inom Gästrike Vatten-koncernen (*dokID 20250605-00001*)

Bilaga 2 - Ändringsprotokoll från allmänna bestämmelser till kommunala föreskrifter (*dokID 20250605-00002*)

Kommunfullmäktige

Bilaga 3 - Nu gällande Allmänna bestämmelser för användandet av vatten- och avloppsanläggning (ABVA) för Gästrike Vatten-koncernen (*dokID 20250316-00015*)
Protokoll Gästrike Vatten AB 2025-06-12

Dagens sammanträde

Yrkanden

Pär-Olov Olsson (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas för kännedom till

VD Gästrike Vatten Lena Blad

VD-assistent Gästrike Vatten Helena Sjöholm

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-365**§ 116. Sammanträdesdagar 2026****Beslut**

Kommunfullmäktige fastställer följande sammanträdesdagar för dess sammanträden under 2026:

10 mars, 28 april, 16 juni, 29 september, 20 oktober, 15 december.

Sammanträdena börjar kl. 13.00. De datum då budget behandlas eller allmän politisk debatt hålls har ordförande rätt att tidigarelägga sammanträdet.

- Årsredovisningen behandlas i kommunstyrelsen 7 april och i fullmäktige 28 april.
- Budgeten behandlas i kommunstyrelsen 26 maj och i fullmäktige 16 juni.
- Delårsrapporten behandlas i kommunstyrelsen 15 september och i fullmäktige 29 september. Delårsrapporten omfattar perioden 1 januari till 31 juli 2025.

Ärendebeskrivning**Förslag till sammanträdesschema**

Kommunstyrelsen (KS) samt dess utskott (KSTU/ KSAU) börjar sina sammanträden kl. 09.00.

Kommunfullmäktige (KF) börjar sina sammanträden kl. 13.00.

KSTU	KSAU	KS	KF
27 januari	3 februari	17 februari	10 mars
17 mars	24 mars	7 april	28 april
5 maj	12 maj	26 maj	16 juni
25 augusti	1 september	15 september	29 september
	(13 oktober)		20 oktober
		3 november	
10 nov	17 november	24 november	15 december

Underlag för sammanträdesschema

Förslaget till sammanträdesschema baseras på:

- Kraven i kommunallagens 11 kapitel. Utskick av årsredovisning och delårsrapport till fullmäktige och revisorer ska ske innan 15 april respektive sista september, (eftersom kommunen under 2026 valt att ha delårsrapport för perioden 1 januari till sista juli).
- Kommunens antagna regler på det ekonomiska området. Budget och skattesats behandlas i juni, vilket gör att inga ytterligare anpassningar behöver ske utifrån kommunallagen eftersom tidsgränserna där ligger under hösten.
- Valåret påverkar framförallt hösten för sammanträdesschemat. Följande mandatperioder påverkar sammanträdesschemat:

Kommunfullmäktige

- Det nyvalda fullmäktige tillträder den 15 oktober. Därför är det ett sammanträde föreslaget den 20 oktober, förutsatt att Länsstyrelsen hinner förse kommunerna med ledamöterna i tid att skicka ut en kallelse. Förslaget är att detta sammanträde enbart hanterar valärenden och andra ärenden relaterade till att det är ett nytt fullmäktige.
 - Kommunstyrelsens mandatperiod är till och med oktober 2026 då fullmäktige väljer ny kommunstyrelse vid första fullmäktigesammanträdet, (oktober).
 - Kommunstyrelsens utskott har samma mandatperiod som Kommunstyrelsen.
- Anpassning har gjorts till helgdagar, och i de fall det är möjligt även efter skollov. Flödet på sammanträdena har i möjligaste mån anpassats så att ärenden ska komma i ett jämnt flöde.

Ärendets behandling

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2025-09-09 yrkade Lisa Norén (S) följande ändring: Flytta fram KS från den 17 februari till den 24 februari, KF från den 10 mars till den 17 mars och KSTU från den 17 mars till den 24 mars 2026.

Kommunstyrelsen avslog ändringsyrkandet.

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering

Nämndsekreterare Kersti Ingemarsson för publicering på hemsida

Teamledare Hanna Horneij

Biblioteksassistent Kristina Juhlin för lokalbokning av Storbrunn

Beslutet skickas för kännedom till

Kommundirektör

Stabschef

Samtliga kontorschefer

Ekonom Mattias Nilsson

Ekonom Fredrik Borgelin

Verksamhetsutvecklare Fredrik Hübinette och Andreas Järvenpää

Samtliga nämnder

Nämndsekreterariatet

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-616**§ 117. Björnhålsskogen II, del av fastighet Marma 1:67,
antagande av detaljplan****Beslut**

Kommunfullmäktige godkänner granskningsutlåtandet, beslutar att detaljplanen inte medför betydande miljöpåverkan och anta detaljplan för Björnhålsskogen II, del av fastighet Marma 1:67. (Bilaga).

Upplysningar

Planen hanterades med utökat förfarande enligt Plan- och bygglagen, PBL (2010:900).

Ärendebeskrivning**Planområdet och planförslaget**

Planområdet är beläget ca 1,5 km norr om Alunda centrum och omfattar ca 25 hektar. Planen avgränsas i väster mot friliggande villabebyggelse (Björnhålsskogen etapp 1), i söder av Korsängsvägen, i norr mot ängs-, hags-, åker- och skogsmark och i öster av Happstavägen.

Syftet med denna detaljplan är att möjliggöra för ny bostadsbebyggelse i Alunda. Planområdet ligger i Alunda som är den ort i Östhammars kommun som ligger närmast Uppsala och även Arlanda. Det finns en efterfrågan på bostäder i denna del av kommunen och kommunen förväntar sig att efterfrågan ska öka då pendlingsförhållanden är goda till större arbetsmarknader. Den öppna ängs- och hagmarken bevaras och den nya bebyggelsen föreslås placeras i skogsområdena.

Revideringar som gjorts efter granskningen

- Grundkartan har reviderats vilket innebär att fornlämningar samt fastighetsbeteckningar nu illustreras.
- En teckenförklaring för grundkartan har lagts till i plankartan.
- Planbestämmelse **p2** har ändrats till *"Huvudbyggnad ska placeras minst 4 meter från fastighetsgräns mot gata"* (var tidigare 6 meter från gata).
- Planbestämmelse **p4** har ändrats till *"Garage och Carport eller del av huvudbyggnad som består av garage och carport ska placeras minst 4 meter från gata där körbar förbindelse anordnas ifrån"* (var tidigare 6 meter från gata).
- Eventuella tillstånd som krävs innan en lantmäteriförrättning kan genomföras har förtydligats under rubriken *"Fastighetsrättsliga frågor och konsekvenser"* i planbeskrivningen.
- Övriga redaktionella ändringar och mindre kompletteringar i text har gjorts i planbeskrivningen och plankarta.

Prövning av barnets bästa

En enklare barnkonsekvensanalys är gjord med hjälp av barnchecklista. *"Hur påverkar detta*

Kommunfullmäktige

förslag barns och ungdomars situation?”

Positivt – Inom planområdet finns möjlighet till goda utemiljöer och platser för barn att leka på. Anläggandet av nya gång- och cykelvägar underlättar för barn och unga att röra sig i området och erbjuder trafiksäkra alternativ för att ta sig mellan hemmet, vänner och fritidsaktiviteter.

Ärendets behandling

Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott beslutade 11 juni 2014 att bevilja planbesked för Björnhålsskogen II. Därefter påbörjades planarbetet.

Bygg- och miljönämnden beslutade sedan 19 november 2015 att låta planförslaget gå ut på samråd. Detta pågick under tiden 30 november 2015- 5 januari 2016.

Bygg- och miljönämnden beslutade sedan 10 januari 2022 att låta planförslaget gå ut på granskning mellan den 12 januari – 12 februari 2022.

Bygg- och miljönämnden beslutade den 16 maj 2025 att låta planförslaget gå ut på en andra granskning mellan den 16 maj – 15 juni 2025.

Bygg- och miljönämndens arbetsutskott beslutade den 11 augusti 2025 att föreslå kommunfullmäktige att godkänna granskningsutlåtandet, besluta att detaljplanen inte medför betydande miljöpåverkan och anta detaljplan för Björnhålsskogen II, del av fastighet Marma 1:67, (SBN-2014-1233).

Beslutsunderlag

Bilaga - Antagandehandlingarna består av:

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Samrådsredogörelse
- Dagvattenutredning
- Naturvärdesinventering
- Arkeologisk utredning
- Geoteknisk utredning
- Granskningsutlåtande 9 maj 2025 samt 8 augusti 2025

Dagens sammanträde

Yrkanden

Lars O. Holmgren (BoA) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas för åtgärd till

Plan- och byggenheten

Kommunfullmäktige

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadschef

Nämndsekreterare för bygg- och miljönämnden

Länsstyrelsen i Uppsala län (E-tjänst)

Lantmäteriet

Övriga enligt sändlista

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-439**§ 118. Beslut om utbetalning av partistöd till de politiska partierna i kommunfullmäktige****Beslut**

Kommunfullmäktige godkänner inkomna redovisningar av partistöd samt att partistöd utbetalas för år 2024 till samtliga partier i kommunfullmäktige.

Reservationer

Pernilla Grahns (V) och Freddie Eriksson (V) till förmån för Pernilla Grahns (V) yrkande.

Ärendebeskrivning

Utbetalningen av partistöd regleras i kommunallagens 4 kapitel och *Riktlinjer för partistöd* antagen av Östhammars kommun.

Kommunfullmäktige ska årligen besluta om utbetalning av partistöd. De partier som tar emot partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet används för det ändamål som beskrivs i kommunallagen: stärka partiets ställning i den kommunala demokratin.

En särskild granskare som mottagaren av partistödet utser ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet använts, även denna granskningsrapport ska lämnas in. Handlingarna ska lämnas in senast sex månader efter räkenskapsårets utgång, det vill säga för perioden 2024-01-01 till 2024-12-31, så ska handlingarna senast lämnas in 2025-06-30.

Samtliga partier som har mandat i kommunfullmäktige ska lämna in någon form av redovisning och granskningsrapport.

Om redovisning och granskningsrapport, enligt 4 kap. 31 § tredje stycket kommunallagen, inte lämnats in i tid kan kommunfullmäktige besluta att inget stöd betalas ut för nästkommande år.

Beslutsunderlag

Inlämnade handlingar från samtliga partier

Regler för partistöd via kommunens [webbplats](#)

Redovisning och granskningsrapport för Moderaterna och Västerpartiet har reviderats.

Dagens sammanträde**Yrkanden**

Pernilla Grahns (V) yrkar att:

Sverigedemokraterna inte får sitt partistöd för 2024. På grund av oklar redovisning av

Kommunfullmäktige

innevarande års stöd. Om rättelse görs och det godkänns av kommande KF är Vänsterpartiet Östhammar beredda att godkänna det.

Synpunkter:

- Lön redovisas och samma person har skrivit under
- Det redovisas en ospecificerad skuld till SD Uppland på 123 tkr
- Beviljat partistöd för perioden 195 tkr och man redovisar skulder på 353 tkr

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att kommunfullmäktige beslutar att avslå Pernilla Grahns (V) yrkande.

Beslutet skickas till

Samtliga gruppledare i fullmäktige
Verksamhet ekonomi

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-443**§ 119. Redovisning av ej verkställda gynnande beslut första kvartalet 2025****Beslut**

Kommunfullmäktige har tagit del av statistikrapporten. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) ska vård- och omsorgsnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Antal gynnande beslut enligt 9 § LSS som under det första kvartalet 2025 ej har verkställts inom tre månader från beslutsdatum uppgår till 17, vilket resulterar i 4 fler än under föregående kvartal.

Antal gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL som under det första kvartalet 2025 ej har verkställts inom tre månader från beslutsdatum uppgår till 21, vilket resulterar i 6 fler än under föregående kvartal.

Beslutsunderlag

Bilaga - Statistikrapport av ej verkställda beslut, Omsorgskontoret, kvartal 1 2025

Ärendets behandling

Vid vård- och omsorgsnämndens sammanträde 2025-05-07 § 54 (VON-2025-74) beslutade nämnden överlämna statistikrapporten till kommunfullmäktige.

Beslutet skickas för kännedom till

Förtroendevalda revisorer samt KPMG

Nämndsekreterare för vård- och omsorgsnämnden

Dnr KS-2025-513

**§ 120. Valärende: Entledigande av ersättare i Stiftelsen
Östhammarshem**

Beslut

Måns Lorichs (SD) entledigas från sitt uppdrag som ersättare i Stiftelsen Östhammarshem.

Ärendebeskrivning

Måns Lorichs (SD) begär i skrivelse 2025-06-16 entledigande från sitt uppdrag som ersättare i Stiftelsen Östhammarshem.

Beslutet skickas för kännedom till

Måns Lorichs (SD)

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij
Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-464

§ 121. Valärende: Ledamot i Stiftelsen Östhammarshem

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Måns Lorichs (SD) till ledamot i Stiftelsen Östhammarshem.

Ärendebeskrivning

Ylva Lundin (SD) har i skrivelse 2025-05-26 begärt entledigande från sitt uppdrag som ledamot i Stiftelsen Östhammarshem. Kommunfullmäktige har att välja ny ledamot i Stiftelsen Östhammarshem.

Ärendet om fyllnadsval utgick från kommunfullmäktiges sammanträde 2025-06-17 § 94.

Beslutet skickas för kännedom till

Måns Lorichs (SD)

Stiftelsen Östhammarshem

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-513**§ 122. Valärende: Ersättare i Stiftelsen Östhammarshem****Beslut**

Kommunfullmäktige väljer Mats Lundqvist (SD) till ersättare i Stiftelsen Östhammarshem.

Ärendebeskrivning

Måns Lorichs (SD) har i skrivelse 2025-06-16 begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare i Stiftelsen Östhammarshem. Kommunfullmäktige har att välja ny ersättare i Stiftelsen Östhammarshem.

Beslutet skickas för kännedom till

Mats Lundqvist (SD)
Stiftelsen Östhammarshem

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij
Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-427**§ 123. Valärende: Ersättare i Stiftelsen Östhammarshem****Beslut**

Ärendet utgår och tas upp vid kommunfullmäktiges nästkommande sammanträde.

Ärendebeskrivning

Stefan Reilander (C) har i skrivelse 2025-05-16 begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare i Stiftelsen Östhammarshem. Kommunfullmäktige har att välja ny ersättare i Stiftelsen Östhammarshem.

Ärendet om fyllnadsval utgick från kommunfullmäktiges sammanträde 2025-06-17 § 96.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-528
Dnr KS-2025-650

§ 124. Valärende: Entledigande av ledamot i Barn- och utbildningsnämnden, Lokala säkerhetsnämnden samt Kommunfullmäktige

Beslut

Therese Edin (BoA) entledigas från sina uppdrag som ledamot i Barn- och utbildningsnämnden, Lokala säkerhetsnämnden samt Kommunfullmäktige.

Ny sammanräkning begärs hos Länsstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Therese Edin (BoA) begär i skrivelser inkomna 2025-06-19 och 2025-08-26 entledigande från sina uppdrag som ledamot i Barn- och utbildningsnämnden, Lokala säkerhetsnämnden samt Kommunfullmäktige.

Beslutet skickas för kännedom till

Therese Edin (BoA)
Nämndsekreterare för Barn- och utbildningsnämnden
Nämndsekreterare för Lokala säkerhetsnämnden

Beslutet skickas för åtgärd till

Länsstyrelsen i Uppsala län
Administratör Troman: Hanna Horneij
Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-528

Dnr KS-2025-650

§ 125. Valärende: Ledamot i Barn- och utbildningsnämnden samt Lokala säkerhetsnämnden

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Renée Cleve (BoA) till ledamot i Barn- och utbildningsnämnden samt föreslår Regeringen att välja Maria Johansson (BoA) till ledamot i Lokala säkerhetsnämnden.

Ärendebeskrivning

Therese Edin (BoA) har i skrivelse 2025-06-19 begärt entledigande från sina uppdrag som ledamot i Barn- och utbildningsnämnden samt Lokala säkerhetsnämnden.

Kommunfullmäktige har att välja ny ledamot till Barn- och utbildningsnämnden samt föreslå ledamot till Lokala säkerhetsnämnden.

Beslutet skickas för kännedom till

Renée Cleve (BoA)

Maria Johansson (BoA)

Nämndsekreterare för Barn- och utbildningsnämnden

Nämndsekreterare för Lokala säkerhetsnämnden

Beslutet skickas för åtgärd till

Regeringen

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-673

§ 126. Valärende: Entledigande av ledamot i Kommunstyrelsen

Beslut

Ylva Lundin (SD) entledigas från sitt uppdrag som ledamot i Kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Ylva Lundin (SD) begär i skrivelse 2025-09-09 entledigande från sitt uppdrag som ledamot i Kommunstyrelsen.

Beslutet skickas för kännedom till

Ylva Lundin (SD)
Sekreterare för Kommunstyrelsen

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij
Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-674

§ 127. Valärende: Entledigande ersättare i Kommunstyrelsen

Beslut

Ulla Karkebo (SD) entledigas från sitt uppdrag som ersättare i Kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Ulla Karkebo (SD) begär i skrivelse 2025-09-09 entledigande från sitt uppdrag som ersättare i Kommunstyrelsen.

Beslutet skickas för kännedom till

Ulla Karkebo (SD)
Sekreterare för Kommunstyrelsen

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij
Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-673

§ 128. Valärende: Ledamot i Kommunstyrelsen

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Ulla Karkebo (SD) till ledamot i Kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Ylva Lundin (SD) har i skrivelse 2025-09-09 begärt entledigande från sitt uppdrag som ledamot i Kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige har att välja ny ledamot i Kommunstyrelsen.

Beslutet skickas för kännedom till

Ulla Karkebo (SD)
Sekreterare för Kommunstyrelsen

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij
Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-674**§ 129. Valärende: Ersättare i Kommunstyrelsen****Beslut**

Kommunfullmäktige väljer Mats Lundqvist (SD) till ersättare i Kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Ulla Karkebo (SD) har i skrivelse i 2025-09-09 begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare i Kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige har att välja ny ersättare i Kommunstyrelsen.

Beslutet skickas för kännedom till

Mats Lundqvist (SD)
Sekreterare för Kommunstyrelsen

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij
Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-277**§ 130. Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att Roslagens
luftvärnsregemente LV 3 ska återuppstå i Östhammars kommun****Beslut**

Kommunfullmäktige avslår motion från Pernilla Grahn (V) i enlighet med svarshandling.
(Bilaga).

Ärendebeskrivning

Pernilla Grahn (V) yrkar i motion daterad 2025-03-31 att:

- Östhammars kommun gör en hemställan till regeringen och försvarsmakten att etablera ett LV regemente i Östhammars kommun.
- Kommunledningen arbetar aktivt för att ett regemente blir verklighet.
- Kommunledningen arbetar för att VA och annan kommunal infrastruktur planeras och prioriteras för militärförläggningen.
- Före 2030 skall första spadtaget för ett regemente vara taget.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Motion
- Svar

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2025-04-22 § 63 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Vid kommunfullmäktiges sammanträde 2025-06-17 § 91 utgick ärendet utan behandling.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Fabian Sjöberg yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-124**§ 131. Svar på motion från Irmeli Bellander (L) om att införa en policy i Östhammars kommun för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck****Beslut**

Kommunfullmäktige besvarar motionen i enlighet med svarshandling. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Irmeli Bellander (L) yrkar i motion daterad 2024-02-08:

- Att Östhammars kommun ska införa en policy för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck
- Att Östhammars kommun genomför en enkät bland anställda som möter barn, unga och utsatta om i vilken utsträckning de möter hedersrelaterad problematik och vilka behov av stöd de har.
- Att Östhammars kommun inventerar antalet barn som förts bort eller som riskerar att föras utomlands.
- Att Östhammars kommun tar ett ansvar för att all berörd personal får mandat och utbildning för att kunna agera kraftfullt.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Motion
- Svar

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2024-02-13 § 36 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Vid kommunfullmäktiges sammanträde 2025-06-17 § 92 utgick ärendet utan behandling.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Fabian Sjöberg (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Dnr KS-2025-675**§ 132. Interpellation till ordförande i Barn- och utbildningsnämnden Jessica Kumlin (M) från Irmeli Bellander (L) angående utvecklingen av skolresultat i kommunen****Beslut**

Interpellationen får ställas. Interpellationen anses härmed besvarad. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Talarordningen vid interpellationsdebatt är fastställd i arbetsordningen. Den som ställt interpellationen redogör för den följt av att den som besvarar interpellationen redogör för svaret. Därefter sker repliker och fortsatt överläggning.

Interpellation

Interpellation till ordförande i Barn-utbildningsnämnden, Jessica Kumlin (M), om utvecklingen av skolresultat i kommunen

Eftersom skolan och skolresultat är ett prioriterat område för oss Liberaler och i synnerhet för mig som fd skolmänniska har jag ägnat en del tid att titta på utvecklingen av betygsresultat i vår kommun över senaste 10 års perioden.

Om vi tittar i Kolada kan vi se en varierande utveckling av betygsresultaten mellan olika år men trenden är tydlig. Under åren 2014-2024 har andelen elever som uppnår godkänt i alla ämnen i åk 6 sjunkit från 88-62% och från 87-56% i åk 9. Torde vara skrämmande för oss alla i denna församling! Under samma period har skillnaden mellan pojkar och flickor varit relativt konstant med klar övervikt för flickorna. Dock kan vi se att 2024 utplånades skillnaden nästan helt. Resultaten för 2025 är inte ännu offentliga hos Skolverket men går att ta del av lokalt. Jag nämner här några iögonfallande fakta. Andel elever med betyget F i matematik åk 9 var vt 2025 18,45 för flickor och 16,16 för pojkarna. I åk 6,7,8 ligger andelen elever med betyget F i matematik ungefär samma nivå med skillnaden att pojkar har högre andel. Totalt sett över alla ämnen är pojkarna i majoritet när det gäller betyget F. Den nationella trenden att flickorna passeras av pojkarna, inte pga att pojkarna satsar mer på skolan utan pga att flickorna halkar efter, är inte tydlig i Östhammar. Oroande dock årets åk 9. Ytterligare analys behövs när Skolverkets siffror offentliggörs.

Mycket tid och möda har på både nationell och kommunal nivå ägnats åt skolresultat. Jämförelser och analyser har lagts på hög och åtgärder vidtagits. Det har mycket handlat om satsningar på kompetensutveckling för både lärare och ledare. Lärarlyft, matematiklyft, värdebaserat ledarskap mm. Något nedslående rapport nådde mig häromdagen då en forskare jämfört elevernas resultat i Tims i matematik jämfört med om läraren deltagit i matematiklyftet. Elever vars lärare deltagit hade sämre resultat än de som haft lärare som inte deltagit!

Mina frågor mot den bakgrund jag lyfter är:

- Hur ser du på skolresultatens utveckling över tid?

Kommunfullmäktige

- **Vilka slutsatser vill du som högst ansvarig för Östhammars kommuns skolor dra av ovan beskrivna förhållanden?**
- **Vilka bekymmer och glädjeämnen vill du lyfta ur ditt perspektiv?**
- **Vilka åtgärder som vidtagits anser du har gett ökad måluppfyllelse och vilka åtgärder planeras för att motverka att flickor börjar halka efter utan att försämrade för pojkarna?**

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Interpellation
- Svar på interpellation

Beslutet skickas för kännedom till

Interpellant

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-618**§ 133. Anmälningssärende: Delårsrapport tertial 1 per 30 april
2024 Gästrike Vatten AB och internkontrollrapport****Beslut**

Kommunfullmäktige har tagit del av delårsrapport tertial 1 för Gästrike Vatten AB.

Ärendebeskrivning

Delårsuppföljningen är Gästrike Vatten AB:s avrapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Verksamhetsrapport och balansräkning
Missiv

Ärendets behandling

Gästrike Vatten AB har fastställt delårsuppföljningen 2025-06-12 § 3.1.

Beslutet skickas för kännedom till

VD Gästrike Vatten Lena Blad
VD-assistent Helena Sjöholm

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-619

**§ 134. Anmälningssärende: Delårsrapport tertial 1 per 30 april
2024 Östhammar Vatten AB**

Beslut

Kommunfullmäktige har tagit del av delårsrapport tertial 1 för Östhammar Vatten AB.

Ärendebeskrivning

Delårsuppföljningen är Östhammar Vatten AB:s avrapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Verksamhetsrapport och balansräkning
Missiv

Ärendets behandling

Östhammar Vatten AB har fastställt delårsuppföljningen 2025-06-12 § 3.1.

Beslutet skickas för kännedom till

VD Gästrike Vatten Lena Blad
VD-assistent Helena Sjöholm

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-400**§ 135. Anmälningssärende: Samtliga kommunala bolags
årsredovisningar 2024****Beslut**

Kommunfullmäktige har tagit del av årsredovisningar för hel- och delägda bolag 2024.

Ärendebeskrivning

Följande bolag har kommunen eller haft något ägande i:

- Dannemora Gruvfastigheter AB
- Östhammar Vatten AB
- Gästrike Vatten AB
- Hargs Hamn AB
- Visit Roslagen AB (likviderat under 2024)
- Gimo utbildning AB
- Inera, litet ägande (fem aktier)

Årsredovisningarna ska läggas fram på bolagens ordinarie bolagsstämma.

Dannemora Gruvfastigheter AB har vid kommunstyrelsens beredning av ärendet inte hållit bolagsstämma och därmed inte lämnat in protokoll eller årsredovisning för 2024 till kommunen. Ärendet och årsredovisningen anmäls därför så snart det hållits bolagsstämma och det finns handlingar att tillgå.

Gimo utbildning AB har vid kommunstyrelsens beredning av ärendet inte lämnat in protokoll och årsredovisning för 2024 från bolagsstämman till kommunen. Påminnelser om inlämning har skickats ut.

Bolaget Visit Roslagen AB är likviderat.

Beslutsunderlag

- Östhammar Vatten AB (protokoll, årsredovisning 2024, revisionsberättelse 2024, granskningsrapport)
- Gästrike Vatten AB (protokoll, årsredovisning 2024, revisionsberättelse 2024, granskningsrapport, arvodesreglemente inkl. dotterbolag)
- Hargs Hamn AB (protokoll, årsredovisning 2024, revisionsberättelse 2024)
- Gimo Utbildning AB (protokoll och årsredovisning 2024)

Beslutet skickas för kännedom till

Dannemora Gruvfastigheter AB
Östhammar Vatten AB
Gästrike Vatten AB
Hargs Hamn AB Bolagen

Gimo utbildning AB

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-475**§ 136. Anmälningssärende: Förordnande av vigselförrättare****Beslut**

Kommunfullmäktige har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Vigselförrättare förordnas av Länsstyrelsen, ofta efter förslag från kommunen.

Vigselförrättare är ett offentligt uppdrag och man företrädet det allmänna. I uppdraget ska lag och föreskrift kopplat till uppdraget följas.

Länsstyrelsen i Uppsala län har beslutat att förordna Sandra Bergman Bellqvist som vigselförrättare från och med den 9 maj 2022 till och med den 8 maj 2026.

Beslutsunderlag

Länsstyrelsens beslut

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij

Webbredaktionen

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-234**§ 137. Anmälningssärende: Beslut om ny ledamot i lokala säkerhetsnämnden****Beslut**

Kommunfullmäktige har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige förslög Regeringen, (2025-04-22 §§ 59, 61), att välja Tomas Wahlsten (SD) och Henrik Willén Johansson (KD) till ledamöter i Lokala säkerhetsnämnden i Östhammars kommun.

Regeringen beslutade, (2025-05-28 KN2025/00960), att förordna Tomas Wahlsten (SD) och Henrik Willén Johansson (KD) till ledamöter i den lokala säkerhetsnämnden vid kärnkraftverket och anläggningarna för slutförvaring i Forsmark fr.o.m. den 28 maj 2025 t.o.m. den 31 december 2026.

Beslutsunderlag

Regeringsbeslut

Beslutet skickas för kännedom till

Tomas Wahlsten (SD)

Henrik Willén Johansson (KD)

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

§ 138. Anmälningssärenden från bolag, stiftelser etc.

Beslut

Kommunfullmäktige har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Protokoll eller övrig information från kommunens bolag, stiftelser och andra organ där kommunen är representerad.

a) Styrelsemöte Hargs Hamn AB

Diarienummer: KS-2025-35

Protokoll 266 från Hargs Hamn AB konstituerande styrelsemöte 2025-06-05.

b) Styrelsemöte Gästrike Vatten AB

Diarienummer: KS-2025-35

Protokoll från Gästrike Vatten AB styrelsemöte 2025-06-12. Ärenden som behandlades var bland annat delårsrapport 2025, se separat ärende, samt långsiktig plan för Gästrike Vatten-koncernen 2026 – 2029, se bilaga.

c) Styrelsemöte Östhammar Vatten AB

Diarienummer: KS-2025-35

Protokoll från Östhammar Vatten AB styrelsemöte 2025-06-12. Ärenden som behandlades var bland annat delårsrapport 2025, se separat ärende, samt VA-utveckling östra Östhammar – status per 30 april 2025, se bilaga.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i politikerportalen.

Kommunfullmäktige

§ 139. Anmälningssärenden, rapporter, domslut med mera

Beslut

Kommunfullmäktige har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Beslut från olika organ, rapporter och skrivelser som anmäls till kommunstyrelsen som information.

Domslut från Länsstyrelsen – delvis upphävande av beslut

Diarienummer: KS-2024-615

Kommunfullmäktige i Östhammar kommun beslutade 2025-04-22 § 49 att ändra lokala ordningsföreskrifter. Beslutet anmälades till Länsstyrelsen den 2025-06-04. Länsstyrelsen i Uppsala län upphäver 13 §, 14 §, 16 § och 17 § i Östhammar kommuns lokala ordningsföreskrifter.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i politikerportalen.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-1

§ 140. Anmälningssärende: Aktuellt i slutförvarsfrågan

Beslut

Kommunfullmäktige har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Slutförvarsenheten rapporterar om aktuellt i slutförvarsfrågan. Rapport för perioden 2025-06-17 – 2025-11-04 föreligger.

Beslutsunderlag

Rapport från Slutförvarsenheten

Dnr KS-2025-694

§ 141. Valärende: Entledigande av ledamot i IT-nämnden

Beslut

Fabian Sjöberg (M) entledigas från sitt uppdrag som ledamot i IT-nämnden.

Ärendebeskrivning

Fabian Sjöberg (M) begär i skrivelse 2025-09-17 entledigande från sitt uppdrag i IT-nämnden.

Beslutet skickas för kännedom till

Fabian Sjöberg (M)
Nämndsekreterare för IT-nämnden

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij
Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-694**§ 142. Valärende: Ledamot i IT-nämnden****Beslut**

Kommunfullmäktige väljer Henrik Willén Johansson (KD) till ledamot i IT-nämnden.

Ärendebeskrivning

Fabian Sjöberg (M) har i skrivelse begärt 2025-09-17 entledigande från sitt uppdrag i IT-nämnden. Kommunfullmäktige har att välja ny ledamot till IT-nämnden.

Beslutet skickas för kännedom till

Henrik Willén Johansson (KD)
Nämndsekreterare för IT-nämnden

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij
Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-695**§ 143. Fråga från Margareta Widén Berggren (S) till
kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M)
angående utbudet Teknisk utbildning efter WHG:s avslut****Beslut**

Frågan får ställas. Frågan anses härmed besvarad.

Ärendebeskrivning

Ledamöter får lämna frågor enligt kommunallagen och arbetsordningen, de bör besvaras vid samma sammanträde som de läggs fram. Endast den som lämnat frågan och den som ska svara får delta i debatten.

Fråga

Margareta Widén Berggren (S) ställer följande fråga till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M):

Hur ser du på kommunens ansvar gällande utbudet Teknisk utbildning efter WHG:s avslut om 1,5 år?

Dagens sammanträde

I frågeställningen yttrar sig Margareta Widén Berggren (S) och Fabian Sjöberg (M).

Beslutet skickas för kännedom till

Frågeställaren

Reglemente för styrelse och nämnder

Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Bygg- och miljönämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Individ- och familjenämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Valnämnden

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	2025-09-23 § 114
Ersätter tidigare version	2024-09-17 § 145
Gäller för	Kommunstyrelsen och nämnder (ej gemensamma)
Dokumentansvarig	Stabschef

Innehåll

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter	5
Sammansättning	5
Ledningsfunktionen.....	5
Styrfunktionen	6
Kommunstyrelsens övriga verksamheter	6
Ekonomisk förvaltning	6
Arbetsgivarpolitiken.....	7
Kommunstyrelsen som verksamhetsansvarig nämnd	7
Uppgifter enligt speciallagstiftning.....	8
Krisledningsnämnd.....	8
Övrig verksamhet	9
Delegering från kommunfullmäktige	10
Ansvar och rapporteringsskyldighet.....	10
Barn – och utbildningsnämnden.....	11
Sammansättning	11
Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden.....	11
Delegering från kommunfullmäktige	11
Allmänna skyldigheter	12
Ansvar och rapportskyldighet	12
Bygg- och miljönämnden	13
Sammansättning	13
Bygg- och miljönämndens ansvarsområde	13
Delegering från kommunfullmäktige	13
Allmänna skyldigheter	14
Talerätt	14
Ansvar och rapportskyldighet	14
Kultur – och fritidsnämnden	16
Sammansättning	16
Kultur – och fritidsnämndens ansvarsområden.....	16
Talerätt	17
Delegering från kommunfullmäktige	17
Allmänna skyldigheter	17

Ansvar och rapportskyldighet	17
Individ- och familjenämnden	19
Sammansättning	19
Individ- och familjenämndens ansvarsområden	19
Delegering från kommunfullmäktige	19
Allmänna skyldigheter	20
Ansvar och rapportskyldighet	20
Vård- och omsorgsnämnden	21
Sammansättning	21
Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden	21
Delegering från kommunfullmäktige	21
Allmänna skyldigheter	21
Ansvar och rapportskyldighet	22
Valnämndens uppgifter	23
Sammansättning	23
Valnämndens ansvarsområden	23
Ansvar och rapportskyldighet	23
Gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och nämnderna	24
Personalansvar	24
Behandling av personuppgifter	24
Medborgarmotion	24
Arbetsformer för kommunstyrelsen och nämnderna	26
Tidpunkt för sammanträden	26
Kallelse till sammanträden	26
Öppna sammanträden	27
Sammanträde på distans	27
Närvarorätt vid sammanträden	27
Insynsplats i kommunstyrelsen	28
Ordföranden	28
Presidium	29
Ersättare för ordföranden	29
Kommunalråd	29
Inkallande av ersättare	29

Ersättarnas tjänstgöring	30
Jäv och avbruten tjänstgöring.....	30
Yrkanden	30
Omröstning (votering).....	31
Deltagande i beslut	31
Reservation.....	31
Justering av protokoll	31
Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.....	32
Delgivning.....	32
Undertecknande av handlingar	32
Underlag och samråd.....	32
Utskott	33

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter

Utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen i kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Sammansättning

§ 1

Kommunstyrelsen består av 11 ledamöter och 11 ersättare.

Ledningsfunktionen

§ 2

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

§ 3

I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna bland annat

- utvecklingen av den kommunala demokratin
- personalpolitiken och jämställdhet i arbetslivet
- den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten
- mark- och bostadspolitiken och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas
- långsiktig energiplanering samt främjandet av god energihushållning
- miljövårds- och naturvårdspolitiken, införandet av miljöledning i kommunens egen organisation samt att verka för en god miljö i kommunen
- trafikpolitiken och verka för en tillfredsställande trafikförsörjning
- informationsverksamheten
- arbetet med att utveckla det kommunala regelverket
- arbetet med att effektivisera administrationen och övrig organisation
- utvecklingen av informationsteknik- system och kommunikation
- utvecklingen av medborgar- och brukarinflytande
- arbetet med jämställdhet och jämlikhet
- integrationsarbete
- krisberedskapsfrågor och säkerhetsskyddsfrågor.

Kommunstyrelsen ska vidare med uppmärksamhet följa

- socialtjänsten och verka för att socialtjänstlagens mål kan uppfyllas samt verka för att övrig för verksamheten reglerad lagstiftning uppfylls

- den kommunala hälso- och sjukvården och verka för en god kommunal hälso- och sjukvård
- skolväsendet och verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas
- kultur- och fritidspolitiken och verka för en god kultur- och fritidsverksamhet i kommunen
- kommunal teknik och lokala trafikfrågor.

Styrfunktionen

§ 4

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att

- leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte i lag är förbehållna annan nämnd
- övervaka att de av kommunfullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt
- tillse att uppföljning sker till kommunfullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret
- ansvara för samordningsträffar med nämndpresidierna och cheferna för nämndkontoren
- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de bolag och stiftelser, som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi, och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen
- tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i
- utfärda riktlinjer för personalpolitik och personaladministration.

Kommunstyrelsens övriga verksamheter

Ekonomisk förvaltning

§ 5

Kommunstyrelsen ska ha hand om kommunens medelsförvaltning och följa av kommunfullmäktige meddelade riktlinjer för denna.

Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i rätt tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att

- ansvara för den ekonomiska förvaltningen av kommunens fasta egendom
- ansvara för den lösa egendom som inte anförtrotts annan nämnd
- tillse att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett
- handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden
- svara för kommunens upphandlingspolicy med regler och anvisningar.

Arbetsgivarpolitiken

§ 6

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen leder, samordnar och utvecklar arbetsgivarpolitiken inom kommunen. Kommunen ska arbeta för likabehandling, mångfald, inkludering, jämställdhet samt mot olaga diskriminering i arbetslivet.

Bland annat ska styrelsen föra kommunens talan i mål och ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen ansvarar för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och ska bland annat

- med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- förhandla på kommunens vägnar enligt lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11 – 14 och 38 §§ Lag om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- besluta om stridsåtgärd
- lämna uppdrag enligt 6 kap 3 § Lag om vissa kommunala befogenheter
- besluta om anställningsstopp som omfattar mer än en nämnd
- besluta om angelägna kommunövergripande arbetsmiljö- och hälsofrågor
- utfärda riktlinjer och anvisningar inom det personalpolitiska området
- besluta om anställning och lönesättning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott är kommunens pensionsmyndighet.

Kommunstyrelsen som verksamhetsansvarig nämnd

§ 7

Kommunstyrelsen ansvarar för teknisk verksamhet:

- kommunens mark och fastigheter inklusive fastighetsskötsel, investeringar och underhåll
- tillhandahålla verksamhetslokaler åt kommunens samtliga verksamheter i egen regi
- gator, parker och allmän platsmark samt skog och annat markinnehav
- vatten och avloppsverksamhet
- avfallshantering och renhållningsverksamhet
- måltidsverksamhet.

Uppgifter enligt speciallagstiftning

§ 8

Kommunstyrelsen är förmedlingsorgan för låne- och bidragsgivning till bostadsförsörjningens främjande

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivreglemente.

Kommunstyrelsen svarar för kommunens anslagstavla.

Kommunstyrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.

Kommunstyrelsen svarar för registrering och tillstånd enligt Spellag.

Kommunstyrelsen är registeransvarig för de personuppgifter som styrelsen för i sin verksamhet och förfogar över.

Kommunstyrelsen leder och ansvarar för verksamhet inom Säkerhetsskyddslag.

Ombesörja kommunens åtaganden angående interna rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering och uppföljning enligt Lag om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Krisledningsnämnd

§ 9

Krisledningsnämnden består av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Krisledningsnämnden får själva eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom nämndens verksamhetsområde.

Krisledningsnämnden leder och ansvarar för verksamheten inom följande områden:

- arbetet enligt Lag om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap
- arbetet enligt Förordning om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap

- arbetet enligt Lag om totalförsvar och höjd beredskap.

Vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap får krisledningsnämnden överta delar eller hela verksamhetsområdet från övriga nämnder i den utsträckning som krisledningsnämnden finner nödvändig med hänsyn till händelsens art och omfattning.

Krisledningsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med den plan för ledning och samordning som fullmäktige har antagit.

Krisledningsnämnden ska anmäla fattade beslut till kommunfullmäktige.

Krisledningsnämnden ska lämna redovisning i enlighet med de riktlinjer fullmäktige ger ifråga om omfattningen av redovisningen och formerna för denna.

Kommunstyrelsen får besluta att verksamheten ska upphöra när krisledningsnämndens verksamhet, som är föranledd av den extraordinära händelsen, inte längre behövs.

Övrig verksamhet

§ 10

Kommunstyrelsen har vidare hand om

- sysselsättnings- och näringslivsfrågor och ansvarar för åtgärder för att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen
- turism och besöksnäring
- gymnasieskola som bedrivs inom ramen för Gimo utbildnings AB (Wilhelm Haglunds gymnasium)
- drift av vuxenskolan
- kommunens centrala informations- och kommunikations verksamhet
- inköps- och upphandlingsverksamhet
- konsumentvägledningen
- utveckling av kommunstyrelsens regelverk och utformningen av kommunfullmäktiges handlingar
- granskning, informations- och kunskapsuppbyggnad i frågan om slutförvar för använt kärnbränsle
- brottsförebyggande arbete
- kommunala pensionärsrådet och rådet för funktionsnedsatta (KPF)
- utvecklingsgrupperna
- internationella kontakter och EU-frågor
- gästhamnar samt campingar
- trafikuppgifter som avses i 1§ Lag om nämnder för vissa trafikfrågor
- ansvarig drönaroperatör för Östhammars kommun
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 11

Kommunstyrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden:

- vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om säkerheten som kommunfullmäktige angivit
- ingå borgen till stöd för bostadsförsörjningen
- låne- och bidragsgivning avseende bostadsförsörjningen
- organisationen av styrelsens verksamhet inom de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt
- sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen att föra kommunens talan på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal
- avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen
- utöva kommunens beslutanderätt i ärenden angående heraldiska vapen
- rätt att omdisponera medel inom de av kommunfullmäktige fastställda anslagsnivåerna
- köp, försäljning, byte av fastighet eller fastighetsdel med en kostnadsram på köp och försäljningspris på högst 1 000 000 kronor (en miljon kronor) och ett taxeringsvärde på högst 750 000 kronor (sjuhundrafemtio tusen kronor)
- köp, försäljning eller byte av mark som enligt översiktsplan eller detaljplan ska användas till gator, vägar eller annan infrastruktur
- utarrendera, hyra ut eller på annat sätt upplåta kommunen tillhörig fast egendom i högst 10 år.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 12

Kommunstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Kommunstyrelsen ska regelmässigt till kommunfullmäktige rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

I ärenden där kommunstyrelsen lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid föras med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid föras med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Barn – och utbildningsnämnden

Inom ramen för det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen ska följande gälla i Östhammars kommun.

Sammansättning

§ 13

Barn- och utbildningsnämnden består av nio ledamöter och nio ersättare.

Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden

§ 14

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige anger fullgör barn- och utbildningsnämnden kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom enligt Skollagen och tillämpliga skolförordningar.

Barn- och utbildningsnämndens uppgifter omfattar skolformerna

- förskola
- förskoleklass
- grundskola
- anpassad grundskola
- gymnasieskola
- anpassad gymnasieskola
- vuxenutbildning.

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Vidare omfattas vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet.

I ovanstående ansvarsområden ingår också att bevilja tillstånd, utöva tillsyn och ge bidrag till fristående verksamheter i enlighet med skollag och skolförordningar.

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt skollagen, skolförordningen, gymnasieförordningen m fl., samt för övriga myndighetsbeslut och huvudmannafrågor som förekommer inom nämndens ansvarsområde.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 15

Barn- och utbildningsnämnden ska besluta i följande ärenden:

- organisationen av nämndens verksamhet inom de riktlinjer som kommunfullmäktige har fastställt

- om disponering av medel inom de av kommunfullmäktige fastställda anslagsnivåerna.

Allmänna skyldigheter

§ 16

Barn- och utbildningsnämnden ska hålla sig informerad om uppväxtvillkoren för barn och ungdomar och vidta åtgärder för att förbättra dessa inom nämndens ansvarsområden barnomsorg och utbildning.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
- diarieföring och arkivvård enligt arkivreglemente
- reformering av nämndens regelbestånd.

Barn- och utbildningsnämnden har vidare hand om

- att föra kommunens talan i mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde om inte kommunfullmäktige beslutar annat
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som har tilldelats nämnden.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 17

Barn- och utbildningsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelserna i detta reglemente.

Barn- och utbildningsnämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

I ärenden där nämnden lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid förses med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid förses med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrappport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrappport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrappporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Bygg- och miljönämnden

Inom ramen för det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen ska följande gälla.

Sammansättning

§ 18

Bygg- och miljönämnden består av nio ledamöter och nio ersättare.

Bygg- och miljönämndens ansvarsområde

§ 19

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar bygg- och miljönämnden för

- kommunens uppgifter inom plan-, byggnadsområdet, allt i enlighet med Plan- och bygglagen (PBL), samt i erforderlig utsträckning tillämpa och förhålla sig till annan berörd lagstiftning
- kommunens mättekniska verksamhet för uppgifter inom plan- och byggområdet.
- kommunens uppgifter enligt Alkohollagen, Lag om tobak och liknande produkter och Lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- att genomföra strategisk planering
- att utföra kommunens uppgifter inom miljö-, livsmedels, smittskydds-, och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt lag ska fullföljas av den kommunala nämnden och inte regleras i annan nämnds reglemente
- prövning, tillsyn och kontroll enligt föreskrifter i EG-direktiv och förordningar samt svenska lagar, förordningar och föreskrifter inom nämndens ansvarsområde
- myndighetsutövning samt för övriga myndighetsbeslut och huvudmannaskapsfrågor som förekommer inom nämndens ansvarsområde.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 20

Bygg- och miljönämnden ska besluta i följande ärenden:

- organisationen av nämndens verksamhet inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt
- tillstånd- och tillsynsärenden enligt Alkohollagen, Lag om tobak och liknande produkter samt Lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- anta, ändra eller upphäva planer som handläggs
 - a) enligt standardförfarande, begränsat standardförfarande, samordnat förfarande, förenklat förfarande vid förlängning av genomförandetiden samt förenklat standardförfarande vid upphävande av detaljplan i enlighet med bestämmelserna i PBL
 - b) då planen överensstämmer med fullmäktiges direktiv i översiktsplanen eller motsvarande översiktliga beslutsunderlag.

En förutsättning är att kommunstyrelsen inte har någon erinran mot åtgärden och att bestämmelserna inte reglerar exploateringssamverkan.

Nämnden har rätt att omdisponera medel inom de av kommunfullmäktige fastlagda anslagsnivåerna.

Allmänna skyldigheter

§ 21

I bygg- och miljönämndens uppgifter ingår att

- uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning, samt följa utvecklingen inom kommunen i miljöskydd-, hälsoskydd- och smittskyddshänseende samt inom livsmedelskontrollen och arbeta fram de förslag som krävs samt medverka i planering där dessa frågor berörs
- ta de initiativ som behövs i frågor om planläggning byggande och fastighetsbildning
- ta tillvara de möjligheter lagen ger att förenkla och underlätta ärenden för enskilda.

Bygg- och miljönämnden ansvarar för

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
- diarieföring och arkivvård enligt arkivreglemente
- regelreformer inom sitt ansvarsområde.

Talerätt

§ 22

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 23

Bygg- och miljönämnden ska bedriva verksamheten enligt förvaltningslagen.

Bygg- och miljönämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med

- de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat
- de föreskrifter som finns i EG-direktiv, lag eller förordning
- ingångna avtal
- bestämmelserna i detta reglemente.

Bygg- och miljönämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

I ärenden där nämnden lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid föras med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid föras med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Kultur – och fritidsnämnden

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning ska följande gälla för kultur- och fritidsnämnden.

Sammansättning

§ 24

Kultur- och fritidsnämnden består av fem ordinarie ledamöter och fem ersättare.

Kultur – och fritidsnämndens ansvarsområden

§ 25

Kultur- och fritidsnämnden ska verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare.

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar kultur- och fritidsnämnden för följande:

- ungas mötesplatser
- stöd till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens område
- verksamhet i idrotts-, fritids-, kulturanläggningar
- verka för att tillgodose behovet av anläggningar och lokaler för kultur- och fritidsverksamhet
- aktivt friluftsliv
- stipendier och utmärkelser inom nämndens område
- biblioteksverksamhet
- evenemang och samordning av dessa
- kultur i vård och omsorg
- offentlig konst
- kulturarvsfrågor som inte åligger annan nämnd
- hälsofrämjande och förebyggande arbete inom folkhälsa
- regional och statlig samverkan inom kultur- och fritidsområdet
- finskt förvaltningsområde
- den frivilliga musik- och kulturundervisningen som bedrivs inom den kommunala kulturskolan.

§ 26

Kultur- och fritidsnämnden ska

- hålla sig underrättad om utvecklingen inom nämndens verksamheter samt ta de initiativ och framlägga de förslag som nämnden ser som nödvändiga
- svara för planerings- och utvecklingsfrågor inom nämndens verksamhetsområde
- verka för en jämställd kultur- och fritidsverksamhet
- stimulera ungas delaktighet och inflytande
- främja tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet för alla

- tillsammans med föreningar, organisationer och enskilda verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare.

Målgruppen barn och unga i åldern 7-20 samt äldre ålder 70+ ska prioriteras.

Talerätt

§ 27

Kultur- och fritidsnämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 28

Kultur- och fritidsnämnden ska besluta i följande ärenden:

- organisationen av nämndens verksamhet inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt
- nämnden har rätt att omdisponera medel inom de av kommunfullmäktige fastställda anslagsnivåerna
- inom ramen för fastställda normer besluta om bidrag till föreningar, studieförbund och organisationer och därigenom medverka till en attraktiv, innehållsrik, geografiskt spridd verksamhet inom kultur- och fritidsområdet
- inom ramen för de medel fullmäktige avsätter i nämndens budget besluta om bidrag till föreningar verksamma inom Östhammars kommun utifrån ansökningar om verksamhetsbidrag samt kostnadstäckning för taxor och avgifter.

Allmänna skyldigheter

§ 29

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
- diarieföring och arkivvård enligt arkivreglementet
- regelreformer i sitt ansvarsområde.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 30

Kultur- och fritidsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelser i detta reglemente.

Kultur- och fritidsnämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

I ärenden där nämnden lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid föras med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid föras med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Individ- och familjenämnden

Inom ramen för det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen samt det som föreskrivs i socialtjänstlagen ska följande gälla i Östhammars kommun.

Sammansättning

§ 31

Individ- och familjenämnden består av fem ledamöter och fem ersättare.

Individ- och familjenämndens ansvarsområden

§ 32

Individ- och familjenämnden är arbetslöshetsnämnd.

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige anger, ansvarar Individ- och familjenämnden för

Myndighetsutövning inom ramen för kommunens socialtjänst samt för övrig lagstiftning enligt

- Socialtjänstlag (SoL)
- Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- Lag om placering av barn i skyddat boende
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Lag om färdtjänst
- Lag om riksfärdtjänst
- Skuldsaneringslag
- Lag om bostadsanpassningsbidrag och Trafikförordning, detta avser endast bostadsanpassningsbidrag och parkeringstillstånd för rörelsehindrade (KF § 83/2019).

Öppenvård avseende barn och ungdom, vuxen samt missbruk enligt

- Socialtjänstlag.

Individ och familjenämnden ansvarar även för att samordna mottagandet av nyanlända.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 33

Individ- och familjenämnden ska besluta i följande ärenden:

- organisationen av nämndens verksamhet inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt
- nämnden har rätt att omdisponera medel inom de av fullmäktige fastställda anslagsnivåerna
- samt övrig för verksamheten reglerande lagstiftning.

Allmänna skyldigheter

§ 34

Individ- och familjenämnden ska hålla sig informerad om människors levnadsvillkor och vidta åtgärder inom ramen för nämndens ansvarsområde.

Individ- och familjenämnden ansvarar för

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
- diarieföring och arkivvård enligt arkivreglemente
- regelreformerings inom sitt ansvarsområde.

Individ- och familjenämnden har vidare hand om

- att föra kommunens talan i mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde om inte kommunfullmäktige beslutar annat
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som har tilldelats nämnden.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 35

Individ- och familjenämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelser i detta reglemente.

Individ- och familjenämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

I ärenden där nämnden lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid föras med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid föras med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Vård- och omsorgsnämnden

Inom ramen för det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen samt det som föreskrivs i socialtjänstlagen ska följande gälla i Östhammars kommun.

Sammansättning

§ 36

Vård- och omsorgsnämnden består av nio ledamöter och nio ersättare.

Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

§ 37

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige anger, ansvarar vård- och omsorgsnämnden för utförandet inom ramen för kommunens socialtjänst samt hemsjukvård enligt

- Socialtjänstlag (SoL)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Hälso- och sjukvårdslag (HSL)
- samt övrig för verksamheten reglerande lagstiftning och de uppgifter i övrigt som enligt lag ankommer på socialnämnd och som inte särskilt anförtrotts annan nämnd i kommunen.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 38

Vård- och omsorgsnämnden ska besluta i följande ärenden:

- organisation av nämndens verksamhet inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt
- nämnden har rätt att omdisponera medel inom de av fullmäktige fastställda anslagsnivåerna
- samt övrig för verksamheten reglerande lagstiftning.

Allmänna skyldigheter

§ 39

Vård- och omsorgsnämnden ska hålla sig informerad om människors levnadsvillkor och vidta åtgärder inom ramen för nämndens ansvarsområde.

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
- diarieföring och arkivvård inom sitt ansvarsområde
- regelreformer i inom sitt ansvarsområde.

Vård- och omsorgsnämnden har vidare hand om

- att föra kommunens talan i mål som rör nämndens verksamhetsområde om inte kommunfullmäktige beslutar annat
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som har tilldelats nämnden.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 40

Vård- och omsorgsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelser i detta reglemente.

Vård- och omsorgsnämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

I ärenden där nämnden lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid förses med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid förses med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrappport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrappport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrappporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Valnämndens uppgifter

Sammansättning

§ 41

Valnämnden består av sju ledamöter och sju ersättare.

Valnämndens ansvarsområden

§ 42

Valnämnden ansvarar för val i enlighet med bestämmelserna i Vallag, Kommunallag, Lag om kommunala folkomröstningar samt för opinionsundersökningar eller liknande förfaranden.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 43

I ärenden där nämnden lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid föras med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid föras med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och nämnderna

Personalansvar

§ 44

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för samtlig personal inom kommunens organisation – kommunförvaltningen. För verksamheterna inom nämndernas områden disponerar respektive nämnd erforderliga personalresurser inom kommunförvaltningen.

Kommunstyrelsen/nämnderna har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag för de frågor som anges i § 6 (arbetsgivarpolitik) i detta reglemente.

Behandling av personuppgifter

§ 45

Kommunstyrelsen/nämnderna är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. Styrelsen/nämnden är också personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen, enligt vad som angivits i kommunens/nämndens registerförteckning enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen. Kommunstyrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige samt hos fullmäktigeberedningar. Kommunstyrelsen/nämnderna ska utse dataskyddsombud.

Medborgarmotion

§ 46

Den som är folkbokförd i kommunen kan skapa eller stödja en medborgarmotion om något i Östhammars kommun i kommunens e-tjänst medborgarmotion. När en medborgarmotion skapas är det viktigt att förslagsställaren skriver ett förslag som andra kan ta ställning till och stödja om de vill.

Medborgarmotionen granskas innan den publiceras på webbsidan för att se att den följer de regler som gäller för medborgarmotioner. Andra kan skriva under en motion först efter att den publicerats.

Om minst 1 % av kommunens folkbokförda invånare skriver under medborgarmotionen överlämnas medborgarmotionen till kommunstyrelsen som beslutar hur motionen ska hanteras. Nämnderna ska handlägga de medborgarmotioner som kommunstyrelsen beslutat att respektive nämnd ska hantera.

Möjligheten att stödja en medborgarmotion ges under max sex månader.

När medborgarmotionen har utretts och beslut ska fattas kommer förslagsställaren att bjudas in till det sammanträde med kommunstyrelsens arbetsutskott/nämnden då medborgarmotionen ska behandlas. Förslagsställaren ges rätt att delta i överläggningen i ärendet rörande medborgarmotionen. Beslutet ska delges förslagsställaren och kommunfullmäktige samt publiceras på kommunens webbplats.

Om medborgarmotionen inte genererat namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda eller fler under en sexmånaders period så avslutas namninsamlingen. Detta noteras på webben och förslagsställaren informeras brevledes.

Redovisning av pågående namninsamlingar, medborgarmotioner som lämnats till nämnd, beslut i kommunstyrelse/nämnd om medborgarmotion och avslutade namninsamlingar på grund av att 1 % inte uppnåtts inom sex månader sker till kommunfullmäktige vid tre tillfällen per år.

Arbetsformer för kommunstyrelsen och nämnderna

Tidpunkt för sammanträden

§ 47

Kommunstyrelsen/nämnden bestämmer dag och tid för sina sammanträden.

Sammanträden ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordförande och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Ordförande ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena. Om ordförande beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordförande se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Kallelse till sammanträden

§ 48

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fyra dagar före sammanträdesdagen. Kallelse ska ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordförande bestämmer formen för kallelse. I undantagsfall får kallelsen ske på annat sätt och/eller inom annan tid.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingarna som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

När varken ordföranden, förste vice ordföranden eller andre vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den ledamot som varit ledamot i kommunstyrelsen/nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Öppna sammanträden

§ 49

Kommunstyrelsen/nämnden medges rätt att besluta om dess sammanträden ska vara offentliga och i och med det även besluta om en allmänhetens frågestund ska hållas i anslutning till sammanträdet.

Sammanträde på distans

§ 50

Kommunstyrelsen/nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 14 dagar i förväg anmäla detta till kommunstyrelsens/nämndens kansli. Ordförande avgör om närvaro får ske på distans.

Kommunstyrelsen/nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i styrelsen/nämnden.

Närvarorätt vid sammanträden

§ 51

Vid kommunstyrelsens/nämndens och dess utskotts sammanträden ska tjänsteman närvara enligt ordförandes avgörande.

Kommunalråden får närvara och delta i överläggningarna men inte i besluten vid sammanträden i nämnder även om kommunalråden inte är ledamöter eller ersättare i nämnderna. Kommunalråden har i sådant fall att iaktta gällande sekretessbestämmelser. Vid behandlingen av ärenden enligt socialtjänstlagen som rör enskilda får inte kommunalråden delta i eller närvara vid handläggningen.

Kommunfullmäktiges ordförande har rätt att få närvara under kommunstyrelsens och utskotts sammanträden och delta i överläggningarna men inte i besluten samt få sin mening antecknad till protokollet.

Insynsplats i kommunstyrelsen

§ 52

Parti i kommunfullmäktige som inte har ledamot eller ersättare i kommunstyrelsen har rätt till en insynsplats. Fullmäktige utser förtroendevald till sådan insynsplats samt en ersättare. Ersättaren kallas om ordinarie har anmält förhinder. Den förtroendevalde har rätt att få närvara under kommunstyrelsens sammanträden och delta i överläggningarna men inte i besluten samt få sin mening antecknad till protokollet. Vid deltagande i sammanträde utgår ersättning enligt kommunens riktlinje för ersättningar till förtroendevalda.

Ordföranden

§ 53

Det åligger ordföranden att

- leda kommunstyrelsens/nämndens arbete och sammanträden
- kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente
- inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i kommunstyrelsen/nämnden vid behov är beredda
- se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i kommunstyrelsen/nämnden
- bevaka att kommunstyrelsens/nämndens beslut verkställs.

Det åligger kommunstyrelsens ordförande att

- närmast kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning
- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
- främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder
- representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

Nämndens ordförande ska

- närmast under nämnden ha uppsikt över nämndens förvaltning och verksamhet
- uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och intressen inom nämndens verksamhetsområde samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
- främja samverkan mellan den egna nämnden och kommunens övriga nämnder
- representera nämnden vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte nämnden bestämt annat i ett särskilt fall.

Presidium

§ 54

Kommunstyrelsens/nämndens presidium ska bestå av ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande.

Viceordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Ersättare för ordföranden

§ 55

Om varken ordföranden, förste vice ordföranden eller andre vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den ledamot som varit ledamot i kommunstyrelsen/nämnden längst tid ordförandens uppgifter. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem tjänstgöra som ordförande.

Om ordförande på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget under längre tid får kommunstyrelsen/nämnden utse en annan ledamot som ersättare för ordförande. Ersättaren fullgör ordförandes samtliga uppgifter.

Kommunalråd

§ 56

Nyvalda kommunfullmäktige utser på det första sammanträdet under mandatperioden kommunalråd till det antal fullmäktige beslutar. Valet sker efter att val av kommunstyrelse har skett.

Kommunstyrelsens ordförande är finanskommunalråd. Kommunstyrelsens andre vice ordförande är oppositionsråd.

Kommunalråd ska ägna hela sin arbetstid åt uppdrag för kommunen.

Kommunfullmäktige utser även majoritetsledare. Majoritetsledarna leder det politiska arbetet i kommunen. De ansvarar för samordning och beredning av majoritetens politik.

Inkallande av ersättare

§ 57

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska själv underrätta sin personlige ersättare. Om den personlige ersättaren inte kan delta i sammanträdet anmäls detta till kommunstyrelsens/nämndens sekreterare eller någon annan

anställd vid kommunstyrelsens/nämndens kansli som underrättar den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

Även de ersättare, som inte tjänstgör, får närvara vid sammanträdena och har rätt att delta i överläggningarna. Ordförande i kommunstyrelsen/nämnden medges rätt att bevilja icke tjänstgörande ersättare att få sin mening, i korta ordalag, antecknad i protokollet.

Ersättarnas tjänstgöring

§ 58

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe. Ledamoten bör börja tjänstgöra sedan pågående ärende handlagts.

Ersättarna ska, om dessa inte valts proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som fullmäktige har bestämt. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättare i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i turordningen.

Jäv och avbruten tjänstgöring

§ 59

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Yrkanden

§ 60

När kommunstyrelsen/nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter

får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte kommunstyrelsen/nämnden enhälligt beslutar att medge det. Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Omröstning (votering)

§ 61

Vid omröstning avges rösterna efter upprop. Upprop sker enligt uppropslistan. Ordföranden uppropas och avger sin röst sist.

Avgiven röst får inte ändras efter det att uppropet och avgivande av röster har förklarats avslutade genom klubbslag. Ledamot eller tjänstgörande ersättare som inte varit närvarande vid uppropet får efter denna tidpunkt inte utöva sin rösträtt.

Resultatet protokollförs med en tabell i protokollet alternativt med tabell kopplad till separat närvarolista.

Deltagande i beslut

§ 62

En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om kommunstyrelsen/nämnden fattar det med acklamation.

Reservation

§ 63

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

Justering av protokoll

§ 64

Nämndernas protokoll justeras av ordföranden och en ledamot. Kommunstyrelsens protokoll justeras av ordföranden och två ledamöter.

Kommunstyrelsen/nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan styrelsen/nämnden justerar den.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

§ 65

Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnderna ska underrätta kommunstyrelsen om ändringen och dess innehåll så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

Delgivning

§ 66

Delgivning med kommunstyrelsen/nämnden sker med ordföranden, stabschef eller annan anställd som kommunstyrelsen/nämnden bestämmer.

Undertecknande av handlingar

§ 67

Skrivelser, avtal och andra handlingar från kommunstyrelsen/nämnden ska på kommunstyrelsens/nämndens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av sekreteraren. Vid förfall för ordförande inträder förste vice ordförande och vid förfall för denna inträder andre vice ordförande.

Kommunstyrelsen/nämnden får även uppdra åt förtroendevald eller tjänsteman att enligt av kommunstyrelsen/nämnden lämnade direktiv underteckna handlingar på kommunstyrelsens/nämndens vägnar. Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses därtill.

Underlag och samråd

§ 68

Kommunstyrelsen/nämnden och dess utskott får begära in de yttranden och upplysningar från kommunens nämnder, beredningar och arbetstagare som behövs för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Kommunstyrelsen/nämnden ska samråda med övriga nämnder, andra myndigheter och med enskilda föreningar och organisationer som berörs av nämndens verksamhet.

Utskott

§ 69

Kommunstyrelsen ska tillsätta ett arbetsutskott samt får i övrigt tillsätta de utskott som styrelsen bestämmer och fastställa deras uppgifter. Arbetsutskottet består av fem ledamöter och fem ersättare.

Om kommunstyrelsen tillsätter ett tekniskt utskott, ska det fullgöra de trafikuppgifter som avses i 1 § Lag om nämnder för vissa trafikfrågor.

Kommunstyrelsens utskott kan vara beredande och/eller ha egna beslutsbefogenheter. Sådana beslutsbefogenheter fastställs i styrelsens delegationsordning.

Har styrelsen beslutat att tillsätta utskott ska bestämmelserna nedan gälla.

§ 70

Inom barn- och utbildningsnämnden, bygg- och miljönämnden, kultur- och fritidsnämnden, individ- och familjenämnden samt vård- och omsorgsnämnden ska det finnas ett arbetsutskott för respektive nämnd. Arbetsutskottet består av tre ledamöter och tre ersättare.

§ 71

Kommunstyrelsen/nämnden väljer för den tid kommunstyrelsen/nämnden bestämmer en ordförande och en vice ordförande bland utskottets ledamöter. Utskott får utse två vice ordförande.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får kommunstyrelsen/nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

§ 72

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ledamot som är förhindrad att tjänstgöra ska meddela sin personliga ersättare samt utskottets kansli, som säkerställer att ersättare inkallas. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av kommunstyrelsen/nämnden vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskott, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

§ 73

Utskottet sammanträder på dag och tid som varje utskott bestämmer. Sammanträden ska också hållas när ordförande anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

§ 74

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Individ- och familjenämndens arbetsutskott får handlägga individärenden bara när samtliga ledamöter är närvarande.

§ 75

De ärenden som ska avgöras av kommunstyrelsen/nämnden i dess helhet bör beredas av utskottet om beredning behövs. Ordföranden, kommundirektören eller kontorschef för handläggande kontor överlämnar sådana ärenden till utskottet. När ärendet beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

§ 76

Det som föreskrivs för kommunstyrelsen/nämnderna gällande kallelse, yrkanden, deltagande i beslut, reservation samt jäv och avbruten tjänstgöring gäller i tillämpliga delar också utskotten.

Utskottens sammanträden ska protokollföras på samma sätt som nämndernas. Utskottens protokoll justeras av ordföranden och en ledamot. Paragrafer som ska justeras omedelbart bör redovisas skriftligt innan justering.

KFVA

**Kommunala föreskrifter om användning
av den allmänna VA-anläggningen inom
Gästrike Vatten-koncernen**

Inledning

Med stöd av lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster har respektive kommunfullmäktige beslutat om följande föreskrifter för användningen av den allmänna VA-anläggningen.

För fastighetsägars användning av den allmänna VA-anläggningen i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommun gäller vad som föreskrivs i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen), annan författning och dessa föreskrifter.

Dessa föreskrifter omfattar fastigheter som är belägna inom det av kommunen beslutade verksamhetsområdet för respektive vattentjänst. Vad som enligt dessa föreskrifter gäller för en fastighetsägare gäller enligt även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamenteriskt förordnande. Enligt vattentjänstlagen och dessa föreskrifter omfattas även den som har ingått avtal med huvudmannen om att få använda den allmänna VA-anläggningen. Det som gäller för en fastighet kan enligt vattentjänstlagen även gälla för en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare.

Fastighetsägare är skyldig att följa ändring i och tillägg till dessa föreskrifter.

Definitioner och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vattentjänstlagen.

Huvudman för den allmänna VA-anläggningen är Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB och Östhammar Vatten AB i respektive kommun.

Huvudmannen tillhandahåller vattentjänster till en fastighet, vars ägare i enlighet med vattentjänstlagen har rätt att använda den allmänna VA-anläggningen och som följer gällande föreskrifter för användandet, om behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Fastighetsägare som vill ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska göra en skriftlig anmälan till huvudmannen som sedan bestämmer hur inkoppling ska ske.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten

Huvudmannen är endast skyldig att leverera vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Huvudmannen garanterar inte ett visst vattentryck eller att en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Energiutvinning

Vatten som levereras genom en allmän VA-anläggning får utnyttjas för energiutvinning endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

Huvudmannens rätt att begränsa leveransen

Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa eller avbryta vattenleveransen när denne finner det nödvändigt för att förebygga miljö-, person-, eller egendomsskada samt för reparation, underhåll, ändring, kontroll eller annan sådan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar. Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar.

Vid planerat leveransavbrott meddelar huvudmannen på lämpligt sätt fastighetsägaren om detta.

Fastigheten får inte ha annat vatten (egen dricksvattenbrunn med mera) ihopkopplat med den allmänna dricksvattenanläggningen.

Innan vattenmätare installeras får vatten inte tas från dricksvattennätet utan huvudmannens medgivande.

Vattenmätare

Om vattenförbrukning hos en fastighetsägare ska fastställas genom mätning tillhandahåller huvudmannen vattenmätare som förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för uppsättning av mätare och sammankoppling med VA-installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd plats behöver ändras.

Huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera vattenmätarens plats och har ensam befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla mätaren.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda vattenmätaren mot frost, skadlig värmepåverkan och annan skada.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet i väsentligt avviker från spillvatten från bostäder (hushållsspillvatten) eller negativt kan påverka mottagande recipient.

Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp till den allmänna spillvattenanläggningen som väsentligt avviker från hushållsspillvatten vad gäller sammansättning, arten eller halten ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer de villkor som ska gälla för utsläppet. Ett sådant utsläpp ska alltid anmälas till huvudmannen för bedömning huruvida det kan tillåtas eller inte.

Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper

Fastighetsägare får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel, sura, frätande, giftiga eller andra miljöfarliga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning och explosion. Det är förbjudet att tillföra spillvattnet våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 grader Celsius får inte tillföras spillvattenanläggningen i förbindelsepunkten.

Oavsiktligt utsläpp av sådant slag som anges enligt ovan ska omedelbart meddelas huvudmannen. Fastighetsägare får inte tillföra VA-anläggningen spillvatten från köksavfallskvarn.

Energiutvinning

Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska anmäla till huvudmannen innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen. Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda spillvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person eller egendomsskada samt för reparation och underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Det är förbjudet att tillföra dag- och dränvatten till en allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål. Huvudmannen får skriftligen medge undantag från förbudet, om det finns särskilda skäl.

Vid planlagt leveransavbrott meddelar huvudmannen på lämpligt sätt fastighetsägaren om detta.

Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning

Om dag- och dränvatten avleds från en fastighet till spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske från det datum som huvudmannen bestämmer, efter det att:

1. särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten har ordnats och fastighetsägaren har underrättats om detta, eller
2. huvudmannen vidtagit åtgärder för bortledning av dag- och dränvatten som inte sker genom en förbindelsepunkt och meddelat fastighetsägaren om att sådana åtgärder har vidtagits.

Huvudmannen får vid behov medge anstånd med att avbryta tillförseln eller medge undantag från förbudet om det finns särskilda skäl.

Har särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten inte ordnats får huvudmannen ändå förbjuda tidigare tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning om:

1. avledning kan ske ändamålsenligt på annat sätt, och
2. huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren dennes kostnader för nödvändig omläggning.

Spillvatten från fastighet som inte används som bostad

En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter fastighet till annat än bostadsändamål ska utan dröjsmål informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos spillvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer är nödvändiga för kontroll av spillvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över sådan verksamhet som inverkar på spillvattnets innehåll och kontrollerar spillvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen anger hur journalföring och provtagningar ska genomföras.

Lätt tryckavloppssystem (LTA-system)

Vid anslutning till ett allmänt lätt tryckavloppssystem (LTA-system) tillhandahåller huvudmannen LTA-enhet som förblir dennes egendom. Huvudmannen bestämmer antalet LTA-enheter och vilken typ av LTA-enhet som ska användas samt svarar för installationen av pumpen. Fastighetsägaren ska bekosta schaktning och anläggning av LTA-enheten och de anordningar som behövs för att sammankoppla LTA-enheten med VA-installationen i övrigt. LTA-enheten består bland annat av en pump, pumpbrunn, kopplingsdosa, automatik, nivågivare, larmindikator och en backventil.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda enheten mot frost och annan skada samt svara för dess elförsörjning.

LTA-enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som har rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla enheten. Vid fel på LTA-enheten, förutom elförsörjning till elskåpet, ska fastighetsägaren omgående kontakta huvudmannens felanmälan.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter som väsentligt avviker från normalt regnvattens kvalitet eller negativt kan påverka mottagande recipient. Inte heller är huvudmannen skyldig att ta emot dag- och dränvatten av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot vattentjänstlagen.

Fastighetsägare får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensen eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning och explosion.

Dagvatten som avleds till den allmänna VA-anläggningen får inte heller innehålla större mängder av partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 grader Celsius får inte tillföras den allmänna anläggningen.

Utsläpp i strid med förbuden i andra, tredje och fjärde stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

Huvudmannen får tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda dagvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för reparation och underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning

Det är förbjudet att tillföra spillvatten till en allmän ledning som uteslutande är avsedd för dag- och dränvatten. Huvudmannen avgör vilket avloppsvatten som ska anses vara spillvatten och avledas till en spillvattenledning.

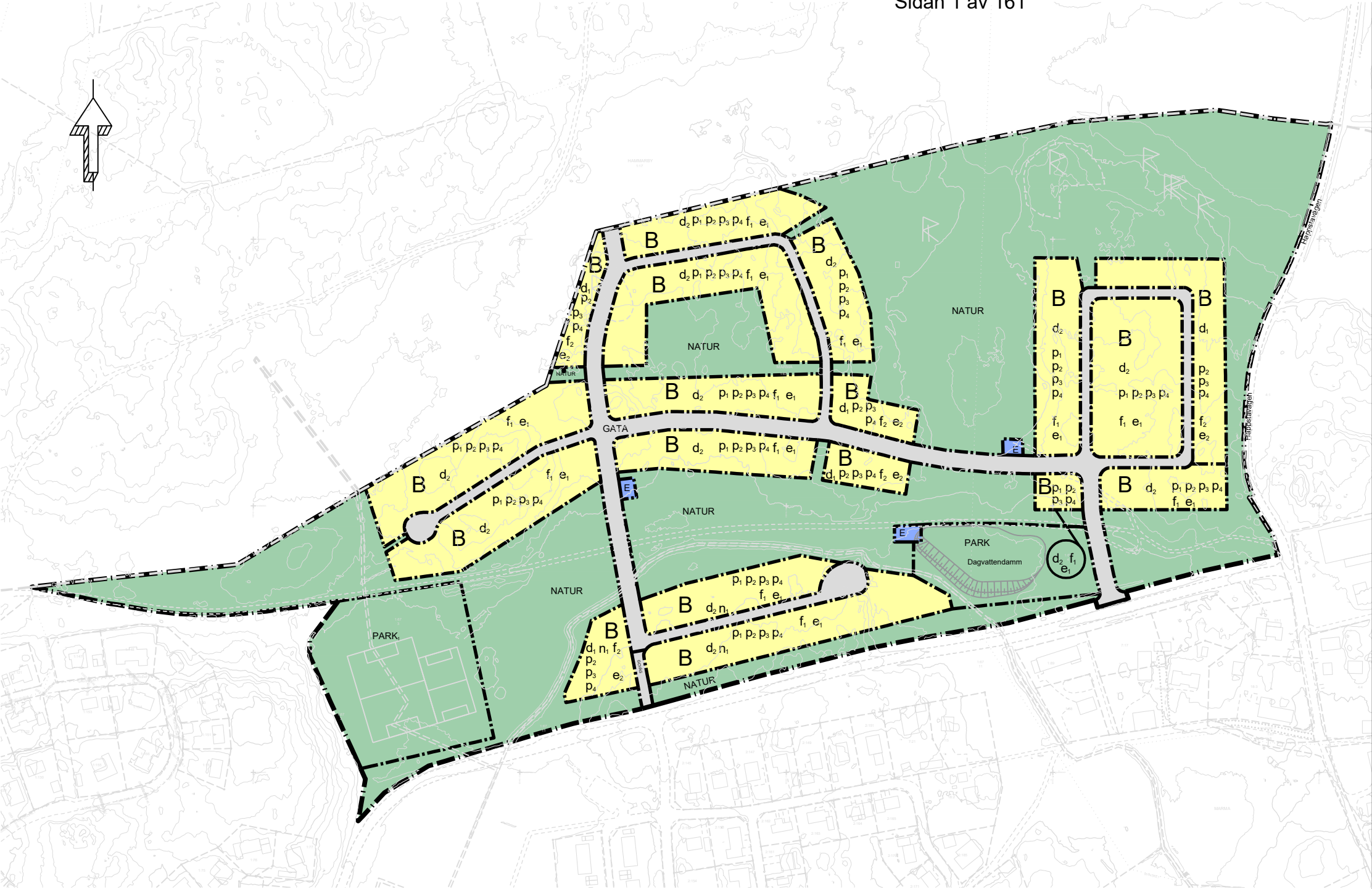
Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad

En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos dag- och dränvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer är nödvändiga för kontroll av dag- och dränvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägarens för journal över sådan verksamhet som inverkar på dag- och dränvattnets innehåll och kontrollerar dag- och dränvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagningar ska genomföras.

Gästrike Vatten ansvarar för drift och utveckling av de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommuner. Vi ser till att 140 000 människor får tillgång till rent dricksvatten och att det vatten som används renas innan vi lämnar tillbaka det till naturen, dygnet runt, året runt. Genom vårt arbete bidrar vi till en hållbar samhällsutveckling i de fem kommunerna.

0 100 200m

Skala 1:3500 i pappersformat A3

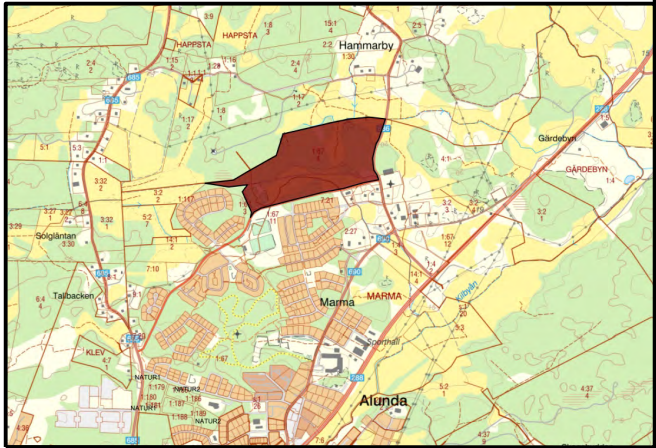
Detaljplan för Björnhålsskogen II			
Östhammars kommun	Uppsala län	Beslutsdatum	Instans
Antagandehandling		Samråd	
		2015-11-19	BMN
Diarienummer: SBN 2014-1233		Granskning	
		2022-01-10	BMN
Upprättad 2025-04-23		Granskning 2	
Reviderad 2025-08-07		2025-05-16	BMN
		Antagande	
Simon Dahlvik Planarkitekt		Merike Dahlberg Plan- och byggchef	

Teckenförklaring

1:2	Fastighetsbeteckning	Väggkant
	Fornlämning, punkt	Gemensamhetsanläggning
	Traktgräns	Ledningsrätt /servitut
	Fastighetsgräns	Byggnad, tolkad från ortofoto
		Höjdkurva, 1m ekvidistans

Koordinatsystem i plan: SWEREF 99 18 00
Höjdsystem: RH2000
Grundkartan uppdaterad 2025-06-25

Översiktskarta

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

	Planområdesgräns
	Användningsgräns
	Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmän plats

	Gata
	Gång- och cykelväg
	Natur
	Park
	Bollplan

Kvartersmark

	Bostäder
	Tekniska anläggningar

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS

Utformning av allmän plats

Dagvattendamm

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Fastighetsstorlek

d ₁	Minsta fastighetsstorlek är 400 m².
d ₂	Minsta fastighetsstorlek är 900 m².

Markens anordnande och vegetation

n ₁	Markens höjd får inte vara lägre än 19.8 meter över nollplanet.
----------------	---

Placering

p ₁	Huvudbyggnad ska placeras minst 4,5 meter från fastighetsgräns.
p ₂	Huvudbyggnad ska placeras minst 4 meter från fastighetsgräns mot gata.
p ₃	Komplementbyggnad ska placeras minst 1 meter från fastighetsgräns.
p ₄	Garage och carport eller del av huvudbyggnad som består av garage och carport, ska placeras minst 4 meter från gata där körbar förbindelse anordnas.

Utformning

f ₁	Endast enbostadshus.
f ₂	Endast parhus, kedjehus eller radhus.

Utnyttjandegrad

e ₁	Största byggnadsarea är 25 % av fastighetsarean inom användningsområdet.
e ₂	Största byggnadsarea är 30 % av fastighetsarean inom användningsområdet.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALL KVARTERSMARK

Höjd på byggnadsverk

Högsta nockhöjd på huvudbyggnad är 8.5 meter.
Högsta nockhöjd på komplementbyggnad är 4.5 meter.

Utformning

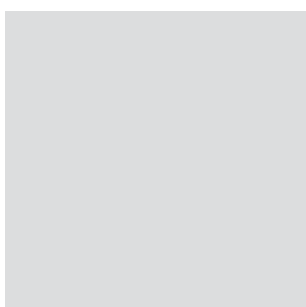
Huvudbyggnad får uppföras med högst två våningar.

GENOMFÖRANDETID

Genomförandetiden är 15 år och börjar gälla fr.o.m. laga kraft.

ÖVRIGT

Planavgift ska inte tas ut vid bygglovsprövning.

Projekterings-PM Geoteknik

Del av Marma 1:67
Östhammars kommun
Björnhålsskogen

Projekterings-PM Geoteknik

Uppdragsnamn

Del av Marma 1:67

Östhammars kommun

Björnhålsskogen

Östhammars kommun

Box 106

742 21 Östhammar

Uppdragsgivare

Östhammars kommun

Vår handläggare

Jonas Fryksten

Datum

2016-09-30

1 Uppdrag

Bjerking AB har på uppdrag av Östhammars kommun utfört en geoteknisk undersökning på del av Marma 1:67 i Björnhålsskogen som underlag för projektering av gata och VA. Det undersökta området ligger cirka 1,5 km norr om Alunda centrum i Östhammars kommun.

2 Objektsbeskrivning – översiktlig

Inom området planeras cirka 100 nya bostäder. Denna undersökning utgör underlag för projektering av gator och VA inom området. Planerade gator ansluts till Korsängsvägen i två punkter.

3 Utförda undersökningar

Resultatet av utförda undersökningar framgår av Markteknisk undersökningsrapport med uppdragsnummer 16U30518, dat. 2016-09-30, upprättad av Bjerking AB.

4 Markförhållanden - allmänt

Största delen av det undersökta området är inom skogsmark där berg i dagen och block syns på flera platser och avståndet till berg generellt sett är litet. Jordmånen består inom skogsmarken i allmänhet av mulljord överlagrande morän ovan berg. På vissa platser förekommer dock kohesionsjord under mulljorden.

En mindre del av området utgörs av åkermark eller betesmark, där jordmånen i allmänhet består av mulljord överlagrande kohesionsjord ovan morän och berg.

Undergrunden utgörs av cirka 0,2 – 0,3 meter mulljord. Ställvis förekommer lerig mulljord på åkermark.

Där kohesionsjord har påträffats utgörs den i allmänhet av torrskorpelera eller siltig torrskorpelera. I vissa provtagningar har sandskikt förekommit i torrskorpeleran och i en punkt har torrskorpesilt påträffats. Torrskorpeleran bedöms övergå till lera cirka 1,0 – 1,5 m under markytan.

Moränen inom området är i allmänhet finkornig, d.v.s. den klassificeras som sandig siltig morän.

5 Grundvatten, ytvatten

Grundvattennivån har kontrollerats i ett nytt grundvattenrör. Grundvattenröret är placerat i den sydvästra delen av området på åkermark i anslutning till vattendraget. Resultat av avläsningen utförd i grundvattenröret redovisas i Tabell 1.

Tabell 1. Grundvattenavläsningar

Rör nr.	Datum	Nivå	Anmärkning
GW16014 (markyta +19,1) (rörtopp +20,3)	2016-09-06	+17,7	

I fält, under kartering och skruvborring, har iakttagelser av grundvattnet gjorts inom skogsmarken. Utifrån dessa iakttagelser i fält samt utförda avläsningar av grundvattenrör bedöms grundvattennivån i allmänhet ligga omkring 1 till 2 meter under markytan. I vissa lågpunkter i skogsmarken har dock en fri vattenyta noterats.

Ytvatten sjunker normalt ner i förekommande fyllning och mulljordslager. Vid riklig nederbörd kan även ytavrinning ske i terrängens lutningsriktning, dvs. ner mot diket som skär genom området eller ner mot lokala lågpunkter.

6 Sättningar – allmänt

Den primära undergrunden består av fasta jordar, d.v.s. torrskorpelera, berg och morän och betraktas därför som måttligt sättningsbenägen. Inga oacceptabla sättningar förväntas därför uppkomma vid anläggande av gata och VA.

7 Schakt, stabilitet – översiktligt

Mycket av den schakt som planeras bedöms komma att utföras i berg.

Schakt i morän och torrskorpelera ner till normalt ledningsdjup, d.v.s. cirka 2 meter, föreslås utföras i släntlutning 1:1,5 vid schaktning ovan grundvattenyta. Grundvattenytan bedöms i många fall ligga ovan schaktbotten, vilket kräver länshållning.

I stora delar av området innehåller jorden silt. Detta innebär att jorden under vattenmättade förhållanden kan erhålla flytjordsegenskaper vilket avsevärt kan försvåra schaktarbetet och kräva flackare slänter.

I jorden har även skikt av sand noterats. Dessa kan förväntas bli vattenförande och tillföra vatten till schakten i samband med våtare perioder.

I övergångszoner mellan lera och friktionsjord kan inströmning av vatten från friktionsjorden inte uteslutas.

Förekommande markvatten bedöms kunna pumpas bort med hjälp av filterförsedda pumpgröpar inom schakten.

7.1 Schaktbarhetsklasser

Torrskorpelera bedöms ingå i schaktbarhetsklass 2.

Morän (siltig, sandig) bedöms ingå i schaktbarhetsklass 4.

Schaktbarhetsklasser är utvärderade från Rapport R130:1985, klassificeringssystem -85.

8 Marköverbyggnader

Inom områden med morän dimensioneras marköverbyggnader som för undergrundstyp 4A d.v.s. siltig morän.

Inom områden med kohesionsjord dimensioneras marköverbyggnader som för undergrundstyp 5A d.v.s. siltig lera.

Undergrundstyper enligt tabell DC/1, AMA Anläggning 13.

9 Planerad gata och VA, geotekniska förhållanden

De referenspunkter som beskrivs i detta kapitel är vägkorsningar eller vägslut och framgår av tillhörande planritning, se markteknisk undersökningsrapport (MUR).

Eftersom höjdsättning på gata och VA saknas och därmed schaktdjup, har inget förslag till utförande tagits fram i detta skede, utan enbart en geoteknisk beskrivning av delsträckorna.

Det skall särskilt nämnas att området kännetecknas av småkuperad skogsmark med uppstickande partier av berg i dagen på åtskilliga ställen. Endast borrhypor är avvägda, ej markytan mellan punkterna.

9.1 Referenspunkt [1] – [2] – [5]

Markytan varierar från +20,5 till +22,0 i sonderade punkter. Till största del underlagras mulljorden direkt av morän ovan berg. På sträckan är berg i dagen karterat på eller i nära anslutning till planerad gata på flera ställen. Denna delsträcka passerar två områden där kartering visat på mindre lokala partier med lera eller silt.

Där kartering visar på lera eller silt visar sonderingar (BG16005 och 16BG007) på torrskorpesilt respektive torrskorpelera med en mäktighet på 0,3 m respektive 0,2 m underlagrande mulljorden.

Djup till berg varierar från berg i dagen till mär än 3,2 m under markytan (i BG16005).

9.2 Referenspunkt [5] – [9]

Markytan varierar från +19,7 till +21,9 i sonderade punkter. Sträckans passerar ett relativt öppet område, där lera är karterat mitt på sträckan. Berg i dagen är karterat i nära anslutning till referenspunkt 5. Tidigare undersökning indikerar berg mycket nära markytan mellan BG16009 och BG16010.

Där kartering visar på lera, mitt på sträckan, visar sondering (BG16009) på torrskorpelera med en mäktighet på cirka 0,8 m underlagrande mulljorden.

Djup till berg är i de sonderade punkterna cirka 1,2 m men är troligtvis mindre mellan borrhyporna BG16009 och BG16010 p.g.a. tidigare undersökningsresultat.

9.3 Referenspunkt [4] – [3] - [2]

Markytan varierar från +19,1 till +20,1 i sonderade punkter men vid referenspunkt 2 är markytan högre, sannolikt omkring +22. Berg i dagen är karterat vid referenspunkt 4, i nära anslutning till referenspunkt 3 och på sträckans norra del nära referenspunkt 2.

Stora delar av sträckan är karterad som lera och sonderingar (BG16014 och BG16015) visar på en mäktighet av lera på 1,5 m respektive 0,4 m underlagrande mulljorden. I borrhypa BG16014 har lera som inte är av torrskorpekaraktär påträffats. Torrskorpeleran övergår här till lera cirka 1,2 m under markytan.

Djup till berg varierar från berg i dagen till mer än 3,7 m under markytan.

9.4 Referenspunkt [2] – [5] (Norra slingan)

Markytan varierar från +21,1 till +21,7 i sonderade punkter. Berg i dagen är karterat på eller i nära anslutning till planerad gata längs stora delar av sträckan.

Lera eller silt förekommer i princip endast i anslutning till borrhål BG16001.

Provtagning i denna punkt visar på siltig torrskorpelera med sandskikt ner till ett djup på 0,6 m, följt av sandig silt ner till ett djup på 1,1 m överlagrande morän. Omkring BG16002 visade karteringen på lokal förekomst av lera och provtagning visade på torrskorpelera ner till ett djup på 0,5 m överlagrande morän.

Berg eller block återfinns i BG16001 på ett djup av 2,7 m. I övriga borrhål har bergytan återfunnits som djupast på ett djup av 1,8 m under markytan. Mellan borrhålen förekommer berg i dagen på flera ställen.

9.5 Referenspunkt [3] – [6]

Markytan varierar från +18,8 till +20,1 i sonderade punkter. På sträckans västra del visar karteringen på lera. På sträckans östra del visar karteringen på fastmark eller berg i dagen på eller i nära anslutning till gatan.

På sträckans västra del, där lera är karterat, visar undersökningen på torrskorpelera ner till ett djup av 0,7 m ovan morän.

Sträckans östra del går över fastmark med berg i dagen för att längst österut, vid referenspunkt 6 och BG16017 övergå i lera. Sonderingen i BG16017 visade på lera ner till ett djup av 0,8 m.

Berg eller block återfinns i BG16016 på ett djup av 1,6 m. I övriga borrhål har bergytan återfunnits som djupast 3,7 m under markytan. Mellan borrhålen förekommer berg i dagen.

9.6 Referenspunkt [9] – [8] (Östra slingan)

Markytan varierar från +21,6 till +22,3 i sonderade punkter. På sträckans södra del visar karteringen på fastmark eller berg i dagen på eller i nära anslutning till planerad gata. På sträckans norra del visar karteringen på fastmark.

Ingen av sonderingarna längs sträckan har påvisat förekomst av lös jord. Tidigare undersökning visar däremot att lös jord kan förekomma precis söder om BG16013.

I sonderingarna längs sträckan har bergytan återfunnits som djupast på ett djup av 1,5 m under markytan. Mellan borrhålen förekommer berg i dagen, främst i den södra delen.

9.7 Referenspunkt [10] – [9]

Markytan varierar från +19,4 till +21,9 i sonderade punkter. På sträckans södra del visar karteringen på lera och på sträckans norra del visar karteringen på fastmark.

På sträckans södra del, där lera är karterat, visar undersökningen på torrskorpelera ner till ett djup av 0,5 m ovan morän, i borrhål BG16019.

I sonderingarna längs sträckan har bergytan återfunnits på ett djup av 1,1 m i BG16010 och i BG16019 har berg eller block påträffats på ett djup av 2,6 m under markytan.

9.8 Referenspunkt [9] – [8] – [7]

Markytan varierar från +21,2 till +22,3 i sonderade punkter. Längs sträckan visar karteringen i huvudsak på fastmark. På några ställen är berg i dagen karterat på eller i nära anslutning till gatan.

I sonderingarna längs sträckan har bergytan återfunnits som djupast på ett djup av 1,6 m under markytan i borrhål BG16011.

10 Planerad dagvattendamm

På platsen där en dagvattendamm planeras utfördes sonderingar (BG16018).
Sonderingarna visar på lös jord ner till ett djup på cirka 0,6 m under markytan. Den lösa jorden underlagras av friktionsjord till ett djup av minst 5,0 m under markytan, där sondering avslutades utan stopp.

11 Övrigt

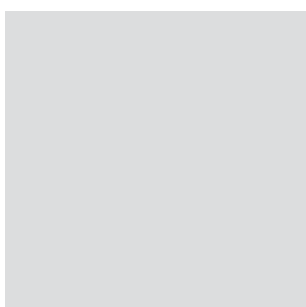
I samband med detaljprojektering bör fortsatt sakkunskap inhämtas från geotekniker.

Bjerking AB

Granskad av

Jonas Fryksten
010-211 83 04
jonas.fryksten@bjerking.se

Henrik Håkansson

Markteknisk undersökningsrapport

Del av Marma 1:67
Östhammars kommun
Björnhålsskogen

Markteknisk undersökningsrapport

Uppdragsnamn
Del av Marma 1:67
Östhammars kommun
Björnhålsskogen

Östhammars kommun
Box 106
742 21 Östhammar

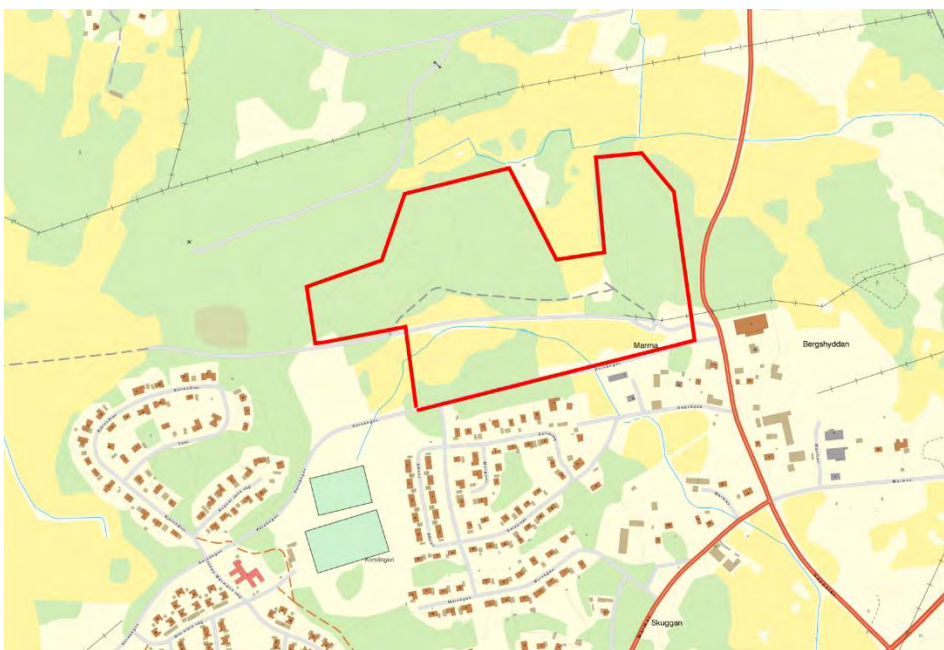
Uppdragsgivare
Östhammars kommun

Vår handläggare
Jonas Fryksten

Datum
2016-09-30

1 Objekt

Bjerking AB har på uppdrag av Östhammars kommun utfört en geoteknisk undersökning på del av Marma 1:67 i Björnhålsskogen som underlag för projektering av gata och VA. Cirka 100 nya bostäder planeras i området. Det undersökta området ligger cirka 1,5 km norr om Alunda centrum i Östhammars kommun. Figur 1 anger det ungefärliga undersökningsområdet.

Figur 1: Ungefärligt undersökt område markerat med röd gränslinje. Bild från Bjerking's kartportal 2016-09-27.

2 Ändamål

Syftet med uppdragets har varit att klarlägga geotekniska förhållanden och förutsättningar inför anläggande av gata och VA.

3 Underlag för undersökningen

Följande handlingar har utgjort underlag för undersökningen:

- Jordartskarta från SGU.
- Digitalt kartunderlag.
- Ledningsunderlag från ledningskollen.se.

4 Tidigare undersökningar

Bjerking AB har tidigare utfört en översiktlig geoteknisk undersökning av ett flertal områden i Marma. Undersökningen är daterad 1993-10-25 och har uppdragsnummer 17127. Relevant information är inarbetad i denna handling.

5 Styrande dokument

Denna rapport ansluter till SS-EN 1997 med tillhörande nationell bilaga enligt Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder (Eurokoder), BFS 2013:10, EKS 9. Se Tabell 1 och Tabell 2.

Tabell 1 Standard eller annat styrande dokument för fältundersökningar

Undersökningsmetod	Standard eller annat styrande dokument
Geoteknisk undersökning och provning - Provtagning genom borrhings- och utgrävningsmetoder och grundvattenmätningar; Del 1: Tekniskt utförande	SS-EN-ISO 22475-1
Geoteknisk fälthandbok. Allmänna råd och metodbeskrivningar	SGF Rapport 1:2013
Jordartsbenämning och klassificering	SS-EN ISO 14688 - 1+2
Övriga, ej Europastandarder	
Trycksondering	SGF Rapport 1:2013
Jord-bergsondering	SGF Rapport 4:2012

Tabell 2 Standard eller annat styrande dokument för planering och redovisning

Undersökningsmetod	Standard eller annat styrande dokument
Eurokod 7: Dimensionering av geokonstruktioner; Del 2: Marktekniska undersökningar	SS-EN 1997-2
Geoteknisk fälthandbok. Allmänna råd och metodbeskrivningar	SGF Rapport 1:2013
Beteckningssystem	SGF och BGS "Beteckningssystem för geotekniska utredningar" 2001:2

6 Geoteknisk kategori

Undersökningar är utförda i enlighet med Geoteknisk kategori 2.

7 Befintliga förhållanden

7.1 Topografi

Marknivån i de sonderade punkterna varierar mellan +18,6 och +22,3. I skogsmark varierar marknivån i de sonderade punkterna mellan cirka +21,0 och +22,0. På betesmark och odlingsmark är marknivåerna generellt lägre.

7.2 Ytbeskaffenhet

Marken i det undersökta området utgörs till största del av skogsmark. En mindre del av undersökningsområdet är odlingsmark eller betesmark.

8 Positionering

Utsättning av sonderingspunkter har utförts av mätansvarig Pernilla Olsson med GPS – instrument och totalstation. Mätningarna har utförts i mätklass B enligt Geoteknisk Fälthandbok - SGF Rapport 1:2013.

Höjdsystem: RH 2000
Koordinatsystem: SWEREF 99 1800

9 Geotekniska fältundersökningar

9.1 Kartering

En kartering av undersökningsområdet gjordes innan för att öka precisionen i efterföljande undersökning. Vid karteringen karterades berg i dagen (BID), och ungefärlig gräns mellan fastmark (t.ex. morän och BID) och lösa jordar (t.ex. torv, silt och lera). Karteringen redovisas på planritningen.

9.2 Geoteknisk utrustning

Sondering och provtagning har utförts med borrhandsvagn utrustad med fältdator för insamling av undersökningsdata i digitalt format.

9.3 Utförda sonderingar

- 15 stycken jord/bergsonderingar för kontroll av jordlager samt bergets överyta.
- 10 stycken trycksonderingar för kontroll av lösa jordars mäktighet och karaktär

9.4 Utförda provtagningar

Störd provtagning utfördes enligt följande:

- Provtagning med skruvborr i 10 stycken punkter för störd provtagning samt okulär jordartsbedömning.

9.5 Hydrogeologiska undersökningar

- 1 st. installation av grundvattenrör för kontroll av grundvattnets trycknivå. Grundvattenrör har installerats i jordlager under eventuellt förekommande lera. Vattennivån i röret antas motsvara vattentrycket omkring filterspetsen.

9.6 Undersökningsperiod

Geoteknisk sondering och provtagning har utförts under september månad 2016.

9.7 Fältingenjör

Fältarbetet utfördes av fältgeotekniker Magnus Björkbäck och Fredrik Thor.

10 Hydrogeologiska undersökningar

Grundvattenobservation har utförts i grundvattenrör GW16014 som installerades 2016-09-06. Funktionskontroll är utförd.

Information om nivå för rörets topp och filter redovisas i Tabell 3 och avläsningar i Tabell 4.

Tabell 3: Avläst grundvattenrör GW16014. Information om nivå för rörtopp och filternivå.

Grundvattenrör	Rörtopp	Rörlängd inkl filter	Spetsnivå	Marknivå
GW16014	+20,3	5,0 m	+15,3	+19,1

Tabell 4: Registrerad grundvattenobservation.

Grundvattenrör	Markytan	Datum	Nivå GVV	Anmärkning
GW16014	+19,1	2016-09-06	+17,7	

11 Värdering av undersökning

Skruvprovtagningen i BG16003 kunde ej utföras, trots 4 försök att komma ner i undergrunden. Jord/bergsonderingen i den aktuella punkten visade på en bergyta mycket nära markytan.

I övrigt har inga avvikelser rapporterats.

12 Redovisning

Utförda undersökningar redovisas på bilaga och ritningar enligt nedan i enligt med SGF/BGS beteckningssystem version 2001:2 (se www.sgf.net) och SGF Beteckningsblad (2013-04-24) enligt SS-EN ISO 14688-1.

12.1 Bilagor

Bilaga 1 Jordprovsanalys störda prover (2 sidor)

12.2 Ritningar

Ritning	Innehåll	Skala	Datum
G-10.1 - 01	Planritning	A1: 1:1000	2016-09-30
G-10.2 - 01	Sektioner	A1: 1:100/1:1000	2016-09-30
G-10.2 - 02	Sektioner	A1: 1:100/1:1000	2016-09-30

Bjerking AB

Granskad av

Jonas Fryksten
010.211 83 04
jonas.fryksten@bjerking.se

Henrik Håkansson

Bilaga 1 - Jordprovstabell

Uppdragsnamn

Del av Marma 1:67

Östhammars kommun

Björnhålsskogen

Vår handläggare

Jonas Fryksten

Provtagningsdatum

September 2016

Borrpunkt	Djup	Metod	Jordart	Anm
BG16001	0,0 – 0,2	Skr	Mulljord	Blött
	0,2 – 0,6		siltig Torrskorpelera med sandskikt	
	0,6 – 1,1		sandig Silt	
	1,1 – 2,0		sandig siltig Morän	
BG16002	0,0 – 0,1	Skr	Mulljord	Ingen vy
	0,1 – 0,5		siltig Torrskorpelera med sandskikt	
	0,5 – 1,0		sandig silt Morän	
BG16003		Skr		4 försök till 0,3 m
BG16004	0,0 – 0,1	Skr	Mulljord	Torrt
	0,1 – 0,6		siltig Morän	
BG16005	0,0 – 0,2	Skr	Mulljord	Torrt
	0,2 – 0,5		Torrskorpesilt	
	0,5 – 0,7		siltig Morän	
BG16007	0,0 – 0,1	Skr	Mulljord	Torrt
	0,1 – 0,3		siltig Torrskorpelera	
	0,3 – 0,7		sandig siltig Morän	
BG16011	0,0 – 0,2	Skr	Fyllning/mullhaltig sandig siltig	Torrt
	0,2 – 0,6		siltig sandig Morän	
BG16013	0,0 – 0,1	Skr	Mulljord	Torrt
	0,1 – 0,6		siltig sandig Morän	

BG16014	0,0 – 0,3	Skr	Mulljord
	0,3 – 1,2		Torrskorpelera
	1,2 – 1,8		Lera
	1,8 – 2,0		Sand
BG16015	0,0 – 0,3	Skr	Mulljord
	0,3 – 0,7		Torrskorpelera
	0,7 – 1,3		sandig siltig grusig Morän

© BJERKING AB

FÖRKLARINGAR

KARTA — DIGITAL GRUNDKARTA

KOORDINAT-SYSTEM — SWEREF99 1800

HÖJDSYSTEM — RH2000

BETECKNINGAR

ALLM. — ENLIGT SGF/BGS BETECKNINGSSYSTEM
VERSION 2001:2 (www.sgf.net)

— PROVTAGNINGSPUNKT

— SONDERINGSPUNKT

— FASTMARKSGRÄNS

— BERG I DAGEN (BID)

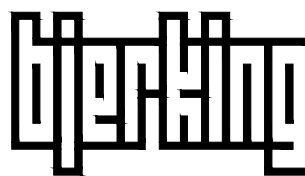
— REFERENSPUNKT

RITNINGEN AVSER ENDAST
GEOTEKNISK INFORMATION

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
-----	-----	-----------------	-------	------

PROJEKTERINGSUNDERLAG

BJÖRNHÅLSSKOGEN
ÖSTHAMMARS KOMMUN

BJERKING AB
Box 1351
751 43 Uppsala
Telefon: 010-211 80 00
Telefax: 010-211 80 01
www.bjorking.se

UPPDRAG NR 16U30518	RITAD/KONSTR AV JFN	HANDLAGGARE -
------------------------	------------------------	------------------

DATUM 2016-09-30	ANSVARIG THOMAS ELDH
---------------------	-------------------------

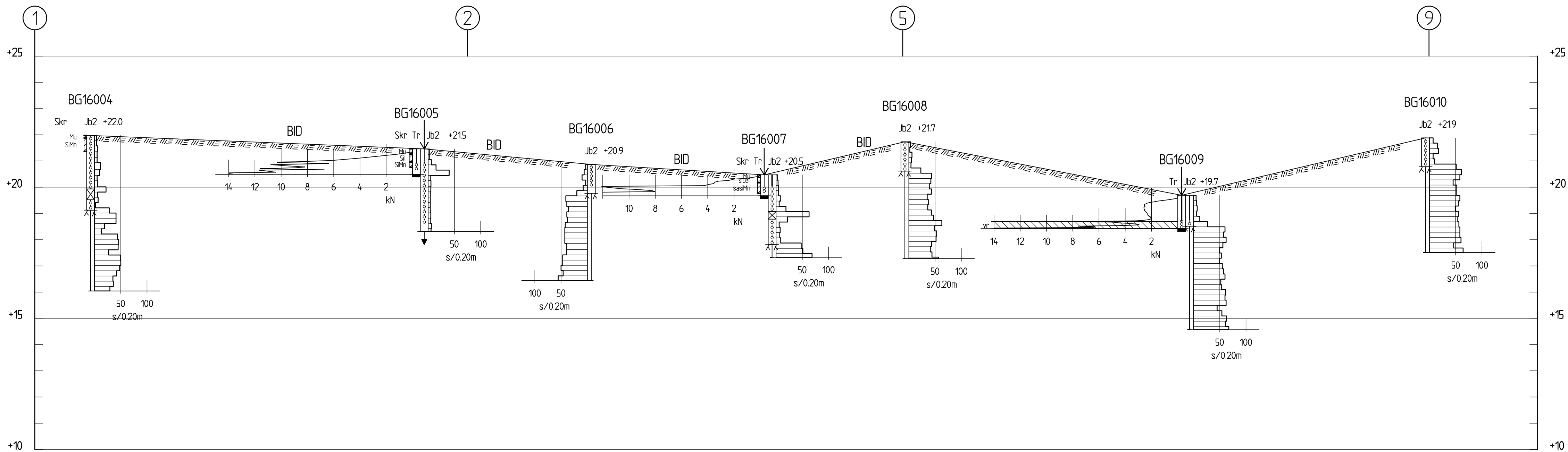
GEOTEKNISK UNDERSÖKNING

PLANRITNING

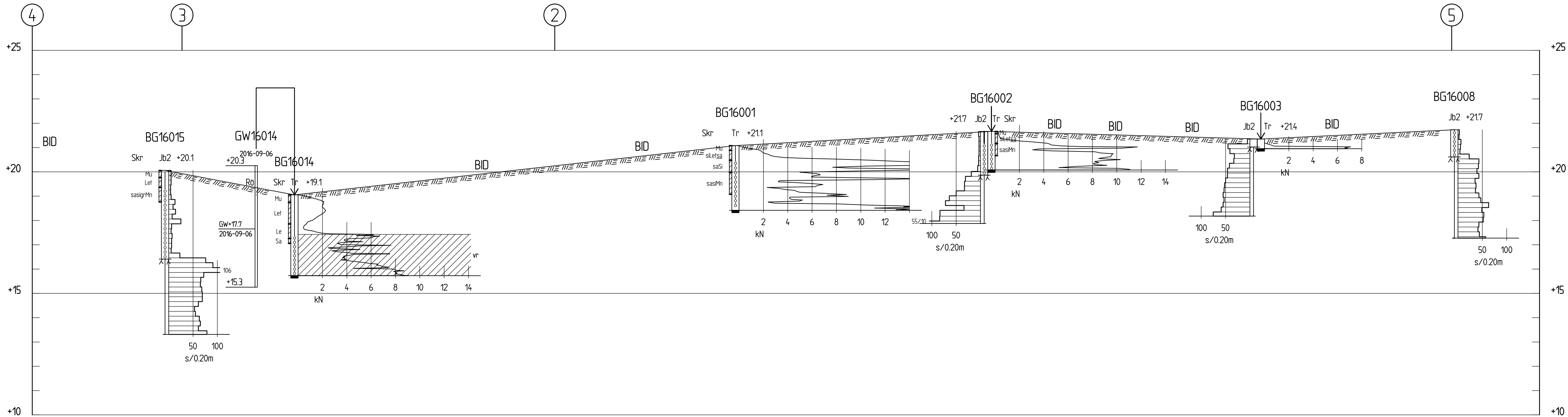
SKALA A1 1:1000 A3 1:2000	NUMMER G-10.1-01	BET -
---------------------------------	---------------------	----------

XREFS:
K: Uppdrag_1_navet\2016\16U30518\G\Modell\1601\ren grundkarta.dwg
K: Uppdrag_1_navet\2016\16U30518\G\Modell\1601\1601.dwg
K: Uppdrag_1_navet\2016\16U30518\G\Modell\1601\1601.dwg
K: Uppdrag_1_navet\2016\16U30518\G\Modell\1601\1601.dwg
K: Uppdrag_1_navet\2016\16U30518\G\Modell\1601\1601.dwg

© BJERKING AB

PROFIL 1-2-5-9

PROFIL 4-3-2-5

FÖRKLARINGAR

HÖJDSYSTEM — RH2000

BETECKNINGAR

ALLM. — ENLIGT SGF/BGS BETECKNINGSSYSTEM

VERSION 20012 (www.sgf.net)

— BEFINTLIG MARKYTÄ ÄR INTERPOLERAD
MELLAN BORRPNKTER, EJ AVVÄG

BID — BERG I DAGEN, OSÄKER HÖJD, EJ AVVÄG

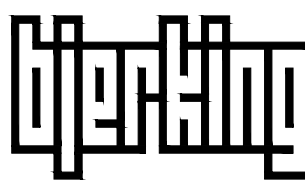
5 — REFERENSPUNKT

RITNINGEN AVSER ENDAST
GEOTEKNISK INFORMATION

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
-----	-----	-----------------	-------	------

PROJEKTERINGSUNDERLAG

BJÖRNHÅLSSKOGEN
ÖSTHAMMARS KOMMUN

Arkitekter Ingenjörer

BJERKING AB
Box 1351
751 43 Uppsala
Telefon: 010-211 80 00
Telefax: 010-211 80 01
www.bjerking.se

UPPDRAG NR	RITAD/KONSTR AV	HANDLAGGARE
------------	-----------------	-------------

16U30518	JFN	-
----------	-----	---

DATUM	ANSVARIG
-------	----------

2016-09-30	THOMAS ELDH
------------	-------------

GEOTEKNISK UNDERSÖKNING

SEKTIONER

1-2-5-9 & 4-3-2-5

SKALA	NUMMER	BET
-------	--------	-----

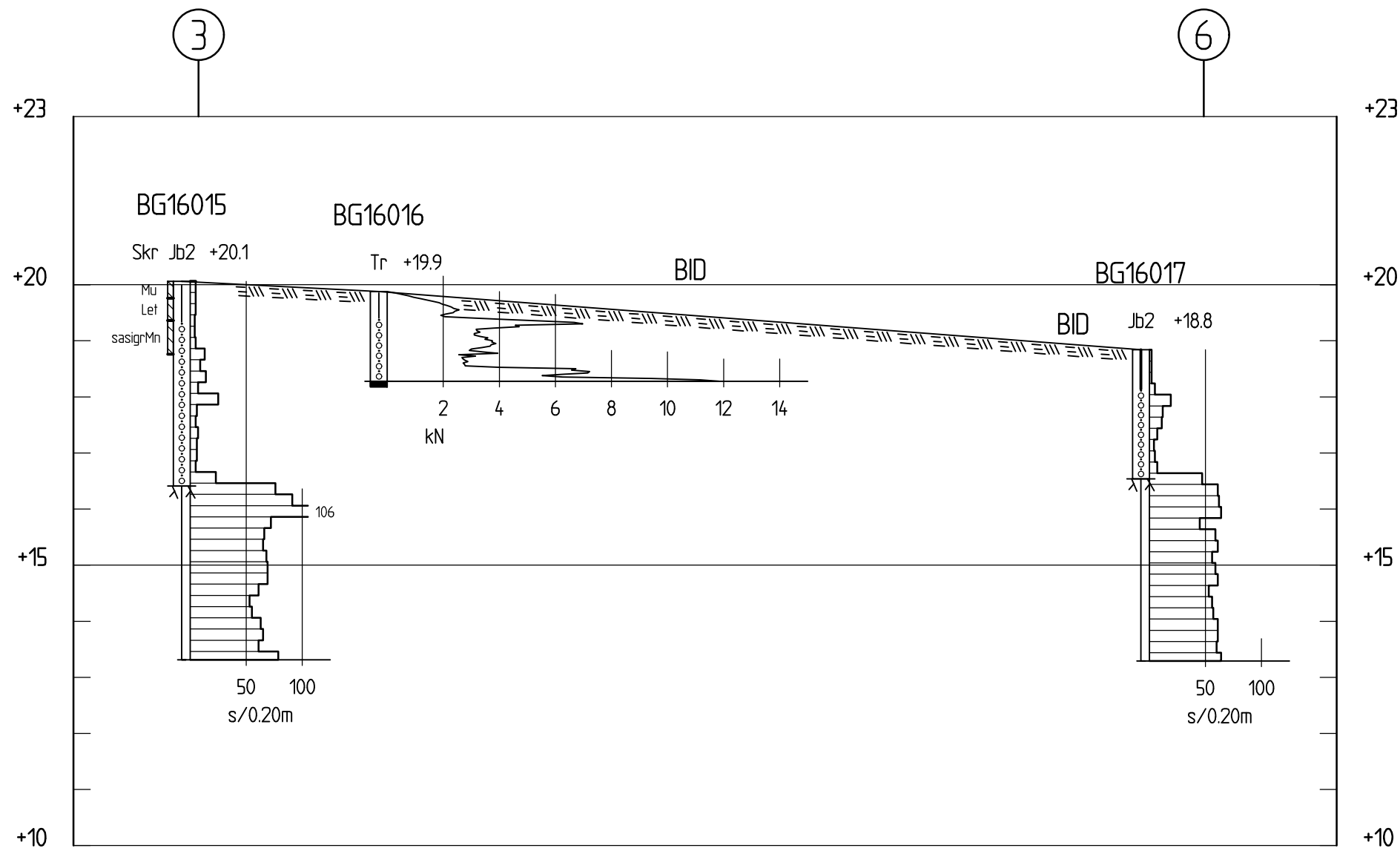
A1:100/1:1000	G-10.2-01	BET
---------------	-----------	-----

XREFS: K:\Uppdrag_i_navet\2016\16U30518\GNModell\NG-10-S-2.dwg
K:\Uppdrag_i_navet\2016\16U30518\GNModell\NG-10-S-1.dwg

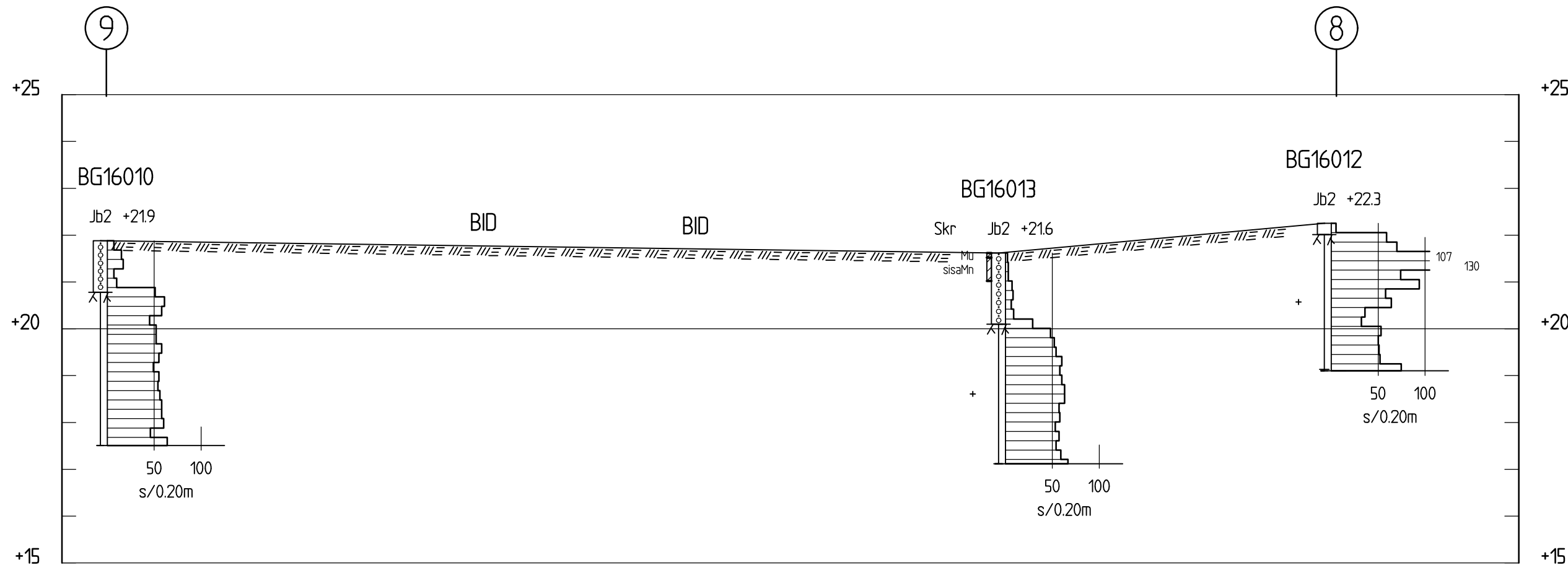
LAGER:

PLO: 2016-10-03, 08:39, K:\UPPDRAG_I_NAVET\2016\16U30518\GNRITDEF\G-10.2-01DWG, JFN

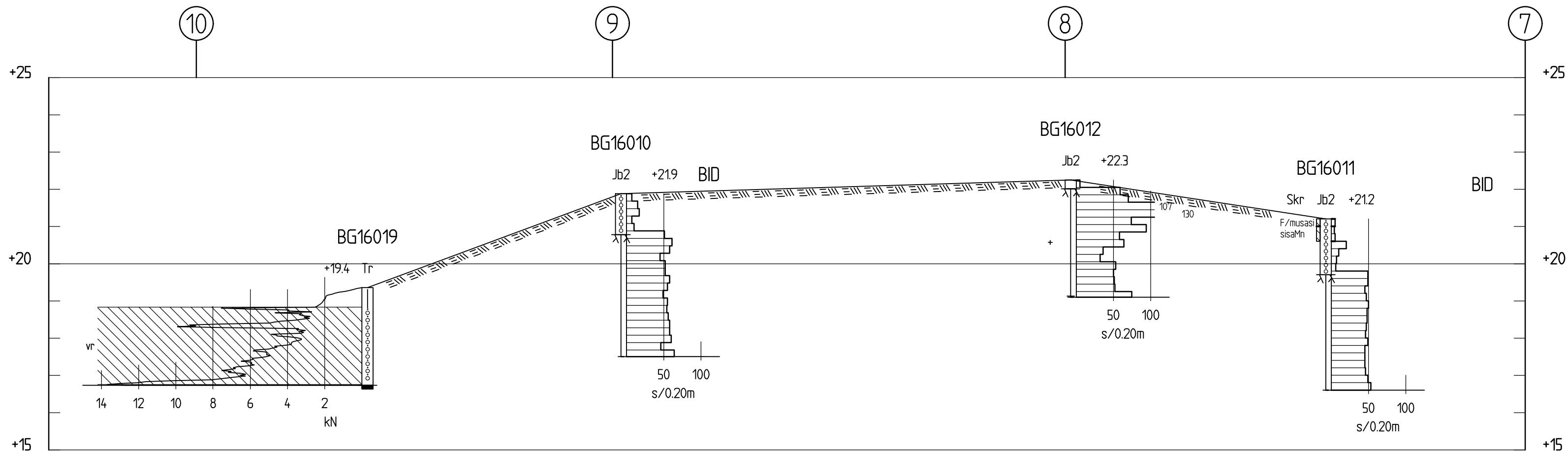
© BJERKING AB

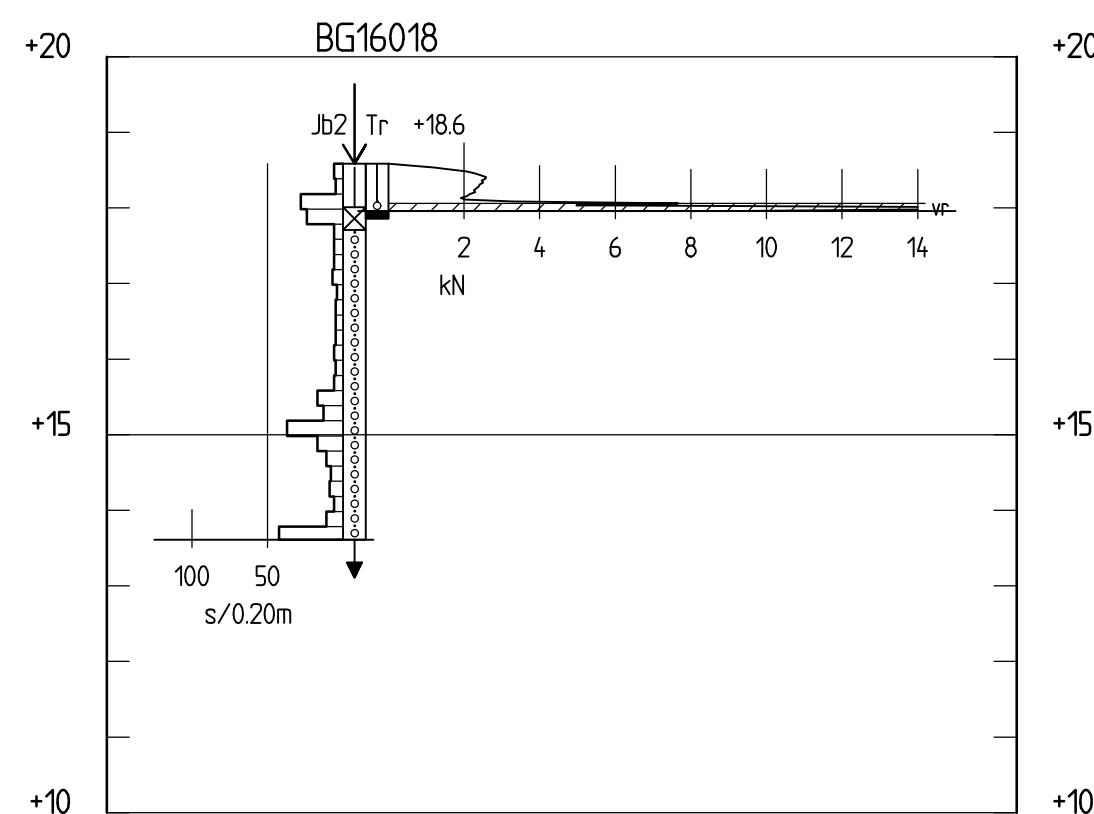
PROFIL 3-6

PROFIL 9-8

PROFIL 10-9-8-7

SEKTION A-A

FÖRKLARINGAR

HÖJDSYSTEM — RH2000

BETECKNINGAR

ALLM. — ENLIGT SGF/BGS BETECKNINGSSYSTEM
VERSION 20012 (www.sgf.net)

— BEFINTLIG MARKYTÄ ÄR INTERPOLERAD
MELLAN BORRPUNKTER, EJ AVVÄGD

BID — BERG I DAGEN, OSÄKER HÖJD, EJ AVVÄGD

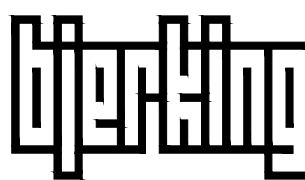
5 — REFERENSPUNKT

RITNINGEN AVSER ENDAST
GEOTEKNISK INFORMATION

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
-----	-----	-----------------	-------	------

PROJEKTERINGSUNDERLAG

BJÖRNHÅLSSKOGEN
ÖSTHAMMARS KOMMUN

Arkitekter Ingenjörer

BJERKING AB
Box 1351
751 43 Uppsala
Telefon: 010-211 80 00
Telefax: 010-211 80 01
www.bjering.se

UPPDRAG NR	RITAD/KONSTR AV	HANDLAGGARE
------------	-----------------	-------------

16U30518	JFN	-
----------	-----	---

DATUM	ANSVARIG
-------	----------

2016-09-30	THOMAS ELDH
------------	-------------

GEOTEKNISK UNDERSÖKNING

SEKTIONER

3-6, 9-8, 10-9-8-7 & A-A

SKALA	NUMMER	BET
-------	--------	-----

A1:1:100/1:1000	G-10.2-02	
-----------------	-----------	--

A3:1:200/1:2000		
-----------------	--	--

Plan- och byggenheten
Samhällsbyggnadskontoret

Granskningsutlåtande

Förslag till detaljplan för Björnhålsskogen II, del av fastigheten
Marma 1:67.
Östhammars kommun, Uppsala län

Upprättad den 9 maj 2025

POSTADRESS

Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21 Östham-
mar

BESÖKSADRESS

Stångörsgatan 10
742 21 Östhammar

TELEFON

+46 (0) 173 860 00
MAIL
byggochmiljo@osthammar.se
www.osthammar.se

ORG.NUMMER

212000-0290
V.A.T. NO
SE212000029001

BANKGIRO

233-1361

Planförfarandet

Förslag till detaljplan för Björnhålsskogen II, del av fastigheten Marma 1:67 utgjorde underlag för granskning under perioden 12 januari – 12 februari 2022. Detaljplanen hanteras med standardförfarande enligt PBL 2010:900.

Berörda förvaltningar inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen har underrättats och beretts tillfälle att yttra sig under denna tid. Planhandlingarna har under granskningstiden varit tillgängliga på kommunkontoret i Östhammar samt på kommunens hemsida.

I detta granskningsutlåtande redovisas de yttranden som inkommit under granskningstiden, samtliga yttranden sammanfattas och kommenteras. Här sammanfattas även vilka synpunkter som inte blivit tillgodosedda under planprocessen och vilka eventuella revideringar som sker i planhandlingarna innan detaljplanen antas.

Sammanfattning

Sammanfattning av inkomna synpunkter.

Inkomna yttranden med kommentarer

Totalt inkom nio yttranden under granskningen.

Remissinstans	Ankomst- stämplat	Yt- rande utan erinran	Yttrande med syn- punkter på plan- förslaget	Sakägare enligt fastighetsför- teckning	Synpunkter som ej till- godosetts
Myndigheter och grannkommuner					
1. Socialnämnden Östhammar	2022-01-25	X			
2. Sektor utbildning Östhammar	2022-01-25		X		
3. Polismyndigheten Uppsala	2022-01-28	X			
4. Postnord utdelningsservice	2022-01-28	X			
5. Trafikverket	2022-02-01	X			
6. Lantmäteriet	2022-02-01		X		
7. Brandförsvaret	2022-02-09	X			
8. Länsstyrelsen	2022-02-11		X		
Föreningar och organisationer					
-	-				
Privatpersoner					
9. Namnlista	2022-02-11		x		

I detta dokument sammanfattas och kommenteras inkomna yttranden. Samtliga originalyttranden hålls tillgängliga på Samhällsbyggnadsförvaltningen i Östhammars kommun.

Myndigheter och kommuner

1. Socialnämnden Östhammar kommun

Inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar:

2. Sektor utbildning Östhammar kommun

Anser att planförslaget borde innehålla mark för förskola och skola.

Kommentar: Baserat på tidigare prognoser och ställningstaganden har bedömningen gjorts att förskola och skola inte ryms inom denna plan. Planenheten tar däremot tacksamt med sig informationen till kommande planarbeten.

3. Polismyndigheten Uppsala

Inget att erinra på planförslaget.

Kommentar:

4. Postnord utdelningsservice

Postnord informerar om sin utdelningspolicy.

Kommentar: Planenheten tackar för yttrandet och för informationen vidare inom organisationen.

5. Trafikverket

Inget att erinra på planförslaget.

Kommentar:

6. Lantmäteriet

Lantmäteriet påpekar att namnet på planen på plankartan inte överensstämmer med namnet i planbeskrivningen. De påpekar också att namnet på Happstavägen saknas på plankartan. Vidare anser lantmäteriet att befintliga ledningar i området borde redovisas i plankartan även om de inte reserveras som u-område. De ställer också frågan om det finns någon konflikt mellan befintlig ledningar och den planerade dagvattendammen. Slutligen anser Lantmäteriet att kommunen ska redovisa hur samfälligheten Marma S1 som löper genom området ska hanteras.

Kommentar: Planenheten åtgärdar skillnaden gällande namnet på planen, namnet på happstavägen anges också på plankartan. Befintliga ledningar markeras också ut på plankartan. Vad gäller dagvattendammens inverkan på befintlig ledning är det kommunens uppfattning att dammen inte kommer påverka ledningen. Den möjliga ytan för dammen bedöms som så pass stor att den skulle kunna flyttas om ledningen orsakar problem. Ledningen går dessutom redan under ett dike vilket tyder på att det är tekniskt genomförbart. Dagvattendammens slutgiltiga utformning är heller inte fastställd utan avgörs vid projektering, då hänsyn ska tas till befintliga ledningar

7. Brandförsvaret

Ser positivt på att brandposter har beaktats i planbeskrivningen.

Kommentar: Planenheten noterar yttrandet.

8. Länsstyrelsen

Länsstyrelsen yttrande kan delas in i två delar. Den ena delen rör prövningsgrunder enligt 11. Kap 10 § pbl, som i ett senare skede kan komma att överklagas och den andra delen innehåller råd enligt 2 kap. PBL gällande vidare hantering i ärendet. Redovisningen nedan följer därför samma upplägg som länsstyrelsens yttrande.

Prövningsgrunder enligt 11. Kap 10 § PBL

- *MKN.* Länsstyrelsen delar inte kommunens uppfattning om att den ökade belastningen föroreningar i recipient kan anses som ringa. Som argument framförs att planen förväntas innebära ökade utsläpp av ett antal giftiga ämnen vilket innebär att miljökvalitetsnormen i vattenförekomsten Kilbyån och Olandsån inte kan uppnås. För bromerade difenyletrar saknas det även en uppskattad utsläppshalt.

Länsstyrelsen efterfrågar en tydligare beskrivning av föroreningarnas omfattning samt hur de kan undvikas, alternativt minimeras. Därutöver har en ny vattenförvaltningscykel påbörjats vilket behöver framgå i planbeskrivningen.

- *Diffusa källor- enskilda avlopp.* Med Alundas VA-kapacitet i åtanke påvisar länsstyrelsen att innan detaljplanen kan antas behöver kommunen säkerställa att området kan ansluta till det kommunala VA-systemet.

Kommentar: Med hjälp av rening i svackdiken och dagvattendamm beräknas koncentrationer av samtliga beräknade föroreningar att minska med undantag för fosfor, kvicksilver och BaP. De generellt sett låga halterna ut från planområdet och planområdets lilla andel av recipientens hela avrinningsområde gör att exploateringen inte bedöms orsaka en otillåten försämring. Exploateringen bedöms inte heller äventyra möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna för recipienten.

Gällande områdets anslutning till den kommunala vatten- och avloppsförsörjningen kommer åtgärder som säkerställer en god kapacitet för planområdet vara färdiga 2028 enligt Gästrike vattens tidsplan. Östhammars kommun avser inte att påbörja projekteringen av området innan dessa åtgärder är färdigställda.

Råd enligt 2 kap, PBL

- *Kulturmiljö.* Ett område i planförslaget innehållandes lämningar är planlagt för bostäder. Länsstyrelsen framför att innan lämningarna kan flyttas behöver den undersökas arkeologiskt. Den arkeologiska undersökningen initieras genom att en ansökan om att ta bort lämningen lämnas in.
- *Jordbruksmark.* Länsstyrelsen meddelar att planbeskrivningen behöver kompletteras med ett tydligare resonemang kring de områden där jordbruksmark ianspråkats.

- *Naturmiljö.* Länsstyrelsen informerar vid vilken tidpunkt det kan vara lämpligt att ur ett naturvärdesperspektiv utföra vissa åtgärder kopplade till planens genomförande. Exempelvis bör inte träd fällas under fåglarnas häckningssäsong.
- *Markavvattning.* Inledningsvis informerar Länsstyrelsen om regelverket kring markavvattningsföretag samt vilket markavvattningsföretag som berörs. Bland annat får inte åtgärder i markavvattningsföretagets närområde göras som kan innebära en negativ påverkan på markavvattningsföretagets anläggningar. Skulle exempelvis en åtgärd påverka en dikesanläggning negativt behöver markavvattningsföretaget informeras och tillåta detta. Vidare förespråkar Länsstyrelsen en tät dialog mellan kommunen och eventuellt drabbade markavvattningsföretag. Det är viktigt att ansvarsfördelningen är tydlig, Behöver omprövning göras sker det i Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

Kopplat till dagvattenhanteringen för området informerar Länsstyrelsen också om regelverket kring markavvattning. De belyser också att ifall en vall behöver anläggas som varaktigt skyddar närliggande bebyggelse mot vatten behöver dispens och tillstånd för markavvattning sökas.

- *Vattenverksamhet:* Länsstyrelsen informerar om vad vattenverksamhet är och att det behövs tillstånd för att utföra. Dom understryker att det är verksamhetsutövarens ansvar att göra bedömningen utifall anmälan eller tillstånd krävs. Därefter följer miljöbalkens definition av vattenområde för att ge vägledning till vilka områden som berörs av vattenverksamhet. Vidare upplyser Länsstyrelsen om att planområdet innehåller en del låglänta delar. Dessa behöver eventuellt ansöka om tillstånd eller anmälas i det fall verksamhetsutföraren gör bedömningen att det är vattenverksamhet. Exempelvis lyfts det fram att schaktning kan behövas när dagvattendammen med anslutande dike anläggs.

Kommentar: Planbeskrivningen kompletteras med information gällande borttagning av arkeologisk lämning samt ett tydligare resonemang gällande ianspråktagandet av jordbruksmark. Likaså kompletteras planbeskrivningen med information om åtgärder kopplat till naturvärden.

Gällande markavvattning kompletteras planbeskrivningen med en tydligare bild av hur dagvattenhantering ska ske. Kompletteringen innehåller ett resonemang om hur omkringliggande områden påverkas av ändrad markanvändning samt kopplingen, påverkan och eventuell åtgärd till närmsta markavvattningsföretag nedströms.

Huruvida dispens och tillstånd behöver sökas för markavvattning beror på utformningen av dagvattendamm. I dagvattenutredningen som har gjorts för detaljplanen beskrivs **ett** alternativ för hantering av dagvatten. Det är dock inte bestämt att det är så det kommer bli. Vid projektering av dagvattendamm bör istället bästa tillgängliga teknik och tillvägagångssätt användas. Skulle det då visa sig att en dispens- och tillståndspliktig vall behöver anläggas kan man i det läget ansöka om erforderliga tillstånd.

Planbeskrivningen kompletteras med information gällande vattenverksamhet samt anmälningsförfarande och tillståndsprövning. Kopplingen mellan vattenverksamhet och dagvattendammen tydliggörs.

Privatpersoner

9. Namnlista

Ett femtontal personer har genom namnlista framfört yttrandet att trafiksituationen för närområdet kommer försämrats avsevärt. Dom menar att belastningen på korsängsvägen redan idag är för hög och att planera för ytterligare ca 200 bilpasseringar per dag är onödigt. Därutöver är trafiksäkerheten för gångtrafikanter bristfällig längs korsängsvägen. Detta är extra olyckligt eftersom vägen används frekvent av barn till och från fotbollsträningar och liknande.

Namnlistan framför ett förslag om att återuppta möjligheten att anlägga en utfart från planområdet mot Happstavägen, d.v.s. som det var i samrådsförslaget.

Kommentar: Kommunen tackar för yttrandet. Trafikbelastningen på korsängsvägen kommer att öka men kommunen delar inte uppfattningen att omfattningen kommer innebära problem eller att trafiksäkerheten äventyras. För planområdet möjliggörs det för gc-väg och korsängsvägen finns med i kommunens gång- och cykelvägs strategi som ett framtida projekt. Det innebär att trafikanter kommer vara separerade från varandra och således säkra.

Anledningen till att utfarten mot Happstavägen togs bort från samrådsförslaget är enligt Trafikverkets yttrande att utfarten låg i en kurva och sikten bedöms som allt för dålig. Därutöver menar Trafikverket att mängden tillkommande bilar inte är tillräckligt stort för en ny anslutning. Det har dock inte gjorts någon detaljstudie i frågan utan det är deras översiktliga bedömning. För att Trafikverket ska uppleva det befogat att lägga in en till anslutning till Happstavägen behöver det göras en trafikutredning som påvisar att korsängsvägen inte klarar av den trafikmängd som exploateringen medför.

Då hela plangränsen mot Happstavägen är en kurva har kommunen gjort bedömningen att en ny utfart inte är lämplig. Kommunen anser heller inte att en trafikutredning är nödvändig.

Revidering av planförslaget

Granskningen och de synpunkter som inkommit har resulterat i följande förändringar:

En mer omfattande dagvattenutredning har tagits fram med syftet att presentera ett hållbart förslag på dagvattenhantering som inte riskerar att påverka recipientens möjlighet att uppnå MKN negativt.

Den västra in/utfarten från planområdet ut mot Korsängsvägen har ersatts av GC-väg. Nockhöjden på huvudbyggnad har reglerats från 8 respektive 11 meter till 8,5 meter samt två våningar för all kvartersmark.

Minsta fastighetsstorlek har reviderats från 650 kvm till 400 (**d₁**) respektive 900 kvm (**d₂**) inom planområdet.

Den maximala byggnadsarean har på vissa fastigheter justerats från 30 % (**e₂**) till 25 % (**e₁**) av fastighetsarean inom användningsområdet.

Plankartan har uppdaterats med ytterligare placeringsbestämmelser gällande komplementbyggnad (**p₃**) samt huvudbyggnad (**p₂**).

Plankartan har även uppdaterats med bestämmelser om vilka boendeformer (**f₁**, **f₂**) som möjliggörs på de olika fastigheterna inom planområdet.

Övriga redaktionella ändringar och mindre kompletteringar i text har gjorts i planbeskrivningen och plankarta.

Därutöver har planbeskrivningen kompletterats på följande punkter:

- Hantering av jordbruksmark
- Naturmiljö
- Markavvattning och vattenverksamhet

Naturvärdesinventering, NVI,
Björnhålskogen i Alunda,
Östhammars kommun, 2016

OM RAPPORTEN:

Titel: Naturvärdesinventering, NVI, Björnhålskogen i Alunda, Östhammars kommun, 2016

Version/datum: 2016-09-05

Rapporten bör citeras såhär: Andersson, H. (2016). *Naturvärdesinventering, NVI, Björnhålskogen i Alunda, Östhammars kommun, 2016*. Calluna AB.

Foton i rapporten: © Calluna AB där inget annat anges. Fotograf: Håkan Andersson

Omslag: Bilden föreställer det stora hästbetet centralt i inventeringsområdet. Foto: Håkan Andersson.

OM PROJEKTET:

Utfört av: Calluna AB (organisationsnummer: 556575-0675)
Adress huvudkontor: Linköpings slott, 582 28 Linköping
Hemsida: www.calluna.se
Telefon (växel): +46 13-12 25 75

På uppdrag av: Temagruppen (Adress: Hantverkargatan25A, Box 22078, 104 22 Stockholm)

Beställarens kontaktperson: Emma Lundborg Emma Lundborg@temagruppen.se, 08-690 28 23

Projektledare: Håkan Andersson (Calluna AB) hakan.andersson@calluna.se, 0734-23 11 40

Rapportförfattare: Håkan Andersson (Calluna AB)

Ansvarig utredare: Håkan Andersson (Calluna AB)

Inventering: NVI och fåglar – Håkan Andersson (Calluna AB)

Kartor: Vadym Sokol (Calluna AB)

GIS-ansvarig: Vadym Sokol (Calluna AB)

Kvalitetssäkring: Robert Björklind (Calluna AB)

Intern projektkod: HAN0109

Innehåll

1	Uppdraget	4
2	Naturvärdesinventeringen	4
2.1	Inventeringsmetod	4
2.2	Beskrivning av inventeringsområdet	5
2.3	Resultat	7
3	Fågelinventeringen	10
4	Slutsatser	11
5	Referenser	11
Bilagor		12
Bilaga 1		12
Bilaga 2		12
Bilaga 3		12
Bilaga 4		12

1 Uppdraget

Björnhålskogen ligger strax norr om samhället Alunda i Östhammars kommun. I området planeras för bebyggelse och Calluna har fått i uppdrag att genomföra en naturvärdesinventering (NVI) för att kunna identifiera områden med naturvärden, områden som hyser rödlistade eller på andra sätt skyddade arter eller indikerar höga skyddsvärden.

I samband med förfrågningsfasen föreslogs också att en översiktlig fågelinventering genomfördes i området, något som länsstyrelsen föreslog kunde vara värdefullt.

2 Naturvärdesinventeringen

2.1 Inventeringsmetod

Naturvärdesinventeringen utfördes av Håkan Andersson 17-18 maj och 20-22 juni 2016. GIS-skikt med naturvärdesobjekt samt naturvårdsarter har upprättats och finns hos Calluna AB.

Inventeringen har utförts enligt SIS standard SS 199000:2014 "Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning". Metoden finns beskriven i standarden, se kortfattad beskrivning i bilaga 1.

Det huvudsakliga syftet med en NVI är att beskriva och värdera naturområden av betydelse för biologisk mångfald i ett avgränsat område. NVI resulterar i avgränsning av områden, naturvärdesklassning, objektbeskrivningar samt en övergripande rapport. I NVI:n ingår inte bedömning av värden för friluftsliv, kulturmiljö, geologi, landskapsbild eller ekosystemtjänster. En NVI är inte en konsekvensbedömning eller en bedömning av biotopers känslighet i förhållande till en exploateringsplan. Naturvärdesinventeringen är däremot ett användbart underlag för konsekvensbedömning och känslighetsbedömning och ger även en grund för inventering av andra aspekter, t.ex. friluftsliv, ekosystemtjänster eller landskapsbild.

Fältinventeringen har utförts på nivå Detalj (minsta karteringsenhet 10 kvadratmeter eller för linjeformade objekt en längd av 10 m). Inventeringen gjordes med följande tillägg: Identifiering och klassning av objekt med naturvärdesklass 4, inventering av generellt biotopskyddade objekt, samt detaljerad redovisning av artförekomst.

2.1.1. Underlag

Inför inventeringen har följande underlag gåtts igenom:

Utdrag från Artportalen för inrapporterade artfynd under perioden 1900-2016. Därefter har en bedömning av relevansen för de äldsta fynden gjorts. Det enda fyndet av något naturvårdsintresse var ängsblåvinge *Cyaniris semiargus* år 2009, en vanlig art som dock föreslagits som indikatorart för värdefulla ängs- och betesmarker (Ryrholm 2003). Ytterligare ett antal rödlistade växtarter påträffades år 2005 i en 2,5x2,5 km stor ruta där det aktuella inventeringsområdet ingår. Eftersom rutan är så pass stor är fynden svåra bedöma men två av arterna påträffades vid fältbesöket 2016: backklöver *Trifolium montanum* och korskovall *Melampyrum cristatum*.

Skogens pärlor, Skogsstyrelsens databas för naturvärden i skog, konsulterades. Inga skogliga naturvärden var kända sedan tidigare (Skogsstyrelsen).

TUVA, Jordbruksverkets databas för värdefulla ängs- och betesmarker konsulterades. Inga ängs- eller betesmarker var kända i det aktuella inventeringsområdet. Strax öster om

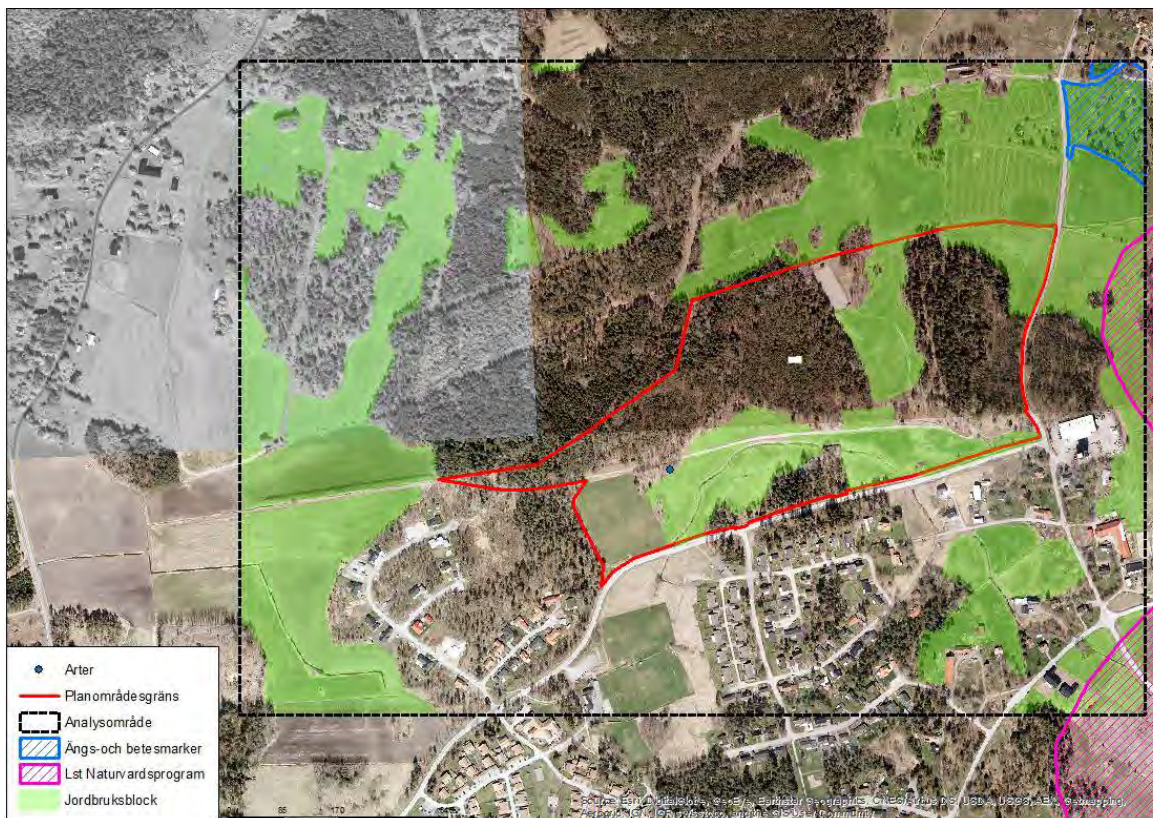
inventeringsområdet finns dock ett par betesmarker med artrik flora (objekten 6D7-JWZ och 65B-RTG) (Jordbruksverket).

2.1.2. Tidigare inventeringar och områdesskydd

Förutom enstaka inrapporteringar av främst dagfjärilar och trollsländor på Artportalen samt att området omfattas av en inventeringsruta inom Upplandsfloran, även det inrapporterat på Artportalen, finns vad vi vet inga inventeringar gjorda i området.

2.2 Beskrivning av inventeringsområdet

Inventeringsområdet består till ungefär lika delar öppen, jordbrukspräglad mark och sluten skog. Den öppna marken består av brukad åker, vallodlingar samt i söder ett större hästbete (naturvårdsobjekt 7). Markförhållandena är ganska torra och jordmånen består troligen av morän, eller åtminstone en hög halt av sand och grus. Näringsbelastningen verkar vara liten eftersom kvävegynnade växtarter inte dominerar trots att betet upphört på många platser.

Figur 1. Karta med inventeringsområdet inramat med en röd linje. De ängs- och betesmarker som föll ut i eftersök i Jordbruksverkets databas TUVAS syns öster om Hoppstavägen i kartbildens östra kant (blå och rosa, randade områden). Den blå punkten ungefär mitt i kartbilden är den inrapporterade observationspunkten för några insektsarter, bl.a. ängsblåvinge.

Den skogklädda delen i väster, Björnhålskogen, visar på många platser upp tecken på att det inte var så länge sedan som även dessa områden betades. På flera platser växer öppenmarksarter som en, gullviva, brudbröd och nattviol i skogen, samtliga exempel på arter som knappast förmår gro i sluten skog, utan som hänger kvar sedan området var mer öppet. Skogen i den östra delen är hårt gallrad. Kvar finns bara spridda tallar och lite lövträd, bl.a. ett par aspar med hackspetthål. I detta område är marken delvis ganska kraftigt sönderkörd i samband med gallringen. I söder finns ett skogsområde som ingår i hästfällan (objekt 8). Hästarnas bete ger skogen en tydlig betesprägel eftersom örter, ris och buskar inte förmått växa till.

Figur 2. I den trädbärande, sedan några år obetade hagen, växer en del äldre björk och asp. I markskiktet finns en del kvarstående ängs- och betesmarksväxter, t.ex. blodrot, gullviva, gulmåra, skogsklöver och vårbrodd. På bilden kan man också se att det i stort sett saknas grövre, näringsgynnade växer, vilket troligen beror på den ganska magra jordmånen.

Beståndsåldrarna är oftast ganska låga. I den norra delen av Björnhålskogen (objekt 1) finns ett skogsområde med något högre ålder. Gissningsvis är de äldsta träden ca 100 år gamla. Området är också ogallrat, olikåldrigt, kuperat och med ett visst inslag av död ved. Skogen i hästbetet (objekt 8) hyser träd med en ålder på ca 80 år. I en tidigare betad björkhage (objekt 11) finns björk och asp som möjligen är ca 100 år gamla. Eventuellt är de äldsta träden de tre ädellövträd som växer längst i sydost (objekten 13, 14 och 15), två askar och en lönn som troligen är strax över 100 år gamla.

På flera platser finns små rester av ängsmark med en värdefull flora (objekten 5, 6, 10 och 12). Tre av dessa områden ligger i det sydvända brynet ut mot den öppna marken. I dessa små

områden finns inventeringens högsta naturvärden, med flera rödlistade arter och en i övrigt lång rad krävande växtarter.

2.3 Resultat

2.3.1. Förekomst av naturvårdsarter

Vid Callunas inventering observerades 18 naturvårdsarter.

Rödlistade arter: gulsparr (VU), kungsfågel (VU), ask (EN), backklöver (NT), korskovall (NT) och ljus solvända (NT) (rödlistning enligt ArtDatabanken 2015).

Fridlyst art: nattviol.

Skogliga signalarter: blåsippa och ormbär (signalarter enligt Skogsstyrelsen 2014).

TUVA-arter: brudbröd, gullviva, gulmåra, jungfrulin, ljus solvända, prästkrage, rödkämpar, ängshavre och ängsskallra. Ytterligare en TUVA-art, nattviol, påträffades i skogsmark men fungerar inte som indikatorart i skog.

På Artportalen finns uppgifter om förekomst av ängsblåvinge, en art som föreslagits som indikatorart för ett par olika typer av gräsmarker (Ryrholm 2003).

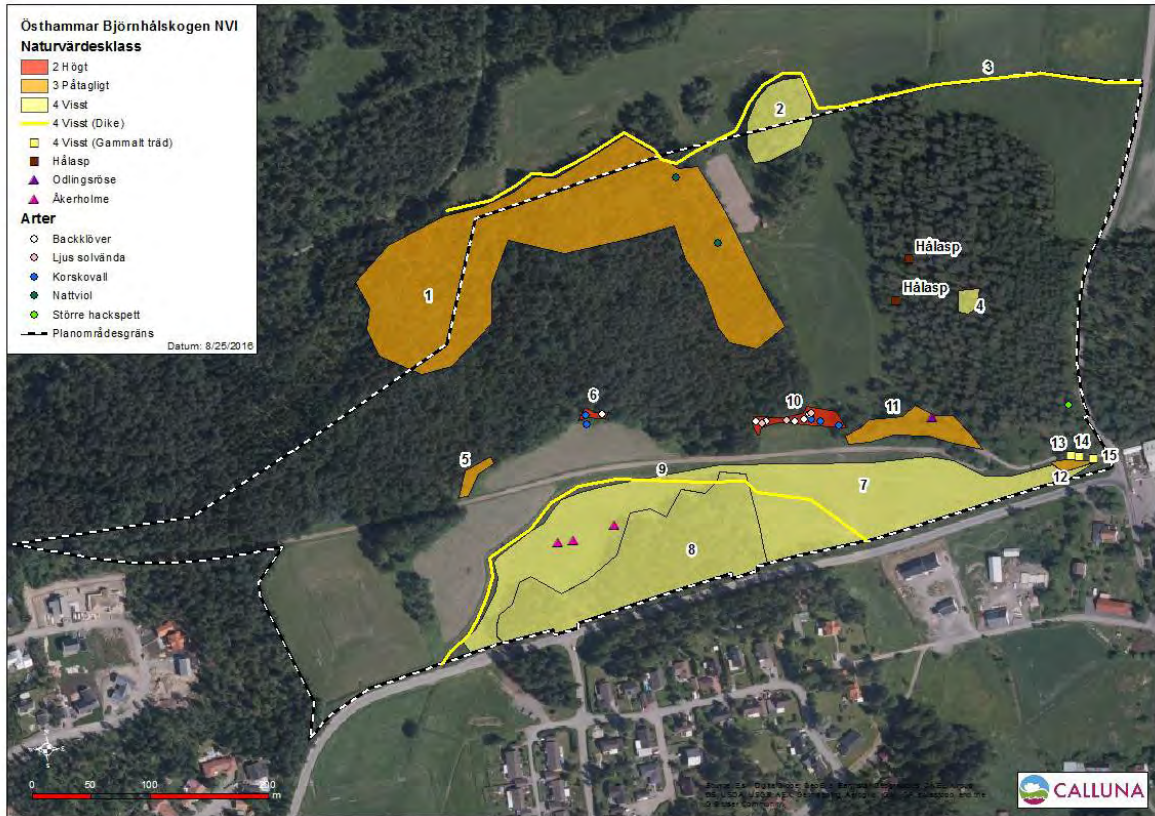
Figur 3. Två av de rödlistade växtarterna som påträffades. Till vänster backklöver med sina vita, karaktäristiska blommhuvuden, och till höger korskovall, med gula blommor och rosaröda stödblad. Den sistnämnda påträffas ibland med vita blommor och ljusgröna stödblad, och några exemplar av denna variant påträffades också.

Ett antal rödlistade växtarter fanns också inrapporterade på Artportalen, men då i en 2,5x2,5 km stor ruta som bl.a. omfattar Alunda. Några av arterna, ask, backklöver och korskovall, påträffades vid inventeringen. Av de övriga arterna skulle alm (CR), bolmört (NT), desmeknopp (NT), lungrot (VU), riddarsporre (NT) och slätterfibbla (VU) kunna förekomma i området. Även tovsippa (NT) finns noterad men denna art är i Sverige bara ursprunglig på Öland och Gotland. Noterbart är att arter som bolmört och riddarsporre, och i viss mån också lungrot, är arter som kan dyka upp och växa kvar under något eller några år och sedan försvinna igen. De uppträder alltså ganska tillfälligt i till exempel åkermark eller på ruderatmark.

Naturvårdsarterna finns förtecknade i en lista i bilaga 2, där det också framgår i vilket naturvårdsobjekt de hittats.

2.3.2. Naturvärdesobjekt

Sammanlagt 15 objekt med naturvärde identifierades. De två värdefullaste var objekten 6 och 10, två små ängsfragment med en värdefull flora. Dessa klassades som Högt naturvärde (naturvärdesklass 2). I naturvärdesobjekt 10 påträffades tre rödlistade växtarter: backklöver, korskovall och ljus solvända, samtliga rödlistade som Nära hotad (NT).

Figur 4. Karta med de olika naturvärdesobjekten.

Fyra naturvärdesobjekt klassades som Påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3). Här hamnade en del av Björnhålskogen (objekt 1) med ett påtagligt olikåldrigt trädskikt och med en viss förekomst av död ved. I detta område fanns dessutom ett par signalarter som visar på värdefull skogsmark – blåsippa och ormbär.

Ytterligare två små ängsfragment klassades som Påtagligt naturvärde – objekten 5 och 12. Här var florans likartad i de två ängsfragmenten som omnämndes ovan, men utan förekomst av rödlistade arter.

Det fjärde området med påtagligt naturvärde var objekt 11, en tidigare betad, trädklädd hage med gamla träd, främst björk. I objektet fanns även ett par grova högstubbar av björk, samt en del kvarstående ängs- och betesmarksväxter.

En beskrivning av de olika naturvärdesobjekten finns i bilaga 2.

2.3.3. Biotopskyddade objekt

Biotopskyddade objekt noterades i form av två större diken, tre åkerholmar och ett litet odlingsröse.

Figur 5. Två av de biotopskyddade objekten. Till höger en åkerholme som lika väl skulle kunna kallas odlingsröse. I bakgrunden skymtar ytterligare en, mindre åkerholme som består av en stenhäll med några upprullade stenblock. Till vänster diket (objekt 9) som rinner i anslutning till hästbetet i söder (objekt 7). Stängslet till hästbetet syns till vänster i bilden.

De två dikena är ganska djupa och verkar kunna hålla vatten en stor del av året. Av den anledningen har de klassats som Visst naturvärde (naturvärdesklass 4).

Tre åkerholmar finns i den västra delen av hästbetet, och är markerade med röda trianglar på kartan. De består endast av sten upplagd på berghällar och har därför inte givits någon klassning. Åkerholmarna består till stor del av odlingsrösen och skulle kunna klassas som sådana också.

I området påträffades ett litet odlingsröse i naturvärdesobjekt 11, markerat med en lila triangel på kartan. Min bedömning var att objekt 11, en tidigare trädbärande betesmark fortfarande har en del hävdkaraktär så av den anledningen har röset bedömts vara ett biotopskyddat objekt.

Varken åkerholmarna eller röset har bedömts ha några högre naturvärden.

2.3.4. Fridlysta arter

En fridlyst art påträffades, orkidén nattviol. De två förekomsterna består av några exemplar vardera och är markerade med gröna prickar på kartan.

Det finns några arter nattviol i Sverige och den art det handlar om här *Platanthera bifolia* (ibland kallad äkta nattviol) är normalt knuten till ängsmark och gles skog, och min bedömning är att det här handlar om en förekomst som håller på att försvinna på grund av att skogen sluter sig om en tidigare mer öppen miljö. Till stöd för detta finns också enbuskar i skogen, en art som inte kan gro i skog, utan har stått här sedan området betades. Även gullviva och brudbröd växer i skogen, även de två öppenmarksarter. Även dessa arter håller på att försvinna och förökar sig till stor del vegetativt och blommar inte längre.

2.3.5. Övriga naturvärden

På kartan finns också ett par aspar med hackspetthål utritade med bruna fyrkanter. Asparna är sparade ute på ett hygge där all gran har tagits bort och lite lövträd samt tall sparats. Asparna är inte särskilt gamla och har låga naturvärden, men de gamla hackspetthålarna är värdefulla lägenheter för många fåglar.

Figur 6. En av de kvarlämnade asparna med hackspetthål i skogsområdet i öster.

En häckning av större hackspett noterades också, på kartan med en grön fyrkant. Större hackspett är vår vanligaste hackspett och den ställer ganska små anspråk på sin livsmiljö.

3 Fågelinventeringen

Fågelinventeringen var översiktlig och bestod i att området genomströvades två morgnar (17 maj och 20 juni) och fågelarter som hördes och sågs noterades. Vid fältbesöken för naturvärdesinventeringen, som genomfördes dagtid, kompletterades artlistan om arter som missades vid morgonbesöken noterades. Intressanta fynd finns inlagda på kartan, mer triviala arter listas i bilaga 4.

Det viktigaste häckningskriteriet visade sig vara revirhävdande hanar. Endast någon enstaka observation av boungar, vuxna fåglar med mat i näbben eller liknande, mer handfast bevis på häckning observerades.

Fågelfaunan får anses vara ganska typisk för den här typen av miljöer, och domineras av arter som man kan träffa på nästan överallt. Två rödlistade arter noterades dock.

Gulspurv (rödlistad Sårbar – VU) är knuten till olika typer av öppna miljöer med förekomst av buskar och träd. Arten är fortfarande vanlig men uppvisar en ganska starkt vikande trend. De främsta hoten är förändringar i jordbrukslandskapet, t.ex. igenväxning och användning av insektsgifter.

Kungsfågel (rödlistad Sårbar – VU) är knuten till granskog eller blandskog med ett stort inslag av gran. Även denna art är fortfarande vanlig men till skillnad mot gulsparven känner man inte till orsaken till att den minskar.

4 Slutsatser

Stora delar av inventeringsområdet saknar särskilda naturvärden, eller har endast visst naturvärde (naturvärdesklass 4). Hit hör all åkermark två stora skogsområden samt det stora hästbetet i anslutning till Korsängsvägen i söder.

Det högsta naturvärdena finns i de ängsrester som finns kvar som mindre områden (naturvärdesobjekten 5, 6, 10 och 12) samt ett par skogsområden med lite äldre träd (naturvärdesobjekten 1 och 11).

Om skogsområdena med påtagligt naturvärde (objekten 1 och 11) kunde sparas skulle mycket av de skogliga värdena i området bevaras. Värdena består främst i ett olikåldrigt och kuperat bestånd (objekt 1) samt äldre lövträd (objekt 11).

De högsta naturvärdena består av ett par små ängsrester. Om naturvärdena ska bestå även på sikt krävs en viss skötsel så att områdena inte växer igen. Traditionell slåtter är en sådan skötselåtgärd.

Några objekt faller under det generella biotopskyddet. Det gäller dikena med objektnummer 3 och 9, samt tre åkerholmar och ett odlingsröse. Åkerholmarna och röset är markerat på kartan.

Kungsfågel, en av de rödlistade fågelarterna som påträffades i området, förekommer främst i granskog eller blandskog med stort graninslag, naturtyper som är mycket vanliga i Sverige. En exploatering av sådana miljöer i inventeringsområdet kommer bara att få helt försumbara påverkan på populationen av kungsfågel. För den andra arten, gulsparrv, är det värdefullt om det kan få finnas kvar en del glesa trädmiljöer med lite buskar, till exempel som i objekt 2, i kombination med öppna ytor.

5 Referenser

ArtDatabanken (2015). *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

ArtDatabanken (2016). *Artportalen. Rapportsystemet för växter, djur och svampar*. [online] Tillgänglig: <<https://www.artportalen.se/ViewSighting/SearchSighting>>

Jordbruksverket (). *Databasen TUVÅ*. [online] Tillgänglig: <<https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html>>

Ryrholm, N. (2003). *Fjärilar. I: Jordbruksverket. 2003. Indikatorarter – metodutveckling för nationell övervakning av biologisk mångfald i ängs- och betesmarker*. Rapport 2003:1. Jordbruksverket.

Skogsstyrelsen (2011). *Skogens pärlor*. Tillgänglig: <https://skogskartan.skogsstyrelsen.se/skogskartan/>

Skogsstyrelsen (2014). *Handbok för inventering av nyckelbiotoper*. Skogsstyrelsen, Jönköping.

Swedish Standards Institute 2014. *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning*. Svensk Standard SS 199000.

Bilagor

Bilaga 1

Sammanfattande metodbeskrivning

Bilaga 2

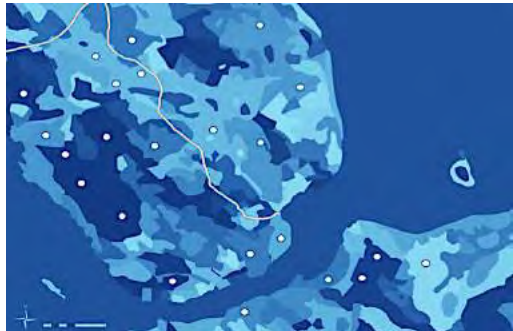
Katalog över naturvärdesobjekten

Bilaga 3

Tabell med naturvårdsarter

Bilaga 4

Fågelarter som noterades vid inventeringen

Hemsida: www.calluna.se • E-post: info@calluna.se • Telefon växel: 013-12 25 75

Huvudkontor: Calluna AB, Linköpings slott, 582 28 Linköping

Bilaga 1. Metod för naturvärdesinventering (NVI)

Nedan följer en kortfattad beskrivning av metoden för naturvärdesinventering (NVI) enligt SIS standard 199000:2014 "Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning".

Det huvudsakliga syftet med en NVI är att beskriva och värdera natur-områden av betydelse för biologisk mångfald i ett avgränsat område. NVI resulterar i avgränsning av områden, naturvärdesklassning, objektbeskrivningar samt en övergripande rapport. I NVI:n ingår inte bedömning av värden för friluftsliv, kulturmiljö, geologi, landskapsbild eller ekosystemtjänster. En NVI är inte en konsekvensbedömning eller en bedömning av biotopers känslighet i förhållande till en exploateringsplan. Naturvärdesinventeringen är däremot ett användbart underlag för konsekvensbedömning och känslighetsbedömning och ger även en grund för inventering av andra aspekter, t.ex. friluftsliv, ekosystemtjänster eller landskapsbild.

Naturvärdesbedömning görs utifrån bedömningsgrunderna biotop och art.

Bedömningsgrund biotop

Bedömningsgrunden biotop omfattar två aspekter; biotopkvalitet samt sällsynthet och hot, och bedöms på en fyrgradig skala för biotopvärde. Biotopkvalitet är olika faktorer som formar biotopen, t.ex. grad av naturlighet (påverkan), ekologiska processer, strukturer, element, naturgivna förutsättningar etc. Med sällsynta biotoper avses biotoper som är mindre vanliga inom ett visst geografiskt område. Om den inventerade biotopen utgör en Natura 2000 naturtyp så ger det vägledning om att den är nationellt eller internationellt sällsynt. Naturvårdsverket har utrett vilka Natura 2000 naturtyper som är hotade i olika biogeografiska regioner i Sverige, vilket är ett underlag för att bedöma om en biotop är hotad. Även andra kunskapsunderlag för bedömning av sällsynthet och hot kan användas. En helhetsbedömning av biotopvärde ska göras utifrån utfallet vid bedömning av de två aspekterna.

Bedömningsgrund art

Naturvårdsarter och artrikedom är två aspekter som ingår i bedömningsgrund art. Naturvårdsarter indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Naturvårdsarter är ett samlingsbegrepp för bl.a. skyddade arter enligt artskydds-förordningen, rödlistade arter, typiska arter (Natura 2000) och signalarter. I standarden hanteras dock nyckelarter separat och ingår därmed inte i begreppet naturvårdsart. Naturvårdsarter ska bedömas utifrån antalet naturvårdsarter, men också arternas livskraft samt hur goda indikatorer de är för naturvärde. Artrikedom ska bedömas utifrån artantal eller artdiversitet och är framförallt viktig bedömningsgrund i naturtyper där kunskapen om naturvårdsarter är bristfällig. Aspekterna naturvårdsart eller artrikedom bedöms på en fyrgradig skala för artvärde.

Naturvärdesklass, naturvärdesobjekt, landskapsobjekt

En samlad bedömning av det inventerade objektets naturvärdesklass görs utifrån utfallet för bedömningsgrund art och biotop. I standarden finns en matris som ger vägledning till inventeraren om vilken klass som ska sättas.

Följande naturvärdesklasser finns:

- högsta naturvärde, naturvärdesklass 1, störst positiv betydelse för biologisk mångfald
- högt naturvärde, naturvärdesklass 2, stor positiv betydelse för biologisk mångfald
- påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3, påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
- visst naturvärde, naturvärdesklass 4, viss positiv betydelse för biologisk mångfald

Om inventeraren inte säkert kan avgöra naturvärdesklass ska det anges att bedömningen är preliminär. Objekt med naturvärdesklass utgör naturvärdesobjekt.

Landskapsobjekt

När landskapets betydelse för biologisk mångfald uppenbart är större eller av annan karaktär än de ingående naturvärdesobjektens betydelse ska även ett större så kallat landskapsobjekt avgränsas.

Lågt naturvärde och övrigt område

Lågt naturvärde är de områden som inte uppfyller kriteriet för att utgöra naturvärdesobjekt. Dessa märks inte ut på kartan. Område som ingår i inventeringsområdet och inte avgränsats till naturvärdesklass, utgör antingen lågt naturvärde eller så kan området utgöra naturvärde men vara mindre än minsta karteringsenhet. Denna yta kallas övrigt område.

Nivå detaljeringsgrad och tillägg

En NVI kan beställas och utföras på olika nivåer och detaljeringsgrader. Det finns fältnivå och förstudienivå (fältinventering ingår ej) som kan utföras på tre olika detaljeringsgrader med specificerad minsta karteringsenhet. Naturvärdesobjekt som är mindre än minsta obligatoriska karteringsenhet ska avgränsas om det är tidigare känt objekt (exempelvis nyckelbiotop från skogsstyrelsen). Om inventeraren påträffar ett objekt som är mindre än minsta karteringsenhet ska det avgränsas ändå om det inte tar väsentligt mer tid i anspråk. Vid NVI på ordinarie fältnivå identifieras naturvärdesklass 1, 2 och 3. Naturvärdesklass 4 är ett tillägg. Dessutom finns flera definierade tillägg i standarden. De vanligaste vid detaljplaner är inmätning av värdeelement (t.ex. naturvärdesträd), kartläggning av generellt biotopskydd och fördjupad artinventering.

Genomförande

I standarden beskrivs hur en NVI ska genomföras, vad avser förarbete, utförande samt vad en rapport och redovisning måste innehålla. Anvisning för hur ett naturvärdesobjekt ska avgränsas (vad som får ingå i samma naturvärdesobjekt) finns i standarden.

I standarden finns även definitioner beskrivning av naturtypsindelning och i en teknisk rapport finns för varje naturtyp vägledning vid naturvärdesbedömning.

Registrering av fynd av naturvårdsarter

Fynd av naturvårdsarter ska registreras i artportalen eller motsvarande nationell databas för artobservationer.

Naturvärdesobjekt

Bilaga 1 till rapporten "Naturvärdesinventering, NVI, i Björnhålskogen, Alunda, 2016"

I denna bilaga beskrivs ingående de naturvärdesobjekt som har avgränsats vid naturvärdesinventeringen. Se huvudrapporten för mer övergripande beskrivningar av områdets naturvärden samt beskrivning av metoden för naturvärdesinventering (NVI).

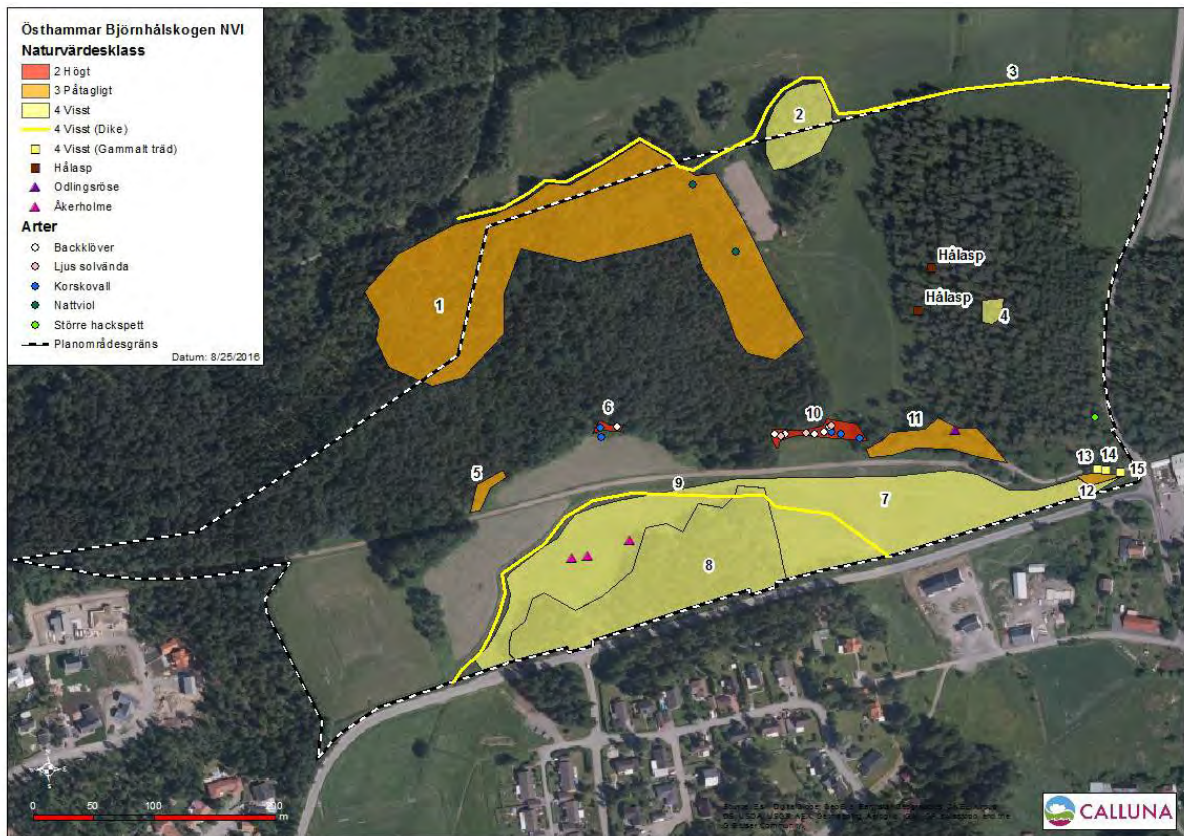
Innehåll

Naturvärdesobjekt	3
Naturvärdesobjekt 1 – Björnhålskogen	4
Naturvärdesobjekt 2 – Lövskog 500 m SV Hammarby Västergården	5
Naturvärdesobjekt 3 – Dike S Hammarby Västergården	6
Naturvärdesobjekt 4 – Småvatten 340 m NV Marma	7
Naturvärdesobjekt 5 – Ängsfragment 460 m VNV Marma	8
Naturvärdesobjekt 6 – Ängsfragment 410 m NV Marma	9
Naturvärdesobjekt 7 – Öppen betesmark i Marma	10
Naturvärdesobjekt 8 – Betad skog i Marma	11
Naturvärdesobjekt 9 – Öppet dike i Marma	12
Naturvärdesobjekt 10 – Ängsfragment 270 m NV Marma	13
Naturvärdesobjekt 11 – Lövskog i Marma	14
Naturvärdesobjekt 12 – Ängsfragment i Marma	15
Naturvärdesobjekt 13 – Gammal lönn i Marma	16
Naturvärdesobjekt 14 – Gammal ask (1) i Marma	17
Naturvärdesobjekt 15 – Gammal ask (2) i Marma	18
Referenser	19

Naturvärdesobjekt

INFOGA FIGUR HÄR

Figur 1. Kartan visar de 15 naturvärdesobjekt som avgränsats vid naturvärdesinventeringen. Dessutom finns fynd av naturvårdsarter, rödlistade- och fridlysta arter med, samt ett par aspar med hackspetthål.

Naturvärdesobjekt 1 – Björnhålsskogen

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
Påtagligt naturvärde (3)	160 Skog och träd	1605 Blandskog	Visst biotopvärde	Visst artvärde
Motivering			Naturvårdsarter	
Biotopvärde: Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald (närlingsrik mark, lite död ved, ogallrat bestånd). Förekomst av biotop som är regionalt sällsynt (närlingsrik skogsmark). Artvärde: Enstaka naturvårdsarter. Inga eller obetydliga förekomster av rödlistade arter. Området är artrikare än det omgivande landskapet.			Rödlistad art: kungsfågel (VU) Skogliga signalarter: Blåsippa, ormbär. Fridlyst art: Blåsippa, nattviol.	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop
Blandskog på näringsrik mark. På en del platser finns spår av tidigare bete eller slätter. Mark frisk till något fuktig. Gamla skogsdiken i norr och öster. Beståndet är ogallrat. I trädskiktet gran, tall, björk, asp och sälg. Hålaspar förekommer sparsamt. Senvuxna granar sparsamt. Trädålder som mest ca 80-100 år för gran och asp. Stamdiametrar som mest 5 dm för gran och 6 dm för asp. I buskskiktet lövsly, smågranar och rosboskar. En del enbuskar visar på en tidigare mer öppen skog. Örttrikt med bl.a. blåbär, lingon, vitsippa, ekorrbär, örnbräken, vitpyrola, skogsnäva, harsyra, stenbär, bergslok, smörblomma, humleblomster, älggräs och gulvial. Bland skogliga signalarter återfinns blåsippa och ormbär. Kvarstående ängs- och betesmarksväxter är brudbröd, teveronika, skogsklöver, blodrot, nattviol, vitmåra och käringtand. Död ved enstaka i form av några granlågor och torrtallar. Några stora myrstackar visar på kontinuitet.			Nej	
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)
			Säker	2,9
			Inventerare	
			Håkan Andersson	
Bild			Övriga kommentarer	
Bild saknas			I området finns en del stigar.	
Bilderna visar ...				

Naturvärdesobjekt 2 – Lövskog 500 m SV Hammarby Västergården

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
Visst naturvärde (4)	160 Skog och träd	1606 Triviallövskog	Visst biotopvärde	Obetydligt artvärde
Motivering			Naturvårdsarter	
Biotopvärde: Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald (död ved). Artvärde: Inga eller obetydliga förekomster av naturvårdsarter (två kvarstående växtarter knutna till äng och bete).			Rödlistad art: Gulsparv (VU) TUVÅ-arter: brudbröd, gulmåra.	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop
Sedan länge ohävdad, trädbärande betesmark på frisk mark. Längst i norr några stora block och ett odlingsröse. I trädsiktet asp, björk och gran. Ett par hålaspar. Trädålder ca 60-80 år. I busksiktet främst lövsly. I fältsiktet flera kvarstående ängs- och betesmarksarter: blodrot, brudbröd, gulmåra, gökärt, skogsklöver och vitmåra, tillsammans med liljekonvalj, stenbär, skogsnäva, örnbräken, blåbär och lundgröe. Död ved förekommer sparsamt i form av några asplågor, aspstubbar, torrasp, björkstubbe och granlågor. Tickor på död ved.			Nej	
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)
			Säker	0,3 ha
			Inventerare	
			Håkan Andersson	
Bild			Övriga kommentarer	
Bild saknas				
Bilderna visar ...				

Naturvärdesobjekt 3 – Dike S Hammarby Västergården

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
Visst naturvärde (4)	330 Vattendrag	3303 Öppna diken och uträtade vattendrag	Visst biotopvärde	Obetydligt artvärde
Motivering			Naturvårdsarter	
Biotopvärde: Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse av biologisk mångfald (öppet, rinnande vatten). Artvärde: Inga eller obetydliga förekomster av naturvårdsarter.			--	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop
Öppet dike i åkermark eller mellan skogsmark och åker. Troligen åtminstone lite vatten under en stor del av året. Diket är bitvis igenväxande, medan andra delar nyligen verkar ha rensats. I dikeskanten videbuskar och någon enstaka liten gran. I fältskiktet bl.a. bredkaveldun, bäckveronika, kabbeleka, revsmörblomma, sumpmåra, topplösa och älgräs.			Nej	
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)
			Säker	
			Inventerare	
			Håkan Andersson	
Bild			Övriga kommentarer	
			Biotopskyddat objekt.	
Bilden visar den mellersta delen av diket. Den lilla byggnaden ligger i anslutning till en grusplan som används vid träning av hästar.				

Naturvärdesobjekt 4 – Småvatten 340 m NV Marma

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
Visst naturvärde (4)	320 Småvatten	3201 Naturliga småvatten	Visst biotopvärde	Obetydligt artvärde
Motivering			Naturvårdsarter	
Biotopvärde: Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse av biologisk mångfald (öppet vatten). Artvärde: Inga eller obetydliga förekomster av naturvårdsarter.			--	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop
Liten damm med omgivande sumpig skog. Tidigare i skog, nu ute på ett hygge. Numera alltså god solexponering. Öppen vattenyta ca 30-40 kvadratmeter. Den glesa träddridån som sparades har till stora delar blåst ner. Trädskikt närmast vattnet yngre tall, gran och sälg. I buskskiktet smågranar, lövsly och vide. I fältskiktet starrarter och topplösa. Groddjur eftersöktes men utan resultat.			Nej	
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)
			Säker	0,03 ha
			Inventerare	
			Håkan Andersson	
Bild			Övriga kommentarer	
Bild saknas			Sönderkört av skogsmaskiner i den östra kanten. Risavfall har lagts i vattnet.	
Bildens visar ...				

Naturvärdesobjekt 5 – Ängsfragment 460 m VNV Marma

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
Påtagligt naturvärde (3)	140 Äng och betesmark	1426 Obestämd torr-frisk gräsmark nedanför trädgränsen	Påtagligt biotopvärde	Visst artvärde
Motivering			Naturvårdsarter	
Biotopvärde: Flera biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald (ovanlig biotop, varmt mikroklimat, ingen näringspåverkan). Artvärde: Enstaka naturvårdsarter förekommer, området är artrikare än det omgivande landskapet.			TUVA-arter: brudbröd, gulmåra, jungfrulin, ängshavre	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop
Ca 30 m långt och 5 m brett ängsfragment i skogsbryn ut mot vallodling. I buskskiktet några enar och rosbuskar. Örtrikt med förutom TUVA-arterna också daggekåpa, gulvial, humleblomster, käringtand, rödklint, skogsklöver, skogsnäva, smörblomma, teveronika, vitmåra, älggräs och örnbäcken. Igenväxande men ännu med en stor andel hävdgynnade arter. Ingen påtaglig näringspåverkan.			Nej	
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)
			Säker	0,01 ha
			Inventerare	
			Håkan Andersson	
Bild			Övriga kommentarer	
			En stig leder genom området.	
Bilden ängsfragmentet och den stig som leder genom objektet.				

Naturvärdesobjekt 6 – Ängsfragment 410 m NV Marma

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
Högt naturvärde (2)	140 Äng och betesmark	1426 Obestämd torr-frisk gräsmark nedanför trädgränsen	Påtagligt biotopvärde	Påtagligt artvärde
Motivering			Naturvårdsarter	
Biotopvärde: Flera biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald (ovanlig biotop, varmt mikroklimat, ingen näringspåverkan). Artvärde: Flera naturvårdsarter förekommer, enstaka rödlistade arter, området är mycket artrikare än det omgivande landskapet.			Rödlistade arter: korskovall (NT), backklöver (NT). TUVÅ-arter: brudbröd, gullviva, gulmåra, jungfrulin, prästkrage, ängshavre.	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop
Ca 30 m långt och 5 m brett ängsfragment i skogsbryn ut mot vallodling. I buskskiktet en stor en. Örttrikt med förutom TUVÅ-arterna också daggekåpa, backklöver, gulvial, korskovall, käringtand, rödklint och vitmåra. Igenväxande men ännu med en stor andel hävdgynnade arter. Ingen påtaglig näringspåverkan. En stig leder genom området. En stor rishög är en negativ faktor.			Nej	
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)
			Söker	0,01 ha
			Inventerare	
			Håkan Andersson	
Bild			Övriga kommentarer	
			En stig leder genom området.	
Bilden visar ängsfragmentet och den stig som leder genom objektet.				

Naturvärdesobjekt 7 – Öppen betesmark i Marma

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
Visst naturvärde (4)	140 Äng och betesmark	1422 Öppen kultiverad betesmark	Visst biotopvärde	Obetydligt artvärde
Motivering			Naturvårdsarter	
Biotopvärde: Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald (välbetad gräsmark). Artvärde: Inga eller obetydliga förekomster av naturvårdsarter.			TUVÅ-arter: brudbröd, jungfrulin (fåtaligt på några få små ytor).	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop
Öppen hästbetad gräsmark som troligen varit åker tidigare. Längst i öster ett litet område med finare flora (eget nv-objekt). Genom området rinner ett dike (eget nv-objekt). I sydost en berghäll. I den västra delen finns ett par små åkerholmar och odlingsrösen. I trädsiktet enstaka gran. Kort, smal bård av yngre träd längs vägen i söder. Näringsgynnade växter dominerar men området är ganska välbetat. Grövre gräsarter dominerar. Bland örterna märks brunört, brännässla, hundkåx, kummin, maskros, röllika, skogsklöver, skogskovall, skogsnäva, smörblomma, stormåra, teveronika, åkertistel, älggräs och ängssyra, där många av arterna förekommer fåtaligt och mycket spritt i objektet.			Nej	
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)
			Säker	2,2 ha
			Inventerare	
			Håkan Andersson	
Bild			Övriga kommentarer	
				
Bilden visar naturvärdesobjekt 7. Som synes är objektet välbetat men med ganska spridda och fåtaliga förekomster av hävdgynnade arter.				

Naturvärdesobjekt 8 – Betad skog i Marma

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde	
Visst naturvärde (4)	160 Skog och träd	1601 Barrblandskog	Visst biotopvärde	Obetydligt artvärde	
Motivering			Naturvårdsarter		
Biotopvärde: Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald (betad skog). Artvärde: Inga eller obetydliga förekomster av naturvårdsarter.			--		
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop	
Hästbetad barrblandskog som ingår i samma fålla som naturvärdesobjekt 7. Flack sluttning från vägen och norrut. Enstaka större block. Trädskiktet är täckande men p.g.a. betet är igenväxningen i busk- och fältskikt försumbar. I trädskiktet gran, tall, asp och björk. Inte någon längre trädkontinuitet, förmodligen inte längre än trädens ålder som uppskattas till som mest 80 år. Enbuskar och en del ängsväxter tyder på att skogen tidigare var mer öppet. Förutom en också lövsly och vide i buskskiktet. Fältskiktet ganska artrikt med bl.a. blåbär, ekorrbär, fyrkantig johannesört, liljekonvalj, lingon, ljun, nejlikrot, skogsklöver, skogskovall, skogsnäva, smultron, stenbär, vitpyrola, vitsippa, vårbrodd, älggräs och örnbräken. Sparsam förekomst av död ved: en torrasp och några granlågor.			Nej		
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)	
			Säker	1,2 ha	
			Inventerare		
			Håkan Andersson		
Bild			Övriga kommentarer		
					
Bilden visar den hästbetade skogen. Som synes saknas igenväxningsvegetation och genomsynligheten är god.					

Naturvärdesobjekt 9 – Öppet dike i Marma

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
Visst naturvärde (4)	330 Vattendrag	3303 Öppna diken och uträtade vattendrag	Visst biotopvärde	Obetydligt artvärde
Motivering			Naturvårdsarter	
Biotopvärde: Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald (solexponering, rinnande vatten). Artvärde: Inga eller obetydliga förekomster av naturvårdsarter.			--	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop
Dike som till allra största delen rinner genom öppen betesmark som tidigare varit åker. Endast en liten del är beskuggad. Branta kanter. Diket verkar kunna hålla vatten en stor del av året. Måttligt näringspåverkat. I kanterna lite ung tall, gran och björk samt videbuskar. I fältskiktet bredekaveldun, fräkenarter, kabbeleka, starrarter och topplösa.			Nej	
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)
			Säker	
			Inventerare	
			Håkan Andersson	
Bild			Övriga kommentarer	
			Biotopskyddat objekt	
Bilden visar den västra delen av diket, med hästbetesmarken till vänster på bilden.				

Naturvärdesobjekt 10 – Ängsfragment 270 m NV Marma

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
Högt naturvärde (2)	140 Äng och betesmark	1426 Obestämd torr-frisk gräsmark nedanför trädgränsen	Påtagligt biotopvärde	Högt artvärde
Motivering			Naturvårdsarter	
Biotopvärde: Flera biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald (ovanlig biotop, varmt mikroklimat, ingen näringspåverkan). Artvärde: Ett stort antal naturvårdsarter förekommer. Flera rödlistade arter förekommer, flera med livskraftiga förekomster.			Rödlistade arter: backklöver (NT), korskovall (NT), ljus solvända (NT) TUVA-arter: brudbröd, gulmåra, jungfrulin, ljus solvända, rödkämpar, ängshavre.	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop
Ängsfragment i sydvänt skogsbyr. Igenväxande men inte påfallande näringspåverkat. Enstaka mindre block. Småaspar. I buskskiktet främst lövsly och rosbuskar. Fältskiktet mycket artrikt med, förutom naturvårdsarterna också backvicker, backglim, blåbär, daggekåpa, fyrkantig johannesört, gulvial, hundkåx, kråkvicker, kummin, liljekonvalj, rödklint, rölrika, smultron, stormåra, teveronika, tjärblomster, vitklöver och ängskovall. Enstaka förekomst av död ved i form av en rönnlåga.				
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)
			Säker	0,05 ha
			Inventerare	
			Håkan Andersson	
Bild			Övriga kommentarer	
			En stig leder genom området.	
Bilden visar ängsfragmentet och den stig som leder genom objektet.				

Naturvärdesobjekt 11 – Lövskog i Marma

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
Påtagligt naturvärde (3)	160 Skog och träd	1606 Triviallövskog	Påtagligt biotopvärde	Visst artvärde.
Motivering			Naturvårdsarter	
Biotopvärde: Flera biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald (gamla träd, död ved, sydvänt bryn). Artvärde: Området är artrikare än det omgivande landskapet. Enstaka naturvårdsarter.			TUVA-arter: gullviva, gulmåra.	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop
Objektet har tidigare varit betat som en trädbärande betesmark, men har inte hävdats på något decennium. I trädskiktet björk, asp, sålg och gran. Flera ganska grova björkar med grov skorpbark. Röthål i asp och björk. Sprängticka på björk. Några björkar med grov, död stam- och grenved. Död ved också i form av björklågor och mindre aspstubbar. I buskskiktet några stora enar samt lövsly, rosor, granföryngring och hallon. Fältskiktet artrikt med, förutom TUVA-arterna, blodrot, blåbär, skogsklöver, skogsnäva, teveronika, vitsippa, vårbrodd och örnbräken. Enstaka små rösen.			Nej	
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)
			Säker	0,2 ha
			Inventerare	
			Håkan Andersson	
Bild			Övriga kommentarer	
			Röset i den nordöstra kanten är ett biotopskyddat objekt.	
Bilderna visar några av de äldre lövträden i objektet.				

Naturvärdesobjekt 12 – Ängsfragment i Marma

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
Påtagligt naturvärde (3)	140 Äng och betesmark	1426 Obestämd torr-frisk gräsmark nedanför trädgränsen	Påtagligt biotopvärde	Visst artvärde
Motivering			Naturvårdsarter	
Biotopvärde: Flera biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald (frånvaro av gödsling, öppen betesmark, kontinuitet). Artvärde: Enstaka naturvårdsarter förekommer.			TUVA-arter: brudbröd, ängsskallra	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop
Litet område med hävdgynnad flora inne i ett hästbete som i övrigt främst hyser mer triviala arter. I buskskiktet några rosbuskar och lite lövsly. Fältskiktet artrikt, med, förutom TUVA-arterna, även daggkäpa, kummin, käringtand, rödklint, skogsklöver, smörblomma, teveronika, vitklöver, vitmåra, vårbrodd, älggräs, ängssyra och ärenpris.			Nej	
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)
			Säker	0,02 ha
			Inventerare	
			Håkan Andersson	
Bild			Övriga kommentarer	
				
Bilden visar en del av den artrikedom som finns i området, med arterna brudbröd och ängsskallra.				

Naturvärdesobjekt 13 – Gammal lönn i Marma

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
Visst naturvärde (4)	160 Skog och träd	1648 Övrig skog och träd	Visst biotopvärde	Obetydligt artvärde
Motivering			Naturvårdsarter	
Biotopvärde: Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse av biologisk mångfald (gammalt träd, träd med håligheter, solexponerad stam). Artvärde: Inga eller obetydliga förekomster av naturvårdsarter.				
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop
En lönn med en stamdiameter på ca 6 dm. Några mindre håligheter, men "öron" på stammen antyder att trädet kan vara delvis ihåligt. Trädet är det längst åt väster av de tre äldre lövträd som växer mellan betesmarken och markvägen.			Nej	
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)
			Säker	--
			Inventerare	
			Håkan Andersson	
Bild			Övriga kommentarer	
				
Bilden visar den gamla lönnen som trädet längst till höger.				

Naturvärdesobjekt 14 – Gammal ask (1) i Marma

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde	
Visst naturvärde (4)	160 Skog och träd	1648 Övrig skog och träd	Visst biotopvärde	Obetydligt artvärde	
Motivering			Naturvårdsarter		
Biotopvärde: Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse av biologisk mångfald (gammalt träd, träd med små håligheter, solexponerad stam). Artvärde: Inga eller obetydliga förekomster av naturvårdsarter. Se dock 6.2.2.1 i Swedish Standards Institute (2014).			Rödlistad art: ask (EN).		
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop	
En ask med en stamdiameter på ca 5 dm. En större och några mindre håligheter i stammen. Asken är tydligt försvagat av askskottsjuka. Trädet är det mellersta av de tre äldre lövträd som växer mellan betesmarken och markvägen.			Nej		
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)	
			Säker	--	
			Inventerare		
			Håkan Andersson		
Bild			Övriga kommentarer		
					
Bild					
Bilden visar den gamla asken som det mellersta av träden.					

Naturvärdesobjekt 15 – Gammal ask (2) i Marma

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde	
Visst naturvärde (4)	160 Skog och träd	1648 Övrig skog och träd	Visst biotopvärde	Obetydligt artvärde	
Motivering			Naturvårdsarter		
Biotopvärde: Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse av biologisk mångfald (gammalt träd, död grenved, solexponerad stam). Artvärde: Inga eller obetydliga förekomster av naturvårdsarter. Se dock 6.2.2.1 i Swedish Standards Institute (2014).			Rödlistad art: ask (EN).		
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	Hotad biotop	
En ask med en stamdiameter på ca 6 dm. Inga synliga håligheter i stammen. Död grenved. Asken är tydligt försvagat av askskottsjuka. Trädet är det ostligaste av de tre äldre lövträd som växer mellan betesmarken och markvägen.			Nej		
			Säker eller preliminär bedömning	Area (ha)	
			Säker	--	
			Inventerare		
			Håkan Andersson		
Bild			Övriga kommentarer		
					
Bilden visar den gamla asken som trädet längst till vänster.					

Referenser

Swedish Standards Institute 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk Standard SS 199000.

Bilaga 3. Naturvårdsarter

I tabellen nedan listas och beskrivs de naturvårdsarter som har hittats vid Callunas naturvärdesinventering eller som har observerats i tidigare inventering och bedöms finnas kvar i det naturvärdesobjekt arten är knuten till. I tabellen finns:

- uppgift om vilken typ av naturvårdsart arten är,
- en beskrivning om vad arten indikerar,
- uppgift om vilket/vilka naturvärdesobjekt arten har observerats i,
- referens om det är en annan referens än Callunas NVI.

Art	Rödlistning, fridlysning, signal- eller indikatorvärde	Förekomst	Biologi
Gulsparr <i>Emberiza citrinella</i>	Rödlistad Sårbar (VU)	Revithävdande hane i objekt 2	Förekommer i olika typer av öppna miljöer med inslag av träd och buskar, främst i anslutning till jordbruksmark men också t.ex. kraftledningsgator och hyggen. De främsta hoten är intensifierat jordbruk och igenplantering.
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	Rödlistad Sårbar (VU)	Revirhävdande hanar i objekt 1 (3 revir) och 8 (1 revir). Ytterligare ett revir i skogen söder om objekt 1.	Förekommer i granskog och blandskog med stort inslag av gran. Orsaken till att arten minskat är inte känd. Möjligen kan minskande arealer lämpliga miljöer vara en orsak.
Ängsblåvinge <i>Cyaniris semiargus</i>	Föreslagen som indikatorart för flera olika ängs- och betesmarker	Inom inventeringsområdets gränser (Artportalen)	
Ängshavre <i>Avenula pratensis</i>	Indikatorart för äng och bete	Objekt 5, sparsamt. Objekt 6. Objekt 10, talrikt.	Växer på torr, sandig mark, t.ex. torrängar, gräshedar och vägkanter.
Brudbröd <i>Filipendula vulgaris</i>	Indikatorart för äng och bete	Objekt 2, sparsamt. Objekt 5. Objekt 6. Objekt 7, enstaka. Objekt 10, talrikt. Objekt 12.	Växer på torr, solvarm, gärna kalkhaltig mark, t.ex. torrängar och vägslänter.

Ask <i>Fraxinus excelsior</i>	Rödlistad Starkt hotad (EN)	Objekt 14. Objekt 15.	Växer på frisk till fuktig, näringsrik, mullrik mark. Även planterad i parker, alléer och kyrkogårdar. Det främsta hotet mot arten är askskottsjukan.
Gulmåra <i>Galium verum</i>	Indikatorart för äng och bete	Objekt 2, sparsamt. Objekt 5, sparsamt. Objekt 6. Objekt 10, talrikt. Objekt 11.	Växer på torr, öppen, mager mark, t.ex. torrängar, betesmarker och vägkanter.
Ljus solvända <i>Helianthemum nummularium</i> ssp. <i>nummularium</i>	Rödlistad Nära hotad (NT) Indikatorart för äng och bete	Objekt 10, talrikt.	Arten förekommer i ogödslade, solöppna, torra-friska betesmarker, men även som relikter på tidigare hävdad mark. Det viktigaste hotet är igenväxning.
Blåsippa <i>Hepatica nobilis</i>	Fridlyst (förbud för uppgrävning och försäljning) Skoglig signalart	Objekt 1, Sparsamt spridd i hela objektet	Växer på frisk, näringsrik mark, t.ex. näringsrika granskogar, lövskogar och hagar.
Prästkrage <i>Leucanthemum vulgare</i>	Indikatorart för äng och bete	Objekt 6, enstaka.	Växer på öppen, frisk mark, t.ex. ängar, vägkanter och skogsgläntor.
Korskovall <i>Melampyrum cristatum</i>	Rödlistad Nära hotad (NT)	Objekt 6. Objekt 10, talrikt.	Växer på torr-frisk, naturlig gräsmark, t.ex. skogsbryn, öppna skogar, ängar och strandsnår. Det främsta hotet är igenväxning.
Ormbär <i>Paris quadrifolia</i>	Skoglig signalart	Objekt 1, Sparsamt spridd i den NO delen	Växer på frisk-fuktig, mullrik mark, t.ex. lundar, sumpskogar och raviner.
Rödkämpar <i>Plantago media</i>	Indikatorart för äng och bete	Objekt 10, sparsamt.	Växer på öppen, torr, kalkhaltig mark, t.ex. torrängar, gräsmattor, betesmarker och vägkanter.
Nattviol <i>Platanthera bifolia</i>	Fridlyst Indikatorart för äng och bete. Här dock påträffad	Objekt 1. Två förekomster markerade på karta	Växer på frisk mark, t.ex. naturbetesmarker, hedar, slättermarker och

	kvarstående i skogsmark.		skogssluttningar.
Jungfrulin <i>Polygala vulgaris</i>	Indikatorart för äng och bete	Objekt 5, enstaka. Objekt 6, enstaka. Objekt 7, enstaka. Objekt 10, sparsamt.	Växer på torr-fuktig, kalkfattig mark, t.ex. ängar, hedar och fuktängar.
Gullviva <i>Primula veris</i>	Indikatorart för äng och bete	Objekt 6, sparsamt. Objekt 11.	Förekommer på frisk, näringsrik mark, t.ex. glesa skogar, lövängar och betesmarker.
Ängsskallra <i>Rhinanthus minor</i>	Indikatorart för äng och bete	Objekt 12.	Växer på öppen, frisk mark, t.ex. ängar, gräshedar och vägkanter.
Backklöver <i>Trifolium montanum</i>	Rödlistad Nära hotad (NT)	Objekt 6, sparsamt. Objekt 10, sparsamt.	Växer främst på stäppartade torrängar på naturbetesmarker, t.ex. sydsluttningar på åsar och i slänter. De främsta hoten är igenväxning och ökad näringsbelastning.

Bilaga 4. Fåglar

Fiskmås – Överflygande mindre flock.

Tamduva – Överflygande.

Ringduva – Flera revir.

Större hackspett – Bo med ungar längst i öster (noterat med en punkt på kartan). Hördes även i Björnhålskogen men där ingen häckningsindikation.

Ladusvala – Talrikt födosökande över öppen mark i området.

Trädbiplärka – Flera revir. Allmän.

Sädesärla – Födosökande på öppen mark, några exemplar.

Björktrast – Flera noteringar, men osäker var eventuella revir finns, men arten är vanlig och häckar säkert inom inventeringsområdet.

Rödhake – Flera revir. Allmän.

Koltrast – Flera revir. Allmän.

Taltrast – Några noteringar, men arten är säkert talrikare än vad som verkade vara fallet vid besöken.

Dubbeltrast – Överflygande i den gallrade skogen i öster, osäker på om arten häckar i området.

Grönsångare – Sammanlagt fem revir i skogsområdena.

Lövsångare – Många revir i alla skogsområden.

Kungsfågel – Noterades i Björnhålskogen vid några tillfällen. Bra häckningsmiljö för arten. Rödlistad art!

Ärtsångare – Ett revir i objekt 11.

Trädgårdssångare. Ett par revir.

Svarthätta – Några revir spridda i skogsområdena.

Grå flugsnappare – Ett revir, troligen häckning i objekt 11.

Svartvit flugsnappare – Flera revir.

Gärdsmyg – Ett revir i Björnhålskogen och ett i den gallrade skogen i öster, där en kull utflugna ungar höll till i en rishög.

Talgoxe – Flera noteringar, säkert mellan fem och tio revir i inventeringsområdet.

Blåmes – Flera noteringar. Allmän.

Tofsmes – En fågel hördes i Björnhålskogen.

Nötväcka – Ett par revir i objekten 1 och 11.

Trädkrypare – Ett revir i objekt 11.

Nötskrika – Flera observationer men inga tecken på häckning.

Kaja – Överflygande.

Kråka – Noterades dels i Björnhålskogen och dels födosökande i hästbetet. Arten är mycket skygg i anslutning till boet men det bör kunna finnas åtminstone en häckning, t.ex. i Björnhålskogen.

Skata – Överflygande vid något tillfälle. Möjligen finns häckning i inventeringsområdet, mer troligt inne i samhället.

Pilfink – Födosökande.

Gulspurv – Ett revir i en mindre skogsdunge (objekt 2). Rödlistad art!

Bofink – Flera revir. Allmän.

Steglits – Födosökande fåglar på flera platser i öppen miljö.

Grönsiska – Flera revir i Björnhålskogen.

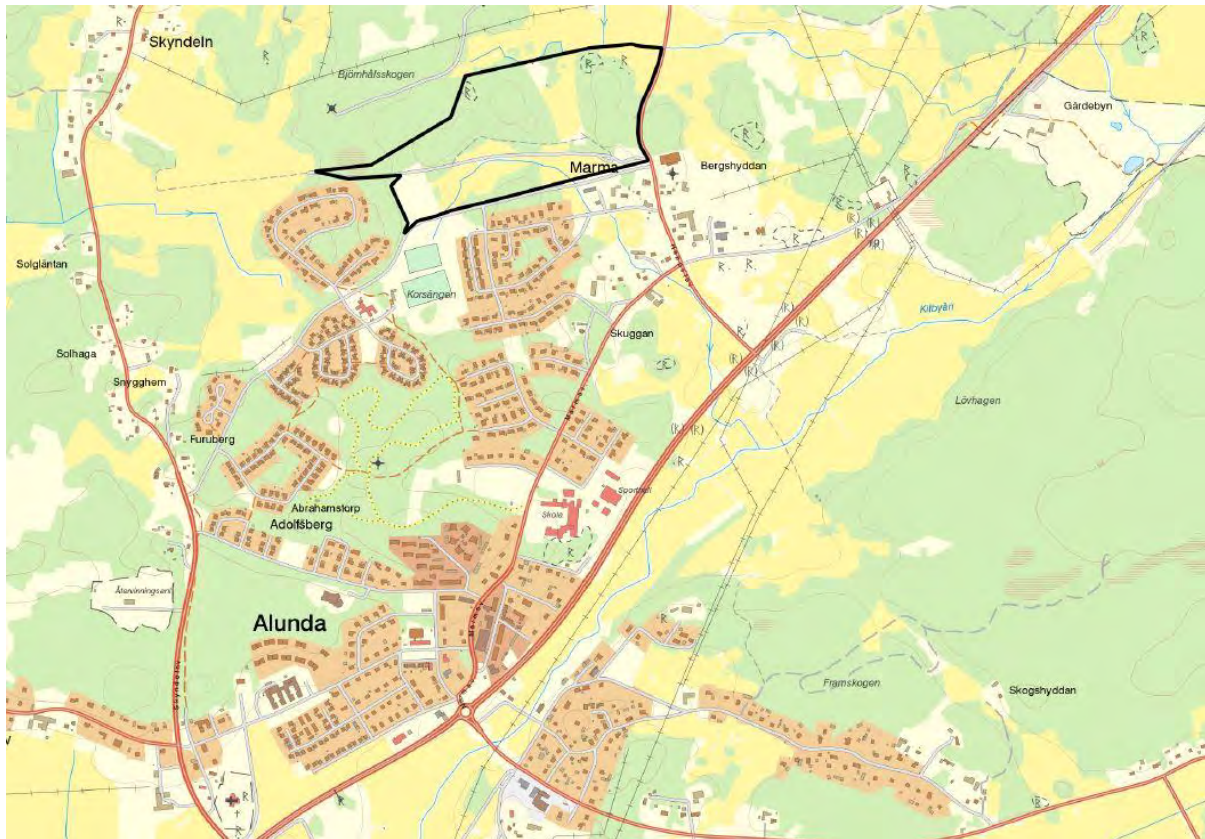
Samhällsbyggnadskontoret

ANTAGANDEHANDLING

PLANBESKRIVNING

Detaljplan för Björnhålsskogen II, del av fastigheten Marma 1:67
Östhammars kommun, Uppsala län

Upprättad: 2025-07-09

Översiktskarta, planområdets läge i tätorten Alunda markerat med svart.

Postadress
Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21 Östhammar

Besöksadress
Stångörsgatan 10
742 21 Östhammar
www.osthammar.se

Telefon
Nat 0173-860 00
Int +46 173 860 00
Epost
byggochmiljo@osthammar.se

Telefax
Nat 0173-125 47
Int +46 173 125 47

Organisationsnummer
212000-0290
V.A.T. No
SE212000029001

Bankgiro
233-1361

Innehåll

Vad är en detaljplan?	4
Processen	4
Antagandeförslag	4
Antagandehandlingar	4
Utredningar	4
Planens syfte och huvuddrag	5
Planområdets storlek, läge och avgränsning	5
Nuvarande markanvändning och markägförhållanden	6
Tidigare ställningstaganden	6
Översiktliga planer	6
Detaljplaner	6
Riksintressen	7
Kommunala beslut	8
Behovsbedömning	8
Förenlighet med 3,4 och 5 kap Miljöbalken	8
Behovsbedömning och ställningstagande	8
Förutsättningar och förändringar	9
Mark, vegetation, djurliv	9
Bedömning av bevarandestatus och risker för påverkan för fridlysta arter	11
Hantering av naturvärden	11
Geotekniska förhållanden	13
Magnetfält och joniserad strålning	14
Landskapsbild/Stadsbild	14
Kulturmiljö och fornlämningar	15
Miljöförhållanden	17
Miljö kvalitetsnormer	17
Förorenad mark	22
Radon	22
Störningar	22
Buller	22
Risk och säkerhet	22
Skred	22
Höga vattenstånd/översvämning	22
Transport av farligt gods (m.m.)	22
Bebyggelseområden	23
Bostäder	23
Arbetsplatser, övrig bebyggelse (befintliga och ev. föreslagna)	23
Offentlig service	23
Kommersiell service	23
Friytor	23
Lek och rekreation	23
Park och naturmiljö	24
Gator och trafik	24
Gatunät, gång-, cykel- och mopedtrafik	24
Kollektivtrafik	25
Parkering	25
Teknisk försörjning	25

Vatten och spillvatten	25
Dagvatten	26
El, tele och bredband	32
Uppvärmning	33
Avfall	33
Brandsäkerhet	33
Sociala frågor	33
Tillgänglighet och trygghet	33
Barnperspektivet	33
Planförslag	33
Administrativa frågor	35
Tidplan	35
Genomförande	35
Organisatoriska frågor	35
Genomförandetid	35
Huvudmannaskap	35
Ansvarsfördelning	35
Avtal	36
Fastighetsrättsliga frågor och konsekvenser	36
Fastighetsbildning, gemensamhetsanläggning m.m.	36
Rättigheter	36
Fastighetskonsekvenser	37
Ekonomiska frågor	37
Överlåtelse av kvartersmark	37
Anslutningsavgifter	37
Fastighetsbildning/Lantmäteriförrättning	37
Inlösen, ersättning	37
Tekniska frågor	37
Konsekvenser av planens genomförande	37
Landskaps- och stadsbild	37
Risker	38
Dagvatten	38
Kulturmiljö	38
Naturmiljö	38
Friluftsliv och rekreation	38
Mark och vatten	39
Resurshushållning	39
Hälsa och säkerhet	39
Sociala konsekvenser	39
Trygghet och säkerhet	39
Tillgänglighet	39
Barnperspektiv	39
Bostädernas upplåtelseformer	39
Stadsliv och mötesplatser	40
Medverkande	40

Inledning

Vad är en detaljplan?

En detaljplan ska ge en samlad bild av markanvändningen och hur den fysiska miljön är tänkt att förändras och bevaras. I detaljplanen ska allmänna platser, kvartersmark, vattenområden och gränserna för dessa redovisas. Detaljplanen reglerar rättigheter och skyldigheter, inte bara mellan markägarna och samhället utan också markägarna emellan. Den är juridisk bindande och bestämmer bland annat vilken typ av bygglov som ges i olika områden eller vilken hänsyn som måste tas till strandskydd, riksintressen eller kulturhistoriska värden.

Arbetet med att ta fram en detaljplan regleras i plan- och bygglagen, PBL.

Processen

Planen hanteras med normalt förfarande enligt PBL, SFS 2010:900 (versionen innan januari 2015) Planarbetet påbörjades 2012. Efter det har ändringar i plan- och bygglagen trätt i kraft och planförslaget har inför granskningsskedet uppdaterat samtliga planbestämmelser enligt den nuvarande bestämmelsekatalogen (BFS:2024).

Antagandeförslag

Ett förslag till detaljplan har varit på samråd och två granskningar för att samla in information och synpunkter från länsstyrelsen, lantmäterimyndigheter, kända sakägare och boende som berörs. Efter föregående Granskning har en del revideringar gjorts. Detaljplaneförslaget ställs nu ut för ett Antagande.

Antagandehandlingar

Till planförslaget hör:

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Behovsbedömning
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande 1
- Granskningsutlåtande 2

Utredningar

- Andersson, H. (2016). *Naturvärdesinventering, NVI, Björnhålskogen i Alunda, Östhammars kommun, 2016*. Calluna AB.
- PM Dagvattenutredning-Björnhålskogen 2, Norconsult 2023
- Arkeologisk utredning etapp 1 & 2, Upplandsmuseet 2016

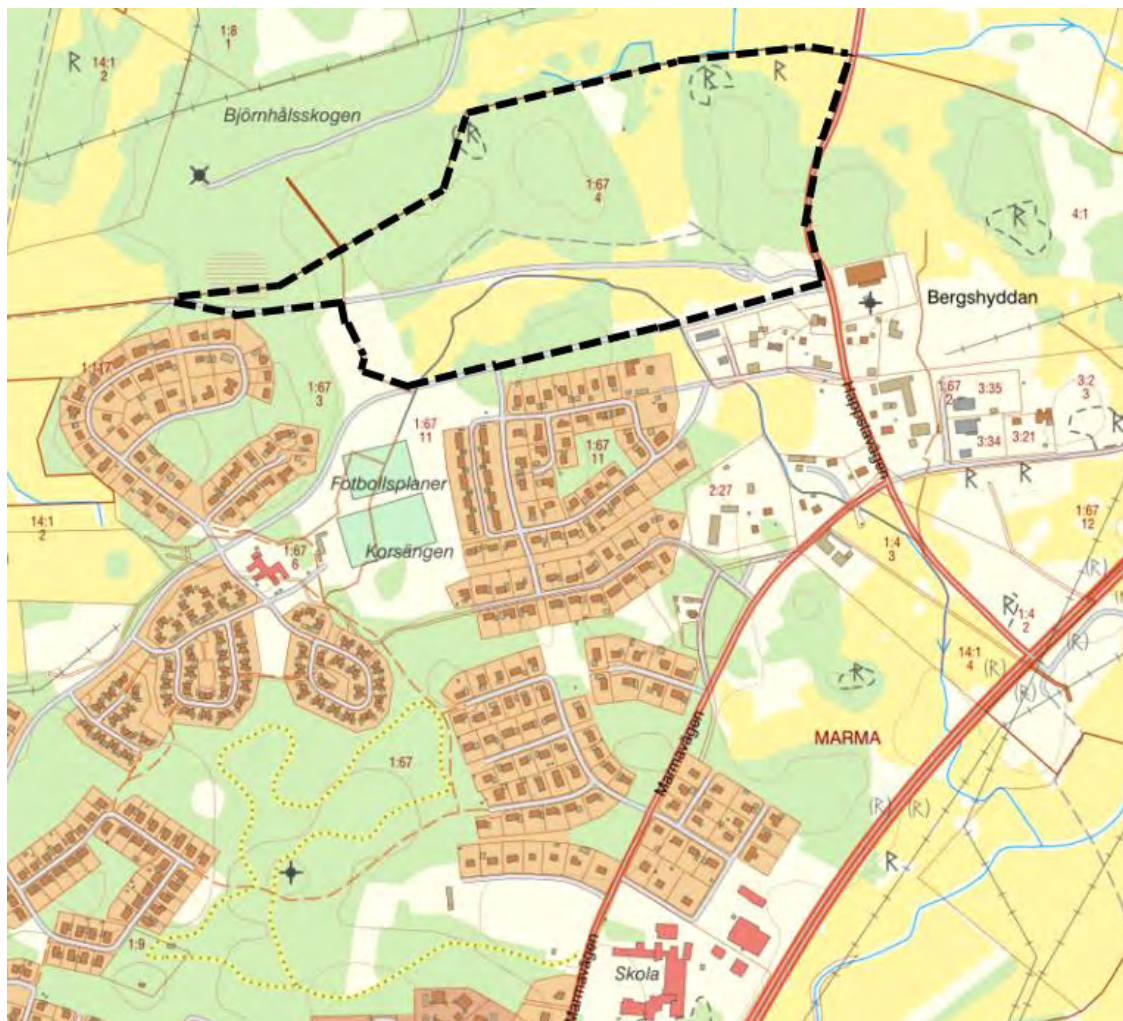
- PM Bedömning av bevarandestatus och risk för påverkan för fridlysta arter i Björnhålsskogen, Naturföretaget 2018
- Projekterings-PM Geoteknik, Bjerking 2016

Planens syfte och huvuddrag

Syftet med denna detaljplan är att möjliggöra för ny bostadsbebyggelse i Alunda. Planområdet ligger i Alunda som är den ort i Östhammars kommun som ligger närmast Uppsala och även Arlanda. Det finns en efterfrågan på bostäder i denna del av kommunen och kommunen förväntar sig att efterfrågan ska öka då pendlingsförhållanden är goda till större arbetsmarknader. Den öppna ängs- och hagmarken bevaras och den nya bebyggelsen föreslås placeras i skogsområdena.

Planområdets storlek, läge och avgränsning

Orten Alunda ligger mittemellan Uppsala (ca 3.5 mil) och Östhammar (ca 3.2 mil). Planområdet är beläget ca 1,5 km norr om Alunda centrum och omfattar ca 25 hektar. Planen avgränsas i väster mot friliggande villabebyggelse (Björnhålsskogen etapp 1), i söder av Korsängsvägen, i norr mot ängs-, hags-, åker- och skogsmark och i öster av Happstavägen.

Figur 1. Planområdets läge i tätorten Alunda markerat med svart.

Nuvarande markanvändning och markägoförhållanden

Planområdet utgörs av del av fastigheten Marma 1:67 som ägs av Östhammars kommun. Området utgörs främst av skogs- och naturmark samt en del av området används idag som bete för hästar.

Tidigare ställningstaganden

Översiktliga planer

I Östhammars kommuns gällande översiktsplan, antagen 2023, anges att Alunda har en profil som utpräglad boendeort, med goda kommunikationer i flera väderstreck. Det omgivande odlingslandskapet är småskaligt. Översiktsplanen lyfter fram att Alunda, med sina goda kommunikationer har stora möjligheter att utvecklas, framförallt genom att befintliga bostadsområden förtätas och knyts samman. Tillkommande bebyggelse ska därutöver inte avskärma eller dölja viktiga landmärken.

Planområdet är i översiktsplanen markerat som ett pågående detaljplanearbete för bebyggelseutveckling. Planförslaget bedöms överensstämma med gällande översiktsplans intentioner.

Detaljplaner

Planområdet är inte detaljplanelagt sedan tidigare.

Området angränsar till:

- Detaljplan för Björnhålsskogen, del av Marma 1:67, 6:1 m.fl. Lagakraftvunnen 2 november 2004 (nummer 4.32)
- Byggnadsplan för Marma 18:1 m.fl. Upprättad i mars 1979 (nummer 4.16)
- Byggnadsplan för Väster Marma, del av fastigheten Marma 1:67. Upprättad i maj 1983. (nummer 4.18)

Figur 2. Angränsande detaljplaner och dess nummer i kommunens arkiv.

Detaljplanen för Björnhålsskogen, nr. 4.32 medger friliggande hus i två plan. Största byggnadsarea är 25 procent av fastighetsarean, dock högst 250 kvm per fastighet. Största byggnadsarea för garage eller uthus är 50 kvm per fastighet. Planbestämmelserna för den allmänna platsmarken är natur och lokalgata. Detaljplan medger max 40 tomter.

Byggnadsplanen för Marma nr. 4.16 medger bostäder och småindustri samt allmänt ändamål. Planen medger fristående hus, parhus samt kedjehus. Högsta antal våningar är två. Planbestämmelserna för den allmänna platsmarken är park eller plantering samt vägmark.

Byggnadsplanen för Väster Marma, nr. 4.18 medger friliggande bostäder i en våning samt allmänt ändamål. Planbestämmelserna för den allmänna platsmarken är park eller plantering, vägmark, friluftsbad och rekreation, idrott.

Genomförandetiden har löpt ut för samtliga planer.

Riksintressen

Området berörs av riksintresse totalförsvar, Stoppområde höga objekt och influensområde luftrum. Inom sådana områden får ny bebyggelse inte överskrida 45 meter.

Kommunala beslut

Kommunstyrelsen beslutade den 22 oktober 2013 att ge ett uppdrag till dåvarande Samhällsbyggnadsnämnden att påbörja ett planuppdrag för området Björnhålsskogen II.

Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott beslutade 11 juni 2014 att bevilja planbesked för Björnhålsskogen II. Därefter påbörjades planarbetet.

Bygg- och miljönämnden beslutade sedan 19 november 2015 att låta planförslaget gå ut på samråd. Detta pågick under tiden 30 november 2015- 5 januari 2016.

Bygg- och miljönämnden beslutade sedan 10 januari 2022 att låta planförslaget gå ut på granskning mellan den 12 januari – 12 februari 2022.

Bygg- och miljönämnden beslutade sedan 16 maj 2025 att låta planförslaget gå ut på en andra granskning mellan den 16 maj – 15 juni 2025.

Behovsbedömning

Förenlighet med 3,4 och 5 kap Miljöbalken

Markanvändningen i planen är förenlig med bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden enligt miljöbalken 3 och 4 kap.

Vid planering skall kommuner och myndigheter iaktta miljö kvalitetsnormer enligt miljöbalkens 5 kap 3 §. Detaljplanen utformas så att dess genomförande inte leder till att miljö kvalitetsnormerna överskrids.

Behovsbedömning och ställningstagande

Kommunen har tagit fram en checklista för behovsbedömning. Enligt checklistan anses inte genomförandet av detaljplanen påvisa negativ effekt på miljön, hälsan eller hushållning med mark, vatten och andra resurser. Ett genomförande av planen bedöms inte enskilt eller sammanvägt bli betydande om förebyggande åtgärder beskrivna i denna handling vidtas.

Kommunen gör bedömningen att planens genomförande inte innebär en betydande påverkan på miljön. Planen kommer därför att hanteras utan en miljöbedömningsprocess och en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap miljöbalken kommer inte att upprättas.

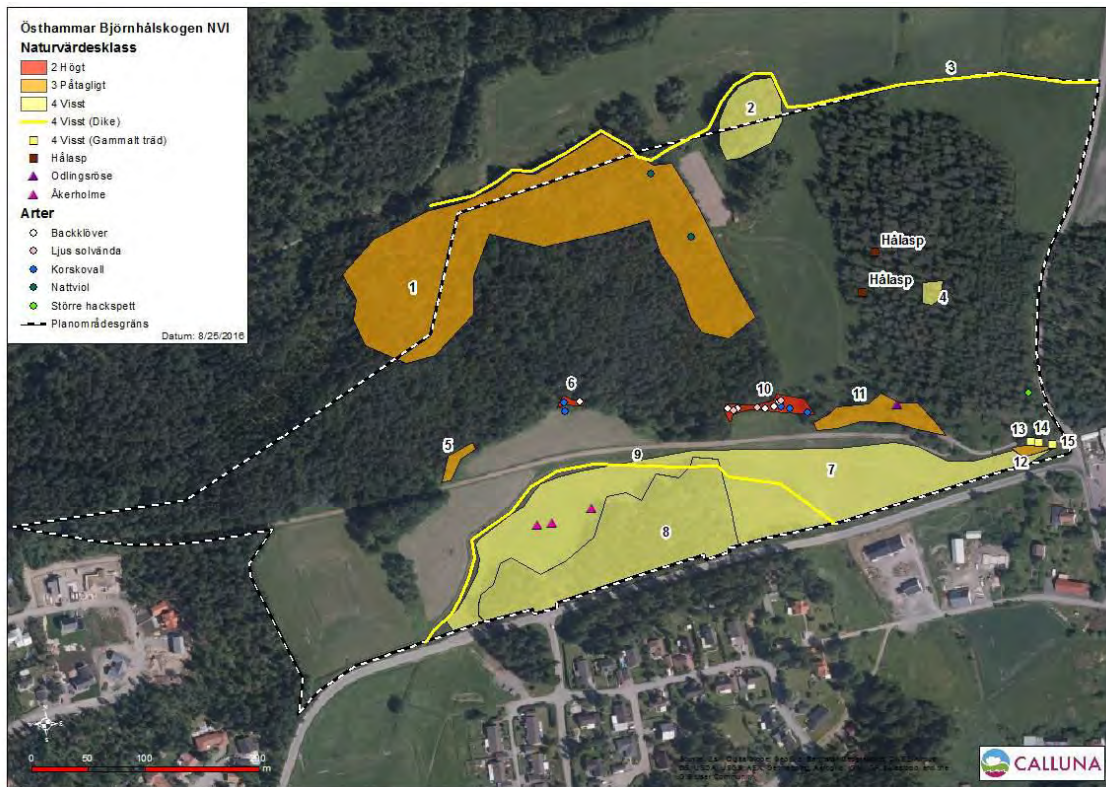
Länsstyrelsen bedömde i sitt yttrande i samrådet att kommunen bör överväga att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning då det är ett oexploaterat område och det finns en risk att konsekvenserna för miljön kan vara stora. De betonar att befintliga naturvärden saknas i samrådshandlingarna. Östhammars kommun har efter detta tagit fram både en naturvärdesinventering samt en bevarandestatusutredning och gör bedömningen att ingen miljökonsekvensbeskrivning behöver upprättas.

Förutsättningar och förändringar

Mark, vegetation, djurliv

Planområdet är idag oexploaterat och består av främst av skogs- och naturmark. Av planområdets ca 13,3 ha utgör jordbruksmark omkring 0,7 ha och ängsmark ca 2,8 ha.

En inventering har genomförts 2016. Inventeringsområdet består till ungefär lika delar av öppen, jordbrukspräglad mark och sluten skog. Den öppna marken består av brukad åker, vallodlingar samt i söder ett större hästbete (naturvårdsobjekt 7). Naturvårdesobjektens läge och omfattning redovisas i figur 3.

Figur 3. Karta över inventeringsområdet med de olika naturvårdsobjekten.

Skogsklädd delen i väster visar på många platser upp tecken på att det inte var så länge sedan som även dessa områden betades. På flera platser växer öppenmarksarter som en, gullviva, brudbröd och nattviol i skogen, de hänger kvar sedan området var mer öppet. Skogen i den östra delen är hårt gallrad. Kvar finns bara spridda tallar och lite lövträd. I söder finns ett skogsområde som ingår i hästfällan (objekt 8). Hästarnas bete ger skogen en tydlig betesprägel eftersom örter, ris och buskar inte förmått växa till.

Figur 4. Två av de rödlistade växtarterna som påträffades. Till vänster backklöver med sina vita, karaktäristiska blomhuvuden, och till höger korskovall, med gula blommor och rosaröda stödblad. Den sistnämnda påträffas ibland med vita blommor och ljusgröna stödblad.

Sammanlagt identifierades 15 objekt med naturvärde. De två mest värdefulla var objekten 6 och 10, två små ängsfragment med en värdefull flora. Dessa klassades som högt naturvärde (naturvärdesklass 2). I naturvärdesobjekt 10 påträffades tre rödlistade växtarter: backklöver, korskovall och ljus solvända, samtliga rödlistade som Nära Hotad (NT).

Fyra naturvärdesobjekt klassades som påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3). I denna del hamnade en del av Björnhålsskogen (objekt 1) med ett påtagligt olikåldrigt trädskikt och med viss förekomst av död ved. I detta område fanns dessutom ett par signalarter som visar på värdefull skogsmark, blåsippa och ormbär. Ytterligare två små ängsfragment klassades som påtagligt naturvärde (objekt 5 och 12). Här var florán likartad i de två ängsfragmenten som omnämndes ovan, men utan förekomst av rödlistade arter. Det fjärde området med påtagligt naturvärde var objekt 11, en tidigare betad, trädklädd hage med gamla träd, främst björk. I objektet fanns även ett par grova högstubbar av björk, samt en del kvarstående ängs- och betesmarksväxter.

Biotopskyddade objekt noterades i form av två större diken, tre åkerholmar och ett litet odlingsröse. De två diken har klassats som visst naturvärde (naturvärdesklass 4). De tre åkerholmarna består av sten upplagd på berghällar och har därför inte klassats. Åkerholmarna består till stor del av odlingsrösen. I området påträffades ett litet odlingsröse i naturvärdesobjekt 11, markerat med en lila triangel på kartan. Bedömningen gjorde att objekt 11, en tidigare trädbärande betesmark fortfarande har en del hävdkaraktär så av den anledningen har röset bedömts vara ett biotopskyddat objekt. Varken röset eller åkerholmarna har bedömts ha några högre naturvärden.

En fridlyst art påträffades, orkidén nattviol. Det finns två förekomster som består av några exemplar vardera och har markerats med gröna prickar på kartan. I skogen finns även enbuskar, gullviva och brudbröd.

Fågelinventeringen som gjordes var översiktlig. Fågelfaunan får anses vara ganska typisk för den här typen av miljöer och domineras av arter som man kan träffa på nästan överallt. Två rödlistade

arter noterades dock. Gulsparv (rödlistad Sårbar-VU) arter är fortfarande vanlig men uppvisar en ganska stark vikande trend. Kungsfågel (rödlistad Sårbar-VU) är fortfarande vanlig men minskar något.

Bedömning av bevarandestatus och risker för påverkan för fridlysta arter

Som ett tillägg till Naturvärdesinventeringen gjordes en utredning rörande bevarandestatus. En bedömning har gjorts av samtliga funna arter inom planområdet som är skyddade enligt Artskyddsförordningen. I naturvärdesinventeringen har totalt fem arter observerats i området, tre kärlväxter och två fågelarter.

Bedömningen gällande nattviol, blåsippa och gullviva är att samtliga arter har en gynnsam bevarandestatus lokalt, regionalt och nationellt, och att den planerade verksamheten inte riskerar att påverka artens bevarandestatus.

Bedömningen av gulsparv är att arten är vanlig och väl spridd i hela Uppsala län och att den i Östhammars kommun påträffats i de flesta områden med jordbruksmark. Arten har inte en gynnsam bevarandestatus nationellt och regionalt, men då det planerade verksamhetsområdet till stor del består av skog, de öppna markerna kommer bevaras och området genom kompensation kopplat till dispensen för biotopskyddade objekt, kommer förstärkas med vissa buskar och träd som en kompensatorisk åtgärd, är bedömningen att planen sannolikt inte påverkar artens bevarandestatus. Kungsfågel observerades vid naturvärdesinventeringen. Arten har inte en gynnsam bevarandestatus nationellt och regionalt. Däremot är arten fortfarande så vanlig i Sverige, och närområdet kring planområdet erbjuder gott om liknande habitat. Lokalt bedöms därför påverkan på kungsfågeln bevarandestatus vara obetydlig.

För att minimera den planerade åtgärdens påverkan på fågellivet får avverkning av skog och liknande åtgärder inte ske under perioden mars-juli eftersom fåglarnas häckningssäsong pågår då.

Hantering av naturvärden

Östhammars kommun har ansökt om dispens från biotopskyddet för överfart över dike samt borttagande av åkerholmar och anmälan av vattenverksamhet för anläggande av trumma. Länsstyrelsen meddelade beslut 2018-03-16 samt 2021-11-03.

Beslut 1 (2018-03-16). Dispens från det generella biotopskyddet för överfart av dike samt borttagande av åkerholmar. Som villkor för detta gäller:

- o Dispensen får inte tas i anspråk förrän detaljplanen vunnit laga kraft
- o Åkerholme B (enligt karta i bilaga 1 till beslutet) ska flyttas till ett solbelyst läge inom område NATUR i detaljplan, där den fortsätter att vara omgiven av jordbruksmark.
- o Den nya placeringen av åkerholme B dokumenteras med bild samt markering på karta och meddelas länsstyrelsen när flytten är genomförd. Ange då dnr 521-2176-2017 i meddelandet.

Beslutet förenas också med villkor om kompensationsåtgärd att inom område Natur i planområdet, skapa minst fyra partier med samlad gles träd- och buskvegetation i enlighet med ansökan. Länsstyrelsen meddelar även att odlingsröset i ansökan inte omfattas av det generella biotopskyddet och borttagandet kräver därför inte dispens.

Beslut 2 (2021-11-03). Den anmälda vattenverksamheten kan huvudsakligen genomföras som redovisats i anmälningshandlingarna (se beslutslista i bilaga 1 till beslutet). Länsstyrelsen förelägger att i samband med anläggande av trumma vidta följande försiktighetsåtgärder.

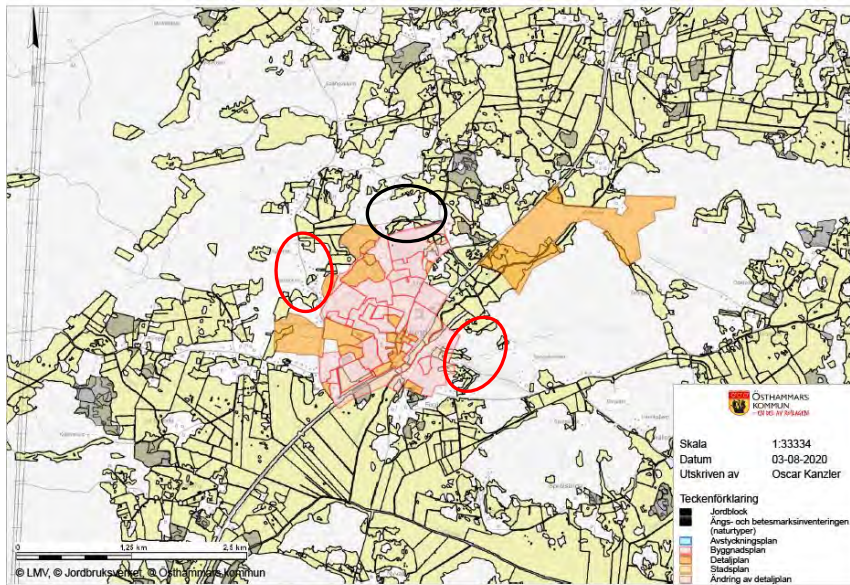
- Allt arbete i vatten ska utföras i ett sammanhang och ske med stor aktsamhet för att minimera risken för grumling.
- Arbeten i vattenområdet får endast genomföras vid lågvattenföring och under perioden 1 juli till den 1 april.
- Vägtrumman ska anläggas på ett sådant sätt att den inte utgör ett vandringshinder för fisk och bottenlevande djur.
- Dikesbotten ska återfyllas med naturligt bottenmaterial upp till dikesbottens naturliga nivå.
- Den planerade vägtrumman får inte orsaka någon ökad dämning i diket jämfört med nuvarande förhållanden.
- Vid arbeten i och kring vattnet ska i första hand biologiskt nedbrytbara hydrauloljor användas.

Beslutet för vattenverksamhet gäller vid ett tillfälle i 5 år från beslutsdatumet. Se beslutet i bilaga för fullständig information.

Vad gäller ianspråktagande av jordbruksmark inom kommunen anges det i samrådsförslaget (14 feb- 18 apr 2022) för den kommunala översiktsplanen att kommunen ska främja lantbruket inom kommunen samt att vid exploatering av jordbruksmark ska en prövning ske i tre steg. Först ska det prövas om marken är brukningsvärd, sedan ska det diskuteras huruvida den planerade åtgärden är ett väsentligt samhällsintresse och slutligen ska alternativa lokaliseringar undersökas.

Den brukbara marken inom planområdet uppgår till ca 0,7 ha och dess form kan närmast beskrivas som en buckling bumerang. Dess knepiga form samt det faktum att marken inte tillhör något större sammanhängande jordbruksblock innebär utmaningar när det kommer till att bruka marken rationellt.

I och med arbetet av kommunens nya översiktsplan har kommunen gjort ställningstagandet att utveckling av tätorter är att betrakta som ett väsentligt samhällsintresse. Den planerade åtgärden innebär att Alunda får möjlighet att växa och är därför att betrakta som ett väsentligt samhällsintresse.

Figur 5. Karta över jordbruksblock i Alunda

I fråga om alternativa lokaliseringar är utgångspunkten att hushålla med jordbruksmarken, därefter vägs fler faktorer in. Det innebär att man kan ringa in två områden i närheten av Alunda (röda ovaler), bortsett från planområdet (svart oval), som inte tillhör något större sammanhängande jordbruksblock. Av dessa tre platser bedöms planområdet ha bäst förutsättningar för exploatering, bland annat eftersom det är lokaliserat i direkt anslutning till annan bebyggelse. Det finns därmed möjlighet att använda befintlig infrastruktur, till exempel vägar, va-ledningar eller kollektivtrafik. De andra två platserna har inte samma förutsättningar att utnyttja dessa strukturer.

Kommunens bedömning är således att marken kan ianspråktagas för bostadsbebyggelse.

Geotekniska förhållanden

Enligt SGU:s jordartskarta utgörs planområdet av berg (rött), delvis bergidagen, sandig morän (ljus blå) och glacial lera (gult).

Figur 6. Jordartskarta SGU. Ungefärligt planområde inringat med svart ring

Ett projekterings-PM för geoteknik har tagits fram. Största delen av det undersökta området är inom skogsmark där berg i dagen och block syns på flera platser och avståndet till berg generellt sett är litet.

Grundvattennivån bedöms ligga omkring 1 till 2 meter under markytan. I vissa lågpunkter i skogsmarken har dock en fri vattenyta noterats. Ytvatten sjunker normalt ner i förekommande fyllning och mulljordslager. Vid riklig nederbörd kan även ytavrinning ske i terrängens lutningsriktning, d.v.s. ner mot diket som skär genom området eller ner mot lokala lågpunkter. Den primära undergrunden består av fasta jordar, d.v.s. torrskorpelera, berg och morän och betraktas därför som måttligt sättningsbenägen. Inga oacceptabla sättningar förväntas därför uppkomma vid anläggandet av gata och VA.

Magnetfält och joniserad strålning

En mindre luftburen ledning finns ca 90 meter norr om aktuellt område. Den bedöms endast ge försumbara magnetfält och Statens strålskyddsinstituts referensvärden för allmänhetens exponering för magnetfält bedöms inte överskridas. Enligt Svenska Kraftnät är det rekommenderade avståndet från en 220 kV-ledning för ny bebyggelse där människor vistas varaktigt är minst 80 meter.

Landskapsbild/Stadsbild

Landskapet kring planområdet är förhållandevis flackt med undantag för två markerade höjdparter i väster. Vid planområdet längs Korsängsvägen finns ett avlångt öppet landskapsrum som sträcker sig i östvästlig riktning och inramas av skogsränder i norr och väster. Landskapsrummet avgränsas av en tydlig brynkant.

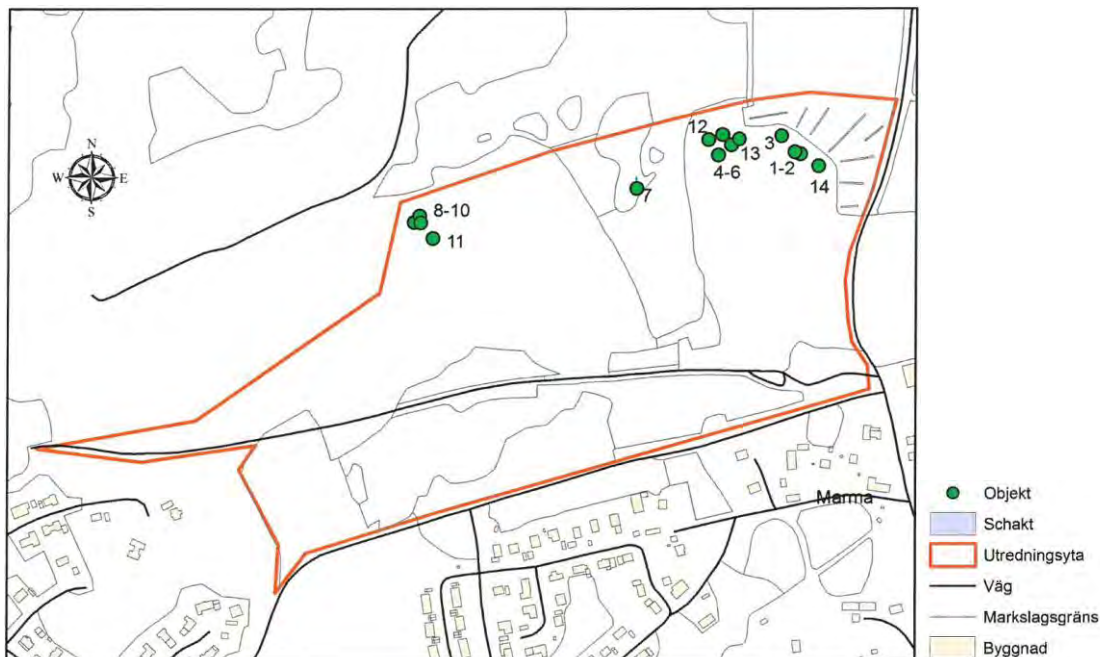
Figur 7. Vy mot planområdet från Korsängsvägen

Figur 7.1. Vy mot planområdet från Korsängsvägen

Kulturmiljö och fornlämningar

En arkeologisk utredning genomfördes inom planområdet under juni och juli månad 2016 av Upplandsmuseet. Utredningen gjordes på uppdrag av Östhammars kommun efter beslut av Länsstyrelsen i Uppsala Län. Utredningen genomförde för att fastställa om det finns hittills okända fornlämningar inom området. Utredningen bestod av etapp 1 & 2, där etapp 1 innehöll en kart- och arkivstudie samt en fältinventering medan etapp 2 innehöll schaktgrävning och handgrävning.

Figur 8. Utredningsområde med påträffade lämningar (objekt 1-14).

I den nordvästra delen av utredningsområdet i tät granskog ligger lämningar av bebyggelse i form av två husgrunder, en källargrop och en stensamling. Husgrunderna (objekt 8,10) är 6x4 m, respektive 6x2 m stora och utgörs av syllstenar och ett möjligt spisröse i den förstnämnda. Nära

dessas ligger också källargropen (objekt 9). Ett stycke från dessa ligger stensamlingen (objekt 11) som antingen kan vara spår av stenröjning, eller eventuellt spår av en förstörd husgrund.

*Figur 9. T.v. Husgrunden i objekt 8 låg i tät skog och flera syllstenar täcktes av rötter och granar. Mot Ö. T.h. Stensättningen objekt 13 med övermossad stenpackning invid markfasta block ligger ned i sluttningen. Till vänster om det stora blocket i bakgrunden ligger objekt 5. Mot SV.
Foto: Dan Fagerlund, Upplandsmuseet.*

Något längre österut på ett impediment i odlingsmark påträffades en stenrad (objekt 7) med en längd på 15 m. Stenarna var övermossade och gav inte intryck av att vara nedsjunkna, snarare låg de på markytan vilket tyder på en sentida tillkomst. Dock tyder frånvaron av borrhävar på att den har en viss ålder.

På en höjd identifierades en västlig grupp som bestod av fem stensättningar (objekt 4-6, 12-13). Objekt 4, 6 och 1 identifierades främst genom sten koncentrationer i de markberedda stråken. De två andra stensättningarna (objekt 5, 13) var 4-6 m stora och 0,4-0,5 m höga. Eftersom att gruppen består av fem stensättningar som ligger inom 20 meter från varandra kan den betecknas som ett gravfält.

I den östra gruppen ingick tre stensättningar (objekt 1-3) och en stensamling (objekt 14). Omkring 25 m längre åt nordväst fanns objekt 3, vid kanten av ett lågt plåtå-artat parti som anslöt till ett fuktigare stråk i sluttningen samt odlad mark i norr. Därtill fanns 20 m sydöst om objekt 2 även stensamlingen objekt 14. Den tolkas som spår av röjning inom eller i anslutning till jordbruksmarken. I odlingsmarken norr och öster om höjden med de två grupperna av stensättningar maskingrävdes sökschakt. De enda lämningar som påträffades utgjorde av diken och helt eller delvis bortsprängda stenar, vilket bör sättas i samband med uppodlingen till åker av den tidigare ängsmarken.

Av de påträffade lämningarna bedöms bebyggelsen objekt 8-11 som Fornlämning eftersom att de att döma av äldre Lantmäterikartor har tillkommit under 1700-talet, men upphört före 1800-talets mitt. Gravfältet med objekt 4-6 och 12-13 och objekt 1-3 i den östra delen av gravsättningar bedöms som Fornlämning. Stenraden objekt 7 och stensamlingen objekt 14 tolkas vara tillkomna i samband med sentida röjning och bedöms som övrig kulturhistorisk lämning.

Östhammars kommun har efter utredning valt att anpassa plankartan så att de lämningar som är belägna i den nordöstra delen har tilldelats ett skyddsavstånd på 30 meter från kvartersmarken. De lämningar som finns i den nordvästra delen av planområdet kommer däremot att hamna inom kvartersmark på plankartan. Innan exploatering kan ske behöver en arkeologisk undersökning av bebyggelselämningen genomföras. Hela fornlämningen ska då undersökas i en och samma arkeologiska undersökning. Tillstånd enligt kulturmiljölagen krävs för nämnda ingrepp.

Miljöförhållanden

Miljökvalitetsnormer

En verksamhet eller åtgärd ska inte tillåtas om den medför ökad förorening eller störning som inte är obetydlig och bidrar till att en gränsvärdesnorm inte följs. I dag finns det miljökvalitetsnormer för:

- olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2001:527)
- olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660)
- olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554)
- omgivningsbuller (SFS 2004:675)

Planens genomförande ska inte leda till att miljökvalitetsnormer överskrids.

Bedömningen för MKN i vattenförekomster ska utgå från ett recipientperspektiv vilket innebär att det alltid är utifrån recipientens känslighet som kraven ska ställas. Recipient för planområdet är Kilbyån/Foghammarsån. Den berörda vattenförekomsten är Olandsån (SE666925-162493). Kemisk status i vattenförekomsten är klassad till uppnår ej god status på grund av för höga halter av de i alla vattenförekomster i landet överskridande ämnena kvicksilver och bromerad difenyleter. Inga andra ämnen under kemisk status har klassats. Ekologiska statusen klassas som måttlig. Det beror på att klassningen av näringsämnen och/eller kiselalger samt konnektivitet och morfologi inte uppnår god status. Det finns inga klassificeringar för särskilt förorenade ämnen.

Dagvattenföroreningar för planområdets samtliga delområden har beräknats för framtida situation utan rening med verktyget StormTac. I StormTac har bostadsområdet kategoriserats som villaområde exklusive väg och gatan som lokalgata med kantsten. Grönytor har kategoriserats som parkmark. I figur 10 redovisas beräknade föroreningsmängder och föroreningskoncentrationer för befintlig situation och framtida situation utan rening. De föroreningar som beräknas öka är gråmarkerade. Beräkningarna visar att mängder och koncentrationer förväntas öka för samtliga föroreningar med undantag för koncentrationen av kväve och PBDB 209.

Ämne	Föroreningsmängder befintlig situation [kg/år]	Föroreningsmängder framtida situation [kg/år]	Föroreningskoncentrationer befintlig situation [µg/l]	Föroreningskoncentrationer framtida situation [µg/l]
P	1,9	7,5	60	150
N	44	73	1400	1400
Pb	0,15	0,41	5,0	8,1
Cu	0,26	0,78	8,4	15
Zn	0,84	2,6	27	50
Cd	0,0080	0,018	0,26	0,35
Cr	0,070	0,29	2,3	5,6
Ni	0,073	0,24	2,3	4,8
Hg	0,00020	0,0013	0,0065	0,026
SS	1000	2200	33 000	44 000
Oil	3,8	24	120	460
BaP	0,0002	0,003	0,0052	0,051
PBDB 47	0,0000038	0,0000079	0,00012	0,00015
PBDB 99	0,0000046	0,0000098	0,00015	0,00019
PBDB 209	0,00047	0,00077	0,015	0,015

Figur 10: Beräknade befintliga och framtida föroreningsmängder och föroreningskoncentrationer i dagvattnet från planområdet utan rening.

Ökningen av föroreningar beror på att grönytor bebyggs. Eftersom planområdet idag till allra största del består av grönytor är det svårt att för planerad situation rena dagvattnet till samma låga koncentrationer och mängder.

Dagvattenföroreningar i dagvattnet från planområdet har beräknats för befintlig situation samt även för framtida situation med rening i dagvattendamm samt svackdiken med hjälp av verktyget StormTac. I figur 11 redovisas befintliga föroreningsmängder samt framtida föroreningsmängder efter rening. De mängder som beräknas öka är gråmarkerade. Beräkningarna visar att mängderna förväntas öka för fosfor, koppar, krom, nickel, kvicksilver och olja. För övriga föroreningar beräknas mängderna minska.

Ämne	Befintlig mängd [kg/år]	Framtida mängd efter rening i svackdiken och dagvattendamm [kg/år]	Förändring [%]
P	1,9	3,7	+95
N	44	42	-4
Pb	0,15	0,13	-13
Cu	0,26	0,29	+11
Zn	0,84	0,68	-19
Cd	0,0080	0,0056	-30
Cr	0,070	0,074	+6
Ni	0,073	0,076	+4
Hg	0,00020	0,00075	+274
SS	1000	610	-39
Olja	3,8	4,1	+8
BaP	0,0002	0,0003	+50
PBDB 47	0,0000038	0,0000037	-3
PBDB 99	0,0000046	0,0000045	-2
PBDB 209	0,00047	0,00040	-15

Figur 11: Beräknade föroreningsmängder i dagvattnet från planområdet för befintlig situation samt framtida situation med rening i dagvattendamm och svackdiken.

I figur 12 redovisas befintliga föroreningskoncentrationer samt framtida föroreningskoncentrationer efter rening i dagvattendamm samt svackdiken. De koncentrationer som beräknas öka är gråmarkerade. Beräkningarna visar att koncentrationerna förväntas minska för samtliga föroreningar med undantag för fosfor, kvicksilver och Bens(a)pyren.

Ämne	Befintliga koncentrationer [µg/l]	Framtida koncentrationer efter rening i svackdiken och dagvattendamm [µg/l]	Förändring [%]
P	60	72	+20
N	1400	820	-41
Pb	5,0	2,5	-50
Cu	8,4	5,6	-33
Zn	27	13	-52
Cd	0,26	0,11	-58
Cr	2,3	1,4	-39
Ni	2,3	1,5	-35
Hg	0,0065	0,015	+130
SS	33 000	12 000	-63
Olja	120	79	-34
BaP	0,0052	0,0061	+17
PBDB 47	0,00012	0,000071	-41
PBDB 99	0,00015	0,000088	-41
PBDB 209	0,015	0,0078	-48

Figur 12: Beräknade föroreningskoncentrationer i dagvattnet från planområdet samt uppströms områden för befintlig situation samt framtida situation med rening i dagvattendamm.

Kilbyåns totala avrinningsområde har tagits fram med hjälp av Scalgo live och är ca 159 km² stort. Planområdets area är ca 24 ha stort och utgör ca 0,16 % av det totala avrinningsområdets. Därför bedöms planområdets påverkan på statusen i recipienten som liten. Efter exploateringen inom planområdet beräknas koncentrationerna av fosfor att öka något medan halterna kväve beräknas att minska. Ökningen av fosforhalten bedöms dock inte orsaka någon otillåten försämring av statusen i recipienten eftersom planområdet utgör en så liten del recipientens totala avrinningsområde och för att ökningen av fosfor inte är anmärkningsvärt stor. Det finns emellertid inga mätvärden från recipienten redovisade i VISS och därför går det inte att veta hur nära gränsen till en sämre statusklass fosforhalten ligger. Risken för att tillskottet av fosfor från planområdet skulle resultera i att recipientens status försämrats bedöms som mycket låg. Recipientens kemiska status är uppnår ej god på grund av för höga halter av kvicksilver och polybromerade difenyletra (PBDB). Beräkningar för framtida föroreningar efter rening i dagvattendamm visar att koncentrationer av kvicksilver förväntas öka något medan koncentrationerna av PBDB beräknas minska. Koncentrationerna för kvicksilver underskrider även Havs- och vattenmyndigheten gränsvärden för god kemisk ytvattenstatus som för kvicksilver är 0,07 µg/l (Havs- och Vattenmyndigheten, 2019). Ökningen av kvicksilver bedöms därför inte som en otillåtlig försämring.

I figur 13 sammanställs beräknade föroreningar, tillgänglig information för Kilbyån angående status och halter samt riktvärden för god kemisk och ekologisk status. Gränsvärden för MKN är hämtade från Havs- och vattenmyndighetens författningssamling, värdena motsvarar årsmedelvärde för samtliga föroreningar med undantag för PBDB där värdet motsvarar maximalt tillåten koncentration (Havs- och Vattenmyndigheten, 2019). I tabellen redovisas även för varje förorening en bedömning om framtida koncentrationer påverkar recipientens status eller möjlighet att uppnå MKN.

Ämne	Befintliga situation [µg/l]	Framtida situation med rening [µg/l]	Halter i recipient [µg/l]	Status recipient	Gränsvärden MKN [µg/l]	Otillåten försämring i recipient	Äventyrar MKN
P	60	72	Ej tillgängligt	Måttlig	-	Nej	Nej
N	1400	820	Ej tillgängligt	Ej klassad	-	Nej	Nej
Pb	5,0	2,5	Ej tillgängligt	Ej klassad	1,2	Nej	Nej
Cu	8,4	5,6	Ej tillgängligt	Ej klassad	0,5	Nej	Nej
Zn	27	13	Ej tillgängligt	Ej klassad	5,5	Nej	Nej
Cd	0,26	0,11	Ej tillgängligt	Ej klassad	0,15	Nej	Nej
Cr	2,3	1,4	Ej tillgängligt	Ej klassad	3,4	Nej	Nej
Ni	2,3	1,5	Ej tillgängligt	Ej klassad	4	Nej	Nej
Hg	0,0065	0,015	Ej tillgängligt	Uppnår ej god	0,07	Nej	Nej
SS	33 000	12 000	Ej tillgängligt	Ej klassad	-	Nej	Nej
Olja	120	79	Ej tillgängligt	Ej klassad	-	Nej	Nej
BaP	0,0052	0,0061	Ej tillgängligt	Ej klassad	-	Nej	Nej
PBDB 47	0,00012	0,000071	Ej tillgängligt	Uppnår ej god	0,14	Nej	Nej
PBDB 99	0,00015	0,000088	Ej tillgängligt	Uppnår ej god	0,14	Nej	Nej
PBDB 209	0,015	0,0078	Ej tillgängligt	Uppnår ej god	0,14	Nej	Nej

Figur 13: Sammanställning av beräknade föroreningar tillsammans med riktvärden för dagvattenutsläpp, gränsvärden för god ekologisk och kemisk status samt information kring recipientens status och eventuella mätvärden.

Det finns ingen klassning av särskilt förorenade ämnen eller mätvärden för recipienten vilket gör att det inte går att utreda påverkan på recipientens status och möjligheterna att följa MKN närmare. Genom att studera markanvändningen inom recipientens avrinningsområde bedöms det inte finnas något i markanvändningen som indikerar att recipienten skulle ha anmärkningsvärt

stora problem med de ämnen, framför allt metaller, som är vanligt förekommande i dagvatten. Detta borde tillsammans med de generellt sett låga halterna ut från planområdet och planområdets lilla andel av recipientens hela avrinningsområde göra att exploateringen inte bedöms orsaka en otillåten försämring. Exploateringen bedöms inte riskera att påverka recipientens möjlighet att uppnå MKN negativt. Rening av dagvattnet från planområdet i svackdiken och dagvattendamm bedöms som stora åtgärder i förhållande till den planerade exploateringen och kommer generera god rening av dagvatten. Anläggandet av ytterligare reningsanläggningar inom planområdet bedöms som en felprioritering av resurser. För att förbättra recipientens status borde i stället resurser läggas på att rena dagvatten från mer förorenade områden inom recipientens avrinningsområde.

Förorenad mark

Det finns inga kända markföroreningar inom området.

Radon

Radonhalten ska undersökas närmare i samband med bygglov. Byggnader ska, om radonhalten kräver, uppföras radonskyddat och eventuella åtgärder med anledning av radon ska hanteras i bygglovsskedet. Innan bygglov ges ska markradon kontrolleras.

Störningar

Buller

Trafiken på Korsängsvägen och Happstavägen bedöms inte medföra bullernivåer över de rekommenderade riktvärdena. Trafiken från tillkommande bebyggelse kommer att ge en viss ökad trafik till området men inte i den omfattningen att riktvärdena för trafikbuller eller vibrationer riskerar att överskridas. Buller och vibrationer kan förekomma under byggskedet.

Risk och säkerhet

Skred

Det finns ingen indikation på risk för skred eller liknande inom området.

Höga vattenstånd/översvämning

Det finns inga uppgifter om risk för översvämning inom området utifrån SMHI:s bedömning med det ogynnsammaste scenariot fram till år 2100. Enligt kommunens skyfallskartering finns det ett område i planens sydvästra hörn som löper en liten risk för översvämning vid 100års regn. Ingen bebyggelse föreslås därför i direkt anslutning till denna yta.

Transport av farligt gods (m.m.)

Det finns ingen transportled för farligt gods i närheten av planområdet.

Bebyggelseområden

Bostäder

Planområdet är idag obebyggt. Bebyggelsen väster och söder om planområdet består av friliggande villor i två våningar uppförda med varierande material, främst puts och träpanel.

Figur 14. Befintlig bebyggelse väster om planområdet.

Arbetsplatser, övrig bebyggelse (befintliga och ev. föreslagna)

Det finns inga arbetsplatser eller övrig bebyggelse inom planområdet.

Offentlig service

I Alunda finns flertalet förskolor, Furustugans förskola, Alma förskola och Myrans förskola är kommunala. Närmaste förskola är Myrans förskola som finns cirka 500 meter sydväst om planområdet och närmaste skola med förskoleklass – åk 9, Olandsskolan, finns cirka 1 km söder om planområdet.

Vårdcentral är beläget ca 2 km från planområdet. Bibliotek återfinns i Olandsskolans lokaler.

Östhammars kommun håller för tillfället på att ta fram ett detaljplaneförslag för fastighet Klev 3:32 m.fl. i Alunda, som skulle möjliggöra för en ny förskola ca 700 meter från planområdet.

Kommersiell service

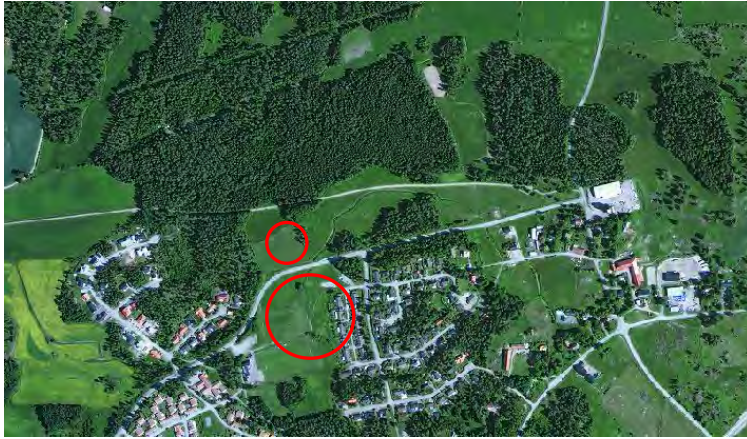
Närmaste kommersiell service med matvarubutik mm. finns i Alunda centrum, cirka 1,5 km söder om planområdet.

Friytor

Lek och rekreation

Inom och norr om planområdet finns ett större skogsområde som används för friluftsliv och rekreation. I den västra delen av planområdet finns en fotbollsplan som används både för spontanfotboll och av föreningslivet. Fotbollsplanen får bestämmelsen **PARK₁** i plankartan. Detta medför att platsen även fortsättningsvis kommer kunna användas för idrott. Sydväst om området och Korsängsvägen ligger dessutom ytterligare två fotbollsplaner och en tillhörande byggnad med bland annat omklädningsrum. I plankartan avsätts även stora ytor för **NATUR**, där rekreation kan

ske. Den befintliga travstigen genom planområdet kommer även den att behållas så att fastighetsägare kan ta sig till sin fastighet bortom planområdet.

Figur 15. Karta över planområdet, rödmarkering visar fotbollsplanerna på båda sidorna Korsängsvägen.

Park och naturmiljö

Någon parkmark i traditionell bemärkelse kommer inte inrymmas i detta planförslag utan endast naturmark samt befintlig fotbollsplan.

Gator och trafik

Gatunät, gång-, cykel- och mopedtrafik

Planområdet angränsar till Happstavägen i öster, som är en statlig väg, och Korsängsvägen i söder, som ägs av Östhammars kommun. Korsängsvägen ansluter till Happstavägen som sedan leder vidare till länsväg 288 som leder till Uppsala och via Gimo till Östhammar. Länsväg 288 mellan Uppsala och Östhammar är i Uppsala läns transportplan utpekad som ett prioriterat vägprojekt. Tillgängligheten med bil till området är god.

Angöring till området föreslås ske via två infarter från Korsängsvägen. Gatorna inne i området får en bredd om 7 meter. Längs med de två infarterna till området möjliggörs det även för gc-väg. Gatorna där kommer då bli ca 10 meter breda (7 meter lokalgata + 3 meter gc-väg). Vägarna har placerats så att rundkörning ska vara möjlig i så stor utsträckning som möjligt. Där detta inte är möjligt avslutas vägen med en vändplan. Korsängsvägen förbi planområdet upplevs som en landsväg och vägdragningen inbjuder till mycket höga hastigheter. De två in- och utfart till planområdet som planeras kan komma att fungera som hastighetsdämpande åtgärder. Separerade trafikslag ökar trafiksäkerheten inom planområdet. Den totala vägbredden uppgår till cirka 10 meter.

Gång- och cykelväg finns inte längs Korsängsvägen och för att ta sig till området till fots eller med cykel får man gå i vägrenen. I kommunens gång- och cykelplan är däremot en gång- och cykelväg längs Korsängsvägen en prioriterad åtgärd. Det ges även möjligheter till att anlägga gång- och cykelväg från Korsängsvägen in till bostadsområdena inom de två infarterna till området vilket gör att området kan bindas ihop med övriga intilliggande områden på ett

trafiksäkert sätt. I områdets norra del planläggs en liten strimma mark med användningen Natur. Syftet med det är att möjliggöra för en cykelväg till området norr om planområde, om det någon gång i framtiden skall exploateras. De två anslutningarna till Korsängsvägen är placerade på så sätt att trafiken kan fördelas mellan de olika delområdena i planområdet.

Kollektivtrafik

Närmaste busshållplats ligger på Korsängsvägen. Kollektivtrafikförbindelser mot Uppsala (buss 886 Alunda-Uppsala) trafikerar Korsängsvägen 1-2 ggr/h vardagar och helger 1 ggr/h. Från länsväg 288, som är belägen ca 1km från planområdet går buss 811 mot Uppsala- Öregrund 2 ggr/h samt buss 775 mot Uppsala-Östhammar 1-2 ggr/h.

Figur 16. Angränsande vägar och busshållplats i området

Parkering

Parkering ska anordnas på kvartersmark. Planen har utformats med allmän planbestämmelse, *Parkering ska anordnas på respektive fastighet*. Garage som placeras med utfart riktad mot lokalgatan ska placeras minst 6 meter från fastighetsgräns mot gatan.

Teknisk försörjning

Vatten och spillvatten

Planområdet ska anslutas till det kommunala vatten- och avloppsnätet. Ledningar placeras i lokalgatan och anslutningspunkter skapas. Aktuellt planområde ligger strax utanför kommunens befintliga verksamhetsområde. Vid nyanslutningar eller förändringar på en fastighet såsom ombyggnation, nybyggnation, ägarbyte, ändrade fastighetsytor etc. så ska en VA-anmälan göras i god tid till Gästrike Vatten (kommunens VA-bolag). Uppgifter om förbindelsepunkt för anslutning anges i samband med VA-anmälan till Gästrike Vatten. Vidare ska Gästrike Vattens tekniska standard vara vägledande vid både projektering som anläggning av VA-nät.

Avloppsreningsverket i Alunda närmar sig sin maxkapacitet men utökning är på gång; i september 2024 gavs tillstånd för utbyggnad av reningsverket. Byggstart för det nya avloppsreningsverket är planerad till år 2026 med planerad driftsättning 2028.

Dagvatten

Enligt kommunens lågpunktskartering finns det ett tre naturliga lågpunkter inom planområdet. En mindre är belägen centralt i området och de större i nordost samt i anslutning till diket söder.

Figur 17. Lågpunktskartering

Därutöver finns en lågpunkt strax nordväst om planområdet. Därifrån rinner vattnet i ett dike som korsar planområdet under fotbollsplanen innan det kopplas samman med det större dike som löper genom stora delar av Alunda. Dikena inom planområdet är delar av samfälligheten S:1.

Föreliggande exploateringsförslag leder till förändrade dagvattenflöden och ett förändrat föroreningsinnehåll i dagvattnet. I framtiden väntas även klimatförändringar leda till förändrade dagvattenflöden, varför det också bör beaktas vid dimensionering av framtida dagvattensystem.

Avrinningsområden

Planområdet består idag till största del av grönytor och vid normala regn infiltreras dagvatten ner i marken samt tas upp av växtlighet. Vid kraftiga regn avrinner dagvattnet till lågpunkter inom och utanför planområdet. Höjderna varierar mellan 23 och 19 m.ö.h. Övergripande bild av ytavrinning inom planområdet redovisas i figur 18.

Planområdet kan delas in i tre avrinningsområden. Inom avrinningsområde 1 avrinner dagvattnet vidare till en lågpunkt utanför planområdet. Den kan eventuellt finnas jordbruksdränering inom lågpunkten som kan påverka flödet in och ut från planområdet. Inom avrinningsområde 2 avrinner dagvattnet till två olika lågpunkter. Om lågpunkt 1 fylls upp breddas det vidare till lågpunkt 2. Lågpunkten sträcker sig även öster om vägen som ligger längs planområdet via ett dike och eventuell jordbruksdränering. Inom avrinningsområde 3 avrinner dagvattnet till ett dike och sedan vidare söderut till Kilbyån. Det finns inga befintliga dagvattenledningar inom planområdet.

Figur 18: Områdesbild med ytavrinning för dagvatten, pilarna motsvarar vattnets flödesriktning.

Dagvattenflöden

I och med den framtida exploateringen kommer höjdsättningen och markanvändningen ändras inom planområdet. Dagvatten från kvartersmarken kommer behöva avledas till en dagvattenanläggning för rening och fördröjning. Detta medför att avrinningsområden inom planområdet kommer ändras, se figur 19 där framtida avrinningsområden redovisas inom röd markering. Storleken på avrinningsområdena 1 och 2 som avrinner till lågpunkter utanför planområdet kommer minska medan avrinningsområde 3 som avrinner till det befintliga diket kommer öka.

Figur 19: Karta med framtida avrinningsområden som redovisas med röd markering.

Framtida dagvattenflöden för ett 2-årsregn samt 10-årsregn har beräknats med rationella metoden. En klimatafaktor på 1,25 har inkluderats för att anpassa beräkningar till förväntad ökad nederbördsintensitet på grund av framtida klimatförändringar. Dagvattenflödet har beräknats separat för varje avrinningsområde som redovisas i figur 19. Rinntiden för avrinningsområde 1 och 3 har valts till 10 minuter och för avrinningsområde 2 har rinntiden beräknats till 59 min. Beräknade dagvattenflöden vid ett 2-årsregn samt 10-årsregn tillsammans med framtida markanvändning och valda avrinningskoefficienter redovisas i figur 20. Beräkningarna visar att det totala flödet från planområdet förväntas öka från 234 l/s till 1648 l/s vid ett 10-årsregn.

Markanvändning	Area [ha]	ϕ	Red area [ha]	Q _{2-årsregn} [l/s]	Q _{10-årsregn} [l/s]
Avrinningsområde 1					
Gata	-	0,8	-	-	-
Bostadsområde	-	0,35	-	-	-
Parkmark	0,56	0,1	0,06	9	16
Totalt	0,56		0,06	9	16
Avrinningsområde 2					
Gata	-	0,8	-	-	-
Bostadsområde	-	0,35	-	-	-
Parkmark	5,7	0,1	0,6	31	51
Totalt	5,7		0,6	31	51
Avrinningsområde 3					
Gata	2,2	0,8	1,7	290	493
Bostadsområde	8,6	0,35	3,0	503	856
Parkmark	8,1	0,1	0,8	136	232
Totalt	19		5,5	929	1581
Totalt för hela planområdet:	25		6,2	969	1648

Figur 20: Framtida dagvattenflöden.

Dagvattnet inom planområdet beräknas öka i framtiden på grund av att grönområden ersätts med hårdgjorda ytor samt på grund av kraftigare nederbörd till följd av klimatförändringar. Beräknad erforderlig fördröjningsvolym vid ett 10-årsregn med tillåten avtappning motsvarande befintligt flöde vid ett 10-årsregn redovisas i figur 21. För avrinningsområdena som avrinner till lågpunkter utanför planområdet (avrinningsområde 1 och 2) finns det inget behov av att fördröja dagvatten. Detta beror på att avrinningsområdena kommer i framtiden minska i storlek och att marken kommer fortsätta bestå av grönytor. Avrinningsområdet och flödet till det befintliga diket kommer med exploateringen emellertid att öka och grönytor kommer ersättas av hårdgjorda ytor. För att flödet inte ska öka vid ett 10-årsregn behöver 1288 m³ dagvatten fördröjas.

Avrinningsområde	Tillåten avtappning [l/s]	Fördröjningsvolym 10-årsregn [m³]
1	20	0
2	90	0
3	124	1288
Totalt		1288

Figur 21: Beräknad erforderlig fördröjningsvolym.

Principlösningar för dagvattenhantering

Dagvattnet inom planområden föreslås renas och fördröjas i svackdiken och en dagvattendamm.

Dagvattnet från kvartersmark och gator i planområdets norra del, det orangea området i figur 22 föreslås avledas till en dagvattendamm via svackdiken. Dagvatten från dagvattendammen föreslås sedan avledas vidare till det befintliga diket. Dagvatten från kvarteret i planområdet södra del, det blåa området i figur 22 föreslås renas i svackdiken och sen avledas till det befintliga diket. Dagvatten från grönytor bedöms inte behöva renas eller fördröjas utan bör som idag infiltreras ner i marken samt tas upp av växtlighet. Förslag på placering av dagvattendamm och svackdiken redovisas i bilaga 2. Idag går det en teleledning igenom den yta som föreslås för dagvattendammen. Vid anläggning av en dagvattendamm kommer teleledningen behöva dras om.

Figur 22: Plankarta med indelning av områden utifrån föreslagna dagvattenanläggningar. Dagvatten från det orangea området föreslås renas och fördröja i svackdiken och dagvattendamm. Dagvatten från det blåa området föreslås renas och fördröjas i svackdiken.

Förslag på dimensionering för dagvattendammen redovisas i figur 23. Arean på den permanenta vattenspegeln motsvarar 2,5 % av avrinningsområdets reducerade area. För att kunna omhänderta den erforderliga fördröjningsvolymen för planområdet som har beräknats till 1288 m³ för ett 10-årsregn behöver vattennivån kunna stiga med ca 1 m. Dammens totala djup beräknas då bli 1,8 m. Dagvattendammens släntlutning har valts till 1:3. I bilaga 2 av dagvattenutredningen redovisas dammens utbredning och förslag på placering. Dammens utformning och placering är endast schematiskt, en dagvattendamm består ofta av flera delar med varierande djup.

	Area [m ²]	Djup [m]	Längd [m]	Bredd [m]	Volym [m ³]
Permanent vattenspegel	1390	0,8	72	24	804
Vid ett 10-årsregn	1900	1,8	75	30	2167

Figur 23: Förslag på dimensioner för dagvattendamm.

Förslag på dimensioner på svackdikena redovisas i figur 24 och förslag på placering redovisas i bilaga 2 i dagvattenutredningen. I svackdikena kommer dagvattnet renas men dikena kommer även kunna ha en fördröjande effekt. Exakt dimensioner och placering på dikena kan bestämmas i ett senare skede. Vid platsbrist kan vanliga gräsdike anläggas i stället för svackdiken.

Släntlutningen i vanliga diken är brantare och på så sätt kan diken anläggas med en mindre bredd. Diken kan även anläggas med ett underliggande lager av makadam. Den öppna delen av diket blir då grundare och inte lika bred men dagvatten kommer kunna fördröjas och renas i det underliggande makadamlagret. Enligt StormTac har makadamdiken en högre reningseffekt än öppna gräsdiken. Om val av dike ändras behöver reningseffekten säkerställas.

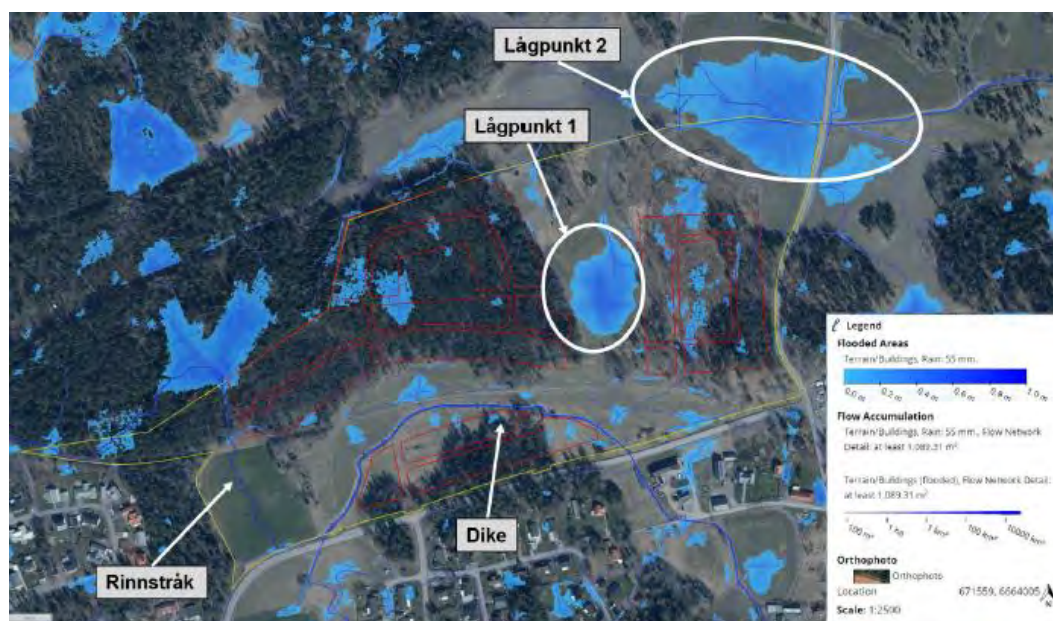
Område	Bottenbredd [m ²]	Djup [m]	Släntlutning [-]	Total bredd [m]	Längd [m]	Volym [m ³]
Orange	0,5	0,5	1:4	4,5	1235	1543
Blå	0,5	0,5	1:4	4,5	207	259

Figur 24: Förslag på dimensioner på svackdiken.

I detta skede har avledningen av dagvatten endast föreslagits ske via diken längs gatorna. Beroende på hur kvarteren utformas kan dagvattenanledningar behöva anläggas i gatan för att leda bort vatten från husdräneringen.

Hantering av skyfall

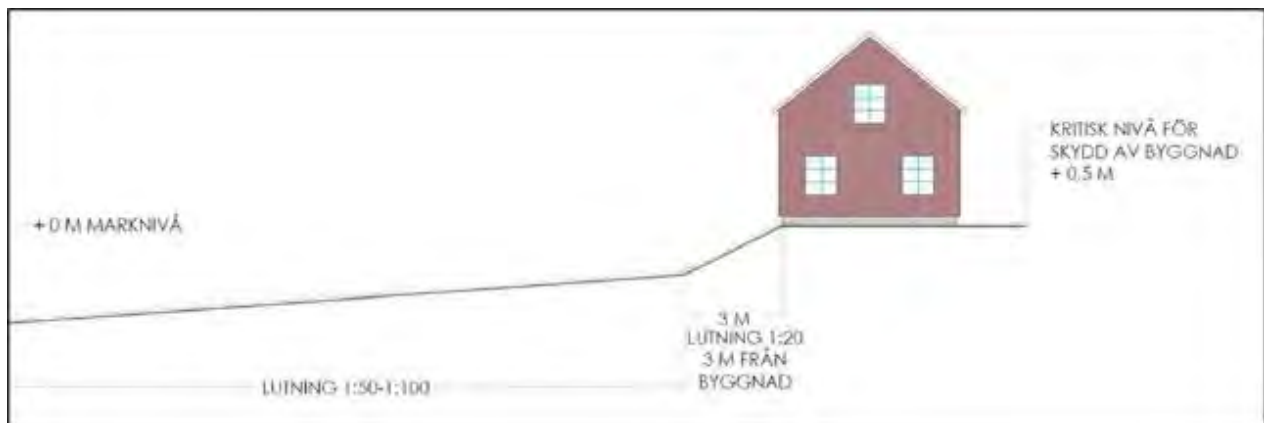
I figur 25 redovisas stående vatten och rinnstråk för planområdet och närliggande områden vid 55 mm regn, vilket motsvarar schablonvärdet för ett 100-årsregn inklusive en klimatfaktor på 1,25 framtaget i Scalgo Live. Höjdsättningen motsvarar befintligt då ingen framtida höjdsättning fanns tillgänglig. I figuren redovisas även utbredningen av framtida kvartersmark inom röda markeringar. Marken vid lågpunkt 1 och 2 planeras i framtiden bevaras som grönområden och bedöms därför inte riskera att skada framtida byggnader. Det är emellertid viktigt att byggnader anläggs enligt höjdsättningen i avsnitt 4.7 och att befintliga rinnvägar till och från lågpunkterna bevaras. Befintligt rinnstråk i planområdet västra del kommer kunna bevaras då marken ska fortsätta bestå av en fotbollsplan. Det finns några mindre lågpunkter inom de områden som planeras att bebyggas. För att inte skada framtida bebyggelse eller försämra för nedströms områden bör kvarteren utformas så att vatten avrinner till grönytor inom planområdet, se bilaga 2 i dagvattenutredningen för föreslagen ytavrinning. Den framtida dagvattendammen kommer även kunna omhänderta en del vatten vid ett skyfall. Med en korrekt höjdsättning som bevarar naturliga rinnvägar bedöms risken att framtida bebyggelse ska skadas till följd av översvämningar som låg och exploateringen berömds inte förvärra skyfallssituationen nedströms.

Figur 25: Stående vatten samt flödesstråk vid 55 mm nederbörd framtaget med hjälp av Scalgo Live, de röda områdena motsvarar framtida kvartersmark.

Höjdsättning

Området bör höjdsättas och utformas på ett sådant sätt att marköversvämning vid 100-årsregn inte skadar byggnader. Kvartersmark bör generellt höjdsättas till en nivå högre än anslutande gatumark för att en tillfredsställande avledning av yt- och dränvatten samt spillvatten ska kunna erhållas, figur 26. Lägsta golvnivå föreslås inte understiga 0,5 m över marknivån vid förbindelsepunkt för dagvatten, i enlighet med Svenskt Vattens publikation P105 (Svenskt Vatten, 2011). Om höjdsättningen utformas enligt ovan, så att gator i området alltid är belägna på lägre nivåer än kringliggande quartersmark, kan dagvatten avledas via gatorna om dagvattensystemets maxkapacitet skulle överskridas vid extrem nederbörd.

Figur 26: Princip för höjdsättning (Illustration: Norconsult).

Påverkan på diket inom markavvattningsföretaget Övre Olandsån

Genom att dimensionera dagvattendammen så att den kan fördröja den erforderliga fördröjningsvolymen 1288 m³ kommer utflödet från dammen kunna strypas så att flödet inte ökar vid ett 10-årsregn i jämförelse med befintlig situation. Flödet vid ett 10-årsregn kommer i och med det inte öka till Kilbyån som ligger inom markavvattningsföretaget Övre Olandsån. Om det önskas fördröjning av regn med en kortare återkomsttid kan utflödet och dagvattendammens dimensioner anpassas så att flödet stryps även vid mindre regn. Då kan flödet till Kilbyån minska även vid mindre regn.

I och med exploateringen kommer medelflödet till Kilbyån öka något, ökningen bedöms emellertid vara relativt liten. Bedömningen har gjorts genom att förändringar i hårdgörningsgrad för diket avrinningsområde har studerats. Det befintliga och framtida avrinningsområdet till punkten där diket som går inom planområdet mynnar ut i Kilbyån har tagits fram med hjälp av Scalgo Live. Befintligt avrinningsområdets totala area är 307 ha idag, efter exploateringen beräknas avrinningsområdet öka till 313 ha. Den sammanvävda avrinningskoefficienten för avrinningsområdet beräknas öka från 0,12 till 0,13. Ökningen bedöms som liten.

El, tele och bredband

Upplands energis elnät försörjer omgivande områden med el. Området kommer att anslutas till Östhammars stadsnät och därigenom försörjas med bredband.

Uppvärmning

Uppvärmning hanteras av respektive fastighetsägare/exploatör.

Avfall

Avfall ska hanteras enligt de föreskrifter om avfallshantering som finns sammanställda i ”Renhållningsordning för Östhammars kommun”. Avstånd mellan hämtningsställe och avfallsutrymme ska vara högst 10 meter och renhållningsfordon ska kunna angöra från gatan utan backningsrörelser. Utrymme för avfall får anordnas på kvartersmark inom den egna fastigheten.

Närmaste fullstora återvinningsstation finns cirka 1 km sydväst om planområdet, på Returvägen och Torpvägen.

Brandsäkerhet

Området ska förses med brandpostnät.

Sociala frågor

Tillgänglighet och trygghet

En god belysning längs områdets gång- och cykelvägar är viktigt för såväl tillgängligheten som tryggheten inom ett bostadsområde.

Då nya gång- och cykelvägar möjliggörs skapas goda förutsättningar för tillgänglighet till Alundas närliggande bostadsområden.

Angöringsplatser för bilar och parkeringsplatser för rörelsehindrade ska kunna ordnas efter behov inom 25 meters gångavstånd från en tillgänglig entré till publika lokaler, arbetslokaler och bostadshus. Markbeläggningen ska vara fast, jämn och halkfri. Tillgängligheten säkerställs i kommande bygglovsgivning men är också viktig att lyfta fram i detaljplanearbetet.

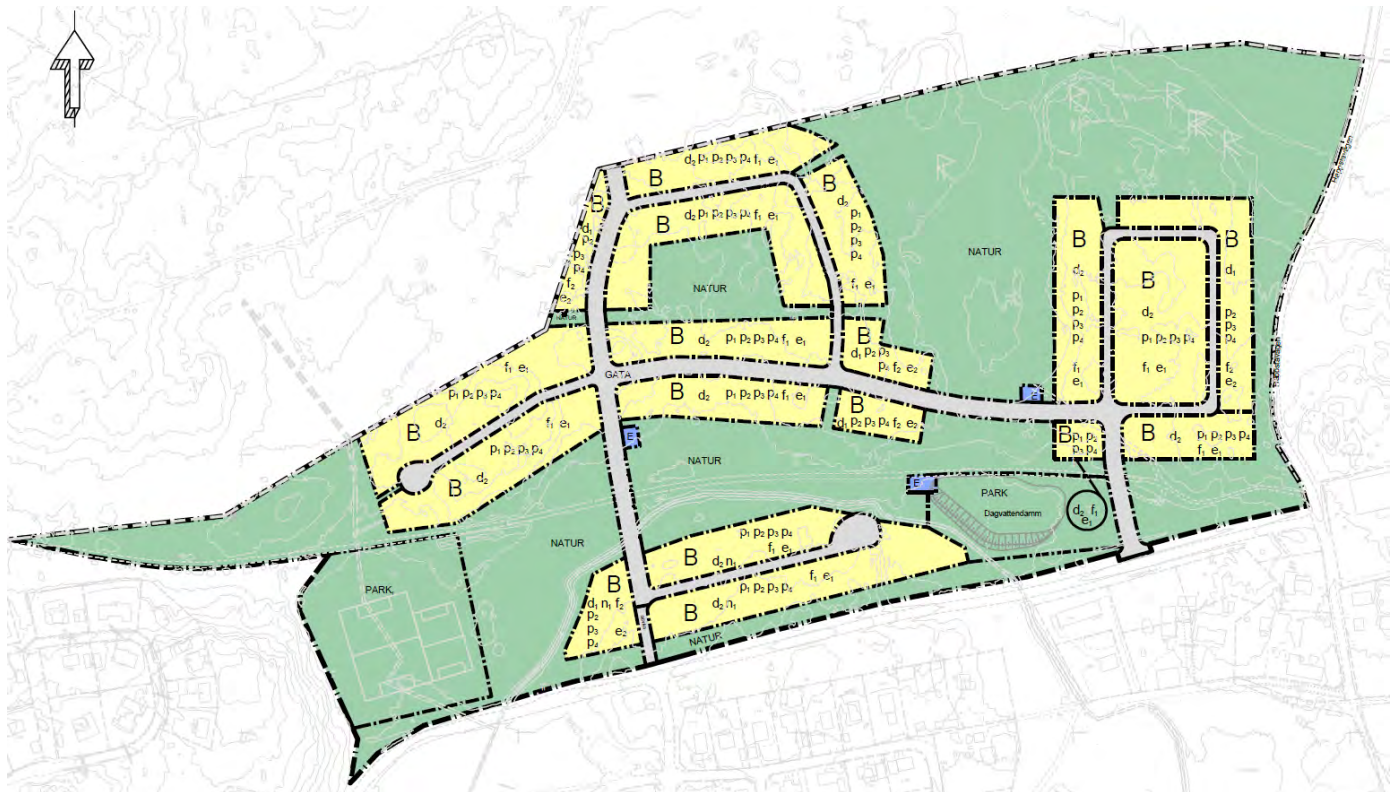
Barnperspektivet

Separerade gång- och cykelvägar är avsedda för att höja trafiksäkerheten för barn då de rör sig mellan exempelvis bostaden, skola/förskola eller annan fritidsaktivitet. Stora ytor med naturmark bevaras även inom planområdet och kan utgöra en spännande miljö för lek och rekreation.

Planförslag

Planförslaget möjliggör för blandad bostadsbebyggelse i form av enbostadshus (**f₁**), parhus, rad- eller kedjehus (**f₂**). I plankartan regleras bostadsbebyggelse med bestämmelsen **B**. Intentionen är att bebyggelsen anpassas till naturen så att vacker och värdefull natur samt växtlighet bevaras. Bebyggelsen är placerad för att behålla landskapets karaktär med öppna ängs- och hagmarker. Vidare är den anpassad efter det bebyggelsemönster som finns i närområdet där bebyggelsen är indragen från Korsängvägen. De gröna släpp som avses kan fungera som platser för rekreation men även som stråk som knyter samman området med omkringliggande bebyggelse. Planförslaget innefattar byggnation av ca 90 nya bostäder i olika boendeformer.

För samtlig bebyggelse i planområdet regleras höjden till tvåvåningshus med 8,5 meter nockhöjd för huvudbyggnader och 4,5 meter för komplementbyggnader. För planområdet gäller att största byggnadsarea får maximalt utgöra 25 % (e₁), respektive 30 % (e₂) av fastighetsarean inom användningsområdet. I planen regleras för enbostadshustomter att huvudbyggnad ska placeras 4,5 meter från fastighetsgräns (p₁) och komplementbyggnad 1 meter från fastighetsgräns (p₃), för att skapa ett trevligt gaturum. För samtliga fastigheter anges en placeringsbestämmelse för Huvudbyggnad samt Garage/Carport att hålla ett avstånd om minst 4 meter från Gata (p₂, p₄) Minsta fastighetsstorlek regleras till 400 kvm (d₁) för de användningsområden som möjliggör för parhus, kedjehus och radhus och till 900 kvm (d₂) för enbostadshus. I planområdets sydöstra del föreslås en dagvattendamm för att rena och fördröja dagvatten från planområdet.

Figur 27: Föreslagen plankarta för del av fastigheten Marma 1:67.

Administrativa frågor

Tidplan

Här nedan följer en preliminär tidplan för planarbetet. Tidplanen kan komma att ändras allt eftersom att frågor uppstår och utredningar som behöver göras.

Planuppdrag	Oktober 2013
Planbesked	Juni 2014
Beslut om samråd	November 2015
Samråd	November- Januari 2016
Beslut om granskning	Januari 2022
Granskning	Januari 2022
Beslut om Granskning II	Maj 2025
Granskning II	Maj 2025
Godkännande inför antagande	Augusti 2025
Beslut om antagande	September 2025
Laga kraft	Oktober 2025

Genomförande

Organisatoriska frågor

Genomförandetid

Planens genomförandetid är 15 år från den dag beslutet att anta planen vinner laga kraft. Det har inte framkommit något skäl att ange en kortare genomförandetid. Under genomförandetiden har fastighetsägare en garanterad bygg rätt. Efter genomförandetiden gäller detaljplanen fortfarande men det finns möjlighet att ändra detaljplanen.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän plats.

Ansvarsfördelning

Östhammars kommun ansvarar för

- Upprättande av planhandlingar med erforderliga utredningar
- Utbyggnaden av, och åtgärder på allmän plats inom planområdet
- Framdragande av kommunalt VA. Östhammar Vatten AB företräder Östhammars kommun som VA-huvudman och ansvarar för utbyggnad av det allmänna ledningsnätet med tillhörande övriga anläggningar. Gästrike Vatten är ansvarig för drift och underhåll av anläggningarna, på uppdrag av Östhammar Vatten AB. Fastighetsägaren ska göra en VA-anmälan (anmälan om ändring) till VA-huvudmannen Östhammar Vatten AB i god tid innan utbyggnad sker på fastigheten.
- Säkerställa att utredning och flytt av fornlämningar sker innan exploatering.
- Säkerställa att det som det beslutas om i dispensen från länsstyrelsen följs.

Exploatören ansvarar för

- Utbyggnad av kvartersmark enligt detaljplanen
- Eventuell flytt av ledningar inom planområdet.

- Eventuell utredning och flytt av fornlämningar.
- Att besluten i länsstyrelsens dispens följs.

Upplands energi AB ansvarar för

- o Uppförande av ledningar till anslutningspunkt vid byggnad och ev. transformatorstation.

Östhammars stadsnät ansvarar för att

- o Bredbandsnätet byggs ut till anslutningspunkt vid byggnad.

Avtal

Östhammars kommun äger marken inom området och avser sälja kvarteretsmarken efter detaljplanen vunnit laga kraft och åtgärder har vidtagits för den kommunala VA-försörjningen som gör det möjligt med fler anslutningar.

Fastighetsrättsliga frågor och konsekvenser

Fastighetsbildning, gemensamhetsanläggning m.m.

I samband med detaljplanens genomförande kommer tomter och områden för bebyggelse att styckas av och nya fastigheter skapas. Detta innebär att Marma 1:67 kommer att minska till ytan. Kommunen kommer att ansöka om erforderliga fastighetsbildningar. Efter ansökan kan Lantmäteriet göra en förrättning varvid nya fastighetsgränser för tomtplatserna fastställs.

Tillstånd enligt kulturmiljölagen krävs för ingrepp för de fornlämningarna i planområdets nordvästra del. Enligt 3 kap 2 § fastighetsbildningslagen (1970:988) får inte fastighetsbildningsåtgärder ske om det motverkar naturvårdsföreskrifter eller andra särskilda bestämmelser för bebyggande eller användning av mark. Om ett särskilt tillstånd krävs för uppförande av en byggnad behöver ett sådant tillstånd ha beviljats innan en lantmåteriförrättning kan genomföras.

Rättigheter

Telia har en ledningsrätt inom planområdet. Ledningsrätten förväntas kunna ligga kvar i befintligt läge.

Figur 28: Markerad ledningsrätt i blå och ungefärligt planområdet är markerat med rött

Fastighetskonsekvenser

Konsekvensen för fastigheten Marma 1:67 är i ett inledande skede att markanvändningen förändras. I samband med detaljplanens genomförande kommer tomter och områden för bebyggelse att styckas av och nya fastigheter skapas, vilket innebär att Marma 1:67 minskar till ytan.

Ekonomiska frågor

Planläggningen sker på kommunal mark där kommunen ansvarar för samt bekostar planarbetet. Efter att planen vunnit laga kraft och åtgärder vidtagits i den kommunala VA-försörjningen, avser kommunen att sälja kvartersmarken.

Överlåtelse av kvartersmark

Exploatören ska i enlighet med köpeavtal för exploatering, erlagga en köpeskilling för kvartersmarken.

Anslutningsavgifter

Exploatören ska bekosta de anslutningsavgifter för teknisk infrastruktur som är kopplade till detaljplanens genomförande, exempelvis VA.

Fastighetsbildning/Lantmäteriförrättning

Kostnaden för de fastighetsrättsliga åtgärder som krävs för detaljplanens genomförande regleras vid försäljning av kvartersmarken. Kommunen initierar förrättningar.

Inlösen, ersättning

Planförslaget bedöms inte innebära att det krävs inlösen eller ersättning av något slag.

Tekniska frågor

Exploatören inom området ansvarar för att det som utretts gällande dagvatten, naturvärden och fornlämningar följs vid planens genomförande.

Konsekvenser av planens genomförande

Landskaps- och stadsbild

Den föreslagna bebyggelsens placering har gjorts med hänsyn till landskapsbilden och siktlinje. Detaljplanen innebär att tidigare obebyggd mark tas i anspråk för ny bebyggelse, det innebär en förändring av såväl den aktuella platsen som området som helhet. Bebyggelsen lokaliseras främst i befintliga skogsområden och tittar fram i brynzonerna. Detta för att bevara de långa siktlinjerna samt landskapsbilden av skogspartier som delas upp av öppna gamla ängs- och hagmarker.

Risker

En travträningsbana ligger cirka 500 meter nordväst om planområdet. Olands rid- och körsällskap arrenderar delar av marken Marma 1:67 för hästsportsanläggning.

Socialstyrelsens föreslagna rekommendationer från 2004 för skyddsavstånd mellan hästverksamhet och bostäder är 200 meter med hänsyn till risk för olägenhet som lukt, flugor, buller och allergirisk. I Boverkets senare publicerade vägledning (2011) för planering för och invid djurhållning framhålls att relativt låga halter av hästallergen sprids inom en hästanläggnings närområde, 50-100 m. Längre bort från källan är uppmätta halter av allergen mycket låga eller under detektionsgränsen. Spridningen är dock också beroende av de lokala förhållandena på platsen. Den vanligaste vindriktningen i Sverige för den ostörda vinden är västlig eller sydvästlig det vill säga bort från planområdet. Vindriktningen styrs även av topografin men kring planområdet är topografin relativt flack.

Socialstyrelsens och Boverkets rekommenderade skyddsavstånd mellan hästhållning och bostäder uppnås.

Dagvatten

En exploatering av planområdet kommer att öka andelen hårdgjord yta och därmed kommer även mängden dagvatten som behöver omhändertas att öka. I planområdet eftersträvas lokalt omhändertagande av dagvatten.

Kulturmiljö

I planförslagets norra del finns ett område planlagt för bostäder där det finns en fornlämning. Innan det är tillåtet att flytta lämningen behöver en arkeologisk undersökning göras.

Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte påverka kulturmiljön negativt då ett skyddsavstånd medges till merparten av de fornlämningar som finns inom området.

Naturmiljö

Naturmiljön inom området kommer att påverkas då större delen av området planeras för bostadsbebyggelse. De öppna ängs- och hagmarkerna bevaras som naturmark. I den västra delen av planområdet planeras ett stråk med naturmark upp mot det friluftsområde som ligger nordväst om planområdet. Vidare planeras ett grönt släpp som naturmark genom den västra bostadsenklaven för att underlätta rörelser genom och till området. Det öppna diket som går igenom planområdet föreslås delvis kulverteras för att kunna utnyttja marken och göra det möjligt att dra fram en lokalgata. Kvartersmarken har anpassats något för att bevara en del naturvärden. Mycket mark inom planområdet sparas även som naturmark. Stenröset föreslås flyttas till en annan del av den öppna marken, som planläggs som naturmark och kommer därmed att bevaras.

Friluftsliv och rekreation

Inom planområdet kommer en stor andel öppen naturmark sparas för att behålla landskapsbilden och skapa möjligheter till friytor. Befintlig fotbollsplan sparas.

Mark och vatten

En exploatering av planområdet kommer att öka andelen hårdgjord yta och därmed kommer även mängden dagvatten som behöver omhändertas att öka. Detaljplanen bedöms inte medföra någon negativ påverkan på miljön förutsatt att dagvatten kan hanteras på ett tillfredsställande sätt. Krav på rening och infiltration ska efterföljas.

Resurshushållning

Planområdet angränsar till redan befintlig bebyggelse vilket innebär att befintliga system för hantering av dagvatten och spillvatten kan användas. Området har bra läge inom tätorten med goda möjligheter att promenera eller färdas med cykel eller kollektivtrafik.

Hälsa och säkerhet

En exploatering av området innebär ökade trafikrörelser vilket också medför ökade bullernivåer och markvibrationer. Omfattningen bedöms vara begränsad.

Sociala konsekvenser

Trygghet och säkerhet

Detaljplanen innebär att ett hittills oexploaterat område tas i anspråk för bostadsbebyggelse. Detta kommer medföra att fler människor vistas inom området och ställer således högre krav på framkomlighet och trygga trafiklösningar. Det innebär att fler människor kommer att röra sig inom området och att nya gång- och cykelvägar kommer anläggas. Då det kommer att röra sig mer människor i området kan kvälls- och nattetid uppfattas tryggare att passera genom området.

Tillgänglighet

Nya gång- och cykelvägar samt kollektivtrafiken binder ihop området med resten av Alunda och skapar därmed god tillgänglighet. Det ska finnas utrymme att anordna parkeringsplatser för funktionshindrade inom 25 meters gångavstånd från entréer.

Barnperspektiv

Inom planområdet finns möjlighet till goda utemiljöer och platser för barn att leka på.

Anläggandet av nya gång- och cykelvägar underlättar för barn och unga att röra sig i området och erbjuder trafiksäkra alternativ för att ta sig mellan hemmet, vänner och fritidsaktiviteter.

Bostädernas upplåtelseformer

Ambitionen är att friliggande villor, radhus eller kedjehus ska kunna uppföras inom planområdet, vilket ger en varierad bostadsammansättning.

Stadsliv och mötesplatser

En exploatering av området innebär att fler rör sig inom området, det skapar också ett ökat underlag för service inom tätorten. Planförslaget avser att kombinera bostäder med naturmark och på så vis skapa ett levande område där många människor rör sig och vistas.

Medverkande

Planhandlingarna har upprättats av:

Simon Dahlvik, planarkitekt

med stöd av:

Camilla Andersson, miljöskunnig.

2016-08-19
Dnr Ar-427-2016

Länsstyrelsen
Samhällsutvecklingsenheten
751 86 Uppsala

ANGÅENDE GENOMFÖRD ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 1 OCH 2 INFÖR NY
DETALJPLAN FÖR BJÖRNHÅLSSKOGEN, FASTIGHETEN MARMA 1:67, ALUNDA
SOCKEN, ÖSTHAMMARS KOMMUN, UPPSALA LÄN (LSTN DNR 431-1791-16)

Upplandsmuseet har under juni-juli 2016 genomfört en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 av området Björnhålsskogen i Alunda (fig 1). Utredningen genomfördes efter länsstyrelsens beslut 2016-06-08 (dnr 431-1791-16) och efter en inför uppdraget upprättad undersökningsplan. Utredningen föranleddes av att Östhammars kommun planerar en detaljplan för området föranledd av utbyggnad av bostäder inom området. De preliminära resultaten av utredningen redovisas i detta PM. De slutgiltiga resultaten kommer att redovisas i en rapport som beräknas vara sammanställd under hösten 2016.

Området omfattar 25 hektar och består av både skogsmark och öppen mark, mestadels använd som betesmark och vall. I utredningens etapp 1 ingick fältinventering av området och en översiktlig kart- och arkivgenomgång. I etapp 2 ingick maskingrävning av sökschakt i öppen mark och handgrävning av provgropar i skogsmark.

I **etapp 1** observerades lämningar av olika karaktär i skogsmarken i områdets norra del. Däremot påträffades inga lämningar i anslutning till öppen mark i den södra delen. I tätbevuxen skogsmark i nordväst noterades lämningar i form av mindre husgrunder (objekt 8, 10), källargrop (objekt 9) och en stensamling (objekt 11). De kan identifieras som rester av bebyggelse efter ett torp som återfinns på äldre lantmäterikartor från 1761 och 1794 samt har upphört före 1863.

På ett impediment längre österut noterades en stenrad (objekt 7), som att döma av att stenarna låg på markytan och inte gav intryck av att vara nedsjunkna sannolikt har tillkommit i samband med röjning i anslutning till åkermarken under senare tid.

UPPLANDSMUSEET

I tidigare skogsbevuxen mark i nordost påträffades lämningar av lite olika karaktär. En stor del av trädbeståndet hade avverkats och området hade markberetts och nya träd planterats. I området identifierades två grupper av stensättningar.

De sistnämnda lämningarna granskades ytterligare inom utredningens **etapp 2**. De markberedda stråk som berörde lämningarna rensades upp för att kunna bedöma karaktär på fyllning och stenpackning.

I den västra gruppen identifierades fem stensättningar (objekt 4-6, 12-13) på en höjd. Av dessa visade sig objekt 4, 6 och 12 ha minst tvåskiktad stenpackning av både rundade och skarpkantade tättagda stenar i lämningens mittre del och enskiktad i den yttre delen. Därtill låg stenarna i och under en påtaglig myllfyllning. Det sistnämnda innebar också att lämningarna främst identifierades genom koncentrationer av sten i de markberedda stråken, men var annars inte särskilt framträdande i markytan. I objekt 4 och 6 noterades också var sin liggande 1-2 m lång avlång sten. Eventuellt skulle de kunna vara fallna resta stenar.

De två återstående lämningarna (objekt 5 och 13) var synliga i markytan i och med att stenpackningen enbart var övermossad samt att den låg i anslutning till stora markfasta block. Dessa lämningar hade inte berörts av de markberedda stråken, och stenpackningarna av tättagda stenar gav intryck av att vara flerskiktade i de centrala delarna. I ytan fanns däremot inget inslag av mylla. Att stenpackningen var synlig i markytan och att de anslöt till stora markfasta block gav dessa lämningar en annan karaktär jämfört med de tre först beskrivna.

Topografiskt låg objekt 4-6 på höjdens krön, medan objekt 12 och 13 låg i dess västra respektive östra sluttning. Objekt 5 och 6 låg i nära anslutning till kanten av en uppmot 2 m djup sentida täktgrop.

I den östra gruppen ingick fyra objekt, stensättningarna (objekt 1-3) och stensamlingen objekt 14. Av dessa hade objekt 1 och 2 stenpackning av tättagda främst skarpkantade stenar vilka låg i och under myllfyllning av samma karaktär som objekt 4, 6 och 12 i den västra gruppen. Objekt 2 var dock större och hade en flerskiktad stenpackning, vilket gav den en mer påtaglig höjd. Därtill hade den trolig kantkedja mot norr och öster. Objekt 1 var betydligt mindre och hade en enskiktad stenpackning.

Topografiskt låg dessa två objekt på en mindre höjd, varav objekt 2 låg på dessa krön och övre delen av dess norra sluttning. Objekt 1 låg mellan objekt 2 och höjdens branta kant mot väster. På höjdens södra del fanns spridda större stenar och block, men inga påtagliga stenpackningar eller koncentrationer av sten i de markberedda stråken. Höjden var mest påtaglig mot norr och svagt markerad mot söder.

Objekt 3 låg 25 m nordväst om dessa lämningar, vid kanten av ett lågt plåtårtat parti som gränsade till odlad mark och ett fuktigare stråk. Dess stenpackning var 1-2-skiktad, men inte lika tättagd och med något mer diffusa avgränsningar än i objekt 4

och 6. Stenpackningen låg i likhet med de andra stensättningarna i och under myllfyllning.

Objekt 14 bestod av en oregelbunden 1-2 skiktad packning av stenar i anslutning till större stenar. Den tolkas som röjningssten, förmodligen från den närliggande odlingsmarken.

I odlingsmarken norr och öster om skogsmarken med dessa lämningar maskingrävdes sökschakt. De åtta schakten hade en sammanlagd area om 445 m². I schakten påträffades enbart diken. Inom den aktuella delen har det därför inte funnits någon boplatz i grannskapet till stensättningarna.

Antikvariska bedömningar

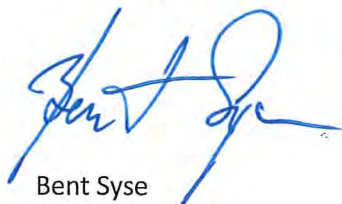
Lämningarna av bebyggelse objekt 8-11 bedöms som fornlämning eftersom de att döma av äldre kartmaterial funnits under senare delen av 1700-talet, men upphört före 1800-talets mitt.

Stenraden objekt 7 och stensamlingen objekt 14 bör ha samband med röjning av odlingsmark och bedöms som Övrig kulturhistorisk lämning.

Stensättningarna objekt 1-6 och 12-13 bedöms som fornlämning på grund av de ofta flerskiktade stenpackningarna och att dessa i flera täcks av myllfyllning. Möjligen kan resta stenar ha ingått i några lämningar. Några lämningar kan genom anslutningen till markfasta block eventuellt betecknas som blockgravar.

En jämförelse med en preliminär detaljplan visar att bebyggelselämningarna (objekt 8-11) och den västra gruppen stensättningar (objekt 4-6, 12-13) ligger inom områden som planeras som bostadsområde, medan däremot den östra gruppen av stensättningar (objekt 1-3) ligger inom område som planeras som naturmark.

UPPLANDSMUSEET

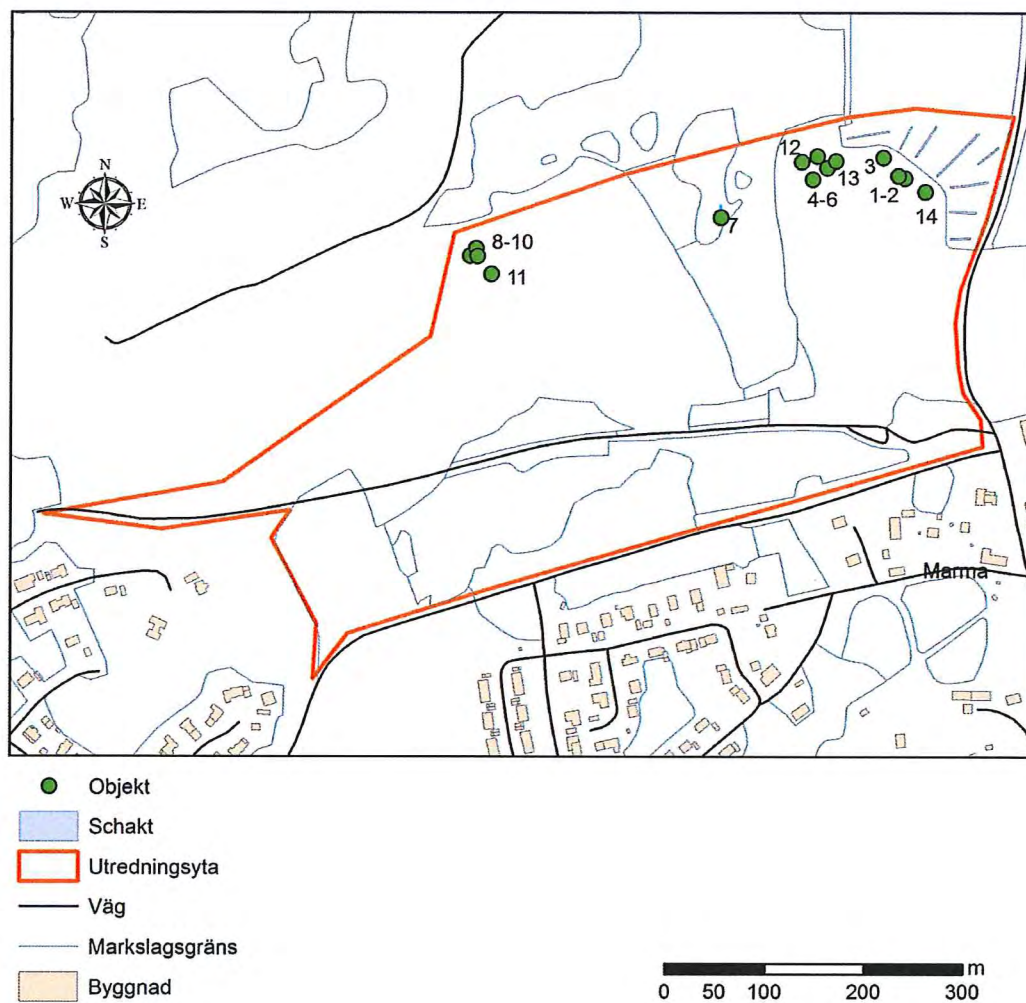

Bent Syse
Bitr. museichef

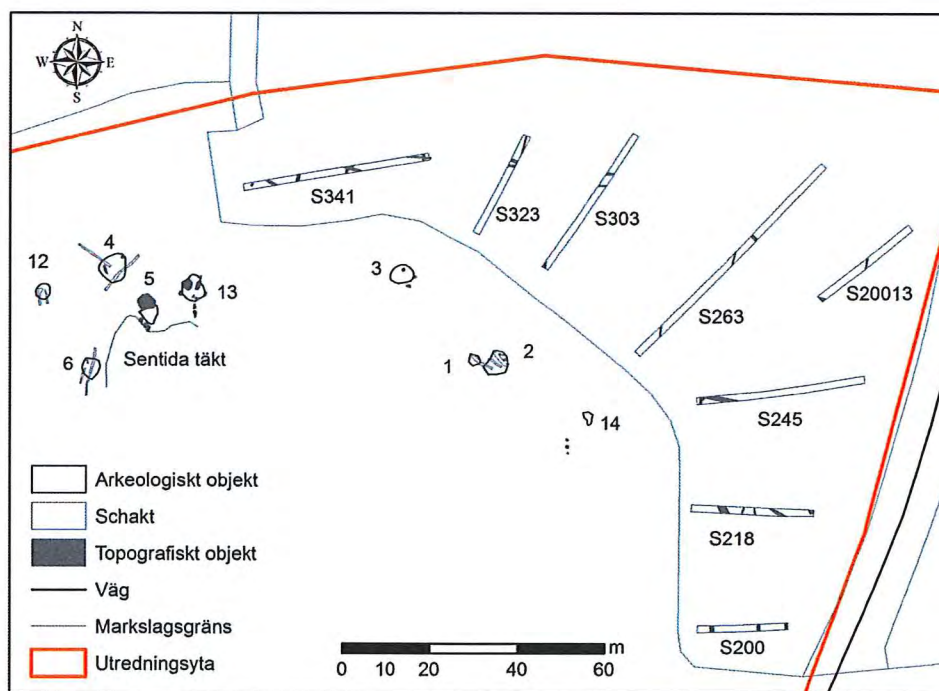

Hans Göthberg
Arkeolog

Kopia till: Östhammars kommun, Bygg- och miljöförvaltningen, att. Linnéa Johansson

Figur 1. Utredningsområdet med de påträffade objekten 1-14. Skala 1:7500.

Figur 2. Schaktplan upprättad i samband med etapp 2. Skala 1:2000.

Samrådsredogörelse för förslag till detaljplan för Björnhålsskogen II*

Del av fastigheten Marma 1:67
Östhammars kommun, Uppsala län

Upprättad den 2 maj 2018

* Denna detaljplan benämndes *Björnhålsskogen* under samrådet, men ska härnäst benämnas *Björnhålsskogen II*. Detta eftersom det redan existerar en detaljplan med namnet *Björnhålsskogen*. Detaljplanen *Björnhålsskogen* omnämns i granskningshandlingarna för denna plan som *Björnhålsskogen I*.

POSTADRESS

Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21 Östhammar

BESÖKSADRESS

Stångörsgatan 10
742 21 Östhammar

TELEFON

+46 (0) 173 860 00
MAIL
byggochmiljo@osthammar.se
www.osthammar.se

ORG.NUMMER

212000-0290
V.A.T. NO
SE212000029001

BANKGIRO

233-1361

Planförfarandet

Förslag till detaljplan för Björnhålsskogen II, del av fastigheten Marma 1:67 utgjorde underlag för samråd under perioden 30 november 2015 – 5 januari 2016. Detaljplanen hanteras med normalt förfarande enligt PBL 2010:900(versionen innan januari 2015).

Ett samrådsmöte hölls den 10 december kl. 18.00–20.00 i Alunda bibliotek. På samrådsmötet fanns representanter närvarande från politiken, tekniska förvaltningen, bygg- och miljöförvaltningen samt kommunens plankonsult. Under mötet presenterades planförslaget, och det fanns möjlighet att ställa frågor till närvarande tjänstemän. Muntliga synpunkter som inkom under samrådet sammanfattas i samrådsredogörelsen, men klassas inte som formella yttranden.

Berörda förvaltningar inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen har underrättats och beretts tillfälle att yttra sig under denna tid. Planhandlingarna har under samrådstiden varit tillgängliga på kommunkontoret i Östhammar, biblioteket i Alunda samt på kommunens hemsida.

I denna samrådsredogörelse redovisas de yttranden som inkommit under samrådstiden, samtliga yttranden sammanfattas och kommenteras. Samrådsredogörelsen fungerar som underlag för kommande detaljplanearbete.

Inkomna yttranden med kommentarer

Totalt inkom 13 yttranden.

Remissinstans	Ankomst- stämplat	Ytt- rande utan erinran	Yttrande med syn- punkter	Sakägare enligt fastighetsför- teckning	Synpunkter som ej till- godsetts
Myndigheter och grannkommuner					
1. Länsstyrelsen	2016-02-04		X		
2. Lantmäteriet	2016-01-05		X		
3. Barn- och utbildningskontoret	2016-01-07		X		
4. Brandförsvaret	2015-12-02		X		
5. Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-12-18	X			
6. Kollektivtrafikförvaltningen UL	2015-12-28		X		
7. Svenska Kraftnät	2015-12-04	X			
8. Trafikverket	2015-12-21		X		
9. Telia Sonera Skanova Access AB	2016-01-04		X	X	
10. Vattenfall Eldistribution AB	2015-12-02	X			
Föreningar och organisationer					
11. Miljöpartiet	2016-01-05		X		
12. Utvecklingsgruppen Alunda	2016-01-05		X		X
13. Kilbyåns årensningföretag & Övre Olandsåns vattenavledningsföretag	2020-06-12		X	X	
Privatpersoner					
13. Lars Örnberg	2015-12-07		X	X	

I detta dokument sammanfattas de inkomna yttranden och kommenteras. Samtliga originalyttran-
den hålls tillgängliga på Bygg- och miljöförvaltningen i Östhammars kommun.

Myndigheter och kommuner

1. Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att kommunen bör överväga att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning. Länsstyrelsen har vid bedömningen beaktat kriterierna i bilaga 4 till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (MKB). Länsstyrelsen konstaterar att planläggningen rör ett oexploaterat naturområde med skog, ängs-, och hagmark, som delvis planeras vilket bör medföra en varaktig, irreversibel påverkan vilket motsvarar kriterium 2a. Det finns en risk för att konsekvenserna för miljön kan vara stora (kriterium 2d).

En exploatering av planområdet kommer att öka andelen hårdgjord yta och därigenom öka den mängd dagvatten som behöver omhändertas och renas för att inte försämra möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna. Länsstyrelsen anser att planhandlingarna ska kompletteras med en dagvattenutredning. Kommunen bör i dagvattenutredningen beskriva vilka dagvattenflöden och vilken mängd föroreningar som bedöms uppstå genom planförslaget, vilka åtgärder som planeras för att fördröja och rena dagvatten lokalt samt hur dagvattnet som avleds till recipient påverkar den ekologiska och kemiska ytvattenstatusen i den. Dagvattenutredningen bör också ta hänsyn till ett förändrat klimat.

Länsstyrelsen anser att planering och exploateringen av naturmark bör föregås av en naturvärdesinventering så att eventuella värdefulla naturmiljöer kan identifieras och bevaras som naturmark.

Länsstyrelsen bedömer att det inom området kan finnas tidigare okända fornlämningar, och anser att en arkeologisk utredning, steg 1, ska utföras inför exploatering.

I samband med planläggningen ska området anslutas till det kommunala vatten- och avloppsledningsnätet. Länsstyrelsen anser att det bör tydliggöras om ett nytt vattenverk behövs. Det bör också tillkomma ett gemensamt system för uppvärmning i avvaktan på planerad utbyggnad av fjärrvärme i Alunda tätort.

Länsstyrelsen upplyser om att eventuell kulvertering av dike från planområdet kräver dispens från det generella markavvattningsförbudet.

Länsstyrelsen upplyser även om att plankartans bestämmelser bör framgå både i själva plankartan och i legenden.

Kommentar:

En naturvärdesinventering har utförts under sommaren 2016. Under inventeringen identifierades 15 objekt med naturvärde, biotopskyddade objekt, en fridlyst art och två rödlistade fågelarter. Inventeringsområdet består till ungefär lika delar av öppen, jordbrukspräglad mark och sluten skog. Den öppna marken består av brukad åker, vallodlingar samt i söder ett större hästbete. Planområdet har anpassats så att en del naturvärden sparas. En del måste tas bort och därför har en utredning gällande bevarandestatus genomförts, där en bedömning har gjorts av samtliga funna arter inom området som är skyddade enligt Artskyddsförordningen. Den visar att den planerade exploateringen inte kommer att påverka arternas bevarandestatus. Stora ytor med Naturmark kommer även att sparas inom planområdet. Genomförandet av planen bedöms därmed inte ge så stor påverkan på naturvärdena att en miljöbedömning krävs. Dispens för borttagande av åkerholme har sökts hos Länsstyrelsen och blivit beviljat med villkor(se nedan).

En dagvattenutredning har tagits fram. Dagvattenutredningen visar att föroreningsbelastningen ökar i dagvattnet efter planerad exploatering jämfört med befintlig situation. De beräknade halterna för situationen efter exploatering underskrider de riktvärden som Stockholms läns landsting tagit fram för dagvatten. Åtgärderna som planeras kommer sannolikt att få en viss renande effekt.

En arkeologisk utredning etapp 1 och 2 har utförts under sommaren 2016. Utredningen visade att fornlämningar i form av husgrunder samt stensättningar förekommer inom planområdet. Hänsyn till fornlämningarna/kulturlämningarna kommer att göras genom att en del av kvarteretsmarken i det nordöstra hörnet plockas bort och fornlämningarna ges ett skyddsavstånd på 30 meter. En del lämningar i den nordvästra delen planerar kommunen att gräva bort i samband med exploatering. Kommunen är medveten om att det kräver lov från Länsstyrelsen, dessa har även markerats ut på plankartan.

Angående behovet av ett nytt vattenverk i Alunda så har detta tagits bort ur planbeskrivningen och utredning pågår.

Uppvärmning i området hanteras av respektive fastighetsägare.

En ansökan om dispens för överfart över dike, borttagande av åkerholmar samt anmälan av vattenverksamhet för anläggande av trumma har lämnats in och även blivit godkänd, med villkor, av Länsstyrelsen.

Synpunkter på plankartans utformning har tillgodosetts.

2. Lantmäteriet

Lantmäteriet anser att det är bra att kommunen tidigt i planhandlingarna anger vilken lagstiftning planen hanteras med.

Lantmäteriet uppmärksammar att det finns en samfällighet, Marma S:1. Den del av samfälligheten som ligger inom kvartersmark kan komma att behöva lösas in. Detta kan innebära kostnader för kommunen i form av lantmäterikostnader och kostnader för ersättning till delägare i samfälligheten.

Lantmäteriet uppmärksammar också att det i genomförandebeskrivningen står att kommunen bekostar de lantmåteriförrättningar som krävs för planens genomförande. I genomförandebeskrivningen bör det förtydligas om detta gäller även efter det att genomförandetiden gått ut, om inte alla avstyckningar sker vid samma tillfälle.

Lantmäteriet anser att plankartan är tydlig och bra men har önskemål om vissa justeringar:

- Plankartan bör revideras så att symbolen för "utfartsförbud" är lika på plankartan som i teckenförklaringen.
- Texten "LOKALGATA" kan med fördel finnas på fler ställen i plankartan.
- Grafiken bör ses över så att text är lättläst och inte står rakt över gränser.

Lantmäteriet påpekar även att egenskapsbestämmelser om utnyttjandegrad oftast brukar anges i plankartan. Lantmäteriet ställer sig undrande till de rektangulära vändplanerna och föreslår att kommunen ser över utformningen av dessa.

Kommentar:

I det nya förslaget till plankarta ligger samfälligheten Marma S:1 inte inom kvartersmark. Därmed kommer kommunen inte att behöva lösa in samfälligheten.

Kommunen avser att stycka av tomter innan de säljer. Kommunen kommer att stå för lantmäterikostnaderna.

Plankartan har justerats enligt Lantmäteriets synpunkter.

3. Barn- och utbildningskontoret

Barn- och utbildningskontoret anser att det är viktigt att det finns säkra gång- och cykelvägar både inom Björnhålsskogen II och längs Korsängsvägen, för att barn ska kunna färdas säkert till och från skolan. Det är också viktigt med säkra övergångar vid de planerade utfarterna från Björnhålsskogen II och vidare till Solvarvet.

Kommentar:

En gång- och cykelbana har föreslagits längs Solvarvet och i de båda infarterna från Korsängsvägen in till kvartersmarken/bostadsområdena i Björnhålsskogen II. Enligt Östhammars kom-

muns gång- och cykelvägsplan är det även en prioriterad åtgärd att anlägga en gång- och cykelbana längs Korsängsvägen.

4. Brandförsvaret

Brandförsvaret anser att det är av vikt att ett brandpostnät byggs inom planområdet i syfte att säkerställa brandvattenförsörjningen.

Utöver det har brandsförsvaret inget att erinra.

Kommentar:

Yttrande noteras och förs vidare till kommunens VA-huvudman Gästrike Vatten.

5. Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsens arbetsutskott har inget att erinra.

Kommentar:

Yttrande noteras.

6. Kollektivtrafikförvaltningen UL

Kollektivtrafikförvaltningen UL anser att närheten till kollektivtrafik, och de möjligheter ett kollektivt resande kan bidra till, bör belysas i planbeskrivningen. Genom att möjliggöra kollektivtrafik i ett tidigt skede ökar chansen att skapa hållbara resvanor hos dem som flyttar in.

Kollektivtrafikförvaltningen UL uppmuntrar byggnation av den planerade gång- och cykelvägen längs Korsängsvägen, som nämns i planen, av såväl tillgänglighets- som trafiksäkerhetsskäl, och ser gärna att denna färdigställts vid inflyttning till de planerade bostäderna.

Kommentar:

Möjligheterna som ett kollektivt resande kan bidra till kommer att belysas extra i planbeskrivningen. Gällande gång- och cykelvägen så är det enligt Östhammars kommuns gång- och cykelvägsplan en prioriterad åtgärd att anlägga en gång- och cykelbana längs Korsängsvägen.

7. Svenska Kraftnät

Svenska kraftnät har ingenting att erinra. Eftersom Svenska kraftnät inte har några ledningar i anslutning till det aktuella planområdet önskar de inte medverka i det fortsatta remissförfarandet, förutsatt att planområdet inte förändras.

Kommentar:

Svenska kraftnät kommer att tas bort från listan över remissinstanser om ingen förändring av plankartan görs som kräver att de finns med.

8. Trafikverket

Trafikverket anser att vägområdet utmed väg 686 inte ska planläggas som kvartersmark eller NATUR, eftersom detta område tillhör väganläggningen och ska driftas och underhållas av Trafikverket. Plangränsen längs den allmänna vägen bör därför flyttas och placeras bortom vägdiket.

Trafikverket anser att nya byggnader inte ska uppföras närmare än 12 meter från vägområdet utmed väg 686, d.v.s. ett avstånd som motsvarar det så kallade byggnadsfria avståndet utmed all-

män väg. Längs den vägen bör plankartan därför kompletteras med prickmark som motsvarar ett avstånd på 12 meter från vägdikets bakslänt.

Trafikverket bedömer att den nya utfarten mot väg 686 inte uppfyller de krav som ställs i Vägars och gators utformning (VGU), bland annat gällande siktsträckor. Denna utfart bör därför utgå. Trafikverket anser att det lokala vägnätet istället ska utformas så att de två utfarterna till Korsängsvägen kan nyttjas för hela området. Trafikverket gör bedömningen att Korsängsvägen klarar den trafikmängd som ett fullt utbyggt planområde beräknas generera.

Kommentar:

Kvartermarken och plangränsen längs väg 686 flyttas 15 meter västerut. Bygg- och miljöförvaltningen har även tagit bort utfarten mot väg 686, istället kommer det att finnas två utfarter mot Korsängsvägen.

9. Telia Sonera Skanova Access AB

Skanova har teleanläggningar inom detaljplaneområdet. Skanova önskar om möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flytt. Tvingas Skanova vidta flyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärderna även bekostar dem.

Kommentar:

Skanovas ledningar inom planområdet kommer att kunna ligga kvar i samma läge också efter exploatering. En eventuell flytt av ledningar bekostas av den som initierar åtgärden.

10. Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall har inga elanläggningar inom eller i närheten av planområdet och har därför inget att erinra.

Kommentar:

Yttrande noteras.

Föreningar och organisationer

11. Miljöpartiet

Miljöpartiet anser att det är av yttersta vikt att påverkan på Olandsån, Kilbyån och Foghammarsån minimeras. Övrig påverkan på dagvatten, ytvatten och grundvatten bör också hanteras på ett bra sätt. Miljöpartiet anser att förnyelsebara energislag ska prioriteras vid nybyggnation. För att öka trafiksäkerheten och begränsa påverkan på miljön och klimatet är det önskvärt att man planerar inte enbart för ökad biltrafik till, från och inom området, utan även för gång- och cykelvägar.

Kommentar:

En dagvattenutredning har tagits fram. Dagvattenutredningen visar att föroreningsbelastningen ökar i dagvattnet efter planerad exploatering jämfört med befintlig situation. De beräknade halterna för situationen efter exploatering underskrider de riktvärden som Stockholms läns landsting tagit fram för dagvatten. Åtgärderna som planeras kommer sannolikt att få en viss renande effekt.

En gång- och cykelbana har föreslagits längs Solvarvet och längs de båda infarterna från Korsängsvägen in till kvartersmarken/bostadsområdena i Björnhålsskogen II. Enligt Östhammars kommuns gång- och cykelvägsplan är det en prioriterad åtgärd att anlägga en gång- och cykelbana längs Korsängsvägen.

12. Utvecklingsgruppen Alunda

Utvecklingsgruppen är mycket positiv till att planförslaget möjliggör bostadsbyggande i olika former, som kan tillfredsställa olika behov. Alunda är i stort och omedelbart behov av att kunna erbjuda tomtmark för bl.a. villabebyggelse. Gruppen ser också positivt på angiven tidplan och hoppas att den efterföljs.

Utvecklingsgruppen har förslag på förbättringsåtgärder för planförslaget:

- En trädridå bör sparas längs Happstavägen för att avgränsa nya tomter från den allmänna vägen.
- Planförslaget bör möjliggöra gång- och cykelväg inom detaljplaneområdet och mellan bostadsområdena Björnhålsskogen I och II.
- Befintligt gångstråk inom grönområdet bör bevaras och anges i plankartan.
- Planhandlingarna bör redovisa framtida, möjliga busshållplatser.
- Lokalgatans vändzoner bör utformas på ett sätt som möjliggör ett effektivt vinterunderhåll.

Kommentar:

- *Enskilda träd kommer inte att sparas inom området. Däremot kommer det att sparas ett område med natur mellan Happstavägen och kvartersmarken.*
- *En gång- och cykelbana har föreslagits längs Solvarvet och i de båda infarterna från Korsängsvägen in till kvartersmarken/bostadsområdena. Enligt Östhammars kommuns gång- och cykelvägsplan är det en prioriterad åtgärd att anlägga en gång- och cykelbana även längs Korsängsvägen.*
- *Den travväg som idag går genom området kommer att finnas kvar även efter exploatering.*
- *Planbeskrivningen redovisar nuvarande busshållplatser.*
- *I samråd med tekniska förvaltningen har vändplanernas utformning ändrats.*

Privatpersoner

13. Lars Örnberg

Ägaren till fastigheten Marma 3:2/2 Alunda vill poängtera att den enda tillträdesvägen till hans fastighet Marma 3:2/2 går rakt genom planområdet. För att fastighetsägaren ska kunna ta sig till och från skiftet måste vägen finnas kvar alternativt måste en ny väg anordnas.

Kommentar:

Bygg- och miljöförvaltningen tar tacksamt emot informationen. Den travväg som idag går rakt igenom området kommer att finnas kvar även efter detaljplanens genomförande.

Tillägg

Kilbyåns årensningbolag & Övre Olandsåns Vattenavledningsföretag (2020-06-12)

Både Kilbyåns årensningbolag och övre Olandsåns vattenavledningsföretag har fått ta del av samrådsförslaget samt dagvattenutredningen i efterhand. De framför att den planerade exploateringen är för stor i förhållande till den dagvattenlösning som planeras. De diken och dikningsföretag som finns i och runtom planområdet bildades för länge sedan och är dimensionerade efter dåtidens förhållanden. De föreslår att vatten tas omhand lokalt istället.

Kommentar:

En yta i planområdets södra del avsatt för dagvattenhantering. Där skapas en översilningsyta med syftet att fördröja dagvattnet innan det rinner vidare nedströms. Det är kommunens förståelse att dagvattenutredningens förslag är tillräckliga för att hantera de mängder vatten som förväntas uppstå.

Övrigt

Sammanfattning av synpunkter som inkom under samrådsmötet och senare

Trafik

- Utfarten till Happstavägen ligger i en kurva vilket ger skyddad sikt.
- Det behöver framgå hur dagvattenhanteringen ska lösas.
- Trafiksäkerheten behöver höjas på Happstavägen.
- Korsningen vid Granngården är farlig, smal och där förekommer mycket gångtrafik
- Många promenerar längs Happstavägen, det vore bra med en GC-väg innanför vägen mot bostadsområdet.

Kommentar:

- Utfarten mot Happstavägen har tagits bort i nuvarande förslag.
- Ingen GC-väg kommer att förslås innanför Happstavägen, däremot kommer det planläggas för möjligheten att anordna en GC-väg längs med de båda infarterna från Korsängsvägen in till bostadsområdet. Enligt Östhammars kommuns gång- och cykelvägsplan är det även en prioriterad åtgärd att anlägga en gång- och cykelbana längs Korsängsvägen.

Utformning övrigt

- Det finns två återvändsgator vilket kan ge problem vid snöröjningen. Det måste finnas någonstans att lägga snön. Det är bra med grönsläpp där man kan lägga snö.
- Det vore bra med en skogsridda mellan tomterna och Happstavägen för att reducera buller.
- Den öppna marken får inte "slya igen".
- Tomterna i Björnhålsskogen I var så små att många velat köpa två tomter. Därför finns det önskemål om större villatomter i den här detaljplanen.
- Södra delen: Det vore bra om infarten låg öster om tomterna för att ge plats för snöupplag. Dessutom ligger infarten nu på ett backkrön på Korsängsvägen, vilket ger dålig sikt.

Kommentar:

- Två grönsläpp kommer att läggas in, vilket kommer att underlätta vid snöröjning.
- Natur- mark kommer att sparas mellan Happstavägen och bostadsområdet.
- Kommunen kommer att vara huvudman för allmän plats och kommer därmed att ansvara för naturmarken.

Organisatoriska frågor

- Det är bra att det byggs i etapper, då finns det klara tomter snabbare.
- Det finns ett dikningsföretag med en samfällighet. Många fastigheter utanför planområdet är beroende av att vatten leds bort genom diket.
- Det finns även ett dike i norra planområdesgränsen. Det berör flera markägare norrut och västerut. Diket är på gränsen till att översvämmas, det är därför inte lämpligt att leda mer dagvatten dit.

Kommentar:

Dagvatten kommer att ledas till en planerad dagvattendamm samt till diket som går mitt i planområdet.

Östhammars kommun

Dagvattenutredning Björnhålsskogen 2

Uppdragsnr: 108 51 53 Version: 2 Datum: 2023-10-19

Uppdragsgivare: Östhammars kommun
Uppdragsgivarens kontaktperson: Cecilia Willén Johansson
Konsult: Norconsult AB
Uppdragsledare: Axel André
Teknikansvarig: Ylva Egeskog och Jonas Johansson
Handläggare: Jenny Lundberg

2	2023-10-19	Sluthandling	J.L	A.A	A.A
1	2023-06-22	Sluthandling	J.L	Y.E och J.J	A.A
GH	2023-03-17	Granskningshandling	J.L	Y.E	A.A
Version	Datum	Beskrivning	Upprättat	Granskat	Godkänt

Detta dokument är framtaget av Norconsult AB som del av det uppdrag dokumentet gäller. Upphovsrätten tillhör Norconsult. Beställaren har, om inte annat avtalats, endast rätt att använda och kopiera redovisat uppdragsresultat för uppdragets avsedda ändamål.

► Sammanfattning

På uppdrag av Östhammars kommun har Norconsult AB upprättad denna dagvattenutredning för detaljplan Björnhålsskogen 2. Dagvattenutredningen är en komplettering till ett tidigare upprättat dagvatten-PM gällande förorenings- och flödesberäkningar för detaljplanen framtaget av Sweco. Syftet var att upprättar en mer omfattande dagvattenutredning med förslag på en hållbar dagvattenhantering som inte riskerar att påverka recipientens möjlighet att uppnå MKN negativt.

Planområdet är ca 24 ha stort och är beläget i Alunda som ligger i Östhammar kommun. Planområdet består idag till stor del av grönytor. Dagvattnet inom planområdet infiltreras idag ner i marken samt tas upp av växtlighet vid normala regn. Vid kraftiga regn avrinner dagvattnet till lågpunkter inom och utanför planområdet samt till ett dike som går igenom planområdet. Diket avleder dagvattnet vidare till recipienten Kilbyån.

Inom planområdet planeras bostäder att anläggas med anslutande lokalgator. Stora delar av grönyterna ska bevaras. Efter planerad exploatering och utan dagvattenåtgärder beräknas dagvattenflödet samt mängder och koncentrationer av föroreningar att öka. Eftersom ett naturområde bebyggs är det svårt att rena dagvattnet inom planområdet till befintliga mängder och koncentrationer.

Dagvattnet inom planområdet föreslås renas i svackdiken samt en dagvattendamm. Genom att dagvatten fördröjs i den föreslagna dagvattendammen kommer den erforderliga fördröjningsvolymen för ett 10-årsregn kunna omhändertas och flödet från planområdet till det befintliga diket beräknas inte öka vid ett 10-årsregn. Med en dagvattendamm samt svackdiken beräknas koncentrationerna minska för samtliga beräknade föroreningar med undantag för fosfor, kvicksilver och BaP. De generellt sett låga halterna ut från planområdet och planområdets lilla andel (0,16 %) av recipientens hela avrinningsområde gör att exploateringen inte bedöms orsaka en otillåten försämring av statusen i recipienten. Exploateringen bedöms inte heller äventyra möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna för recipienten.

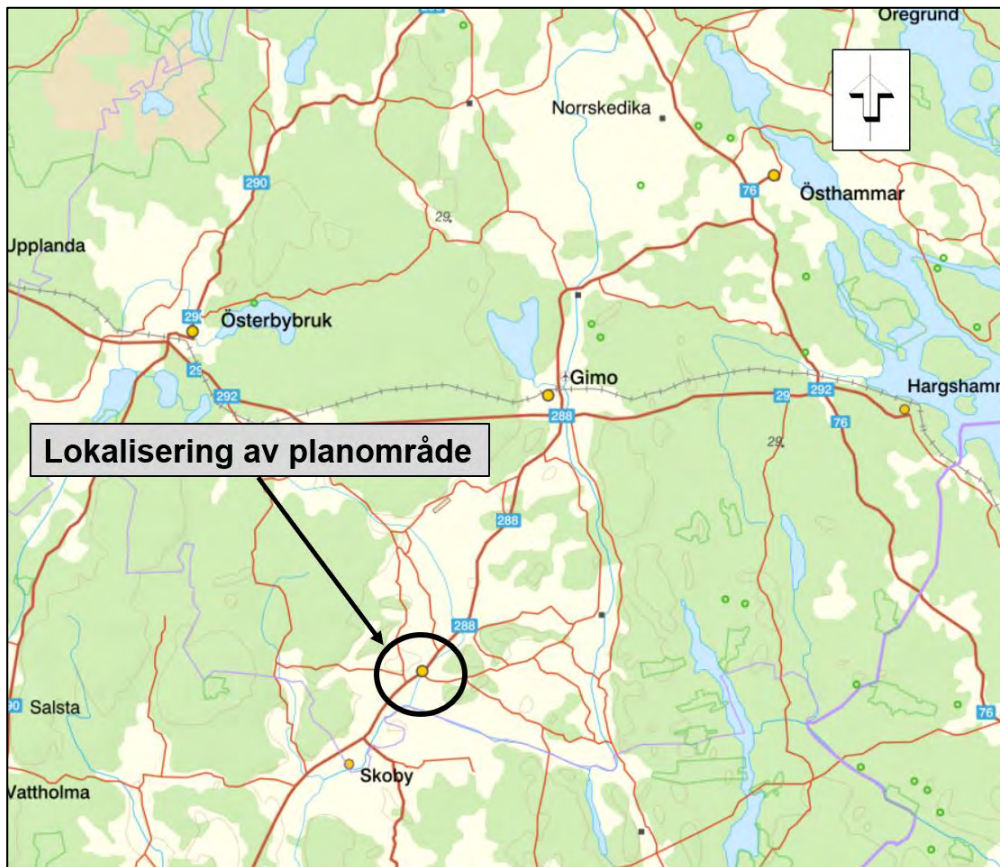
Enligt plankartan för detaljplanen kommer de större befintliga lågpunkterna samt rinnstråken inom planområdet att bevaras. Några mindre lågpunkter kommer i och med exploateringen byggas bort. Kvartersmarken föreslås höjdsättas så att dagvatten avrinner mot grönytor inom planområdet. För en sådan höjdsättning bedöms inte exploateringen påverka nedströms områden negativt vid ett skyfall. Risken för att framtida byggnader ska skadas till följd av översvämningar bedöms som låg.

► Innehåll

1	Inledning	5
1.1	Syfte och förutsättningar	6
1.2	Planerad exploatering	7
1.3	Underlag	7
1.4	Dagvattenstrategi	7
1.5	Dimensioneringsförutsättningar	8
2	Orientering	9
2.1	Recipient	9
2.2	Skyddsvärda intressen	9
2.3	Geoteknik	9
2.4	Grundvatten	10
2.5	Markavvattningsföretag	10
2.6	Lågpunkter och instängda områden	11
3	Befintlig dagvattenhantering	13
3.1	Avrinningsområden och inventering	13
3.2	Befintliga dagvattenflöden	16
3.3	Befintlig föroreningsbelastning	17
4	Föreslagen dagvattenhantering	19
4.1	Framtida dagvattenflöden	19
4.2	Erforderlig fördröjningsvolym	21
4.3	Framtida dagvattenföroreningar utan rening	22
4.4	Principlösningar för dagvattenhantering	23
4.4.1	<i>Dagvattendamm</i>	23
4.4.2	<i>Svackdike</i>	24
4.5	Föreslaget dagvattensystem	25
4.5.1	<i>Påverkan på diket inom markavvattningsföretaget Övre Olandsån</i>	26
4.6	Framtida dagvattenföroreningar med rening	27
4.6.1	<i>Påverkan på recipienten</i>	31
4.7	Höjdsättningar	33
4.8	Hantering av skyfall	34
5	Slutsats	35
6	Litteraturförteckning	36
Bilagor		
Bilaga 1	Befintlig dagvattenhantering	
Bilaga 2	Föreslagen dagvattenhantering	

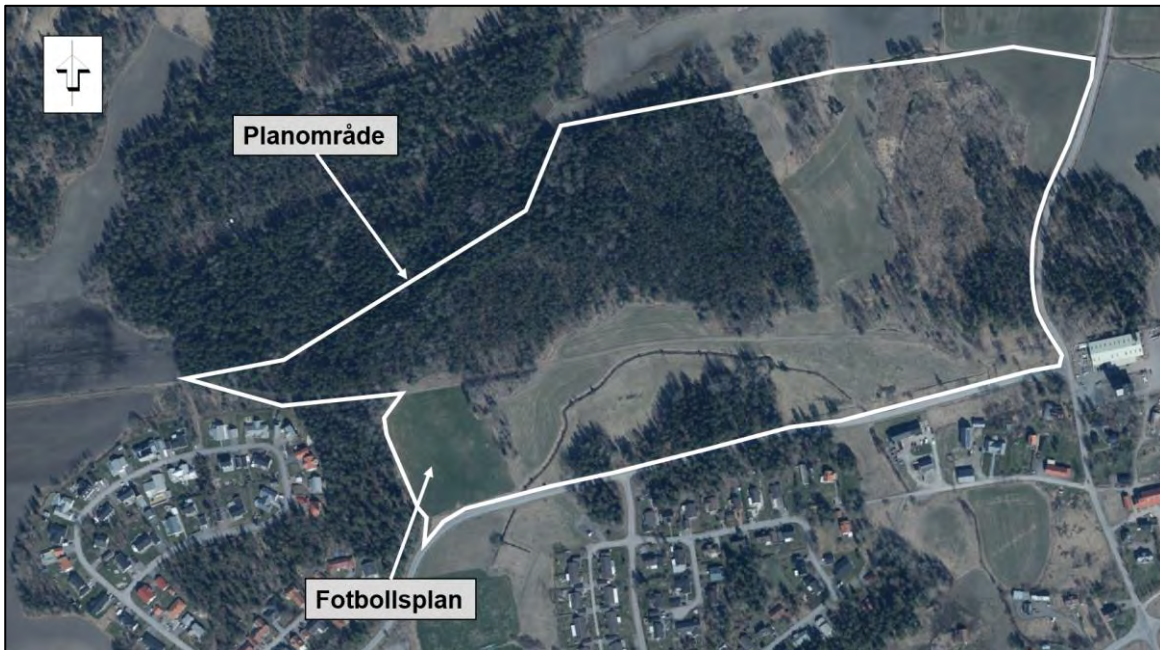
1 Inledning

På uppdrag av Östhammar kommun har Norconsult AB upprättat denna dagvattenutredning för detaljplan Björnhålsskogen 2 i Alunda. Planområdet är beläget i Alunda ca 26 km från Östhammar centrum, se figur 1.

Figur 1. Karta över delar av Östhammar kommun med planområdets ungefärliga placering (Östhammar kommun, 2023)

Planområdet är ca 24 ha stort och består idag av ängsmark, jordbruksmark, skogsområden samt en fotbollsplan. Planområdets utbredning redovisas i figur 2.

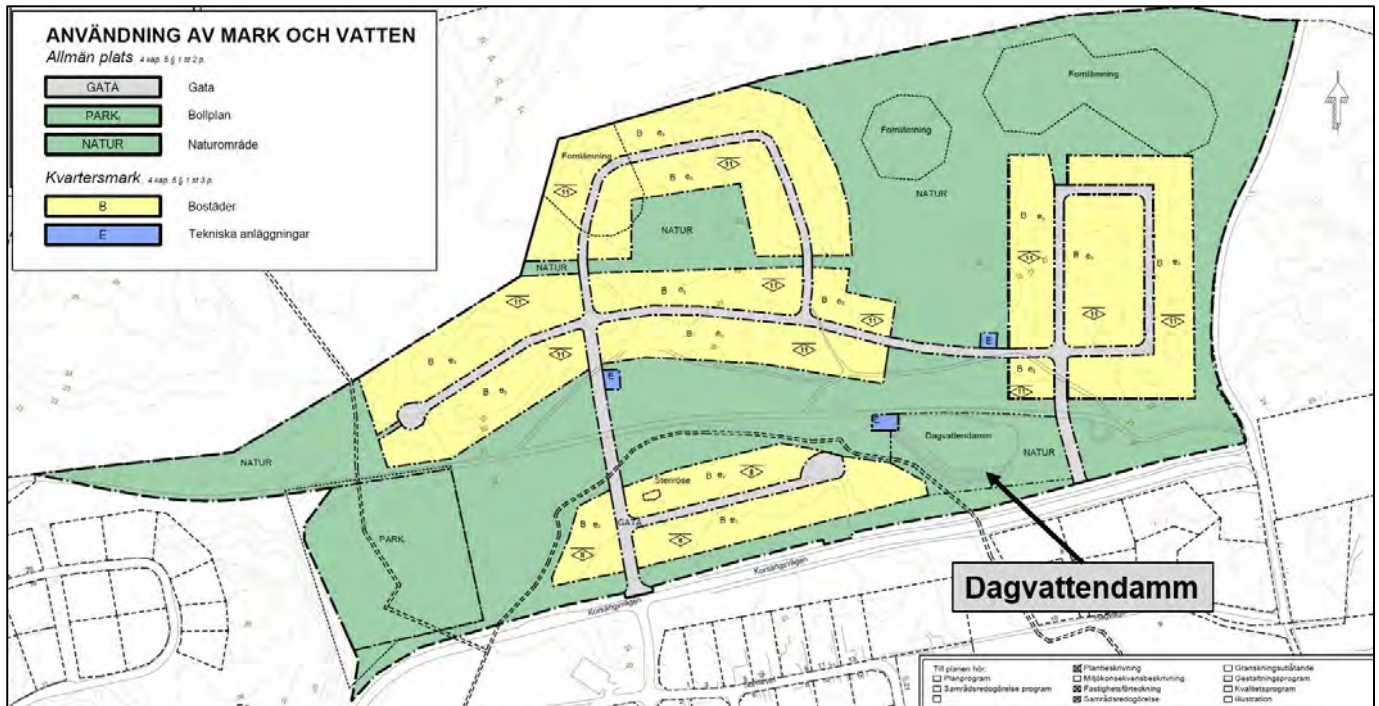
Figur 2. Planområdets utbredning (Östahammar kommun, 2023)

1.1 Syfte och förutsättningar

Under 2016 upprättades ett PM gällande föroreningsberäkningar och fördröjning för planområdet av Sweco (Sweco, 2016), efter granskning av länsstyrelsen uppkom behovet av att närmare utreda detaljplanens påverkan på recipientens status och möjligheterna att följa miljökvalitetsnormerna (MKN). Norconsult upprättar därför en ny mer omfattande dagvattenutredning med syftet att ta fram ett hållbart förslag på dagvattenhantering som inte riskerar att påverka recipientens möjlighet att uppnå MKN negativt. Den befintliga dagvattenutredningen har nyttjats som underlag.

1.2 Planerad exploatering

Inom planområdet planeras bostäder att anläggas med anslutande lokalgator. Stora delar av grönyrtorna samt fotbollsplanen ska bevaras. Plankarta för detaljplanen redovisar i figur 3. Enligt plankartan samt tidigare framtagna dagvatten-PM planeras en dagvattendamm/översilningsyta att anläggas inom planområdet.

Figur 3. Plankarta för detaljplan Björnhålsskogen 2 (Östhammar kommun, 2021)

1.3 Underlag

- Dagvattenutredning Björnhålsskogen (Sweco, 2016)
- Baskarta i dwg daterad 2015-11-06
- Plankarta daterad 2021-12-07
- Befintliga VA-ledningar i dwg, erhållna 2023-01-02
- Inmätning befintligt dike i dwg, erhållen 2023-01-02
- Projekterings-PM Geoteknik (Bjerking, 2016)

1.4 Dagvattenstrategi

Enligt Östhammar kommuns VA-policy ska dagvattenhanteringen vara långsiktigt hållbar och utformad för att minimera negativ påverkan på naturen och vattenbalansen. Dagvattenhanteringen ska utformas för att hantera problematiken med föroreningar och övergödande ämnen men ska även ses som en resurs som kan skapa mervärden. Dagvattenhanteringen kan utformas för att minska risken för översvämningar och kan även bidra till att skapa rekreation och gynna biologisk mångfald (Östhammar Kommun, 2021).

1.5 Dimensioneringsförutsättningar

Dagvattenflöden har beräknats utifrån rekommendationer från Svenskt Vatten, se tabell 1. Området har kategoriserats som gles bostadsbebyggelse och den rekommenderade återkomsttiden är 2-år för fylld ledning och 10 år för trycklinje i marknivå.

Tabell 1. Tabell från P110 (Svenskt Vatten, 2016)

Nya duplikatsystem	VA-huvudmannens ansvar		Kommunens ansvar
	Återkomsttid för regn vid fylld ledning	Återkomsttid för trycklinje i marknivå	Återkomsttid för marköversvämning med skador på byggnader
Gles bostadsbebyggelse	2	10	> 100 år
Tät bostadsbebyggelse	5	20	> 100 år
Centrum- och affärsområden	10	30	> 100 år

2 Orientering

I följande avsnitt ges en beskrivning av aktuell recipient, markförhållanden och eventuella skyddsvärda områden inom och i anslutning till planområdet.

2.1 Recipient

Planområdet ligger inom Olandsåns huvudavrinningsområde och recipient för planområdet är Kilbyån/Foghammarsån. Den berörda vattenförekomsten är Olandsån (SE666925-162493). Kemisk status i vattenförekomsten är klassad till uppnår ej god status på grund av för höga halter av de i alla vattenförekomster i landet överskridande ämnena kvicksilver och bromerad difenyleter. Inga andra ämnen under kemisk status har klassats. Ekologiska statusen klassas som måttlig. Det beror på att klassningen av näringsämnen och/eller kiselalger samt konnektivitet och morfologi inte uppnår god status. Det finns inga klassificeringar för särskilt förorenade ämnen (VISS, 2023).

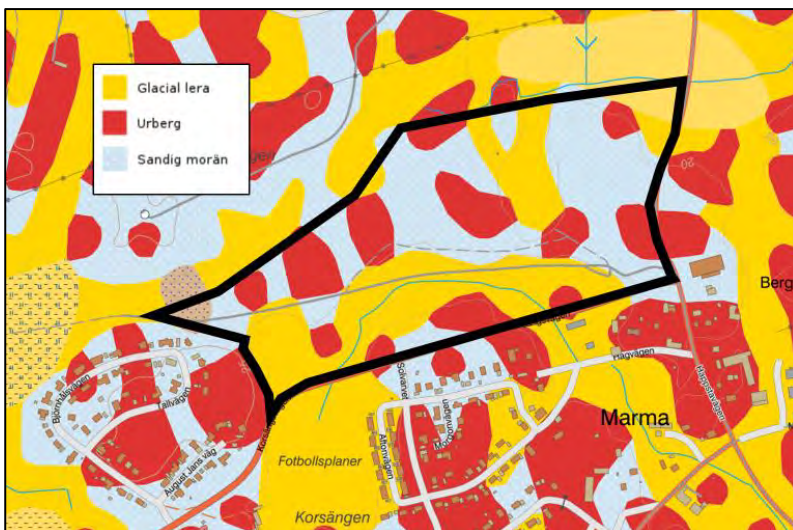
Källor med betydande påverkan på Olandsåns ekologiska och kemiska status är reningsverk, förorenade områden, jordbruk, enskilda avlopp, atmosfärisk deposition, förändringar av konnektivitet samt förändring av morfologiska tillstånd (VISS, 2023).

2.2 Skyddsvärda intressen

I planområdets norra del finns fornlämningar, enligt plankartan ska dessa ytor bevaras orörda, se figur 3.

2.3 Geoteknik

I de delar av planområdet som består av skogsmark är djupet ner till berg generellt sett litet och på flera platser förekommer berg i dagen. Marken som består av jordbruksmark och ängsmark består av mulljord överlagrande kohesionsjord ovan morän och berg. Kohesionsjorden inom planområdet utgörs av torrskorpelera eller siltig torrskorpelera. Undergrunden består av mulljord på ett fåtal ställen består marken av lerig mulljord (Bjerking, 2016). Enlig SGU består marken av glacial lera, urberg samt sandig morän, se figur 4. Genomsläppligheten är låg för områdena med glacial lera och medelhög för områdena med sandig morän (SGU, 2023).

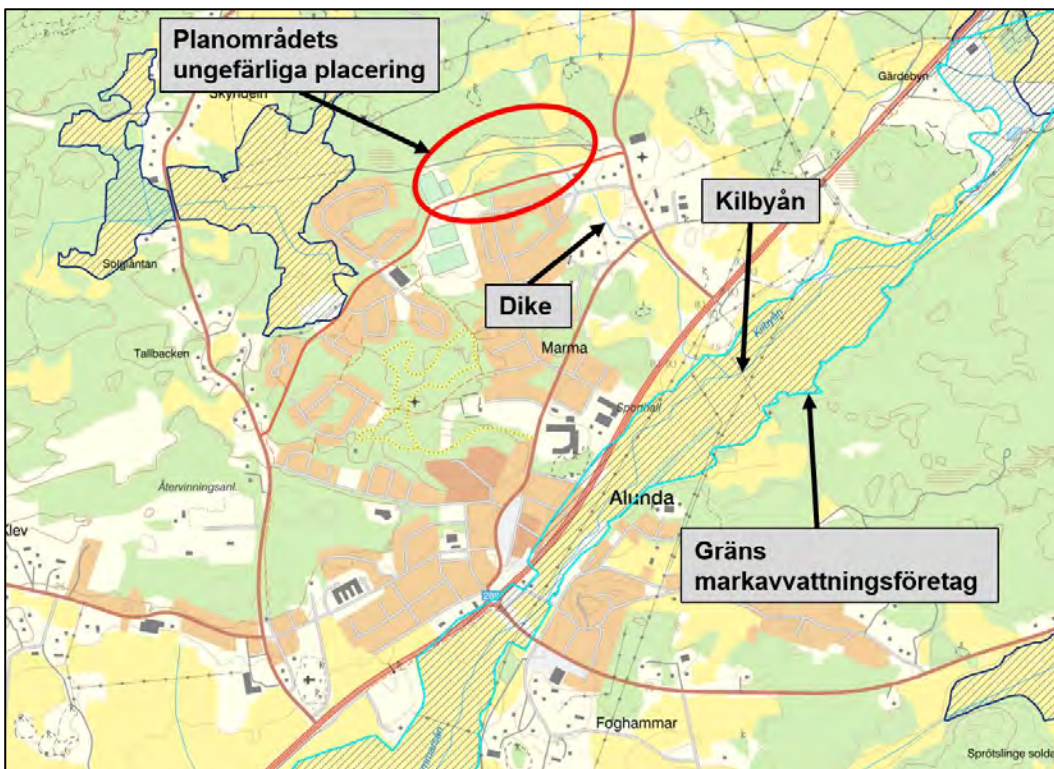
Figur 4. Jordartskarta för planområdet samt omkringliggande område (SGU, 2023)

2.4 Grundvatten

Enligt geotekniskt PM bedöms grundvattennivån inom planområdet i allmänhet ligga mellan 1 och 2 meter under markytan. Bedömningen är gjord utifrån en mätning samt iakttagelser i fält. Det har dock noterats en fri vattenyta vid ett flertal lågpunkter inom skogen (Bjering, 2016). Planområdet berörs inte av något vattenskyddsområde.

2.5 Markavvattningsföretag

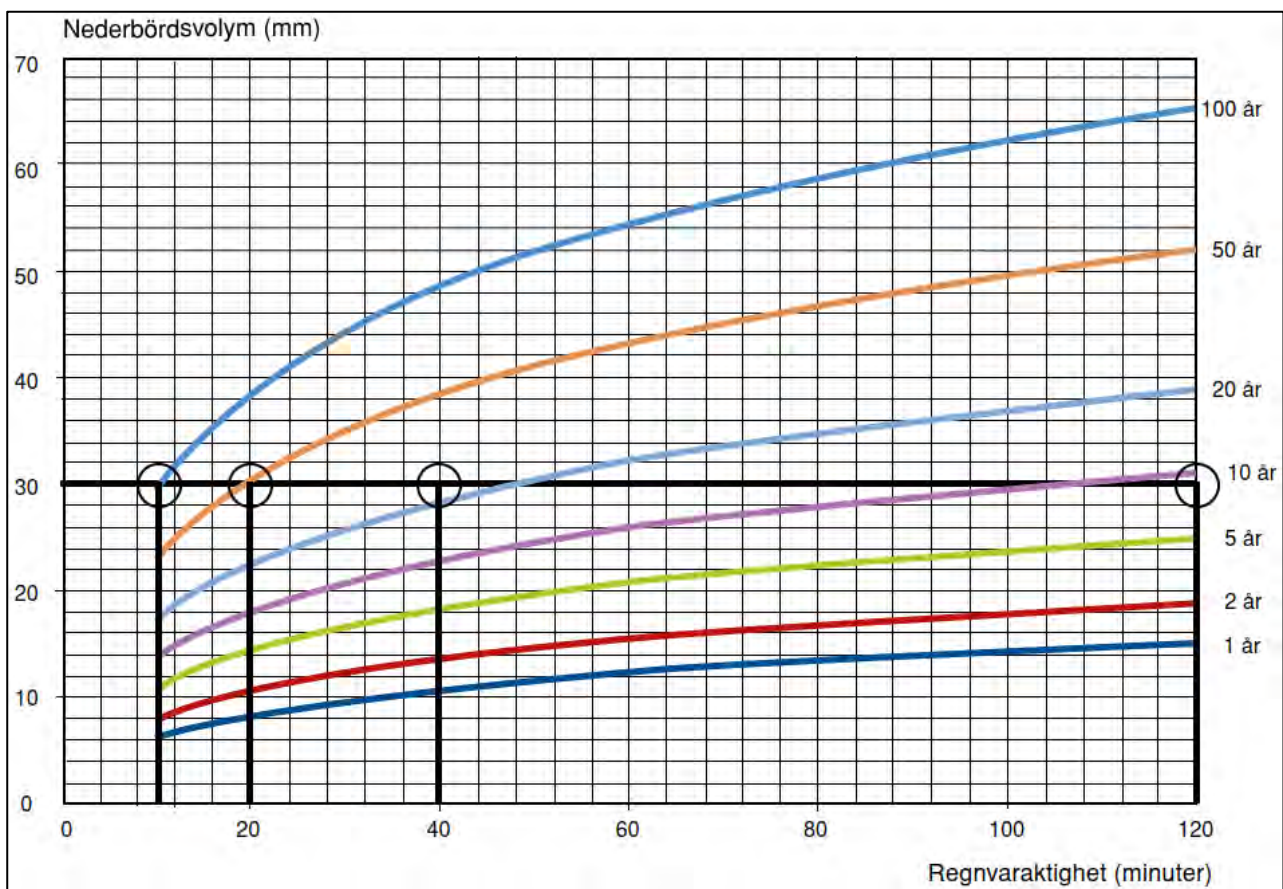
Söder om planområdet finns markavvattningsföretaget Övre Olandsån, som bland annat innefattar Kilbyån, se figur 5. Diket inom planområdet mynnar ut i Kilbyån och markavvattningsföretaget har utifrån den tidigare dagvattenutredningen (Sweco, 2016) uttryckt oro kring ökade flöden från planområdet till Kilbyån.

Figur 5. Karta över planområdet samt omkringliggande områden tillsammans med närliggande markavvattningsföretag

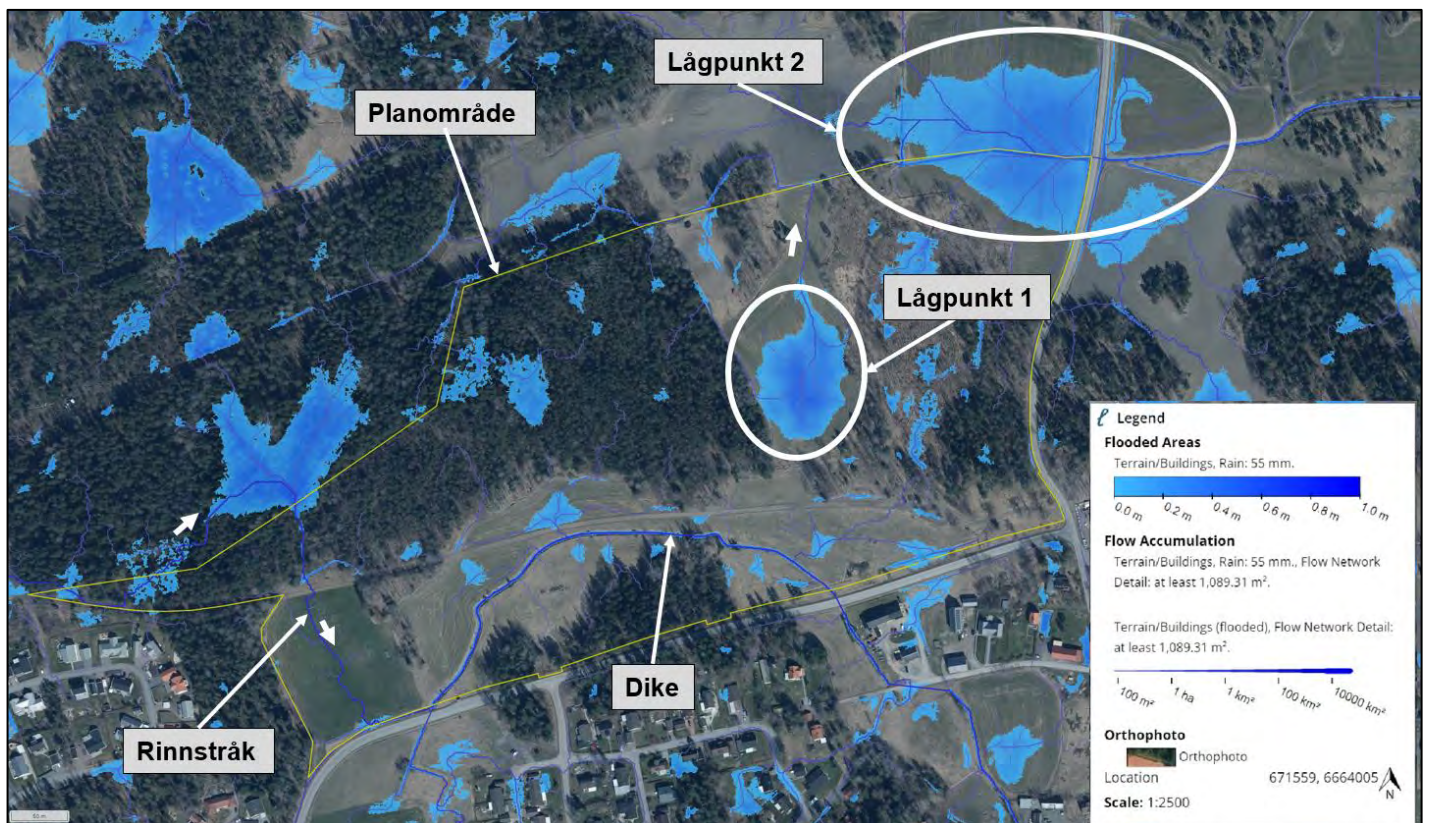
2.6 Lågpunkter och instängda områden

Med hjälp av Scalgo Live har befintliga lågpunkter och rinnstråk vid ett skyfall studerats. Scalgo Live är ett verktyg för lågpunktskartering som utgår från lantmäteriets markhöjdmodell från 2021 och visar stående vatten och rinnstråk vid regnets slut. Scalgo Live tar hänsyn till lågpunkternas volym vilket skiljer sig från bland annat länsstyrelsens lågpunktskartering. Volymen för ett regn varierar både med varaktigheten och återkomsttiden se jämförelse utifrån Svenskt Vattens P104 i figur 6. I analysen har en varaktighet på 30 minuter valts och ett 100-års regn med denna varaktighet är 45 mm. Med en klimatfaktor på 1,25 blir denna mängd 55 mm och det är detta regn som har används i analysen.

Figur 6. Nederbördsvolym som funktion av varaktighet och återkomsttid (Svenskt Vatten, 2016)

I figur 7 redovisas stående vatten och rinnstråk inom planområdet samt närliggande områden vid 55 mm regn, vilket motsvarar schablonvärdet för ett 100-årsregn inklusive en klimatfaktor på 1,25. Resultatet visar att det idag ansamlas vatten vid två stora lågpunkter inom och delvis inom planområdet, lågpunkt 1 och 2 i. När lågpunkt 1 fylls upp breddas den till lågpunkt 2. Inom planområdet finns även några mindre lågpunkter samt ett större rinnstråk i planområdets västra del där vatten avrinner från en lågpunkt norr om planområdet till diket inom planområdet.

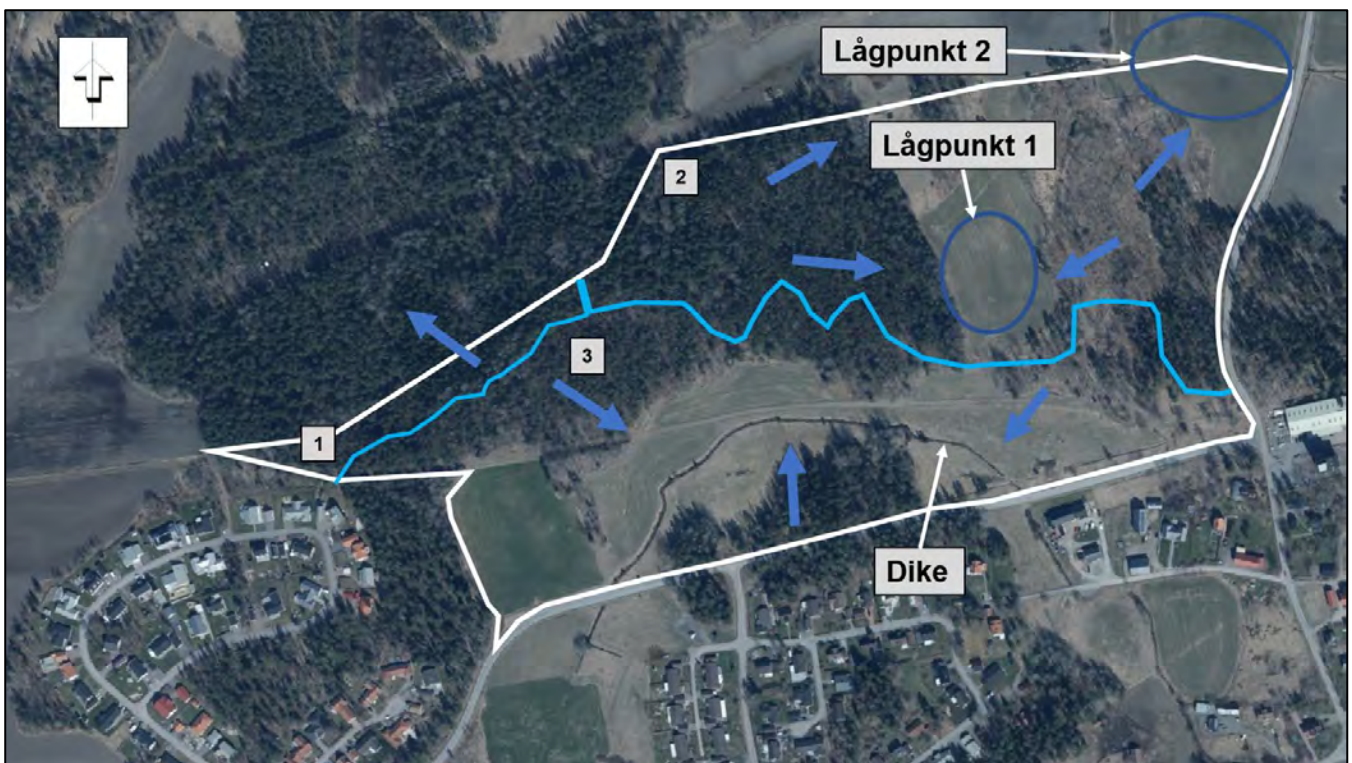
Figur 7. Stående vatten samt rinnstråk vid 55 mm nederbörd framtaget med hjälp av Scalgo Live

3 Befintlig dagvattenhantering

3.1 Avrinningsområden och inventering

Planområdet består idag till största del av grönytor och vid normala regn infiltreras dagvatten ner i marken samt tas upp av växtlighet. Vid kraftiga regn avrinner dagvattnet till lågpunkter inom och utanför planområdet. Höjderna varierar mellan 23 och 19 m.ö.h. Övergripande bild av ytvrinning inom planområdet redovisas i figur 8 och i bilaga 1 redovisas befintligt höjdsättning och avrinning mer detaljerat.

Planområdet kan delas in i tre avrinningsområden. Inom avrinningsområde 1 avrinner dagvattnet vidare till en lågpunkt utanför planområdet. Den kan eventuellt finnas jordbruksdränering inom lågpunkten som kan påverka flödet in och ut från planområdet. Inom avrinningsområde 2 avrinner dagvattnet till två olika lågpunkter. Om lågpunkt 1 fylls upp breddas det vidare till lågpunkt 2. Lågpunkten sträcker sig även öster om vägen som ligger längs planområdet via ett dike och eventuell jordbruksdränering. Inom avrinningsområde 3 avrinner dagvattnet till ett dike och sedan vidare söderut till Kilbyån. Det finns inga befintliga dagvattenledningar inom planområdet.

Figur 8. Områdesbild med ytvrinning för dagvatten, pilarna motsvarar vattnets flödesriktning

För att få en bättre bild av planområdet och dess avrinning genomfördes en inventering i fält 2023-01-10. Planområdet består av ängsmark och skogsmark, genom området går en grusad gångväg se figur 9.

Figur 9. Ängsmark och skogsmark inom planområdet samt befintlig gångväg

I södra delen av planområdet går ett dike som avleder dagvattnet vidare till Kilbyån. Diket går under Korsängsvägen via vägtrummor med en diameter på ca 1000 mm, se figur 10.

Figur 10. Befintligt dike i planområdes södra del

I planområdets södra del finns det framtaget ett förslag på att en dagvattendamm ska anläggas enligt plankartan. Vid platsbesöket identifierades stående vatten på denna yta, se figur 11.

Figur 11. Planerad yta för framtida dagvattendamm

3.2 Befintliga dagvattenflöden

Beräkning av befintliga dagvattenflöden från planområdet har genomförts med rationella metoden enligt Svenskt Vattens publikationer P110, med följande formel:

$$Q = A \cdot \varphi \cdot i \text{ [l/s]}$$

A = Avrinningsområdets totala yta [ha]

φ = Avrinningskoefficient [–]

i = Dimensionerad regnintensitet [$\text{l}/(\text{s ha})$]

Den yta som bidrar till avrinning kallas reducerad area och beräknas genom att en avrinningskoefficient multipliceras med den totala arean. Rinntiden har beräknats till 59 minuter för avrinningsområde 2 och 37 min för avrinningsområde 3. För avrinningsområde 1 har en rinntid på 10 minuter valts. Befintliga dagvattenflöden har beräknats separat för varje avrinningsområden som redovisas i figur 8. Beräknade befintliga dagvattenflöden, markanvändning och valda avrinningskoefficienter redovisas i tabell 2.

Tabell 2. Befintliga dagvattenflöden

Markanvändning	Area [ha]	φ	Red area [ha]	Q _{2-årsregn} [l/s]	Q _{10-årsregn} [l/s]
Avrinningsområde 1					
Jordbruksmark	-	0,1	-	-	-
Skogsmark	0,86	0,1	0,08	11	20
Ängsmark	-	0,1	-	-	-
Totalt	0,86		0,08	11	20
Avrinningsområde 2					
Jordbruksmark	3,6	0,1	0,36	15	36
Skogsmark	7,5	0,1	0,75	32	54
Ängsmark	-	0,1	-	-	-
Totalt	11,1		1,1	47	90
Avrinningsområde 3					
Jordbruksmark	4,5	0,1	0,45	27	45
Skogsmark	5,0	0,1	0,50	30	50
Ängsmark	3,0	0,1	0,30	18	29
Totalt	12,5		1,25	75	124
Totalt för hela planområdet:	24,5		2,4	133	234

3.3 Befintlig föroreningsbelastning

Befintliga föroreningskoncentrationer och föroreningsmängder i dagvattnet har beräknats med hjälp av verktyget StormTac. I StormTac används schablonvärden för koncentrationer av olika föroreningar och hur stor del av nederbörden som lämnar området i form av direkt avrinning. Schablonvärdena är baserade på markanvändningstyp och är framtagna i första hand med hjälp av serier med flödesproportionell provtagning, i vissa fall används dock även enskilda provtagningar. Markanvändningstyperna som har använts vid beräkningarna är skogsmark, jordbruksmark och ängsmark enligt tabell 2. Schablonhalterna innefattar stora osäkerheter och de beräknade föroreningsmängderna och koncentrationerna bör endast ses som en fingervisning över förväntad föroreningsbelastning i dagvattnet. Beräknade befintliga föroreningsmängder och föroreningskoncentrationer redovisas i tabell 3.

Tabell 3. Beräknade befintliga föroreningsmängder och föroreningskoncentrationer

Ämne	Föroreningsmängder befintlig situation [kg/år]	Föroreningskoncentrationer befintlig situation [µg/l]
P	1,9	60
N	44	1400
Pb	0,15	5,0
Cu	0,26	8,4
Zn	0,84	27
Cd	0,0080	0,26
Cr	0,070	2,3
Ni	0,073	2,3
Hg	0,00020	0,0065
SS	1000	33 000
Oil	3,8	120
BaP	0,0002	0,0052
PBDB 47	0,0000038	0,00012
PBDB 99	0,0000046	0,00015
PBDB 209	0,00047	0,015

I tabell 4 redovisas absoluta osäkerheter för beräknade av föroreningskoncentrationer i StormTac.

Tabell 4. Absoluta osäkerheter för beräkningar av föroreningskoncentrationer för varje delområde hämtat från StormTac

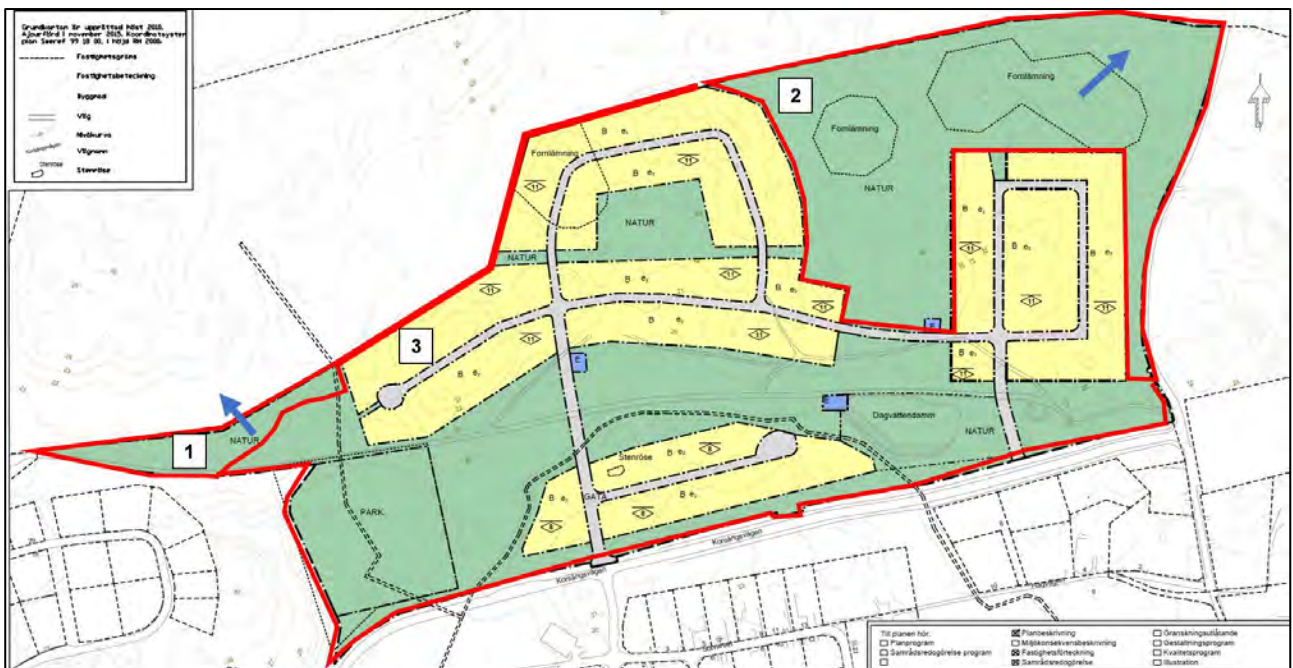
Ämne	Absolut osäkerhet avrinningsområde 1 (+/-) [µg/l]	Absolut osäkerhet avrinningsområde 2 (+/-) [µg/l]	Absolut osäkerhet avrinningsområde 3 (+/-) [µg/l]
P	4,8	13	21
N	55	210	400
Pb	1,0	2,0	2,4
Cu	0,72	2,3	2,9
Zn	6,9	9,8	9,4
Cd	0,030	0,10	0,13
Cr	1,1	1,3	1,1
Ni	0,98	1,2	0,99
Hg	0,0028	0,0028	0,0026
SS	3600	9200	13 000
Oil	36	48	52
BaP	0,0021	0,0021	0,0021
PBDB 47	0,000083	0,000083	0,000083
PBDB 99	0,00010	0,00010	0,00010
PBDB 209	0,010	0,010	0,010

4 Föreslagen dagvattenhantering

Föreliggande exploateringsförslag leder till förändrade dagvattenflöden och ett förändrat föroreningsinnehåll i dagvattnet. I framtiden väntas även klimatförändringar leda till förändrade dagvattenflöden, varför det också bör beaktas vid dimensionering av framtida dagvattensystem. Nedan följer förslag till en hållbar dagvattenhantering med hänsyn till de framtida förutsättningarna.

4.1 Framtida dagvattenflöden

I och med den framtida exploateringen kommer höjdsättningen och markanvändningen ändras inom planområdet. Dagvatten från kvartermarken kommer behöva avledas till en dagvattenanläggning för rening och fördröjning. Detta medför att avrinningsområden inom planområdet kommer ändras, se figur 12 där framtida avrinningsområden redovisas inom röd markering. Storleken på avrinningsområdena 1 och 2 som avrinner till lågpunkter utanför planområdet kommer minska medan avrinningsområde 3 som avrinner till det befintliga diket kommer öka.

Figur 12. Plankarta tillsammans med framtida avrinningsområden som redovisas med röd markering

Framtida dagvattenflöden för ett 2-årsregn samt 10-årsregn har beräknats med rationella metoden. En klimatkoefficient på 1,25 har inkluderats för att anpassa beräkningar till förväntad ökad nederbördsintensitet på grund av framtida klimatförändringar. Dagvattenflödet har beräknats separat för varje avrinningsområde som redovisas i figur 12. Rinntiden för avrinningsområde 1 och 3 har valts till 10 minuter och för avrinningsområde 2 har rinntiden beräknats till 59 min. Beräknade dagvattenflöden vid ett 2-årsregn samt 10-årsregn tillsammans med framtida markanvändning och valda avrinningskoefficienter redovisas i tabell 5. Beräkningarna visar att det totala flödet från planområdet förväntas öka från 234 l/s till 1648 l/s vid ett 10-årsregn

Tabell 5. Framtida dagvattenflöden

Markanvändning	Area [ha]	ϕ	Red area [ha]	Q _{2-årsregn} [l/s]	Q _{10-årsregn} [l/s]
Avrinningsområde 1					
Gata	-	0,8	-	-	-
Bostadsområde	-	0,35	-	-	-
Parkmark	0,56	0,1	0,06	9	16
Totalt	0,56		0,06	9	16
Avrinningsområde 2					
Gata	-	0,8	-	-	-
Bostadsområde	-	0,35	-	-	-
Parkmark	5,7	0,1	0,6	31	51
Totalt	5,7		0,6	31	51
Avrinningsområde 3					
Gata	2,2	0,8	1,7	290	493
Bostadsområde	8,6	0,35	3,0	503	856
Parkmark	8,1	0,1	0,8	136	232
Totalt	19		5,5	929	1581
Totalt för hela planområdet:	25		6,2	969	1648

4.2 Erforderlig fördröjningsvolym

Dagvattnet inom planområdet beräknas öka i framtiden på grund av att grönområden ersätts med hårdgjorda ytor samt på grund av kraftigare nederbörd till följd av klimatförändringar. Beräknad erforderlig fördröjningsvolym vid ett 10-årsregn med tillåten avtappning motsvarande befintligt flöde vid ett 10-årsregn redovisas i tabell 6. För avrinningsområdena som avrinner till lågpunkter utanför planområdet (avrinningsområde 1 och 2) finns det inget behov av att fördröja dagvatten. Detta beror på att avrinningsområdena kommer i framtiden minska i storlek och att marken kommer fortsätta bestå av grönytor. Avrinningsområdet och flödet till det befintliga diket kommer med exploateringen emellertid att öka och grönytor kommer ersättas av hårdgjorda ytor. För att flödet inte ska öka vid ett 10-årsregn behöver 1288 m³ dagvatten fördröjas.

Tabell 6. Beräknad erforderlig fördröjningsvolym

Avrinningsområde	Tillåten avtappning [l/s]	Fördröjningsvolym 10-årsregn [m ³]
1	20	0
2	90	0
3	124	1288
Totalt		1288

4.3 Framtida dagvattenföroreningar utan rening

Dagvattenföroreningar för planområdets samtliga delområden har beräknats för framtida situation utan rening med verktyget StormTac. I StormTac har bostadsområdet kategoriserats som villaområde exklusive väg och gatan som lokalgata med kantsten. Grönytor har kategoriserats som parkmark. I tabell 7 redovisas beräknade föroreningsmängder och föroreningskoncentrationer för befintlig situation och framtida situation utan rening. De föroreningar som beräknas öka är gråmarkerade. Beräkningarna visar att mängder och koncentrationer förväntas öka för samtliga föroreningar med undantag för koncentrationen av kväve och PBDB 209.

Tabell 7. Beräknade befintliga och framtida föroreningsmängder och föroreningskoncentrationer i dagvattnet från planområdet utan rening

Ämne	Föroreningsmängder befintlig situation [kg/år]	Föroreningsmängder framtida situation [kg/år]	Föroreningskoncentrationer befintlig situation [µg/l]	Föroreningskoncentrationer framtida situation [µg/l]
P	1,9	7,5	60	150
N	44	73	1400	1400
Pb	0,15	0,41	5,0	8,1
Cu	0,26	0,78	8,4	15
Zn	0,84	2,6	27	50
Cd	0,0080	0,018	0,26	0,35
Cr	0,070	0,29	2,3	5,6
Ni	0,073	0,24	2,3	4,8
Hg	0,00020	0,0013	0,0065	0,026
SS	1000	2200	33 000	44 000
Oil	3,8	24	120	460
BaP	0,0002	0,003	0,0052	0,051
PBDB 47	0,0000038	0,0000079	0,00012	0,00015
PBDB 99	0,0000046	0,0000098	0,00015	0,00019
PBDB 209	0,00047	0,00077	0,015	0,015

Ökningen av föroreningar beror på att grönytor bebyggs. Eftersom planområdet idag till allra största del består av grönytor är det svårt att för planerad situation rena dagvattnet till samma låga koncentrationer och mängder.

4.4 Principlösningar för dagvattenhantering

Dagvattnet inom planområden föreslås renas och fördröjas i svackdiken och en dagvattendamm. I detta avsnitt beskrivs lösningen närmare och i bilaga 2 redovisas förslag på placering av dagvattendammen.

4.4.1 Dagvattendamm

Fördröjningsdammar är en bra för behandling av stora vattenvolymer med dagvatten och har en god reningsgrad om korrekt konstruerad och underhållen. Dammen kan anläggas som en del av parkytor, se figur 13. Genom att förse anläggningen med strypt eller reglerat utlopp kan det utgående flödet begränsas och resterande dagvatten magasineras i dammen. När avrinningen till dammen har minskat töms dammen successivt och rengörs på föroreningar genom olika processer.

Figur 13. Exempel på dagvattendamm i Trönninge i Varberg. Foto: Norconsult

Dammar fyller en viktig funktion för rening av dagvatten genom att partikelbundna föroreningar tillåts sedimentera. Ungefär 90 % av den årliga föroreningsavskiljningen/sedimenteringen sker mellan regntillfällen då dammvolumens uppehållstid inte påverkas av större in- och utloppsflöden. Ett nyckeltal för optimal storlek på dammar ur reningssynpunkt är att den ytmässigt ska utgöra minst 1,5 % – 2,5 % av avrinningsområdets reducerade area. Optimal avskiljningskapacitet, omkring 80 % för metaller och närsalter, uppnås då dammens specifika yta uppgår till 250 m²/ha (Pettersson, 1999).

Fördelar med fördröjningsdammar är att man effektivt kan ta hand om stora mängder dagvatten samtidigt som de kan ha god reningseffekt. Dammen kan också leverera ekosystemtjänster även om dess huvudsakliga uppgift är att rena. En nackdel är att de kräver stort utrymme. Dessutom måste skötsel i form av till exempelvis

gräsklippning och bortröjning av vegetation genomförs regelbundet för att inte få oönskad vegetationsutbredning. Dagvattendammar måste även tömmas på sediment med viss intervall, vanligen mellan 10–20 år. I Sverige med vårt vinterklimat kan också isen och saltet på vägarna påverka reningseffekten men enligt en studie av Roseen et al (2009) är påverkan marginell.

4.4.2 Svackdike

Med svackdike avses ett brett vegetationsklätt dike med svag släntlutning och ett exempel kan ses i figur 14. Dikena är beklädda med vattentåligt gräs eller våtmarksväxter och karaktäriseras av en stor bredd och en svag längsgående lutning.

Svackdiken bör enligt svenskt vatten ha en släntlutning på 1:4 eller flackare med hänsyn till skötsel samt lekande barn. Bottenbredden ska vara minst 0,5 m (Svenskt Vatten, 2013).

Figur 14. Exempel på svackdike i Gyllins trädgård, Malmö (Foto: Norconsult)

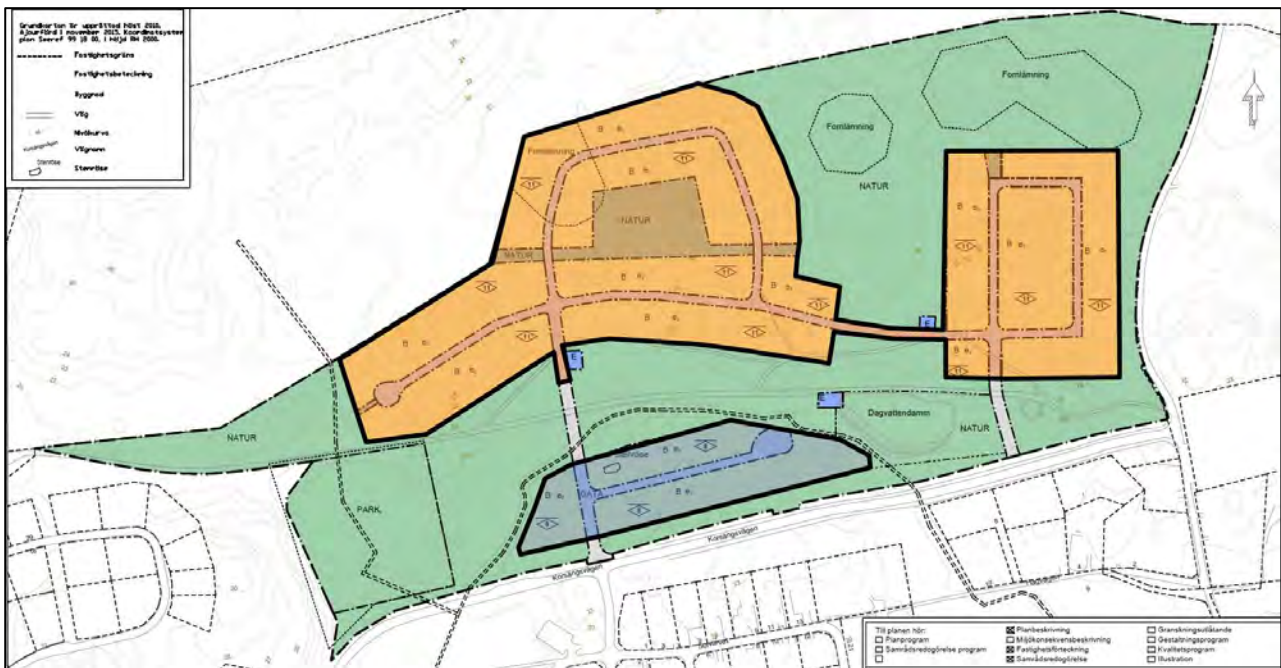
Ett svackdike skall inte beaktas som ett komplett reningssystem. Däremot är det en metod som är effektiv mot rening av kväve och även upp till 20 % av metaller. Det går inte heller att säkerhetsställa en konstant hög reningseffekt och gräset behöver klippas kontinuerligt för att kunna behålla flödet.

Eftersom svackdikena i princip är självgödslande på grund av alla näringsämnen som kommer med dagvattnet så krävs ingen ytterligare gödsling. För det kalla klimatet vi har i Sverige, är svackdiken ett utmärkt område för snölagring och omhändertagande av smältvatten. Däremot måste det kontrolleras att det inte bildats någon is kring inlopp, utlopp samt ledningar.

4.5 Föreslaget dagvattensystem

Enligt det tidigare framtagna dagvatten-PM föreslogs en översilningsyta för fördröjning av dagvatten. Denna lösning bedöms inte tillföra tillräckligt bra rening av dagvattnet.

Dagvattnet från kvartersmark och gator i planområdets norra del, det orangea området i figur 15 föreslås avledas till en dagvattendamm via svackdiken. Dagvatten från dagvattendammen föreslås sedan avledas vidare till det befintliga diket. Dagvatten från kvarteret i planområdet södra del, det blåa området i figur 15 föreslås renas i svackdiken och sen avledas till det befintliga diket. Dagvatten från grönytor bedöms inte behöva renas eller fördröjas utan bör som idag infiltreras ner i marken samt tas upp av växtlighet. Förslag på placering av dagvattendamm och svackdiken redovisas i bilaga 2. Idag går det en teleledning igenom den yta som föreslås för dagvattendammen. Vid anläggning av en dagvattendamm kommer teleledningen behöva dras om och detta kommer kräva samordning med Skanova.

Figur 15. Plankarta med indelning av områden utifrån föreslagna dagvattenanläggningar. Dagvatten från det orangea området föreslås renas och fördröja i svackdiken och dagvattendamm. Dagvatten från det blåa området föreslås renas och fördröjas i svackdiken.

Förslag på dimensionering för dagvattendammen redovisas i tabell 8. Arealen på den permanenta vattenspegeln motsvarar 2,5 % av avrinningsområdets reducerade area. För att kunna omhänderta den erforderliga fördröjningsvolymen för planområdet som har beräknats till 1288 m³ för ett 10-årsregn behöver vattennivån kunna stiga med ca 1 m. Dammens totala djup beräknas då bli 1,8 m. Dagvattendammens släntlutning har valts till 1:3. I bilaga 2 redovisas dammens utbredning och förslag på placering. Dammens utformning och placering är endast schematiskt, en dagvattendamm består ofta av flera delar med varierande djup.

Tabell 8. Förslag på dimensioner på dagvattendamm

	Area [m ²]	Djup [m]	Längd [m]	Bredd [m]	Volym [m ³]
Permanent vattenspegel	1390	0,8	72	24	804
Vid ett 10-årsregn	1900	1,8	75	30	2167

Förslag på dimensioner på svackdikena redovisas i tabell 9 och förslag på placering redovisas i bilaga 2. I svackdikena kommer dagvattnet renas men dikena kommer även kunna ha en fördröjande effekt. Exakt dimensioner och placering på dikena kan bestäms i ett senare skede. Vid platsbrist kan vanliga gräsdike anläggas i stället för svackdiken. Släntlutningen i vanliga diken är brantare och på så sätt kan diken anläggas med en mindre bredd. Diken kan även anläggas med ett underliggande lager av makadam. Den öppna delen av diket blir då grundare och inte lika bred men dagvatten kommer kunna fördröjas och renas i det underliggande makadamlagret. Enligt StormTac har makadamdiken en högre reningseffekt än öppna gräsdiken. Om val av dike ändras behöver reningseffekten säkerställas.

Tabell 9. Förslag på dimensioner på svackdiken

Område	Bottenbredd [m]	Djup [m]	Släntlutning [-]	Total bredd [m]	Längd [m]	Volym [m ³]
Orange	0,5	0,5	1:4	4,5	1235	1543
Blå	0,5	0,5	1:4	4,5	207	259

I detta skede har avledningen av dagvatten endast föreslagits ske via diken längs gatorna. Beroende på hur kvarteren utformas kan dagvattenanledningar behöva anläggas i gatan för att leda bort vatten från husdräneringen.

4.5.1 Påverkan på diket inom markavvattningsföretaget Övre Olandsån

Genom att dimensionera dagvattendammen så att den kan fördröja den erforderliga fördröjningsvolymen 1288 m³ kommer utflödet från dammen kunna strypas så att flödet inte ökar vid ett 10-årsregn i jämförelse med befintlig situation. Flödet vid ett 10-årsregn kommer i och med det inte öka till Kilbyån som ligger inom markavvattningsföretaget Övre Olandsån. Om det önskas fördröjning av regn med en kortare återkomsttid kan utflödet och dagvattendammens dimensioner anpassas så att flödet stryps även vid mindre regn. Då kan flödet till Kilbyån minska även vid mindre regn.

I och med exploateringen kommer medelflödet till Kilbyån öka något, ökningen bedöms emellertid vara relativt liten. Bedömningen har gjorts genom att förändringar i hårdgörningsgrad för diket avrinningsområde har

studerats. Det befintliga och framtida avrinningsområdet till punkten där diket som går inom planområdet mynnar ut i Kilbyån har tagits fram med hjälp av Scalgo Live. Befintligt avrinningsområdets totala area är 307 ha idag, efter exploateringen beräknas avrinningsområdet öka till 313 ha. Den sammanvävda avrinningskoefficienten för avrinningsområdet beräknas öka från 0,12 till 0,13. Ökningen bedöms som liten.

4.6 Framtida dagvattenföroreningar med rening

Dagvattenföroreningar i dagvattnet från planområdet har beräknats för befintlig situation samt för framtida situation med rening i dagvattendamm samt svackdiken med hjälp av verktyget StormTac. Vilka ytor som renas i de olika anläggningarna redovisas i figur 15. I tabell 10 redovisas befintliga föroreningsmängder samt framtida föroreningsmängder efter rening. De mängder som beräknas öka är gråmarkerade. Beräkningarna visar att mängderna förväntas öka för fosfor, koppar, krom, nickel, kvicksilver och olja. För övriga föroreningar beräknas mängderna minska.

Tabell 10. Beräknade föroreningsmängder i dagvattnet från planområdet för befintlig situation samt framtida situation med rening i dagvattendamm och svackdiken

Ämne	Befintlig mängd [kg/år]	Framtida mängd efter rening i svackdiken och dagvattendamm [kg/år]	Förändring [%]
P	1,9	3,7	+95
N	44	42	-4
Pb	0,15	0,13	-13
Cu	0,26	0,29	+11
Zn	0,84	0,68	-19
Cd	0,0080	0,0056	-30
Cr	0,070	0,074	+6
Ni	0,073	0,076	+4
Hg	0,00020	0,00075	+274
SS	1000	610	-39
Olja	3,8	4,1	+8
BaP	0,0002	0,0003	+50
PBDB 47	0,0000038	0,0000037	-3
PBDB 99	0,0000046	0,0000045	-2
PBDB 209	0,00047	0,00040	-15

I tabell 11 redovisas befintliga föroreningskoncentrationer samt framtida föroreningskoncentrationer efter rening i dagvattendamm samt svackdiken. De koncentrationer som beräknas öka är gråmarkerade. Beräkningarna visar att koncentrationerna förväntas minska för samtliga föroreningar med undantag för fosfor, kvicksilver och Bens(a)pyren.

Tabell 11. Beräknade föroreningskoncentrationer i dagvattnet från planområdet samt uppströms områden för befintlig situation samt framtida situation med rening i dagvattendamm

Ämne	Befintliga koncentrationer [µg/l]	Framtida koncentrationer efter rening i svackdiken och dagvattendamm [µg/l]	Förändring [%]
P	60	72	+20
N	1400	820	-41
Pb	5,0	2,5	-50
Cu	8,4	5,6	-33
Zn	27	13	-52
Cd	0,26	0,11	-58
Cr	2,3	1,4	-39
Ni	2,3	1,5	-35
Hg	0,0065	0,015	+130
SS	33 000	12 000	-63
Olja	120	79	-34
BaP	0,0052	0,0061	+17
PBDB 47	0,00012	0,000071	-41
PBDB 99	0,00015	0,000088	-41
PBDB 209	0,015	0,0078	-48

I tabell 12 redovisas osäkerheter för beräkningarna av föroreningshalter efter rening genomfört i StormTac. Osäkerheterna redovisas separat för halterna i dagvattnet som inte renas, renas i svackdiken och dagvatten som renas i både svackdiken och dagvattendamm.

Tabell 12. Absoluta osäkerheter för beräkningar av föroreningskoncentrationer inklusive rening för varje delområde hämtat från StormTac

Ämne	Absolut osäkerhet område utan rening (+/-) [µg/l]	Absolut osäkerhet område med rening i svackdiken (+/-) [µg/l]	Absolut osäkerhet för område med rening i svackdiken samt dagvattendamm (+/-) [µg/l]
P	34	99	53
N	510	260	240
Pb	0,17	0,79	0,50
Cu	0,25	2,7	1,8
Zn	4,9	7,0	3,2
Cd	0,033	0,064	0,029
Cr	0,43	0,92	0,34
Ni	0,16	2,0	1,1
Hg	0,0057	0,013	0,0089
SS	7500	6900	3400
Oil	65	41	20
BaP	0,0018	0,0082	0,0055
PBDB 47	0,000083	0,00029	0,00023
PBDB 99	0,00010	0,00036	0,00028
PBDB 209	0,010	0,027	0,020

För att få en uppfattning om hur stor reningseffekt den föreslagna dagvattendammen bidrar med har även föroreningskoncentrationer och mängder beräknats då endast rening i svackdiken inkluderas. Resultatet redovisas i tabell 13. De mängder och halter som beräknas öka är gråmarkerade.

Tabell 13. Framtida mängder och halter föroreningar i dagvatten med rening i endast svackdiken

Ämne	Framtida mängd efter rening i endast svackdiken [kg/år]	Framtida halter efter rening i endast svackdiken [µg/l]
P	5,7	110
N	49	960
Pb	0,20	3,9
Cu	0,43	8,4
Zn	1,2	22
Cd	0,0095	0,18
Cr	0,14	2,7
Ni	0,13	2,5
Hg	0,0011	0,022
SS	1000	20 000
Olja	6,4	120
BaP	0,0010	0,020
PBDB 47	0,0000049	0,000096
PBDB 99	0,0000060	0,00012
PBDB 209	0,00051	0,0099

4.6.1 Påverkan på recipienten

Kilbyåns totala avrinningsområde har tagits fram med hjälp av Scalgo live och är ca 159 km² stort. Planområdets area är ca 24 ha stort och utgör ca 0,16 % av det totala avrinningsområdets. Därför bedöms planområdets påverkan på statusen i recipienten som liten.

Efter exploateringen inom planområdet beräknas koncentrationerna av fosfor att öka något medan halterna kväve beräknas att minska. Ökningen av fosforhalten bedöms dock inte orsaka någon otillåten försämring av statusen i recipienten eftersom planområdet utgör en så liten del recipientens totala avrinningsområde och för att ökningen av fosfor inte är anmärkningsvärt stor. Det finns emellertid inga mätvärden från recipienten redovisade i VISS och därför går det inte att veta hur nära gränsen till en sämre statusklass fosforhalten ligger. Risker för att tillskottet av fosfor från planområdet skulle resultera i att recipientens status försämras bedöms som mycket låg.

Recipientens kemiska status är *uppnår ej god* på grund av för höga halter av kvicksilver och polybromerade difenyletra (PBDB). Beräkningar för framtida föroreningar efter rening i dagvattendamm visar att koncentrationer av kvicksilver förväntas öka något medan koncentrationerna av PBDB beräknas minska. Koncentrationerna för kvicksilver underskrider även Havs- och vattenmyndighetens gränsvärden för god kemisk ytvattenstatus som för kvicksilver är 0,07 µg/l (Havs- och Vattenmyndigheten, 2019). Ökningen av kvicksilver bedöms därför inte som en otillåten försämring.

I tabell 14 sammanställs beräknade föroreningar, tillgänglig information för Kilbyån angående status och halter samt riktvärden för god kemisk och ekologisk status. Gränsvärden för MKN är hämtade från Havs- och vattenmyndighetens författningssamling, värdena motsvarar årsmedelvärde för samtliga föroreningar med undantag för PBDB där värdet motsvarar maximalt tillåten koncentration (Havs- och Vattenmyndigheten, 2019). I tabellen redovisas även för varje förorening en bedömning om framtida koncentrationer påverkar recipientens status eller möjlighet att uppnå MKN.

Tabell 14. Sammanställning av beräknade föroreningar tillsammans med riktvärden för dagvattenutsläpp, gränsvärden för god ekologisk och kemisk status samt information kring recipientens status och eventuella mätvärden

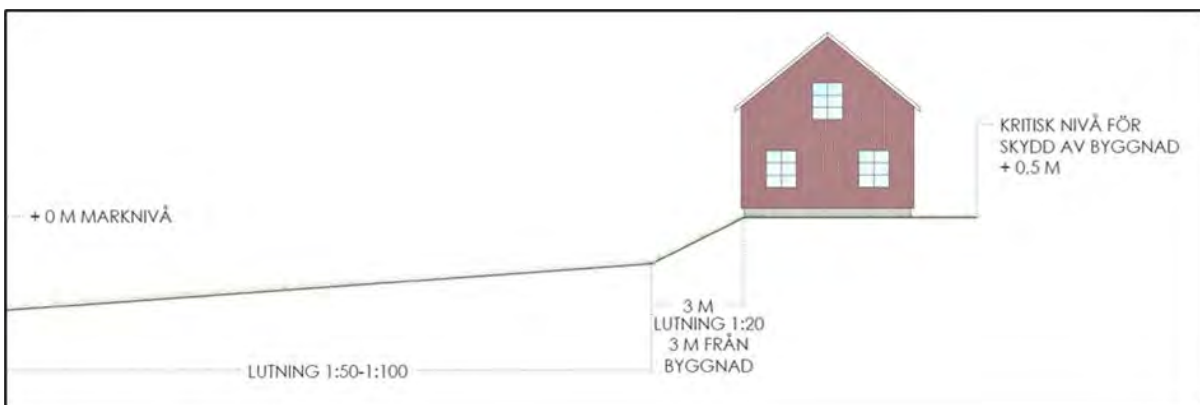
Ämne	Befintliga situation [µg/l]	Framtida situation med rening [µg/l]	Halter i recipient [µg/l]	Status recipient	Gränsvärden MKN [µg/l]	Otillåten försämring i recipient	Ävent- yrar MKN
P	60	72	Ej tillgängligt	Måttlig	-	Nej	Nej
N	1400	820	Ej tillgängligt	Ej klassad	-	Nej	Nej
Pb	5,0	2,5	Ej tillgängligt	Ej klassad	1,2	Nej	Nej
Cu	8,4	5,6	Ej tillgängligt	Ej klassad	0,5	Nej	Nej
Zn	27	13	Ej tillgängligt	Ej klassad	5,5	Nej	Nej
Cd	0,26	0,11	Ej tillgängligt	Ej klassad	0,15	Nej	Nej
Cr	2,3	1,4	Ej tillgängligt	Ej klassad	3,4	Nej	Nej
Ni	2,3	1,5	Ej tillgängligt	Ej klassad	4	Nej	Nej
Hg	0,0065	0,015	Ej tillgängligt	Uppnår ej god	0,07	Nej	Nej
SS	33 000	12 000	Ej tillgängligt	Ej klassad	-	Nej	Nej
Olja	120	79	Ej tillgängligt	Ej klassad	-	Nej	Nej
BaP	0,0052	0,0061	Ej tillgängligt	Ej klassad	-	Nej	Nej
PBDB 47	0,00012	0,000071	Ej tillgängligt	Uppnår ej god	0,14	Nej	Nej
PBDB 99	0,00015	0,000088	Ej tillgängligt	Uppnår ej god	0,14	Nej	Nej
PBDB 209	0,015	0,0078	Ej tillgängligt	Uppnår ej god	0,14	Nej	Nej

Det finns ingen klassning av särskilt förorenade ämnen eller mätvärden för recipienten vilket gör att det inte går att utreda påverkan på recipientens status och möjligheterna att följa MKN närmare. Genom att studera markanvändningen inom recipientens avrinningsområde bedöms det inte finnas något i markanvändningen som indikerar att recipienten skulle ha anmärkningsvärt stora problem med de ämnen, framför allt metaller, som är vanligt förekommande i dagvatten. Detta tillsammans med de generellt sett låga halterna ut från planområdet och planområdets lilla andel av recipientens hela avrinningsområde göra att exploateringen bedöms inte orsaka med en otillåten försämring. Exploateringen bedöms inte riskera att påverka recipientens möjlighet att uppnå MKN negativt.

Rening av dagvattnet från planområdet i svackdiken och dagvattendamm bedöms som stora åtgärder i förhållande till den planerade exploateringen och kommer generera god rening av dagvatten. Anläggandet av ytterligare reningsanläggningar inom planområdet bedöms som en felprioritering av resurser. För att förbättra recipientens status borde i stället resurser läggas på att rena dagvatten från mer förorenade områden inom recipientens avrinningsområde.

4.7 Höjdsättningar

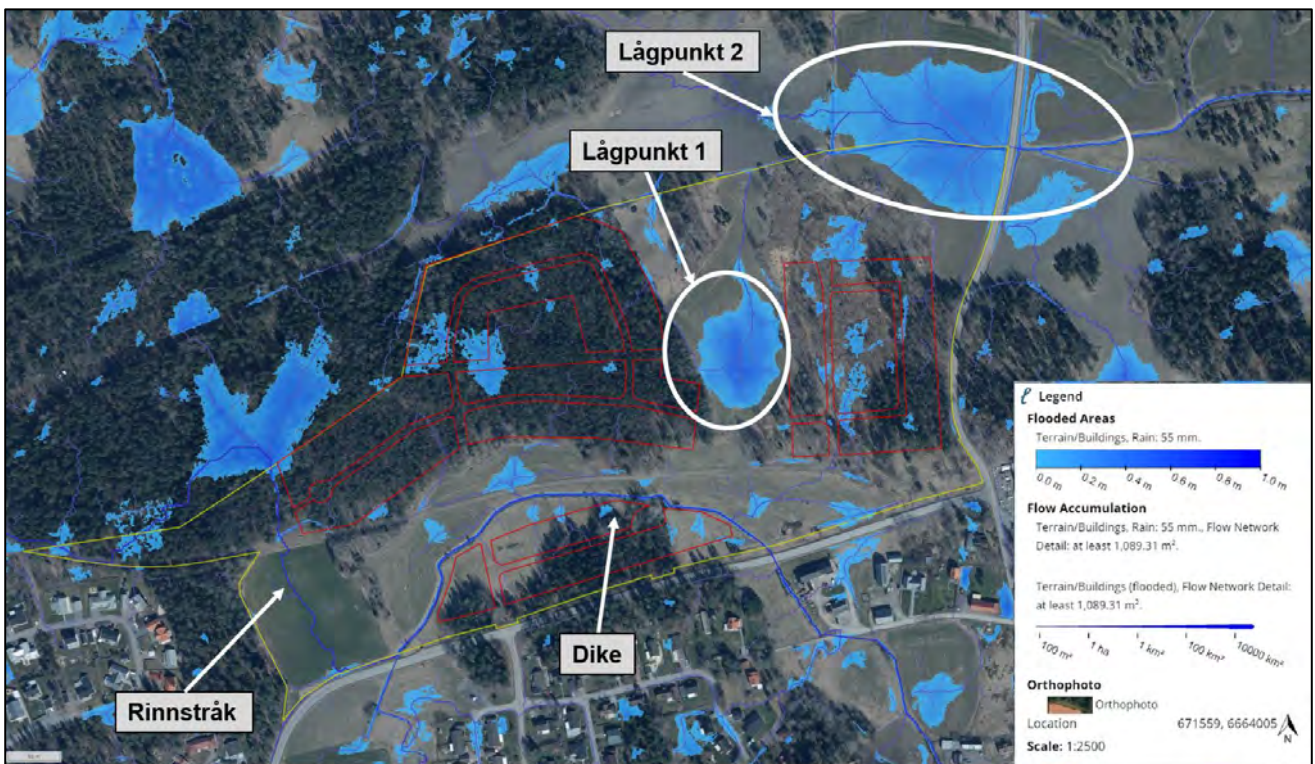
Området bör höjdsättas och utformas på ett sådant sätt att marköversvämning vid 100-årsregn inte skadar byggnader. Kvartersmark bör generellt höjdsättas till en nivå högre än anslutande gatemark för att en tillfredsställande avledning av yt- och dränvatten samt spillvatten ska kunna erhållas, figur 16. Lägsta golvnivå föreslås inte understiga 0,5 m över marknivån vid förbindelsepunkt för dagvatten, i enlighet med Svenskt Vattens publikation P105 (Svenskt Vatten, 2011). Om höjdsättningen utformas enligt ovan, så att gator i området alltid är belägna på lägre nivåer än kringliggande quartersmark, kan dagvatten avledas via gatorna om dagvattensystemets maxkapacitet skulle överskridas vid extrem nederbörd.

Figur 16. Princip för höjdsättning (Illustration: Norconsult)

4.8 Hantering av skyfall

I figur 17 redovisas stående vatten och rinnstråk för planområdet och närliggande områden vid 55 mm regn, vilket motsvarar schablonvärdet för ett 100-årsregn inklusive en klimatfaktor på 1,25 framtaget i Scalgo Live. Höjdsättningen motsvarar befintligt då ingen framtida höjdsättning fanns tillgänglig. I figuren redovisas även utbredningen av framtida kvartersmark inom röda markeringar. Marken vid lågpunkt 1 och 2 planeras i framtiden bevaras som grönområden och bedöms därför inte riskera att skada framtida byggnader. Det är emellertid viktigt att byggnader anläggs enligt höjdsättningen i avsnitt 4.7 och att befintliga rinnvägar till och från lågpunkterna bevaras. Befintligt rinnstråk i planområdet västra del kommer kunna bevaras då marken ska fortsätta bestå av en fotbollsplan. Det finns några mindre lågpunkter inom de områden som planeras att bebyggas. För att inte skada framtida bebyggelse eller försämra för nedströms områden bör kvarteren utformas så att vatten avrinner till grönytor inom planområdet, se bilaga 2 för föreslagen ytavrinning. Den framtida dagvattendammen kommer även kunna omhänderta en del vatten vid ett skyfall. Med en höjdsättning enligt avsnitt 4.7 och som bevarar naturliga rinnvägar bedöms risken att framtida bebyggelse ska skadas till följd av översvämningar som låg och exploateringen berömds inte förvärpa skyfallssituationen nedströms.

Figur 17. Stående vatten samt flödesstråk vid 55 mm nederbörd framtaget med hjälp av Scalgo Live, de röda områdena motsvarar framtida kvartersmark

5 Slutsats

Dagvattenutredningen har resulterat i följande slutsatser:

- Med hjälp av fördröjning i en dagvattendamm beräknas dagvattenflödet vid ett framtida 10-årsregn inte öka till det befintliga diket.
- Med hjälp av rening i svackdiken och dagvattendamm beräknas koncentrationer av samtliga beräknade föroreningar att minska med undantag för fosfor, kvicksilver och BaP.
- De generellt sett låga halterna ut från planområdet och planområdets lilla andel av recipientens hela avrinningsområde gör att exploateringen inte bedöms orsaka en otillåten försämring. Exploateringen bedöms inte heller äventyra möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna för recipienten.
- Genom en korrekt utförd höjdsättning av kvartersmarken bedöms risken för att framtida bebyggelse ska skadas vid ett skyfall som låg och skyfallssituationen nedströms bedöms inte påverkas negativt.

6 Litteraturförteckning

- Bjerking. (2016). *Projekterings PM Geoteknik - Del av Marma 1:67 Östhammars kommun Björnhålsskogen*.
- Havs- och Vattenmyndigheten. (2019). *Havs- och vattenmyndighetens författningar*.
- Pettersson. (1999). *Stormwater Ponds for Pollution Reduction*. Göteborg: Chalmers.
- Roseen, R., Ballesterio, T., Houle, J., Briggs, J., Avellaneda, P., & Fowler, G. (2009). *Seasonal Performance Variations for StormWater Management Systems in Cold Climate Conditions*.
- SGU. (den 08 06 2023). *JOrdarter 1:25000 - 1:100000*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jordarter-25-100.html>
- Stockholm läns landsting. (2009). *Förslag till riktvärden för dagvattenutsläpp*.
- Svenskt Vatten. (2013). *Utformning och dimensionering av anläggningar för rening och flödesutjämning av dagvatten*.
- Svenskt Vatten. (2016). *P110 Avledning av dag-, drän- och spillvatten*.
- Sweco. (2016). *Dagvattenutredning - Föroreningsberäkningar och flödesfördröjning för Björnhålsskogen, Östhammar*.
- VISS. (den 01 02 2023). *Kilbyån (Olandsån)*. Hämtat från <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA12711888>
- Östhammar kommun. (den 01 02 2023). *Kommunkartan Östhammar*. Hämtat från <https://karta.osthammar.se/spatialmap?>
- Östhammar kommun. (2021). *Detaljplan för Björnhålsskogen 2 - Plankarta*.
- Östhammar Kommun. (2021). *VA-policy - En del av Östhammars kommuns VA-plan*.

Granskningsutlåtande

Förslag till detaljplan för "Björnhålsskogen II", del av fastigheten
Marma 1:67
Östhammars kommun, Uppsala län

2025-08-08

Planförfarandet

Förslag till detaljplan för ”Björnhålsskogen II, del av MARMA 1:67 utgjorde underlag för en andra granskning under perioden 16 maj – 15 juni 2025. Detaljplanen hanteras med utökat förförande enligt Plan- och bygglagen (PBL) 2010:900.

Berörda enheter inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen har underrättats och beretts tillfälle att yttra sig under denna tid. Planhandlingarna har under granskningstiden varit tillgängliga kommunens hemsida. En medborgardialog för planförslaget hölls på biblioteket i Alunda den 2 juni mellan klockan 17:00 – 19:00. En kungörelse om medborgardialog och granskning publicerades i AnnonsNytt den 14 maj 2025.

I detta granskningsutlåtande redovisas de yttranden som inkommit under granskningstiden, samtliga yttranden sammanfattas och kommenteras. Här sammanfattas även vilka synpunkter som inte blivit tillgodosedda under planprocessen och vilka eventuella revideringar som sker i Planhandlingarna innan detaljplanen antas.

Sammanfattning

Lantmäteriet anser att de tillstånd som krävs innan en lantmåteriförrättning kan genomföras bör förtydligas, gärna under kapitel "fastighetsrättsliga frågor och konsekvenser". Vidare anser de även att konsekvenserna av ett markanvisningsavtal bör redovisas i planbeskrivningen, om kommunen har för avsikt att teckna ett sådant.

Lantmäteriet menar också att det bör kontrolleras om samfälligheten Östhammar Hammarby s:1 ligger inom kvartersmark.

I grundkartan saknas fastighetsbeteckning. Det är viktigt att fastighetsbeteckningarna redovisas för att göra det lätt för den som är berörd av planen att hitta respektive fastighet på plankartan och förstå konsekvenserna för berörda fastigheter. Angivelse om koordinatsystem i plan respektive höjd saknas.

Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att använda sig av förskjuten genomförandetid för att säkerställa att planen inte genomförs innan avloppsreningsverket i Alunda byggts ut. Länsstyrelsen bedömer att detaljplanen kan genomföras ur fornlämningssynpunkt. Angående lämning L1939:5221 behövs en arkeologisk förundersökning efter att en ansökan om ingrepp i fornlämning skickats in till Länsstyrelsen.

Östhammar vatten anser att det är viktigt att beskriva och motivera valet av verksamhetsområde samt att en systemhandling för planerade VA-arbeten är viktig att upprätta så tidigt som möjligt. Östhammar Vatten önskar ett förtydligande kring vilka anläggningar de utpekade E-områdena planeras för. De föreslår även en del redaktionella ändringar i planbeskrivningen.

Privatperson 1 motsätter sig de föreslagna byggplanerna i Björnhålsskogen och menar att där kommunen planerar att bygga finns det jättefin natur som nyttjas mycket av motionärer, hundägare,

hästägare och är hem åt massor av vilda djur. Privatperson 1 menar även att den fina grusvägen bakom fotbollsplanen används väldigt mycket och uttrycker en oro över att fotbollsplanen försvinner.

Privatperson 2 föreslår att ytterligare en infart/utfart anordnas för biltrafik i form av en cirkulationsplats mitt emot Solvarvet (där det i föreslagen plankarta anordnas en gång- och cykelväg). Detta skulle enligt privatperson 2 göra utfarten från Solvarvet säkrare, samt minska trafiktrycket på både Happstavägen och Marmavägen.

Privatperson 2 föreslår att en ordentlig gång- och cykelväg anordnas hela vägen från Marmavägen till Skyndelnvägen.

Inkomna yttranden med kommentarer

Totalt inkom åtta yttranden under granskningen.

Remissinstans	Ankomst- stämplat	Yttrande utan erinran	Yttrande med synpunkter	Sakägare enligt fastighetsfö- rteckning	Synpunkter som ej tillgodosetts
Myndigheter och grannkommuner					
1. Vård- och omsorgsnämnden Östhammar	2025-05-16	x			
2. Brandförsvaret	2025-05-21	x			
3. Lantmäteriet	2025-06-05		x		
4. Länsstyrelsen Uppsala Län	2025-06-13		x		
Föreningar, företag och organisationer					
5. Postnord	2025-05-16		x		
6. Östhammar vatten AB	2025-06-11		x		
Privatpersoner					
7. Privatperson 1	2025-05-19		x		
8. Privatperson 2	2025-06-12		x		

I detta dokument sammanfattas de inkomna yttranden och kommenteras. Samtliga originalyttranden hålls tillgängliga hos Samhällsbyggnadskontoret på Östhammars kommun.

Myndigheter och kommuner

1. Vård- och omsorgsnämnden Östhammar

Vård- och omsorgsnämnden har ingenting att erinra.

Kommentar: Plan- och byggenheten tackar för yttrandet.

2. Brandförsvaret

Brandförsvaret har inga synpunkter mot planförslaget och önskar ta del av laga kraft beslutet.

Kommentar: Plan- och byggenheten tackar för yttrandet.

3. Lantmäteriet

På plankartan finns det ett område för fornlämningar som kan bebyggas. Lantmäteriet påpekar att fastighetsbildningen inte får ske om fastighetsbildningsåtgärder motverkar naturvårdsföreskrifter eller andra särskilda bestämmelser för bebyggande eller användning av mark (3 kap. 2 § 2st fastighetsbildningslagen (1970:988)). Om ett särskilt tillstånd krävs för uppförande av en byggnad behöver ett sådant tillstånd ha beviljats innan en lantmäteriförrättning kan genomföras. Detta bör förtydligas på avsnitt för "Fastighetsrättsliga frågor och konsekvenser".

Såsom Lantmäteriet förstått har kommunen avsikten att använda markanvisningsavtal. Enligt 4 kap. 33 § 3 st. 2 men. PBL ska kommunen redovisa avtalens huvudsakliga innehåll liksom konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal i planbeskrivningen. Lantmäteriet konstaterar att redovisningen av innehållet i genomförandeaftalet förefaller vara utformad på ett tillräckligt tydligt sätt. Vid genomläsningen har dock inte någon redovisning av konsekvenserna (se ovan) hittats. Planbeskrivningen behöver därför kompletteras med sådana skrivningar.

Utifrån Lantmäteriets digitala karta verkar det finnas ett vattendrag på norra sidan av planområdet. Lantmäteriet undrar om strandskyddet fortfarande gäller och hur det kan påverka planens genomförande.

Utifrån Lantmäteriets digitala karta finns det en samfällighet: Östhammar Hammarby s:1 som avser diken, vägar, vattenområde. Del av samfälligheten ligger inom planområdet. Det bör kontrolleras om samfälligheten ligger inom kvartersmark.

I grundkartan saknas fastighetsbeteckning. Det är viktigt att fastighetsbeteckningarna redovisas för att göra det lätt för den som är berörd av planen att hitta respektive fastighet på plankartan och förstå konsekvenserna för berörda fastigheter. Angivelse om koordinatsystem i plan respektive höjd saknas.

Kommentar: Ett förtydligande angående eventuella tillstånd som krävs innan en lantmäteriförrättning kan genomföras läggs till i planbeskrivningen under rubriken "Fastighetsrättsliga frågor och konsekvenser".

Östhammars kommun har inte som avsikt att använda ett markanvisningsavtal. Planbeskrivningen kommer därför inte att uppdateras med en redovisning av sådana konsekvenser.

Länsstyrelsen har inte pekat ut att vattendraget norr om planområdet omfattas av strandskydd. Med detta är kommunens bedömning att vattenområdet inte påverkas av planförslaget.

Samfälligheten Östhammar Hammarby s:1 ligger inom planområdet. Det befintliga diket som omfattas av samfälligheten ligger dock inom markanvändningen NATUR, och bedöms inte påverkas av planförslaget.

Grundkartan uppdateras med fastighetsbeteckning samt en innehållsförteckning över koordinatsystem och höjd.

4. Länsstyrelsen Uppsala län

Länsstyrelsen har en pågående dialog med Östhammars kommun kring samordning av VA-utbyggnad och exploatering. Länsstyrelsen har i dialogen framfört att det under planarbetet ska säkerställas att det är möjligt att genomföra planen på sådant sätt som beskrivs i planhandlingarna. Om tillstånd för åtgärder krävs ska dessa ha medgetts innan planen antas så att den lösning som förespråkas inte är avhängig andra prövningar. Kommunen bör heller inte påbörja planarbete om anslutning eller utbyggnad ligger långt fram i tiden.

Om det finns en kapacitetsbrist i ett befintligt avloppsreningsverk som innebär att tillkommande bebyggelse inte kan anslutas, blir ny bebyggelse inte lämplig med hänsyn till människors hälsa förrän kommunen fullgjort sin skyldighet med den allmänna va-anläggningen och sett till att tillräcklig kapacitet finns i avloppsreningsverket.

Då tillståndet för utbyggnationen av Alunda reningsverk har vunnit laga kraft och byggstart är planerad till år 2026 med driftsättning 2028, anser Länsstyrelsen att planområdets VA-försörjning är tillräckligt säkerställd. Länsstyrelsen rekommenderar dock kommunen att använda sig av förskjuten genomförandetid för att säkerställa att planen inte genomförs innan avloppsreningsverket byggts ut. D.v.s. att kommunen i planen bestämmer att genomförandetiden ska räknas från en senare tidpunkt än då beslutet att anta planen vinner laga kraft tagits (4 kap. 21 § PBL).

Länsstyrelsen bedömer att detaljplanen kan genomföras ur fornlämningssynpunkt. Angående lämning L1939:5221 behövs en arkeologisk förundersökning efter att en ansökan om ingrepp i fornlämning skickats in till Länsstyrelsen.

Angående lämning L1939:3909 bedömer Länsstyrelsen att avståndet till planerad bebyggelse är acceptabelt trots att avståndet understiger 30 meter. I den arkeologiska utredningsrapporten är den angiven som övrig kulturhistorisk lämning, men i Kulturmiljöregistret är den registrerad som fornlämning. Bedömningen gentemot plankartan är att den är belägen endast ca 10–15 meter norr om planerad bebyggelse. Vid utredningen har ingen avgränsning av gravområdet gjorts eftersom all sökschaktning genomfördes norr om de registrerade gravarna. Vid byggnationen bör byggherren vara uppmärksam och kontakta länsstyrelsen för samråd om fornlämningar påträffas. Länsstyrelsen vill även uppmärksamma kommunen på att det är olämpligt att markera ut fornlämningar på plankartan genom text och illustrationslinjer. Plankartan är juridiskt bindande och kombinationen av

illustrationslinjer och gränsbeteckningar kan leda till otydligheter. Fornlämningar bör i stället illustreras i grundkartan.

Kommentar: *Det stämmer att avloppsreningsverket behöver dimensioneras upp för att möta framtidens behov i Alunda. En utökning av VA-kapaciteten är på gång i och med att tillståndet för utbyggnad av reningsverket vunnit laga kraft. Innan dessa åtgärder är utförda finns visst utrymme för anslutning av nya områden och detta projekt är högt prioriterat av Östhammars kommun. Kommunens och Gästrike Vattens bedömning är således att den befintliga kapaciteten är tillräcklig för genomförandet av "Björnhålsskogen II" och ingen förskjuten genomförandetid behöver användas.*

Kommunen ser positivt på Länsstyrelsens bedömning att detaljplanen kan genomföras ur fornlämnings synpunkt. Plankartan revideras och fornlämningarna illustreras nu istället direkt i grundkartan.

Föreningar, företag och organisationer

5. Postnord

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är PostNord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar PostNord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.

Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.

Vid nybyggnation av villor och radhus placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox i anslutning till entrén. Färdvägen till postanordningen ska vara öppen och farbar året runt för valt fordon.

Kommentar: *Plan- och byggenheten tackar för yttrandet.*

6. Östhammar Vatten AB

Planområdet ligger utanför befintligt verksamhetsområde för samtliga vattentjänster (vatten, spillvatten och dagvatten). Inriktningen är att planområdet ska tas in i verksamhetsområde för vatten och spillvatten.

Inför genomförande av detaljplanen behöver behovet av dricksvatten planen innebär läggas ihop med övriga initiativ i Alunda för att utreda om kapaciteten i vattenverket är tillräcklig eller om åtgärder behöver vidtas inför anslutning.

Östhammar vatten tolkar planens inriktning som ett allmänt omhändertagande av dagvatten. Det saknas en beskrivning och motivering till denna inriktning. Enligt den geotekniska utredningen finns det inslag av berg i dagen men i andra borrhäls punkter varierar djupet till berg upp mot 3,7m.

Grundvattennivåerna bedöms ligga i allmänhet ca 1-2 m under mark. Tolkningen av plankartan är att marken på vissa ställen kommer att höjas vilket då ökar avståndet till berg och den bedömda grundvattennivån. Den historik och tidigare bedömning angående den tolkade inriktningen på allmänt omhändertagande av dagvatten behöver beskrivas och motiveras.

Östhammar vatten anser att det därför är viktigt att beskriva och motivera valet av inriktning enligt ovan samt att en systemhandling för planerade VA-arbeten är viktig att upprätta så tidigt som möjligt. Östhammar Vatten önskar ett förtydligande kring vilka anläggningar de utpekade E-områdena planeras för. Det är önskvärt att eventuella avloppspumpstationer kan placeras inom E-områdena.

Östhammar Vatten ser att rubriken "Vatten och avlopp" bör ändras till "Vatten och spillvatten" då avlopp innebär både spill- och dagvatten och det senare har ett eget avsnitt. Vidare bör meningen "Aktuellt planområde ligger strax utanför kommunens befintliga va-område" justeras, "va-område" bör bytas ut till verksamhetsområde. Eftersom området kommer att tas in i verksamhetsområde är VA-huvudmannen ansvarig för att projektera och bygga ut ledningar inom området. Samordning mellan Östhammars kommun som ansvarar för att bygga ut gator och Östhammar Vatten krävs vad gäller projektering, upphandling och genomförande.

Under avsnitt "GENOMFÖRANDE" och "Organisatoriska frågor" behöver texten gällande ansvarsfördelning revideras. Det är Östhammar Vatten AB som är VA-huvudman i Östhammars kommun och i egenskap av det ansvarar för utbyggnad av det allmänna ledningsnätet med tillhörande övriga anläggningar. Gästrike Vatten är ansvarig för drift och underhåll av anläggningarna, på uppdrag av Östhammar Vatten AB.

Kommentar: *Föreslagna redaktionella åtgärder revideras i planbeskrivningen. Östhammars kommun ser fram emot en framtida dialog med Östhammar Vatten AB angående kapaciteten i vattenverket. Inom planområdet eftersträvas lokalt omhändertagande av dagvatten, vilket framgår av planbeskrivningen. Detta bygger på dagvattenutredningen som är framtagen i samarbete med Gästrike Vatten AB.*

E-områdena möjliggör för tekniska anläggningar där till exempel avloppspumpstationer kan uppföras. Utan specifika instruktioner var Östhammar Vatten AB önskar att en avloppspumpstation ska vara är det rimligt att vara flexibel med att andra tekniska anläggningar kan få uppföras.

Privatpersoner

7. Privatperson 1

Privatperson 1 motsätter sig de föreslagna byggplanerna i Björnhålsskogen och menar att där kommunen planerar att bygga finns det jättefin natur som nyttjas mycket av motionärer, hundägare, hästägare och är hem åt massor av vilda djur. Privatperson 1 menar även att den fina grusvägen bakom fotbollsplanen används väldigt mycket och uttrycker en oro över att fotbollsplanen försvinner, då det är många barn som leker och spelar fotboll där.

Kommentar: *Det befintliga naturstråket som går genom planområdet kommer att bevaras och kunna fortsätta att nyttjas av allmänheten. Fotbollsplanen som är beläget i planområdets sydvästra del kommer att bevaras genom markanvändningen **Park₁** som preciseras till "bollplan".*

8. Privatperson 2

Privatperson 2 föreslår att ytterligare en infart/utfart anordnas för biltrafik i form av en cirkulationsplats mitt emot Solvarvet (där det i föreslagen plankarta anordnas en gång- och cykelväg). Detta skulle enligt privatperson 2 göra utfarten från Solvarvet säkrare, samt minska trafiktrycket på både Happstavägen och Marmavägen.

Privatperson 2 föreslår att en ordentlig gång- och cykelväg anordnas hela vägen från Marmavägen till Skyndelnvägen. Gång- och cykelväg ut från bostadsområdet Björnhålsskogen II föreslås börja vid återvänds planen i närheten av befintlig fotbollsplan.

Kommentar: Enligt en trafikutredning för Alunda tätort (WSP, 2024) bedöms det befintliga vägnätet i tätorten ha en god kapacitet även i ett 2035-perspektiv. Bedömningen är att inga kapacitetshöjande åtgärder kommer att krävas i tätorten för att möta planerad befolkningstillväxt.

Östhammars kommun har i sin gång- och cykelvägsplan från 2016 pekat ut bland annat Happstavägen samt Korsängsvägen som prioriterade för nya cykelvägar och trafiksäkerhetshöjande åtgärder i takt med att detaljplaner eller exploatering framskrider.

Revidering av planförslaget

Granskningen och de synpunkter som inkommit har resulterat i följande förändringar:

- Grundkartan har reviderats vilket innebär att fornlämningar samt fastighetsbeteckningar nu illustreras.
- En teckenförklaring för grundkartan har lagts till i plankartan.
- Planbestämmelse **p2** har ändrats till ”Huvudbyggnad ska placeras minst 4 meter från fastighetsgräns mot gata” (var tidigare 6 meter från gata).
- Planbestämmelse **p4** har ändrats till ”Garage och Carport eller del av huvudbyggnad som består av garage och carport ska placeras minst 4 meter från gata där körbar förbindelse anordnas ifrån” (var tidigare 6 meter från gata).
- Eventuella tillstånd som krävs innan en lantmåteriförrättning kan genomföras har förtydligats under rubriken ”Fastighetsrättsliga frågor och konsekvenser” i planbeskrivningen.
- Övriga redaktionella ändringar och mindre kompletteringar i text har gjorts i planbeskrivningen och plankarta.

Statistikrapport av ej verkställda beslut, Kvartal 1 2025

Omsorgskontoret, Kvartal 1 2025

Innehållsförteckning

1	Statistikrapport av ej verkställda beslut	3
1.1	Bakgrund	3
1.2	LSS beslut	4
1.3	SoL beslut.....	6

1 Statistikrapport av ej verkställda beslut

1.1 Bakgrund

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) skall vård- och omsorgsnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det skall också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män.

Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

1.2 LSS beslut

Nr	Beslutsdatum/ Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
1	2024-02-13	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	M	412
2	2024-03-07	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	M	389
3	2023-06-26	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	M	644
4	2023-11-14	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Medverkar inte till verkställighet	M	503
5	2023-04-13	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	M	718
6	2024-01-01	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	M	455
7	2024-06-01	Korttidsvistelse i form av stödfamilj 9§6 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	M	303
8	2024-06-07	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	K	297
9	2024-07-29	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	M	245

Nr	Beslutsdatum/ Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
10	2024-09-12	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Specifika önskemål	M	200
11	2024-09-20	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	M	192
12	2024-09-20	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	M	192
13	2024-10-01	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	K	181
14	2024-10-27	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	K	155
15	2024-11-11	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	M	140
16	2024-12-06	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	K	115
17	2024-09-26	Korttidstillsyn enl. 7 o 9 § 7 p LSS	Den enskilde har tackat nej till erbjudande	M	186

1.3 SoL beslut

Nr	Beslutsdatum/ Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
1	2024-04-11	Hemtjänst	Hälsotillståndet är/har varit ett hinder merparten av väntetiden	M	318
2	2024-04-12	Kontaktperson	Hälsotillståndet är/har varit ett hinder merparten av väntetiden	M	348
3	2024-09-18	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	K	161
4	2024-08-22	Korttidsboende alt. Växelvård	Resursbrist, saknar ledig bostad	M	221
5	2024-09-30	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	K	145
6	2024-12-11	Särskilt boende för äldre	Den enskilde har tackat nej till erbjudande	K	110
7	2024-11-14	Särskilt boende för äldre	Den enskilde har tackat nej till erbjudande	K	134
8	2024-12-10	Särskilt boende för äldre	Den enskilde har tackat nej till erbjudande	K	111
9	2024-12-27	Hemtjänst	Den enskilde har tackat nej till erbjudande	K	94
10	2024-12-10	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	K	111
11	2024-12-11	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	M	110
12	2024-12-17	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	M	104
13	2024-12-05	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	K	116
14	2024-08-01	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	M	242
15	2024-12-23	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	K	98

Nr	Beslutsdatum/ Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkstälts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
16	2024-09-02	Kontaktperson	Personalrelaterade skäl (t.ex. stor omsättning, långvarig sjukdom, rekryteringsproblem).	M	210
17	2024-11-16	Kontaktperson	Arbetsmiljöproblem relaterade till den enskilde	K	135
18	2024-10-21	Umgängesstöd	Medverkar inte till verkställighet	M	161
19	2024-10-21	Umgängesstöd	Medverkar inte till verkställighet	M	161
20	2024-12-08	Samtalsstöd	Medverkar inte till verkställighet	K	113
21	2024-12-16	Kontaktperson	Medverkar inte till verkställighet	K	105

Motion

Roslagens luftvärnsregemente LV 3 ska återuppstå i Östhammars kommun.

Bakgrund

Roslagens luftvärnsregemente, LV3, låg i vår grannkommun Norrtälje och lades ned den 30 juni 2000 i den allmänna nedrustningen av Sverige. Att ta bort värnpliktsarmén, som dåvarande regering beslutade 16 juni 2009 var något som Vänsterpartiet reserverades sig mot. I riksdagsdebatten den 13 maj 2013 framförde Torbjörn Björlund att ett återinförande av allmän värnplikt var ett måste. Det är en ståndpunkt som Vänsterpartiet fortfarande står fast vid.

Att Östhammars kommun stoltserar med att hissa NATO flaggan är helt betydelselöst om det inte finns några förband att hissa den för i vår kommun. Men vårt inträde i den organisationen gjorde att just vår kommun blev extra utsatt för risken att få ett luftangrepp mot våra kärnkraftsanläggningar i Forsmark. Det som skulle öka vår säkerhet med medlemskapet i alliansen kan tyvärr bli tvärt om med nuvarande ledning i USA. Osäkerheten är stor och vi måste se om vårt eget försvar i första hand och om några NATO-trupper från andra sidan Atlanten förstärker våra soldater så är det bara bonus.

Det finns flera skäl varför ett luftvärnsregemente skall etableras just i vår kommun. Hälften av landets kärnkraftsreaktorer finns i vår kommun och vi skall deponera allt radioaktivt avfall här. Ett av de mål som Putins Ryssland har riktat in sig på är just infrastruktur och kraftproduktion. Kärnkraftverket i Zaporizjzja har Ryska styrkor omringat och hotar med att stänga eller spränga i luften. Den Ukrainska befolkningen har genomlevt 3 vintrar med elbrist och hot om härdsmläta som skulle göra stora områden obeboeliga. Med erfarenheterna om det plötsliga anfallet som Ryska trupper gjorde 24 februari 2022 mot Ukraina är det troligt att ett anfall kommer överraskande. Kärnkraftverk är ett uttalat anfallsmål för en Rysk angripare. Det faktum att kommunen har en modern hamnanläggning är något som en angripare säkert väger in vid en attack. Inom någon timmes körtid ligger Sveriges fjärde största stad med flygflottilj, norra stambanan och E4 är inom räckhåll för en angripare är andra skäl för ett eller flera militära förband i regionen.

Ett stationärt LV förband skulle inte bara vara ett bra försvar runt kraftanläggningen utan också säkra luftförsvaret runt Uppsala och Stockholm. Även försörjningen av skjutfält inom närområdet finns på Vaddö och Marma skjutfält. Dessa ligger inom några timmars transportavstånd. Hur än ett nytt förband skall återuppstå så måste försvarsmakten köpa in mark. Nya kaserner och ekonomibyggnader måste uppföras. Det som en gång fanns är sålt och är idag utbildningscentrum och handelscentrum.

Om Roslagens regemente skall kunna återuppstå så är det ytterst lämpligt att det ligger just i Roslagen vilket Östhammar är en del av. Där har vår kommun flera fördelar jämfört med både Vaxholm, Österåker och Norrtälje.

Exakt var i vår kommun ett regemente skall etableras är något som försvarsmakten får utreda. Om man jämför med tidigare lokaliseringar så finns det gott om plats för ett LV förband i kommunen. Det skulle ge Östhammars kommun runt 500 nya jobb inom regementet. Med alla kringjobb skulle flera hundra nya kommuninvånare ha sin försörjning här. Det skulle påverka demografin i positiv riktning och skolorna skulle öka sitt elevunderlag o.s.v.

Därför yrkar Vänsterpartiet Östhammar att:

- Östhammarskommun gör en hemställan till regeringen och försvarsmakten att etablera ett LV regemente i Östhammars kommun.
- Kommunledningen arbetar aktivt för att ett regemente blir verklighet.
- Kommunledningen arbetar för att VA och annan kommunal infrastruktur planeras och prioriteras för militärförläggningen.
- Före 2030 skall första spadtaget för ett regemente vara taget.

Pernilla Grahn

Gruppledare Vänsterpartiet Östhammar

Freddie Eriksson

Ordförande Vänsterpartiet

Östhammar

Ärendebeskrivning

Motion från vänsterpartiet, Pernilla Grahn.

Vänsterpartiet i Östhammars kommun har inkommit med en motion om att Roslagens luftvärnsregemente LV 3 ska återuppstå i Östhammars kommun.

Vänsterpartiet Östhammar yrkar att

- Östhammars kommun gör en hemställan till regeringen och försvarsmakten att etablera ett LV regemente i Östhammars kommun.
- Kommunledningen arbetar aktivt för att ett regemente blir verklighet.
- Kommunledningen arbetar för att VA och annan kommunal infrastruktur planeras och prioriteras för militärförläggningen.
- Före 2030 skall första spadtaget för ett regemente vara taget.

Svar på motion: Roslagens luftvärnsregemente LV 3 ska återuppstå i Östhammars kommun

Vi tackar för motionen och uppskattar engagemanget för att säkerställa Försvarsmaktens närvaro i Östhammars kommun. Frågan om återetablering av ett luftvärnsregemente är i grunden en fråga för Försvarsmakten och Regeringen, då sådana beslut ligger inom den nationella försvarspolitikens ram och inte inom kommunens ansvarsområde. Försvarsmakten har de senaste åren genomfört omfattande förändringar och anpassningar av sin verksamhet för att stärka Sveriges försvarsförmåga, vilket inkluderar både en ökning av den operativa beredskapen, en geografisk omfördelning av förband och ett medlemskap i NATO. Detta sker främst med hänsyn till de säkerhetspolitiska förändringarna i omvärlden, särskilt i relation till Rysslands krig i Ukraina och andra hotbilder mot Sveriges säkerhet.

Det är därför viktigt att förstå att Försvarsmaktens beslut om etablering av nya förband, omstrukturering av befintliga enheter eller förändring av dess närvaro i olika delar av landet sker utifrån Försvarsmaktens bedömning av det nationella säkerhetsläget och de strategiska behov som identifieras på central nivå. För närvarande har Försvarsmakten genomfört en omfattande modernisering av sin verksamhet, vilket inkluderar förslag om att stärka den militära närvaron i olika delar av Sverige. Försvarsmakten arbetar idag med att återuppbygga och förstärka förmågan att möta ett brett spektrum av hot, och detta inkluderar både stationering av nya förband och upprustning av befintliga enheter. Dock är det Försvarsmakten som gör en behovsbedömning och det är deras beslut om var och hur förband ska stationeras. Det är också viktigt att beakta att Försvarsmakten, i samband med etablering av nya förband, genomför omfattande analyser av logistik, tillgång på mark och den operativa miljön, vilket gör att lokalisering och infrastrukturplanering är komplexa och ofta långsiktiga processer.

Det är klart att kommunens geografiska läge, särskilt med tanke på de strategiskt viktiga kärnkraftsanläggningarna i Forsmark, gör Östhammar till en viktig plats för Sveriges

nationella säkerhet. Kommunen har även en modern hamnanläggning och andra infrastrukturella fördelar. Detta innebär att kommunen på olika sätt kan spela en roll i att säkerställa den civila beredskapen och samverkan med statliga myndigheter, inte minst Försvarsmakten.

Om Försvarsmakten skulle bedöma att det finns behov av ett luftvärnsregemente i Östhammars kommun, är kommunen beredd att tillmötesgå behovet av planering och infrastruktur, exempelvis inom områden som VA och annan samhällsservice som kan vara relevant för en sådan etablering. Kommunen har erfarenhet av samverkan med Försvarsmakten och är beredd att delta i en konstruktiv dialog om hur en eventuell etablering skulle kunna genomföras.

Beslutsunderlag

Inkommen motion från vänsterpartiet, Pernilla Grahm

Motion om att införa en policy i Östhammars kommun för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck

Tiotusentals människor, främst flickor och kvinnor men även pojkar och män, lever i dag i ofrihet mitt i det svenska samhället. De övervakas dagligen i detalj av sin familj eller av självutnämnda moralväktare.

Det här sker varje dag, i hela Sverige, från de stora städernas stadsdelar till mindre orter. Östhammars kommun är troligen inget undantag.

Att bryta det hedersrelaterade förtrycket är en av vår tids största frihetsfrågor. Det handlar om att alla, oavsett kön och oavsett familjebakgrund, ska kunna få del av rätten att bestämma över sin egen framtid. Varje flicka och pojke, kvinna och man ska få bestämma över sitt eget liv.

Alla nivåer av samhället måste sända ett glasklart budskap att kulturella sedvänjor och traditioner aldrig får ges företräde framför grundläggande värderingar om jämlikhet och allas människors rätt att styra sina egna liv.

Samhället har blundat allt för ofta för detta förtryck. Vet vi hur det ser ut i vår kommun? Vid sidan av de viktiga lagskärpningar som görs av regeringen, vill vi att Östhammars kommun intensifierar arbetet med att motarbeta hedersförtryck. I Östhammars kommun ska vi reagera och agera omedelbart vid minsta tecken om förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck. Kommunens politiker bör därför fatta ett tydligt inriktningsbeslut om att bekämpa alla former av våld och förtryck med särskilt fokus på det hedersrelaterade förtrycket.

Vår liberala dröm är att Östhammars kommun ligger i framkant för att förebygga och agera vid minsta misstanke om hedersrelaterat våld och förtryck

Därför yrkar jag:

- Att Östhammars kommun ska införa en policy för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck
- Att Östhammars kommun genomför en enkät bland anställda som möter barn, unga och utsatta om i vilken utsträckning de möter hedersrelaterad problematik och vilka behov av stöd de har.
- Att Östhammars kommun inventerar antalet barn som förts bort eller som riskerar att föras utomlands.
- Att Östhammars kommun tar ett ansvar för att all berörd personal får mandat och utbildning för att kunna agera kraftfullt.

Österbybruk februari 2024

Irmeli Bellander
Gruppledare L Östhammar

Kommunstyrelsens ordförande
Fabian Sjöberg

Motionssvar om att införa en policy i Östhammars kommun för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck

Det hedersrelaterade våldet är något som berör och upprör oss alla. Det är tydligt att de som utsätter sina familjemedlemmar för detta varken har förstått eller tagit till sig de demokratiska och grundläggande värderingar vi har i Sverige. Som kommun har vi en del i ansvaret för våra invånares trygghet och säkerhet. Vår del rör det förebyggande arbetet. Detta görs i stora delar i t ex skolverksamheten genom utbildning. Här har både skollagen och läroplanen tydliga inslag om den här typen av problematik men även om de grundläggande värderingar och demokratiska principer som gäller i Sverige. Socialtjänsten kan tänkas komma i kontakt med människor utsatta för hedersvårdsproblematik. Där är det viktigt att kunna känna igen signalerna och tecknen på detta. Här vill jag även ge lite uppmärksamhet till Nexus som är ett regionalt resurscentrum för just hedersrelaterat våld och finns till som resurs till kommunerna i Uppsala län dit vi kan hänvisa människor som är utsatta eller fortbilda de av våra medarbetare som kan tänkas komma i kontakt med problematiken. Sedan ska vi inte glömma att det är Polisens område att beivra och upptäcka brott.

För att besvara motionens yrkanden så ser jag idag inget behov av något övergripande styrande dokument motsvarande policy, det ger inget för den enskilde att arbeta med eller möjligheter att se problemen där de finns. Vi ställer oss dock positiva till att de nämnder som närmare berörs tillser att det finns riktlinjer till stöd för de medarbetare som arbetar inom områden där problematiken finns.

Även om det skulle vara intressant och möjligen behjälpligt att få en övergripande bild av hur stort problemet är inom vår kommun så ser jag inte att en enkät skulle hjälpa i det avseendet, jag är dock säker på att de medarbetare som stött på problematiken i sådana fall har tagit hand om det på ett därför lämpligt sätt. Att göra en inventering tror jag helt enkelt inte är möjligt utan att lägga enorma resurser på att försöka hitta de fallen som det skulle röra sig om vilket vi inte har och dessutom är vi då inne på vad som snarast är att likna vid polisiära uppgifter. Att göra tillägg till befintliga enkäter med frågor som berör den här typen av problematik är dock något som bör ses över, en möjlighet är skolenkäten som går ut varje år. Att föra register över de som riskerar att föras utomlands landar förmodligen dessutom utanför vad gränserna för vad lagstiftningen medger.

Den personal som behöver fortbilda sig i ämnet behöver naturligtvis göra det, men jag ser inte det som något att besluta om på den här nivån utan snarare något som respektive medarbetare och chef får diskutera utifrån befintlig kompetens och arbetsuppgifter.

Slutligen vill jag ändå tacka för en motion om ett viktigt och aktuellt ämne.

Interpellation till ordförande i Barn-utbildningsnämnden, Jessica Kumlin, om utvecklingen av skolresultat i kommunen

Eftersom skolan och skolresultat är ett prioriterat område för oss Liberaler och i synnerhet för mig som fd skolmänniska har jag ägnat en del tid att titta på utvecklingen av betygsresultat i vår kommun över senaste 10 års perioden.

Om vi tittar i Kolada kan vi se en varierande utveckling av betygsresultaten mellan olika år men trenden är tydlig. Under åren 2014-2024 har andelen elever som uppnår godkänt i alla ämnen i åk 6 sjunkit från 88-62% och från 87-56% i åk 9. Torde vara skrämmande för oss alla i denna församling! Under samma period har skillnaden mellan pojkar och flickor varit relativt konstant med klar övervikt för flickorna. Dock kan vi se att 2024 utplånades skillnaden nästan helt. Resultaten för 2025 är inte ännu offentliga hos Skolverket men går att ta del av lokalt. Jag nämner här några iögonfallande fakta. Andel elever med betyget F i matematik åk 9 var vt 2025 18,45 för flickor och 16,16 för pojkarna. I åk 6,7,8 ligger andelen elever med betyget F i matematik ungefär samma nivå med skillnaden att pojkar har högre andel. Totalt sett över alla ämnen är pojkarna i majoritet när det gäller betyget F. Den nationella trenden att flickorna passeras av pojkarna, inte pga att pojkarna satsar mer på skolan utan pga att flickorna halkar efter, är inte tydlig i Östhammar. Oroande dock årets åk 9. Ytterligare analys behövs när Skolverkets siffror offentliggörs.

Mycket tid och möda har på både nationell och kommunal nivå ägnats åt skolresultat. Jämförelser och analyser har lagts på hög och åtgärder vidtagits. Det har mycket handlat om satsningar på kompetensutveckling för både lärare och ledare. Lärarlyft, matematiklyft, värdebaserat ledarskap mm. Något nedslående rapport nådde mig häromdagen då en forskare jämfört elevernas resultat i Tims i matematik jämfört med om läraren deltagit i matematiklyftet. Elever vars lärare deltagit hade sämre resultat än de som haft lärare som inte deltagit!

Mina frågor mot den bakgrund jag lyfter är:

Hur ser du på skolresultatens utveckling över tid?

Vilka slutsatser vill du som högst ansvarig för Östhammars kommuns skolor dra av ovan beskrivna förhållanden?

Vilka bekymmer och glädjeämnen vill du lyfta ur ditt perspektiv?

Vilka åtgärder som vidtagits anser du har gett ökad måluppfyllelse och vilka åtgärder planeras för att motverka att flickor börjar halka efter utan att försämra för pojkarna?

Österbybruk 9 september 2025

Irmeli Bellander

Gruppledare L Östhammar

Svar på Interpellation angående utvecklingen av skolresultaten i kommunen

Tack för din interpellation och ditt engagemang Irmeli. Att en bra skolgång stärker barn och ungas framtidsutsikter och är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att förebygga utanförskap, kriminalitet, missbruk och ohälsa, det vet vi båda. Att elever ges förutsättningar för att lyckas i skolan är med andra ord vitalt, både för eleverna själva men också för samhället i stort.

Gällande skolans uppdrag och elevers framtidsutsikter är kunskapsutvecklingen och betygsresultaten centralt. Östhammars betygsutveckling har följt rikets negativa trend de senaste 20 åren. Under dessa 20 år har andelen av våra elever som har godkänt i alla ämnen när de går ut 9:an minskat med 12 procentenheter. Hela 4 av 10 elever kommer inte in på en gymnasieutbildning. För riket är motsvarande siffror, 9 % och 3 av 10 elever kan inte påbörja gymnasiet. Du frågade om bekymmer, skolresultaten är det absolut största.

Under mandatperioden har en rad åtgärder vidtagits i syfte att förbättra skolresultaten. I juni tog Barn- och utbildningsnämnden beslut om plan för trygghet och studiero vilken jag anser vara avgörande för skolresultaten i vår kommun. Elever har rätt till en arbetsmiljö där de kan omsätta undervisning till kunskap. Åtgärderna har fokus på att stärka studieron, tryggheten, undervisningskvaliteten samt stärka skolornas möjligheter till att ge särskilt stöd till elever med sådana behov.

Vi har, och kommer fortsätta, omfördela ekonomiska medel för att grundskolorna ska kunna bygga upp studios för att ge elever med behov av det särskilt stöd utanför klassrummet. Medel har också avsatts för att arbeta med riktade insatser i syfte att stärka kvaliteten på skolor i kommunen med särskilda utmaningar. Vi har också under mandatperioden inrättat en särskild stödenhet och en akutskola för elever med stora behov av särskilt stöd. Du frågar efter glädjeämnen, plan för trygghet och studiero, stödenheten och akutskolan är mycket glädjande exempel.

Det är intressant det du skriver att elevers skolresultat inte tycks påverkas positivt av exempelvis "matematiklyftet", en kompetenshöjande insats för lärarna. Det stärker mig i tron att vi måste erbjuda eleverna en arbetsmiljö där de kan tillgodogöra sig undervisningen och omsätta den till kunskap. För mig innebär det att studiero är centralt och att vi i Barn- och utbildningsnämnden är på rätt väg.

Genom omfördelning av Barn- och utbildningsnämndens resurser kommer skolresultaten på sikt att förbättras. Vi kommer resterande del av mandatperioden växla upp arbetet med att fokusera på kärnverksamheten, det vill säga, så mycket resurser som är görligt ska gå till undervisning och annat elevnära arbete. Vi behöver inte mer överbyggnad i form av skolläda och administration, vi behöver undervisning och att elever ges en rimlig chans att tillgodogöra sig densamma. Förvaltningen har även fått i uppdrag att se över lokalanvändningen och hyreskostnader. Vi behöver hyresavtal med Tekniska kontoret där det faktiskt finns möjlighet för våra verksamheter att påverka sina hyreskostnader. Idag blockförhyrs förskolor och skolor vilket innebär att det inte finns några pengar att spara för verksamheten om man minskar behov av lokaler, hyran förblir densamma.

En rapport från Skolverket publicerad för mindre än en månad sedan påvisar sjunkande skolresultat för flickor i riket. Sociala medier, stress och otrygghet pekas ut som tänkbara

orsaker. Det stärker mig att vi i Östhammar redan fattat beslut som förhoppningsvis ger ökad trygghet och mindre stress i skolan tack vare vår satsning på trygghet och studiero. Mobilförbudet kan åtminstone stävja användandet av sociala medier under skoltid. Förvaltningens uppdrag att begränsa elevernas användning av internet under skoltid till annat än undervisning är en annan del som kommer beslutas i nämnden innan året är slut. Det är goda exempel på hur vi kan motverka sämre resultat för flickor i skolan.

Jessica Kumlin

Ordförande Barn- och utbildningsnämnden

Kommunfullmäktige 2025-09-23

§	Ärendelista och numrering
106.	1. Val av justerare
107.	2. Fastställande av föredragningslista
108.	3. Allmänhetens frågestund
109.	4. Information
110.	5. Upphävande av Inköps- och upphandlingspolicy för Östhammars kommun
111.	6. Ändring av bolagsordning i Dannemora gruvfastighets AB 556387-4824
112.	7. Valärende: Styrelse i Dannemora gruvfastighets AB 556387-4824
113.	8. Tillskott av kapital till Dannemora gruvfastighets AB 556387-482
114.	9. Revidering av reglemente för styrelse och nämnder
115.	10. Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen (KFVA)
116.	11. Sammanträdesdagar 2026
117.	12. Björnhålsskogen II, del av fastighet Marma 1:67, antagande av detaljplan
118.	13. Beslut om utbetalning av partistöd till de politiska partierna i kommunfullmäktige
119.	14. Redovisning av ej verkställda gynnande beslut första kvartalet 2025
120.	15. Valärende: Entledigande av ersättare i Stiftelsen Östhammarshem
121.	16. Valärende: Ledamot i Stiftelsen Östhammarshem
122.	17. Valärende: Ersättare i Stiftelsen Östhammarshem
123.	18. Valärende: Ersättare i Stiftelsen Östhammarshem
124.	19. Valärende: Entledigande av ledamot i Barn- och utbildningsnämnden, Lokala säkerhetsnämnden samt Kommunfullmäktige
125.	20. Valärende: Ledamot i Barn- och utbildningsnämnden samt Lokala säkerhetsnämnden
126.	21. Valärende: Entledigande av ledamot i Kommunstyrelsen
127.	22. Valärende: Entledigande ersättare i Kommunstyrelsen
128.	23. Valärende: Ledamot i Kommunstyrelsen
129.	24. Valärende: Ersättare i Kommunstyrelsen
130.	25. Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att Roslagens luftvärnsregemente LV 3 ska återuppstå i Östhammars kommun
131.	26. Svar på motion från Irmeli Bellander (L) om att införa en policy i Östhammars kommun för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck
132.	27. Interpellation till ordförande i Barn- och utbildningsnämnden Jessica Kumlin (M) från Irmeli Bellander (L) angående utvecklingen av skolresultat i kommunen
133.	28. Anmälningensärende: Delårsrapport tertial 1 per 30 april 2024 Gästrike Vatten AB och internkontrollrapport
134.	29. Anmälningensärende: Delårsrapport tertial 1 per 30 april 2024 Östhammar Vatten AB
135.	30. Anmälningensärende: Samtliga kommunala bolags årsredovisningar 2024
136.	31. Anmälningensärende: Förordnande av vigsselförrättare
137.	32. Anmälningensärende: Beslut om ny ledamot i lokala säkerhetsnämnden
138.	33. Anmälningensärenden från bolag, stiftelser etc.
139.	34. Anmälningensärenden, rapporter, domslut med mera
140.	35. Anmälningensärende: Aktuellt i slutförvarsfrågan
141.	36. Valärende, entledigande som ledamot i IT-nämnden
142.	37. Valärende, ledamot i IT-nämnden
143.	38. Fråga från Margareta Widén Berggren (S) till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M) angående utbudet Teknisk utbildning efter WHG:s avslut

Kommunfullmäktige 2025-09-23 - Närvaro

#	Namn & parti	Deltog från	Deltog till	Närvaro	Tjänstgjorde	Tjänstgörande ersättare	Tjänstgjorde
Nr	Ordinarie ledamöter						
1	Lisa Norén (S)	2025-09-23 12:41:53	2025-09-23 14:54:19	1-38	1-38		
2	Roger Lamell (S)	2025-09-23 12:34:10	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
3	Margareta Widén-Berggren (S)	2025-09-23 12:46:36	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
4	Jonas Lennström (S)	2025-09-23 12:29:37	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
5	Erik Rudolfsson (S)	2025-09-23 12:42:37	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
6	Roger Jansson (S)	2025-09-23 12:56:01	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
7	Anna Frisk (S)	2025-09-23 12:57:25	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
8	Mattias Lundqvist (S)	2025-09-23 12:54:17	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
9	Ann-Charlotte Grehn (S)	2025-09-23 12:32:49	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
10	Tomas Bendiksen (S)	2025-09-23 12:25:51	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
11	Emmelie Göransson (S)	2025-09-23 12:34:41	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
12	Mika Muhonen (S)	2025-09-23 12:28:30	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
13	Eva Fagerlund Angulo (S)	2025-09-23 12:48:19	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
14	Örjan Mattsson (S)	2025-09-23 12:36:36	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
15	Tomas Näslund (S)	2025-09-23 12:48:55	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
16	Fabian Sjöberg (M)	2025-09-23 12:24:16	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
17	Jessica Kumlin (M)	2025-09-23 12:29:31	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
18	Stefan Hansson (M)	2025-09-23 12:41:25	2025-09-23 14:54:15	1-38	1-38		

19	Anna-Lena Söderblom (M)	2025-09-23 12:38:47	2025-09-23 14:54:12	1-38	1-38		
20	Pär-Olof Olsson (M)	2025-09-23 12:26:51	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
21	Christina Williamsson Liw						
22	Jan Holmberg (M)	2025-09-23 12:47:53	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
23	Mona Lundin (M)	2025-09-23 12:43:42	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
24	Lennart Owenius (M)	2025-09-23 12:24:44	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
25	Veronica Dorestrand (M)	2025-09-23 12:28:14	2025-09-23 14:54:15	1-38	1-38		
26	Ylva Lundin (SD)						
27	Bo Persson (SD)	2025-09-23 12:37:07	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
28	Daniel Larsson (SD)						
29	Linda Lövgren (SD)	2025-09-23 12:41:08	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
30	Andrew Lauder (SD)	2025-09-23 12:45:18	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
31	Måns Lorichs (SD)	2025-09-23 12:45:07	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
32	Tomas Wahlsten (SD)						
33	Fredrik Markusson (SD)	2025-09-23 12:55:24	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
34	Christian Lindberg (SD)						
35	Sabina Ståhl (KD)	2025-09-23 12:48:01	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
36	Erik Helén (KD)	2025-09-23 12:28:51	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
37	Ingrid Ragnar (KD)	2025-09-23 12:39:28	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
38	Madelene Alpsjö (KD)						
39	Maria Nyström (KD)	2025-09-23 12:24:34	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
40	Josefine Nilsson (C)	2025-09-23 12:50:51	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
41	Inger Abrahamsson (C)	2025-09-23 12:50:01	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		

42	Bertil Alm (C)	2025-09-23 12:53:52	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
43	Håkan Dannberg (C)						
44	Lars O Holmgren (Boa)	2025-09-23 12:31:54	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
45	Therese Edin (Boa)						
46	Kristina Karl-Eriksdotter (Boa)	2025-09-23 12:38:13	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
47	Gunborg Fjellner (V)						
48	Pernilla Grahn (V)	2025-09-23 12:25:01	2025-09-23 14:54:19	1-38	1-38		
49	Irmeli Bellander (L)	2025-09-23 12:27:59	2025-09-23 14:54:21	1-38	1-38		
	Tjänstgörande ersättare					Ersatt	
59	Sune Pettersson (M)	2025-09-23 12:45:05	2025-09-23 14:54:21	1-38		Christina Williamsson Liw	
64	Sonny Andersson (SD)	2025-09-23 12:31:34	2025-09-23 14:54:21	1-38		Ylva Lundin (SD)	
65	Håkan Sjöström (SD)	2025-09-23 13:04:21	2025-09-23 14:54:21	1-38		Daniel Larsson (SD)	
66	Lizette Lindqvist (SD)	2025-09-23 12:54:39	2025-09-23 14:54:21	1-38		Tomas Wahlsten (SD)	
68	Jessica Makris (KD)	2025-09-23 12:49:12	2025-09-23 14:54:21	1-38		Madelene Alpsjö (KD)	
71	Camilla Strandman (C)	2025-09-23 12:35:15	2025-09-23 14:54:14	1-38		Håkan Dannberg (C)	
76	Freddie Eriksson (V)	2025-09-23 12:32:19	2025-09-23 14:54:21	1-38		Gunborg Fjellner (V)	
	Ersättare ej i tjänst						
52	Per Malmsten (S)	2025-09-23 12:34:36	2025-09-23 14:54:21	1-38			
54	Désirée Mattsson (S)	2025-09-23 12:29:17	2025-09-23 14:54:21	1-38			
60	Maja Glarke (M)	2025-09-23 12:31:38	2025-09-23 14:54:21	1-38			
61	Kristina Svensson (M)	2025-09-23 12:30:22	2025-09-23 14:54:10	1-38			
69	Ulrica Melin (KD)	2025-09-23 12:39:29	2025-09-23 14:54:21	1-38			
77	Maria Arvidsson (L)	2025-09-23 12:56:47	2025-09-23 14:54:21	1-38			